

Trevarian - Yirminci Mil

Eyalet Cezaevi, Laramie

GERÇİ WYOMING SEKİZ YILDIR eyaletti, ama eski gardiyanlar buraya hâlâ Bölge Cezaevi diyordu. Gardiyan John Tillman (yanaklarının yumuşaklığından dolayı "Bebek Kığı" diye ona takılan gardiyanlar "BB" adını takmışlardı), üst kattaki güvenlik kanadında "kaçıklar"a gardiyanlık yapmak gibi sevimsiz bir görev üstüne kaldığından beri bir aydır düzenli vardiyadaydı. Akıl sağlığı yerinde olmayanlara neden "moonberry" denildiğini bilmiyordu; eskilerin yeni muhafızlara işkence edip aşağılamak için yaptıkları saçma şakalardan biri olabileceğinden korkarak sormamıştı.

Tillman özel hücrelerde ilk turuna başlayarak her kapının önünde durdu ve gözetleme deliğini açarak mahkûmu kontrol etti. İlk kaçık şiltesinin kenarına oturmuş kendi kendine sallanıp fısıltıyla konuşuyordu. Boş boş bakan yüzündeki kusursuz memnurluk gülüşü, çocukların yüzlerine asit fırlatmanın kendi görevi olduğuna inandığı konusunda en küçük bir ipucu vermiyordu. Yargıca, "Eğer ben yapmasaydım..." diye açıklamıştı, "... kim yapacaktı?"

Bir sonraki hücrede bulunan "Politikacı" önündeki boşlukla berbat bir tartışmaya girmişti.

Üçüncü kaçık, gözetleme deliğinin açıldığını duyunca bir köşeye büzüştü. Ellerinin arkasına saklanarak, "Lütfen bana zarar verme! Bunu yapmak istememiştin! Yemin ederim ki istememiştin!" diye yalvarmaya başladı. Gardiyanların taktığı adla "Hayalet", her şey-

7

den korkuyordu. Sabah turlarında bir gardiyanın içeriye girip idrar kovağını alması gerekiyordu, çünkü Hayalet öbür tutuklular gibi kovayı kapıya getirmeye korkuyordu. Tillman, Hayalet'in orada olup olmadığını kontrol ettikten sonra gözetleme deliğini yavaşça kapattıktan sonra, yaşlı adam, "Bunu yapmak istememiştin!" diye tekrarladı, ama hemen sonra rahatlayarak gözlerini kurnazca kıstı. Onları gene kandırmıştı. Aslında yapmayı istemişti. Eline fırsat geçerse gene yapardı. Bu kadınlar bunu hak ediyordu! Tillman şu anda boş olan iki ranzalı büyük hücrenin yanından geçerek koridorun sonundaki son kapıya gitti. Gözetleme deliğine uzanırken korkudan titredi, çünkü bu hücredeki kaçık, Lieder adlı adam, cezaevindeki en tehlikeli mahkûmdur. Gardiyanlar Lieder'den her zaman özel bir gururla söz ederdi. Adam kötülerin kötüsüydü ve toplumu ondan korumak için kendileri seçilmişti. "Bu da demektir ki biz yeterince iyiyiz, değil mi? Kaldı ki 187'yi içeride tutmayı başardık." 187 nolu hücrede kalan kişi, en ünlü mahkûmları Robert Le-Roy Parker, George "Butch" Cassidy takma adıyla Bölge Cezaevi'nde on sekiz ay yatan bir at hırsızıydı. "Ama 187, bu Lieder'in yanında Pazar Okulu öğretmeni kalır. Adamın yumuşak görüntüsüne sakın kanma, evlat. Tilki kadar kurnazdır. Hep tetikte ol. İki yerden kaçtı, er ya da geç tekrar denemek isteyeceğine de şüphe yok. Kaçışının senin nöbetinde olmaması gerek, yoksa müdür boğazına yapışp ciğerini söker!" "Evet, evlat, Lieder'in bütün gün o hücrede yatıp ne yaptığını biliyor musun? Annenin sana gözlerini bozacağını söylediği şeyi yapıyor. Okuyor! Hücresi kitaplar, dergiler ve gazetelerle dolu! Okuyor mu dersin? İlk ışıktan son ışığa kadar. Çoğunlukla tarih ve politika. Ama temcit pilavı gibi okuduğu çok sevdiği bir kitap var."

"Hangisiymiş bu?"

"Ha, duyarsın, duyarsın. Her şeyi yakında öğrenirsin."

Gardiyanların Lieder'e kitap ve dergi getirmesinin bir nedeni bunun onu sakinleştirmenin en kolay yolu olmasıysa bir nedeni de ondan korkmalarıydı. Lieder bir keresinde nöbetçi çavuşa büyük bir soğukkanlılıkla, her hafta bir gazete almazsa çıktığında onu ve ailesini cezalandıracağını söylemişti. Çavuş tehdide burnunu bükmüş, bir kaçığın güvenlik kanadından çıkmasının asla mümkün olamayacağını söylemişti. Ama ertesi gün de koltuğunun altına kısırdığı bir gazeteyle gelmişti. Eee, işi şansa bırakmanın alemi var mı? Allahını seversen, şu sabıkasına bir baksana.

Lieder henüz on dört yaşındayken, Laramie'nin hemen güneyindeki bir kasabada bir haftasonunu cehennem çevirmiş, pencerelere ateş etmiş, okulu ateşe vermiş, üç çocuğu bir ahırda rehin alarak yaklaşan olursa ahırını yakmakla tehdit etmişti. Sonunda köşeye sıkıştırılıp yakalanmış ve belalı çocuklar için özel olarak kurulmuş bir islahevine gönderilmişti. Burası korkunç cezalar verilen ve omuzları acıyla düğüm düğüm olana dek kollarını uzatıp diz çökerek uzun dualar ettirilen belalı çocuklara ayrılmış bir yerd. Lieder, on sekiz yaşında, kurtuluşu için birlikte dua ederlerken maneviyat öğretmenini ağır şekilde yaralayarak oradan kaçtı. Üç ay yaratıcı bir acımasızlıkla kaçak yaşarken Wyoming'in tüm güneydoğu köşesini ürkek ve yaralı bıraktı, ta ki tekrar yakalanıp Bölge Cezaevi'ne gönderilene kadar... Çünkü başka hiçbir kurum, bir vaizi, İsa'sının yaralarını onda da yapmak için ellerine ve ayaklarına dört kez ateş ederek cezalandıran bir insanı koruyacak donanımına sahip değildi.

Lieder kendisini linç etmek isteyenlerin elinden kurtarıldı ve topluma tehdit oluşturduğu gerekçesiyle özgürlüğü ömür boyu kısıtlandı. İçeriye girer girmez örnek bir mahkûm oldu; kimseye sorun çıkarmıyordu, her zaman nazik, her zaman yardımseverdi. Ama cezaevinin süpürge fabrikasında (ustabaşı olarak) çalışırken kaçtı ve neredeyse üç yıl kaçak yaşadı. Kibirlik, egzotiklik, kendi haklılığına inanmış bir öfke ve karnavalsı saçmalıklar karışımı Coxey ordusunun "Union Pasific" koluna girdikten sonra hayal kırıklığına uğradı ve güney Wyoming'le kuzey Colorado'da terör estirmeye başladı. Bir ara bir tür siyasallık geliştirdi; kurbanları,

paraları nerede sakladıklarını öğrenmek için onlara işkence ederken Lieder'in köylü ve işçileri "Altın Haç'ta" çarpmıha gerilmelerini önlemek ve Amerikalıların işlerini çalmak ve kadınlarını kandırıp kanlarını bozmak için okyanustan akın akın gelen yabancı sürülerinden onları korumak için William Jennings Bryan'm haçlı seferine katıldığını böbürlenerek anlattığını söylediler. Şiddet çılgınlıkları, Bryan yerine McKinley'e oy vermek istediğini söyleyen bir köylüye saldırmalarıyla doruğa çıktı. Lieder köylüden başlayarak tüm ailesini balta sapıyla metodik bir

cezalandırmaya uğrattı ve bunu öyle yaptı ki daha sonra aileden kimse olayı anlatamayacak durumdaydı. Köylünün belleği asla tam olarak yerine gelmedi; iki çocuğunun beyni hasar gördü ve yabancılardan korkunç bir dehşete kapılır oldular; kadının gerçeklikten uzaklaşması o kadar büyüktü ki, son yıllarını gözetim altında geçirdi. Lieder'in "büyük bir tahrir" gördüğünü ve sevgili Amerika Birleşik Devletleri'nin iyiliği için davrandığını iddia etmesine karşın, yargıç büyük bir güvenlik altında ömür boyu hapse mahkûm etti onu.

Tillman'ın nöbeti devraldığı gardiyan, "Bu Lieder kaçık, tamam," diye açıkladı, "ama hiç de aptal değil. İnsanlara her tür ezayı çektirmiş, ama kimseyi öldürmemiş, çünkü bunun için asılacağını biliyor. Hayır, hiç de aptal değil. Ne ki, bir şeytan o. Yüzde iki yüz damıtılmış saf şeytan. Peki kurnaz mı? Tatlı diliyle yılanı deliğinden çıkarır. Yani dikkatli ol, evlat. Çok dikkatli ol demek istiyorum." Bütün bu konuşmalar Tillman'ın karısına Lieder'le konuşacağı sözünü keşke vermeseydim, diye düşünmesine neden oldu. Ama... söz sözdür.

Gözetleme deliğini açınca Liederin elinde açık bir kitapla öfkeli öfkeli hücreyi arşınladığını gördü. "Evet! Ve bu 'musibet zamanı' Küba'da savaş anlamına gelmeli! Başka ne olabilir ki?" Hücrenin kapı yanındaki köşesine vardığında bir an gözden kayboldu, ama sonra dönüp beş adımda karşı köşeye gitti. Yüzüne yakın tuttuğu sayfadan okudu: "Musibet geçecek ve ülke tekrar dirliğe kavuşacak! Ama dirlik içindeyken içten içe kemiren çürümeyi pek fark etmeyecek! Çürüme yayılacak, ta ki halkın arasından bir lider çıkarak işgalcileri püskürtene kadar!" Lieder kitabı yavaşça kapattıktan sonra parmaklıkları pencereden ufka baktı, "işgalcileri püskürtene kadar..." diye tekrarladı şaşkınlıkla. Sonra kendini ranzanın alt kısmına attı. "Onları püskürtmek!" Birden sakinleşen bir ses tonuyla tavana bakarak konuştu: "Yeni gardiyan sen olmalısın. Adın nedir?"

"Ha... Tillman."

"Tillman," diye tekrarladı Lieder. "İnsanların adını öğrenmek hoşuma gider. İnsanların adlarını bilmek önemlidir diye düşünüyorum. Peki, Bay Tillman, kaçıklar dünyasına hoş geldiniz. Bana bir şey getirdiniz mi?" Tillman boğazını temizledi. "Bu haftanın gazetesini." Utanç verici bir sessizlik oldu. "Nasıl... ah... nasıl ben...?"

10

"Kapıyı açmadan gazeteyi bana nasıl vereceğinizi merak ediyorsunuz."

"Şey... eee..." Tillman elbette işi şansa bırakmak istemiyordu.

Lieder ayağa kalktı. "Sayfaları tek tek büküp delikten içeriye atıyorlar. Siz de biliyorsunuz, en iyi yol olduğuna yürekten inanıyorum. Bir insan buraya girme riskine kapılacak kadar aptal olmamalı."

Tillman dört sayfalık gazetenin ilk sayfasını beceriksizce bükerek yavaşça gözetleme deliğinden içeriye soktu. Lieder birden sayfayı yakalayıp içeriye çekti.

Tillman ikinci sayfayı bükmeye başlarken, "Haberler iyi," dedi. "Öyle görünüyor ki Küba'daki savaş bitmiş."

"İspanya'yla... bir şey... imzaladık."

Lieder gazeteye dik dik baktı. "Bir protokol... ne cehennemse. Washington'daki bu zır cahil orospu çocukları kandırılmışlar! Yabancılara neyin ne olduğunu, kimin kim olduğunu öğretmek için Amerikan gençleri savaşıp ölürken politikacılar protokol imzalıyor! İspanya Portoriko'dan elini çekti, Filipinler de üstümüze kaldı! Üstelik o aptal McKinley de iyi iş yaptığını düşünüyor! O Kurnaz İspanyollar zehirli kaşığı bize içirdiler, Bay Tillman. Bize zehirli kaşığı içirdiler! Birkaç milyon zır cahil salağı üstümüze yıktılar, emin ol, Amerikalıların işlerini çalmak için akın akın buraya gelecekler! Şunu verin bakalım!" İkinci sayfayı da gözetleme deliğinden çekip aldı ve çabucak göz gezdirdi. "Aptal orospu çocukları!"

Tillman, Lieder'e karısının önerisinden söz etmek için doğru anı bulma fırsatı kolluyordu, ama şu an kesinlikle doğru an değildi. Lieder, "Bir konuda görüşünüzü almak isterim, Bay Tillman," dedi. "Sizce Maine'i kim havaya uçurdu?"

"Eee... İspanyollar elbette."

"İspanyollar mı?" Lieder güldü. "Şu anarşistler yaptı! O göçmen orospu çocuklarından biri Maine Amerika'da limandayken güverteye zaman ayarlı bir bomba koydu!"

"Ama... bunu neden yapınlar?"

"Bizi savaşa girmek zorunda bırakmak için! Askerlerimizi ülke dışına çıkarıp bomboş haldeyken işgal etmek için!"

"Saçmalık bu! Böyle—"

11

Lieder hızla dönerek gözetleme deliğine öfkeyle baktı... sonra gözlerinin ifadesini değiştirerek öfkesini maskeleydi. "Peki, belki hak-hınsızdır, Bay Tillman." Dişlerini göstere göstere gülümsedi. "Kaçıklar bazen kaçıkça şeyler söylerler. Kaçık olduklarını böyle anlatırsınız, değil mi? Bay Tillman, bana bir şey söyler misiniz?" "Nedir?" Tillman'ın sesi sertleşti. Hiçbir kurnaz kaçık tatlı diliyle onu kandıramazdı.

"Okur musunuz? Ben insanların okuması gerektiğine inanırım. Zihnini açık, ufkunu geniş tutar okumak."

"Ben İncil'den başka şey okumam. Bir insanın başka bir kitaba ihtiyacı yoktur, çünkü bu dünyadaki tüm hakikat orada yazılıdır. Ben ve karım her sabah ve her akşam Kitab-ı Mukaddes'i okuruz."

"Eşiniz mi? Ha... evet. Evet, bir gardiyan yeni gelen gardiyanın yeni evli olduğunu söylemişti. Ne fena, değil mi, bazı insanlar yeni evliler için berbat şeyler söylemeleri gerektiğini düşünüyor. Nasıl yaptıkları, kaç kez yaptıkları, daha sonra karısının kendini nasıl hissettiği üzerine şakalar yapıyorlar! Komik olduklarını sanıyorlar, ama aslında akılları şeylerine kaçmış. Demek İncil'den başka bir şey okumuyorsunuz, ha? Kapıya geldiğinizde ne okuyordum biliyor musunuz? Şimdiye kadar yazılan en önemli kitabı okuyordum –tabii İncil'den sonra en önemli. Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkcısı'nı okuyordum, kendine yalnızca Savaşçı diyen biri tarafından yazılmış. Yasak Hakikatın Ortaya Çıkcısı kitabını daha önce duymuş muydunuz, Bay Tillman?"

"Duyduğumu söyleyemem," dedi Tillman, ses tonu hiç de avanak olmadığını anlatıyordu.

"Bunu duyduğuma üzüldüm. Ama öyleyse, anlıyorum ki herkes Yasak Hakikat'ı öğrenme şansına sahip değil. Ancak bu güzel topraklarımızı peyderpey dağıtan Washington'daki politikacıları püskürtmek için seçilmiş olanlar öğrenebilir. Ve göçmenler! Ve papa-cılar! Ve borsacılar!" Ve—"Birden gülümsedi. "Ama beni dinleyin de yaptığımı yapmayın, olur mu? Kaçıklar gibi abuk sabuk konuşuyorum. Akli başında insanlar, onlar yabancılar, Katolikler ve Yahudilerin Amerikan savaş gemilerini havaya uçurup kaçmalarına aldırılmaz! Yoo! Amerika'nın, Avrupa'nın cahil cühela ayaktakımını atacağı bir çöplüğe dönmesine aldırılmazlar onlar!" Ranzanın alt kısmına oturarak elini yüzüne götürdü.

12

"Ah..." Tillman tereddütlerle konuşmaya başladı. "Okumadan söz etmişken falan, siz... eee... hücrenizde İncil var mı?"

Lieder cevap vermedi.

"Bunu soruyorum, çünkü karım..." Tillman omuzlarını silkti.

"Çünkü karınız ne, Bay Tillman?" Lieder ellerinin arasından konuştu.

"Şey, ona sizden söz ettim, karım da benim. . yani demek istiyorum ki, karım düşündü de belki siz..."

"Belki ben ne, Bay Tillman?"

Gardiyan boğazını temizledi. "Kişisel kurtarıcınız olarak Tanrı'nın Oğlu İsa'yı kabul ediyor musunuz?"

Lieder kolunun arasından gülümsedi. Ama yanıt verdiğinde sesi yumuşak ve tatlıydı. "Şey, dürüst olmak gerekirse, ettiğimi söyleyemem, Bay Lieder."

"Kuzu Kanı'nda yıkanmadınız mı?"

"Ha-yır. Ama itiraf etmeliyim ki bu sözler bana hayli ilginç geliyor." Kolunu indirerek gözetleme deliğine baktı, gözlerinde kırılgan ve samimi bir ifade vardı. "Karınızın elinde okuyabileceğim bir şey yoktur, değil mi? Ayağımı doğru yola koymamı sağlayacak bir şey?"

"Yarın size bazı baplar getiririm."

"Öyle mi, Bay Lieder? Çok memnun olurum."

"Bana güvenebilirsiniz." Lieder gözetleme deliğini kapattıktan sonra derin bir soluk aldı. Anlattığı zaman Mary çok memnun olacak. Çok çok memnun olacak!

Lieder yalnız kalınca, dudaklarına küçümseyen bir gülümseme yerleşti. "Peki bakalım! Paul'den Frezyenlere: 7,13'te söyledikleriyle ilgilidir herhalde. Tanrı'nın sözüne güven, çünkü Hakikat budur, ve hakikat seni özgürleştirecektir."

HOLLANDALI PARMAĞI, YANKİ SÖZÜ, Sally'nin Çekmecesi, Neden Zahmet Edeyim? Kolay Yerli Kadın, Evreka... VVyoming'te altına hücum doruk noktasına çıktığı sıralarda kasabalara o kadar çok kısa ömürlü ve tuhaf adlar bıraktı ki, "Yirminci Mil" bunların yanında

13

aklı başında kalır, elbette kasabanın hiçbir yerden yirmi mil ötede olmadığını keşfetmenize kadar. Burası, Sürpriz Maden Damarı adlı yüksekteki bir gümüş madenini Kader kasabasına bağlayan dar demiryolunun yanına bir gecede kuruldu. Bu iki istasyon arasındaki uzaklık karga uçuşu on yedi mildi yalnızca, ama karga trene binmek zorunda kalsaydı, bir yanda treni neredeyse sıyıran kayalar, öbür yanda mideye kramplar sokan derin koyaklarıyla Medicine Bow Sıradağlarının yükseklik korkusu yaratan tepelerinde kırk üç mil işkenceli bir yolculuğa katlanmak zorunda kalırdı.

Bazıları Yirminci Mil'in adını, uzaklığı ölçmek için rastgele bir nokta seçen demiryolu görevlilerinin, toprağı dinamitleyip yol açarken, hattan yaklaşık yirmi mil yukarıda iki dönümlük bir düzlüğün istasyon olabileceğini düşündüğü zaman aldığını iddia ederler. Bir gecede yerden mantar biter gibi biten boyasız, taklit cepheli küçük bina demeti, Yirminci Mil olarak anılır oldu. Kabul etmek gerekir ki, Yirminci Mil'in adını yirmi mil ötedeki bir noktadan yirmi mil ötede olduğu için aldığını öğrenmek pek de gurur okşayıcı bir şey değildir, daha iyi bir açıklama alma şansımız da pek yok, çünkü Yirminci Mil harita ekiplerinin araştırmalarında yalnızca küçük bir nokta olarak yer alır ve haritacıların kimsenin yaşamadığı kasabalar için kullandığı meskûn olmayan bina grubunu göstermek üzere bir sembol bulunur.

Bu hayalet şehir zaman zaman hatıra avcılarını kendisine çeker. Bu avcılar şimdi terkedilmiş olan tehlikeli demiryolu sapağına Amerika'nın Yok Olmuş Geçmiş'inden hatıralar bulmak için geldikten sonra, terkedilmiş, güneşin rengini açtığı binalardan oluşan küçük Yirminci Mil yerleşim yerine gelince rahatsız edici bir "ürperti"

yaşadıklarını söylerler. Eskiler kasabanın "kötü totem"inin 1898'de burada olanlardan kaynaklandığını belirtir. Kısa süren görkemli bir yaşayıştan sonra çürümeye başlayan kasabada 1898'de yalnızca bir avuç insan yaşıyordu. Ama her Cumartesi akşamı beş vagonluk ta-kırtılı bir tren, eritilip tekrar gemiyle Doğu'ya götürülmek üzere Sürpriz Maden Damarı'ndan Kader'e haftalık gümüş üretimini taşırdı. Tekleyen lokomotif Yirminci Mil'de kısa bir süre durup haftalık içki âlemlerini yapmaya gelen altmış kadar madenciye indirirdi. Pazar sabahı geri dönerken bu madencileri tekrar alır, alırken de Ma-

14

den Damarı'na ve Yirminci Mil sakinlerine kömür, malzeme ve gıda getirirdi. Maden yöneticileri işgüçlerinin daha az yorucu, tehlikeli ve kötü ücretli iş bulabilecekleri Kader'e ya da hatta çöle, Klondike' daki yeni altın madenlerine gitmelerini önlemek için bu yöntemi bulmuştu. Ama Sürpriz Maden Damarı madencileri, tüm cumartesi akşamları şamata yapıp gündeliklerini harcadıkları sürece bulundukları yerde kalmakla yetinen, beceriksiz, tükenmiş bir güruhtu; madenin baş mal sağlama istasyonu olma rolünü Kader'e kaptırdıktan ve bu dağları hallaç pamuğu gibi atan bağımsız altın arayıcılar akını yarı deli küçük gruplara dönüştükten sonra, Yirminci Mil'in var olmasının tek bahanesi de bu şamata ve kazandıklarını harcamaktı.

Tren daha tam durmadan eğlenceye susamış madenciler eski püskü tabancalarını patlatarak vagonlardan atlayarak Bjorkvist Pansiyon'a iner, burada hayli kötü bir yemek için muazzam paralar öderdi. Sonra büyük kısmı Kane Ticaret'e giderek tulum, iş eldiveni, kas güçlendirici alet, flanel gömlek, çiğneme tütünü, markalı ilaç, bazen de birilerinin doğum günü için küçük hediyeler alırdı. Bay Kane, pazar sabahı tekrar trene binene kadar aldıklarını dükkânda tutardı.

Kane Ticaret'ten bazıları Profesör Murphy'nin Tonsorial Sara-yı'na giderdi. Orada dört tahta banyo için suyu ısıtmaya çalışan kömürlü ısıtıcı tehlikeli şekilde tıslardı. 35 papele banyo yapabilir, 15 papele de öyle bir tıraş olurdu ki, Gezginler Oteli'ne geldiğinizde kokladıkları zaman arkadaşlarınız ısıklı çaldı (burası aslında bir otel değil, barı olan bir genelevdi). Bazı erkeklerin banyo yapıp tıraş olmalarının, bol bol kolonya sürmelerinin nedeni, kılık kıyafetleri iyi olursa otelin fahişelerinin onlara özel muamele çekeceğine inanmalarıydı. Kimse bu "özel muamele"nin nasıl bir şey olduğunu kesin olarak söylemiyordu, ama sözlere genellikle göz kırpmalar, dirsek dürtmeler ve bilgiç sırtmalar eşlik ederdi.

Gezginler Oteli'nde üç "kız" çalışıyordu: New Orleans'dan uzun boylu, ince, sarı gözlü siyah kadın Frenchy; az İngilizce bilen ve insanın gözlerinin içine hiç bakmayan utangaç Çinli Chinky; ve gürültücü, kikirdek, koca memeli yaşlı İrlandalı Queeny. Queeny için, kendisi içmeden bardağın dibini eritmeyen her şeyi içebileceği söy-

15

leniyordu. Yaşlı madenciler Queeny tercih ediyor, onun "kahkaha tufanı" ve "yüreği temiz bir karı" olduğunu söylüyorlardı. Gençlerin tercihi ise Chinky idi, çünkü daha deneyimli kızlar onlarla eğlenebilirdi. İşin erbabları French'ye gidiyordu, çünkü herkes bilirdi ki siyah karılar bu konuda doğal olarak iyiydi, bir de Fransız olsaydı...! Hey, sen oradaki! Aç bacaklarını!

Madencilerin sayısı Yirminci Mil'in sakinlerinden hatırı sayılır derecede fazlaydı. Yirminci Mil'de oturanların sayısı yalnızca on beşe düşmüştü; o kadar azdılar ki, kasabanın sloganı "Bak Bakalım Nasıl Büyüyorum" iken, umudun ve büyümenin doruğa çıktığı yıllarda alelacele yapılmış bir avuç boyası dökülmüş tahta evde oturuyorlardı ancak. Şimdi boş binalar kendilerini yerçekiminin sabırlı kucağına teslim ederken gıcırıyor ve hafifçe inliyordu.

Yirminci Mil'in on beş sakini arasında Kane Ticaret'in sahibi Bay Kane ("Bir İnsanın İhtiyaç Duyduğu Her Şey") vardı. Bay Kane'in bağımsız ruhu on yedi yaşındaki kızı Ruth Lillian, kasabanın en güzeliydi. Daha önce görmüş olduğumuz gibi, Profesör Murphy Ton-sorial Sarayı'nda sıcak banyolar, tıraşlar ve cömert kolonya sürüşleri satardı. Bayan Bjorkvist pansiyonu işletirdi ki, aslında burası "biftek" (tırnak işareti, otelin fahişelerini anlatırken kullanılan "kızlar"ın çevresindekilerin çifte büyüklüğünü akla getirmek için kullanılmıştır) hizmeti veren büyük bir yemek odasıydı yalnızca. Bu biftekler her öğünde lahana, kabartma tozlu bisküvitler ve konserve şeftaliyle birlikte servis edilirdi. Arka taraftaki uzun bir odada tahta yataklarla ot şilteler vardı, Gezginler Oteli'nden tökezleyerek gelen madenciler burada uyuyabilirdi. Yatak, yemek ve kahvaltı hepsi içinde bir dolardı. Soygunculuk, diye homurdanırdı madenciler hep, ama gene de öderlerdi.

Bayan Bjorkvist, demir testeresini körleştirebilecek bir aksanla konuşuyordu, ama gene de Gezginler Oteli "kızlar"ınm hiçbirini evinin çevresinde görmek istemediğinin bilinmesini de sağlamıştı. Arka planda bir Bay Bjorkvist vardı: Bayan Bjorkvist'in iki çocuk doğurmasına yardım eden iri kıyım, somurtkan bir adam. (Bir şakacı, adamın bahçıvan belini vurduğu her seferinde bir madene rastlamış olması gerektiğini söyledi.) Kersti Bjorkvist, geniş omuzlu, kaba yüz hatları olan, mutfakta çalışıp masaları bekleyen yirmi iki yaşında bir

16

kız, erkek kardeşi Oskar ise Ruth Lillian Kane'den bir yaş daha büyük olan kafası ağır çalışır bir oğlandı. Oskar'ın Ruth Lillian'a nemli nemli, yılışık göz süzüşü Bay Kane'in rahatsız olarak kaşlarını çatmasına neden olurdu. Gezginler Oteli ve üç kızını çalıştıran Bay De-lanny çok öksürür, ön tarafında fırfırlar olan parlak beyaz gömlekler giyerdi ve tığ gibi incecikti. Bay Delanny'nin zamanında "büyük kumarbaz" olduğu anlaşılıyordu: Otelin barında çalışan ve Birlik Kuvvetlerinin savunmasında üstüne düşenden fazlasını yapmış olsa da bunu

hiç dikkate almayan hükümetin yaralı kahramanlara olması gerektiği gibi davranmadığından şikayet eden tek bacaklı İç Savaş gazetisi Jeff Calder'in yaydığı bir söylenti.

Yirminci Mil'in geriye kalan üç sakinine gelince: BJ Stone'un, maden kuyularında kullanılan eşekleri vardı. Stone "tuhaf bulunurdu, çünkü çok okurdu ve sanki söylemediği bir şey biliyormuşçasına bakardı. BJ Stone'un her işe bakan yardımcısının adı Coots'du; Coots yaşlı bir kırmaydı, yarı siyah yarı Çeroki'di. Başkalarıyla fazla ilişki kurmuyordu ve silah kullanmayı iyi bildiği için alay etmenin tehlikeli olduğu söylentisi yayılmıştı. Son olarak, "Peder" (bakınız "biftek" ve "kızlar") Leroy Hibbard vardı ki, maden şirketinden her pazar sabahı madencilere Damar'a kadar eşlik etmesi ve tüm işgücüne yürek burkucu vaazlar vermesi (çünkü Pürten Boston maden sahipleri çalışanların biraraya gelip bu zoraki aydınlanmayı dinlemesini mecburi kılmıştı) karşılığında bir ücret alıyordu. Hibbard yorucu işinden sonra gece hep madende kalır ve demiryolundan on beş mil yürüyerek pazartesi öğleden sonra geri dönerdi. Peder, Adem'in bütün oğullarının içinde belli belirsiz kendini gösteren Şeytan ve Ahlâk Bozukluğuna karşı sürekli bir savaşa kilitlenmişti, ama birkaç haftada bir ahlâk dokusu gevşemeye başlar, gece geç vakit Gezginler Otel'i'nin arka kapısından içeri sızarak Jeff Calder'la içki içtikten sonra Frenchy ile günah işlerdi. Günahın içine battıktan sonra şafaktan önceki o en karanlık saatte sokakta tökezleyerek yürür, iğrenç bir yaratık! nefretlik bir günahkâr! bir zinaperest! Tanrı'nın bağışlayıcılığını hak etmeyen pespaye bir insan! olduğunu haykırırdı. Bayan Bjorkvist, bunun Peder'in bizzat kendi değerlendirmesi olduğunu herkese yaydı, Peder de kötülüğüne verilen çok zevkli ve uygun bir ceza olarak kadının kınamasının üstüne atladı. BJ Stone

17

(çok okuyan atçı adam?) Peder'i gülünç buluyor ve ona açıktan açığa gülüyordu. Bu yüzden de dindar adam Stone'u, günaha ayrılması gereken ama her zaman günahkârı ziyaret eden o derin nefretle bakıyordu. Her pazar sabahı, tren malzemeleri indirdikten ve madencileri alıp Sürpriz Damarı'na doğru yola çıktıktan sonra, Yirminci Mil geride akşamdan kalmışçasına, bütün o bağırtı çağırıdan sersemlemiş, sevgisiz cinsel aşırılıkla tükenmiş olarak kalakalırdı. Pazar günleri çoğu insan uyurdu, ama Kersti Bjorkvist genellikle mutfak masasına oturmuş, omuzları çökük, gözlerini bir noktaya dikmiş olarak bulunurdu. Otelde Jeff Calder tek bacağıyla odada topallayarak dolandır, üst katta ise kızlar buruşmuş, terden ıslanmış çarşaflara serilerek yatarlardı.

Bay Delanny öksürüğü için kullandığı Grey Ana Öksürük Şurubu şişelerini almak için geldiğinde Kane Ticaret'in kapısındaki çan çaldı. Bay Delanny çıkarken kapıda Bayan Bjorkvist'i gördü ve alaycı bir teatrallikle şapkasını çıkardı. Bayan Bjorkvist bu harekete burun kıvrıp başını çevirdi. O... o... Babil Orosuları! Gezginler Otel'i'nin sahibi olan adamla hiç işi olsun istemiyordu. Ne var ki, Bayan Bjorkvist'in otele karşı ahlâki yaklaşımı, ahlâksız otel sakinlerine her gün verdiği öğle ve akşam yemeğinden kazandığı kârdan yoksun kalacağı kadar büyük değildi. Kendi lokantasına bu tür insanları alacak kadar alçalamadığı için de, yemekleri kapalı kapılara koyarak kızıyla gönderir, ama kızın ancak yemekleri otel mutfağın-daki ocağa koyacak kadar orada kalması için de saati gözler dururdu, çünkü... şey, çünkü hiç bilinmez, öyle değil mi? Bay Kane Bayan Bjorkvist'in asla bir şey satın almadığını bildiği için, trenin Kader'den getirdiği malzeme listesini her pazar sabahı olduğu gibi hazırlamaya devam etti, müşterisi ise tezgâhın yanında geziniyor, yeni malları elleyip fiyatı ve kalitesi üzerine bir şeyler mırıldanıyordu. "Küba'daki zaferimizi küçük bir dükkân eğlencesi ile kutlamaya karar verdiniz mi, Bayan Bjorkvist?" Kadın dudaklarını kısarak burnunu çekti. "Biraz soğuk aldık, öyle mi?" diye sordu Bay Kane. Düz aksanı Bayan Bjorkvist gibi aksan sağın herkesin fark edeceği gibi etnik kökenini ortaya koyuyordu. "Belki Bay De-lanny'nin öksürük şurubundan denemelisiniz." O... muhabbet tel-

18

lalı... o... onun... kullandığı bir şeyi bedenine sokma düşüncesiyle Bayan Bjorkvist'in boynu dikleşti. Ama dükkân vitrininin dışındaki bir şey birden ilgisini çekti. "Bu da nedir böyle?" diye sordu emir verir bir havayla. Bay Kane başını kaldırıncaya Bay Delanny'nin yolun ortasında durmuş bir gençle konuştuğunu gördü. Genç ağır bir paket ve omzundan sarkan doğaçlama bir ip kayışta eski, çok büyük bir tüfek taşıyordu. Zaman zaman gelen bir maden aracıycı dışında bir yabancıнын gelişi, Yirminci Mil'de Bayan Bjorkvist'in "Bu da nedir böyle?" rahatsızlığına gerekçe olacak kadar az görülen bir şeydi. Üstelik bu gencin geniş kenarlı çiftçi şapkası ve çiftçi çizmesi maden aracıycısı olmadığını gösteriyordu.

Bayan Bjorkvist, "Sizce nereden gelmiş olabilir?" diye sordu, hakkında karar verene kadar onu yerine mıhlamak istiyormuşçasına gözlerini yabancından ayırmıyordu.

"Hiç fikrim yok, Bayan Bjorkvist," dedi Bay Kane. Umursamaz ses tonunun kadını rahatsız ettiğini biliyordu. Yabancıнын sorusuna yanıt olarak Bay Delanny'nin gülümsediğini ve başını iki yana salladığını, sonra "Sana iyi şanslar, evlat" diyen bir tavırla ince uzun parmaklarını sallayıp otele yöneldiğini gördüler. Bunun arkasından da başını tekrar iki yana sallayıp "Buna ihtiyacın olacak," demek istedi Bay Delanny. Genç adam yükünün ağırlığını başka yere kaydırды, başparmağıyla şapkasını geriye doğru itti ve oradan uzaklaştı. Bayan Bjorkvist gencin arkasından sokağın ilerisine bakmak için yanağını pencereye dayadı. Meraklı olduğundan değil, ama kendisinin bu yabancıнын neyin peşinde olduğunu bilmeye hakkı yoksa, kimin olabilirdi ki? Yabancı BJ Stone'un ahırına yöneldiğinde Bayan Bjorkvist kendi kendine başını salladı. Bunu rahatlıkla tahmin edebilirdi! Yaşlı adamın kitaplar okuması ve insanlara komik, aptal ya da... bir şey gibi

bakmasını bir düşünün! Başkalarına gülünç demeye cüret ettiğini bir düşünün! Tam bir aptal olan bu adam, pespaye -ama bu kelimeyi düşünerek zihnini kirletecek değildi.

"Çok açık değil mi?" diyen bir ses tonuyla, Bay Kane'e yabancının ahıra gittiğini söyledi.

Dükkân sahibi kuru bir sesle, "Demek ahıra gitti, öyle mi?" diye yanıt verdi. "Dünya ne hale geldi böyle?"

19

Ruth Lillian Kane yukarıdaki oturma bölümünün merdivenlerinden aşağıya indi. Babası dükkânı açarken o da kahvaltı bulaşıklarını yıkamıştı. Bayan Bjorkvist'i hararetle (biraz fazla hararetle, çünkü ondan hoşlanmıyordu) selamladı ve nazikçe kızını sordu. Ama pansiyon sahibi Ruth Lillian'ın giydiği yeni pamuklu giysiye onaylamaz bir bakış atmakla sınırladı yanıtını. Kibir ve gösteriş! Onu şımartıyor, bu adam. Annesi gibi yapmaya çalışıyor... peki, bu kadarı yeter. Bu kadarı yeter. Çocukları şımartmak iyi olmaz. Adama biraz ders vermesi gerekiyordu, ama durup saçmasapan şeyler konuşacak zamanı yoktu. Bu yabancı pansiyonunda uyumak ve yemek yemek isteyecekti. Bakalım, onu belki içeriye alırdı, belki de almazdı. Ne tür bir adam olduğuna bağlıydı bu. Bekleyip görecekti.

Hiç hoşbeş etmeden dükkândan çıktı ve pansiyonuna gitmek üzere karşıya geçti.

Bayan Kane arkasından mırıldanır gibi, "Güle güle, Bayan Bjorkvist," dedi. "Size hizmet etmek her zaman zevktir."

BJ STONE İSKEMLESİNİ NAL yapılan kulübenin kerpiç duvarına yasladı, okumakta olduğu iki gün önceki Cheyenne gazetesini dikkatle katladı ve elinin eklemleriyle gri sakalların çıktığı yanağını ovuşturdu.

"Nebraska'dan ha? Bu kadar yolu yürüdün demek! Tamam, varilde soğuk su var. Kendin al. Maşrapa orada. Sana bunu söylemek zorunda kaldığım için üzgünüm evlat, ama iş arıyorsan Cumhuriyet'teki en kötü yere gelmiş bulunuyorsun. Üzücü gerçek bu, Yirminci Mil'de kesinlikle hiçbir şey olmaz. Üstelik işlek günlerdeyiz. Burası tarihsiz bir kasaba. Geçmişi yalnızca on bir yıllık ve geleceği de yok. Sana biraz iş verirdim, ama vücudumdan akıp giden ruhumu korumak için Damar'a eşek yetiştirmek ancak bana yetiyor. Yalnızca yatak, yemek ve sonsuz şükranlarımı istemiyor olsaydı, buradaki yaşlı Coots'u bile doyuramazdım. Öyle değil mi, Coots?"

Sırım gibi yaşlı Siyah-Çeroki başını eşeğin nalından kaldırmadı, eşeğin ön ayağı kucağındaki deri önlük üzerinde duruyordu. "Berbat yemekler," diye mırıldandı.

20

"Sana yardım edemediğim için kusura bakma, evlat. Ama bir fincan kahve içersen memnun olurum."

"Bir fincan kahve bana çok iyi gelir, efendim." Oğlan, bütün gece boyunca Kader'den buraya kadar demir yolu boyunca omzunu kesmiş olan kayışları çıkarırken inledi.

BJ Stone mağrur bir edayla, "Misafirimize bir fincan kahve getir, Coots," dedi.

Coots, "Bu toynakla bırakmamı mı istiyorsun?" diye sordu.

"Hayır, hayır, gayet iyi yapıyorsun."

"O halde lanet kahveyi sen getir. Bütün sabah oturup o gazeteye burnunu dayamaktan, ne izm olduğunu ancak Tanrı bilir emperyalizm ve jingoizm üzerine homurdanıp durmaktan başka bir şey yapmıyorsun! Bu arada ben kıç tekmeleme yarışındaki tek bacaklı bir adam kadar meşgulüm!"

BJ Stone Matthew'a doğru eğilip, "Korkarım zavallı yaşlı Coots misafir ağırlayacak durumda değil. Kahvesine gelince..." diye fısıldadı.

Coots, "Beğenmiyorsan içme öyleyse!" dedi sertçe.

"Mağrur yaşlı orospu çocuğu." BJ elini ağzına götürüp sır verir gibi söyledi bunları.

Genç adam duraksayarak gülümsedi; siyah bir adamın bir beyazla bu şekilde konuştuğunu daha önce hiç görmemişti. BJ Stone acılı bir iç çekişle ayağa kalktı ve mutfığa geçerek gözden kayboldu. Mutfakta kahve demir bir ocak üzerinde kaynıyor da kaynıyordu, çünkü sabah ilk iş yumurta kabuklarıyla birlikte ocağın üstüne konmuştu.

Genç adam tüfeğini yükünün yanına bıraktı ve ağrıyan omzunu parmak uçlarıyla hafifçe ovuşturdu. Bu arada Coots'un becerikli, içleri açık renk elleriyle eşeğin ayağıyla uğraşmasını seyretti. Coots'un yüzü ilgisini çekmişti: Zenci yüz hatlarıyla Çeroki gözlerinin karşımı.

Coots işinden başını kaldırmadan, "O tüfeği nereden buldun?" diye sordu.

"Babamın."

"Ha! O dedesinden, dedesi de Methuselah'dan almış olmalı! Bunun gibi eski bir canavar için mermiyi nereden buluyorsun?"

21

"Babam kendisi yapardı eskiden." Sırt çantasının kayışlarını açtı ve yola çıktığında yanına aldığı mermi dolu bez torbayı aradı içinde. "İşte burada. Çok güzel değil mi? Babam iki sıradan çiftli mermiyi ikiye böler ve barutla ağızotunu bir tanesinde bırakır, sonra sıkıştırılmış kâğıtla daha uzun bir silindir ceketini yapar, öbür mermiden barut ekler ve her ikisiyle ateş ederdi. Sonra hepsini tam sıkıştırırdı -bu her zaman en zor işti, sıkıştırmak- sonra kâğıdı bükerek ve su geçirmemesi için balmumuna batırırdı. Gerçek mermiyim gibi olurdu. Ama itiraf etmeliyim ki silah biraz sektiriyor."

Coots balmumulu, çiftli mermiyi parmaklarının arasında çevirerek başını iki yana salladı. "Buna bahse girerim! İnsan ne zaman ateş etse kendini toplayıp ateş hattına geri dönmek zorunda kalır!" Coots mermiyi

tekrar oğlana attı. "Zaman kaybı gibi geliyor, avcılıkta kullanılmayacak bir silah için mermi yapmak. Bununla bir hayvanı vurursan bir kürk yığını ve şaşkın bir bakıştan başka bir şey geçmez eline."

Oğlan güldü. "Jabam kırk yılda bir ateş ederdi. Eski varilleri vurur, sinekleri dört bir yana kaçırtırdı. Gösteri için. Herkesinkinden daha büyük bir silahı olsun isterdi." Mermiyi çantasına koydu. "Doğrusunu söylemek gerekirse, babamın böbürlenecek fazla şeyi yoktu."

"Ama bu antika şey tehlikeli, evlat! Ve de el yapımı mermilerle... oradakinin vay haline! Bu ihtiyar canavarı ta Nebraska'dan getirdin ha?"

"Evet, efendim. Neden getirdiğimi ben de bilmiyorum. Yalnızca ardımda bırakmak istemedim. Ama ağır mı? Yüzlerce kez tren yoluna bırakmayı düşündüm."

"Ama bırakmadın."

"Hayır, efendim, bırakmadım."

"Neden?"

"Bilmiyorum ki."

"Çok seviyor olmalısın."

"Hayır, efendim, sevmiyorum. Aslında... ondan nefret ediyorum."

"Seni suçlayamam. Er ya da geç bu eski şey birilerini cehenneme gönderir."

"Evet, ee... bu oldu bile. Bu eski silah babamın işini bitirdi."

22

Coots'un bıçağı eşeğin toynağında hareket ettirmeyi kesti. "Üzıldüm, evlat. Ben hiç... demek istiyorum ki, saçmalıyordum. Baban için üzıldüm."

Oğlan omuzlarını dikleştirdi ve donuk bir tavırla, "Bu tür şeyler olur. Bu tür şeyler..." Gözlerini indirip başını iki yana salladı. "... olur işte." Sıranın üzerinden eski deri ciltli kitabını dalgınca aldı. Kitap annesinin İncil'i gibi kokuyordu, ama oğlan yazılanları anlamı-yordu.

Bir elinde teneke bir fincan, öbüründe cezveyle dönen BJ Stone, "Latince, evlat," dedi. Cezvenin sıcak kulpunu bezle tutmuştu. "Lu-cilius'tan Juvenal'a kadar Roma yergisi derlemesi. Latince bildiğini sanmam." Matthew'a teneke fincanı verdi.

Oğlan, "Hayır, efendim," diyerek kitabı bıraktı, fincanı doldurması için uzattı.

"Yergi kötülüklerimizi konu alır ve -beş para etmezliğimizi!" BJ Stone Matthew'un kabını dalgın dalgın doldurdu "... kötülüklerimizi ve saçmalıklarımızı ele alır -kısacası insan faaliyetinin büyük kısmını." Coots'a döndü. "Peki, bu berbat bulaşık suyundan istiyor musun, yoksa o toynakla oynamaya devam mı edeceksin?" Coots fincanını doldurulması için uzatırken, "Birilerinin buradaki işleri yapması gerek," diye misilleme yaptı.

"Romalılara ilgi duyar mısın, evlat?" BJ Stone kendi fincanını doldurdu.

"Hayır, efendim, duyduğumu söyleyemem. İçlerinden birinin elini yıkadığını ve İsa'yı öldürmelerine izin verdiğini biliyorum ve... şey, Romalılar hakkında bütün bildiğim bu kadar. Doğrusunu söylemek gerekirse fazla okumam."

"Çok fena. İşler kötü gittiğinde bir kitap saklanmak için iyi bir yerdir. Ya da çok sıkıcı olduğunda." Bu son cümle Coots'a yönelik gibiydi, ama o duymamazlıktan geldi.

Teneke fincan o kadar sıcaktı ki, Matthew dudaklarının yanma-ması için epeyce hava çekmek zorunda kaldı, ama kahve boş mideye inince kendini iyi hissetti. "Fazla okumamakla ilgili ne diyordum? Doğrusu şu, çok dolandım ve o kadar çok okul değiştirdim ki kendi adıma bile çıkaramam."

"Peki adın nedir?"

23

"Şey, efendim... bana Ringo Kid derler."

Coots ile BJ Stone bakiştılar.

BJ Stone, "Demek öyle derler," dedi. "Ringo Kid, ha? Demek annen seni çağırdığı zaman, 'Hey, Ringo Kid! Buraya gel, şunları doğ-ra!' diye bağırır. Öyle mi?"

"Hayır, efendim, bunu söylemez." Bir an durduktan sonra zayıf bir sesle ekledi: "Annem öldü."

"Ve babası da ölmüş." Coots ortağım işi anlamamakla suçlayan bir ses tonuyla tıslar gibi konuşmuştu.

"Ha." BJ Stone'nin sesindeki alaycı ton yok oldu. "Uzun zamandır mı tek basmasın?"

"İki hafta kadar oldu. Ailem öldükten sonra yüklenip batıya gitmeye karar verdim ve..." Omuzlarını silkti.

"Anlıyorum. Hı-mm." BJ Stone rahatsızlığını gizlemek için kahvesinden büyük bir yudum aldı.

Bir sessizlikten sonra oğlan kendiliğinden konuştu. "Annem bana Matthew derdi. Dört oğlu olmasını istiyordu. Matthew, Mark, Luke ve John."

"Peki diğer üç havariye ne oldu?"

"Luke henüz bebekken yüksek ateşe yenik düştü. Mark da iki yıl kadar önce kaçtı."

"Ya John?"

"John hiç olmadı. Luke öldükten sonra annem çocuk yapmadı. Tahminimce, ateş gelip onları götürcekse zahmete değmez diye düşündü." Oğlan derin bir soluk aldı ve Yirminci Mil'in sonundaki kayalığa gözlerini dikti. "Doğrusu şu ki, aslında kimse bana Ringo Kid demez. Bunu söylememin tek nedeni... şey, aslında nedenini bilmiyorum. Yeni bir hayata iyi bir isimle başlamak iyi olur gibi geldi bana. Bay Anthony Bradford Chumms'un kitaplarından buldum bu ismi. Kitapları biliyor musunuz? Ringo Kid Esiyle Buluşuyor ya da

Ringo Kid Ders Veriyor. Ya da Ringo Kid Zaman Geçiriyor. Hepsini teker teker sayfaları yerinden çıkıp parçalanana kadar okudum. Ringo Kid Hesaplaşıyor'un arka kapağında Bay Anthony Bradford Chumms'ın Amerikan Western tarzına ifade zenginliği katan bir İngiliz beyefendisi olduğu yazıyor."

24

BJ Stone yapmacık bir saygıyla, "Bak sen!" dedi. "İfade zenginliği katıyor, öyle mi? Vay canına!"

"Evet, efendim. Bana göre Bay Anthony Bradford Chumms bütün dünyadaki en iyi yazardır!"

"Ben yaşlı Lucilius'u tercih ederim. Ama bana öyle geldi ki adını bile zor okuduğunu söylemiştin."

Matthew gözlerini yere indirdi ve tam üç saniye sessiz durdu. Sonra: "Evet, efendim. Öyle söyledim. Ama yalandı. Okuyamadığımı söyledim, çünkü Ringo Kid okumasını bilmez, ama herkes ona gene de saygı duyar, çünkü dürüst ve adildir. Ben de her zaman onun gibi olmak istedim."

"Hi-mm. Çok yalan söylüyorsun, öyle mi, Matthew?"

"Korkarım söylüyorum, efendim. Bunun günah olduğunu biliyorum, ama..." Omuzlarını silkti. Sonra sııttı.

"Ama bir sürü beladan kurtardığı da kesin."

"Anlıyorum. Peki, bak şimdi, Matthew -sana Matthew dememe aldırılmazsın, değil mi?"

"Hayır, efendim. Bana her şeyi söyleyebilirsiniz, yemeğe geç çağırmadığınız sürece!". Babasının eski şakasına zoraki bir kahkaha attı.

BJ Stone elinin eklemleriyle yanağındaki sakalları ovuşturdu. "Hah-ha. Peki, bak, Matthew. Karnın açsa -ve oğlanlar genellikle açtır- Bjorkvis'in yerinde bir şeyler yiyebilirsin. Yemekleri iyidir demek istemiyorum, anlıyorsundur. Aslını ararsan, yemekleri için söylenebilecek en iyi şey güçlü kuvvetli bir erkeği duyurabileceğidir."

"Ha, ben iyiyim. Aç değilim." Aslında bir buçuk gündür bir şey yememişti.

"Sen bilirsin. Ama madene gitmeden önce kursağına bir şeyler girmesi iyi olurdu."

"Maden mi?"

"İş aramak için Sürpriz Maden Damarı'na gitmiyor musun?"

"Şey, hayır, ben... doğrusunu söylemek gerekirse, bu tepelerdeki madenleri ilk kez duyuyorum."

"Kader'deki insanlar sana Maden Damarı'nı anlatmadılar mı?"

"Sormadım. Herkes ortalıkta koşuşturuyor, Küba'daki büyük zaferimiz hakkında bağıırıp çağırıyordu."

25

"Zafer!" diye birden bağırdı BJ Stone. "Güçlü ve genç bir ülke, yeteneksiz aristokratların kumandasında yıpranmış gemilerden başka bir şeyi olmayan eski ve yorgun bir ülkeye darbe indiriyor, sen de buna muhteşem diyorsun! Demokrasiyi yayma kılıfı altında Filipinler ve Portoriko'yu ele geçirdik. Hazır bu işin üzerindeyken Hawaii'yi de cebe indirdik! Emperyalist olacağımızı bilseydi, Thomas Jefferson mezarında dört dönerdi!"

Coots gözlerini kapatıp başını iki yana salladı. Matthew'a, "Küba'yı yetiştirmek zorundaydm, değil mi?" dedi.

"Ama, ben-"

"Zafer mi?" diye devam etti Stone. "Zafer mi? William Randolph (o-kadar-zenginim-ki-cammin-istediği-her-şeyi-yapabilirim) Hearst, ağızları vatanseverlik öfkesiyle köpürene kadar bir avuç akılsız aptalı kamçılıyarak gazetelerinin satışını artırmaya karar verir! O popülerlik açlığı çeken Roosevelt de bir avuç polo oyuncusunu ve birkaç işsiz kovboyu alıp San Juan tepesine saldırıya gönderir -elbette elinde çok sayıda gazeteciyle! Ama tüm savaştaki tek gerçek tehlike olan malarıya ve sarı hummadan kaçmak için Rough Rider'ları Long Island'a hemen geri getirir. Guam Adası'nı nasıl kazandığımızı biliyor musun, evlat?"

"Ah... şey, hayır, efendim. Ama ben-"

"Sana nasıl kazandığımızı anlatacağım. Gemilerimizden biri demirleyip limana ateş etti ve İspanyol komutan - bir savaş olduğunu bile bilmiyordu, Tanrı aşkına!" Selamımıza karşılık vermediği için özür dileyen, bunu yapmadığını, çünkü adada mühimmat olmadığını belirten bir mesaj gönderdi. Böylece kıyıya bir sandal indirip kahramanca bir zafer kaşandığımızı iddia ettik. Zafer!"

Bu nutkun gücü Matthew'un sinirli sinirli Coots'a bir göz atmasına neden oldu, Coots ise omuzlarını silkerek ortağına, "Hepsi bitti mi?" diye sordu.

BJ Stone homurdanarak burnunu çekti. Sonra başını salladı. "Evet, bitti. Ama... Allah kahretsin, gençlerin kanını dökme fikri, sırf birkaç moruk-! Ah, söyletme beni." Derin bir soluk aldıktan sonra, "Peki, Matthew," dedi. "Demek Sürpriz Maden Damarı'nı biliniyordun bile. Hattın sonunda küçük bir iş bulma fırsatı vardır belki diye demiryolu boyunca bütün o yolu yürümeye karar verdin demek."

26

"Şey... Hattın sonunda bir şey olması gerektiğini düşündüm. Yoksa demiryolu neden yapınlar ki? Burası da hoş olabilir diye aklıma geldi, her şeyden uzaktı."

Coots ona, "Şansını epeyce zorlamışsın," dedi. "O demiryolu çok dardır ve tren seni bir vagon tekerleğiyle silindir gibi dümdüz edebilirdi. Hey, bekle bir dakika...!"

"Doğru! Tren beni öldürecek kadar yakınımdan geçti! Ravlarda yürüyordum, şişman ve küstah, sonra damdan düşer gibi rayların sarsıldığını fark ettim ve bir baktım ki arkamdan tren gel-yor. İnanın çevrede sığınacak bir yer aramaya başladım, ama bir taraf baştan başa kayalıktı, öbüründe ise havadan başka bir şey yoktu! Bu yüzden olabildiğince hızlı davranarak rayların üstüne tırmandım, yükümlle silahı da yanıma aldım ve

lokomotif tam köşeyi dönerken duvarda bir yarı bulup yüzümü kayaya yapıştırarak oraya sıkıştım! Tren homurtularla o kadar yakınımdan geçti ki bütün vagonlar silahımın kabzasına çarptı, küt, küt, küt! Kayışa bir şeyin takılacağından ve beni çekip öldüreceğinden emindim. Allahm belası eski tüfeğin bu işi benim için yapacağından çok emindim, babama yaptığı gibi."

"Tanrım! Sinek kaydı tıraş kadar yakındı!"

"Yakın mı? Tren geçtikten sonra rayların tam üstüne oturdum, kütük gibi hareketsiz, kalbim küt küt.

Doğrusunu söylemek gerekirse, eğer bilseydim-"

"Dur sana bir tavsiyede bulunayım evlat," dedi Bay Stone. "Ha-bire 'doğrusunu söylemek gerekirse' deme alışkanlığından vazgeçmelisin, çünkü insanlar genellikle bir yalan uydururken böyle söylerler. Sende de yalancılık eğilimi varsa, bari iyi bir yalancı ol."

Oğlan düşünceli düşünceli başım salladı. "Teşekkür ederim, efendim. Bunu unutmayacağım."

Coots, "Sanırsam madene doğru gideceksin," dedi.

Matthew başını öne eğerek toprağı inceledi. Sonra: "Hayır, efendim, gideceğimi sanmam. Bir süre buralarda kalacağım herhalde."

Stone usanmış bir tavırla, "Ama sana Yirminci Mil'de hiç iş olmadığını söylemiştim," dedi.

"Evet, efendim, söylediniz. Ama burada bana uygun gelen bir hava var."

"Öyle mi?"

27

;"Endişelenmeyin, efendim. İş bulacağım. Efendim, sizden bir iyilik isteyebilir miyim?"

"Bana endişe, iş, para ya da zamana mal olmayacak her şeyi isteyebilirsin."

"Kasabayı dolaşırken yükümle silahımı burada bırakabilir miyim?"

"Sen bilirsin. Ama yararı olmaz."

Delikanlı başını sallayarak sırttı. "Herhalde haklısımdır, efendim." Ayağı kalktı. "Peki, kahve için çok teşekkür ederim. Kesinlikle faydası oldu."

Oğlanın sokakta yürümesini izlerlerken BJ Stone kahvesini düşünceli bir şekilde yudumluyordu. "Onun hakkında ne dersin, Coots?"

"Bire iki bahse girerim."

"Neden böyle parlak bir çocuk burada, dünyanın sonunda kalmak istesin?"

"Saklanmak istiyor olabilir."

"Neden saklanmak?"

"Bire iki bahse girerim."

"Tamam, bir şey kesin. Bu işi bitmiş kasabada iş bulamayacak."

"Buna bahse girmem işte."

Eyalet Cezaevi, Laramie

GECE YARISI NÖBETİNİ ALMAK üzere gelen Gardiyan John "BB" Tillman çok endişeliydi.

Karısının yol göstermek üzere seçtiği bapları Lieder'in almış olmasına şaşırı, ama memnun oldu. Onlarla değerli inancını paylaşmaya çalıştığı zaman gardiyan arkadaşlarının kendisiyle alay etmesi ve "İncil böceği" doemesi gibi, Lieder'in de alay edeceğini bekliyordu. Ama Lieder alay etmedi. Gözetleme deliğinden bükülmüş bap parçalarını saygıyla, neredeyse nazikçe aldı. Kapıda bu umut mesajlarını sessizce konuştukları zaman da, Lieder'in fısıltılı sesi her za-

28

man samimi özlem tonu taşıyordu... kendi yolunu arayan bir adam. Ayrıca Tillman birkaç kez gözetleme deliğini açtığında Lieder'i yatağının kenarına diz çökmüş, yüzünü kollarına gömmüş, hararetle dua ederken buldu.

Lieder'in kutsal yazılar uydurma ve "Mohikanlı Paul" ya da "Flo-ridalı Paul"e atfetme gibi kâfir alışkanlıkları Tillman'ın başına ağırlar veriyordu. Ama Lieder saygısızlık etmek niyetinde olmadığını söyledi ve bütün kötü alışkanlıklarını kırma gücü bulmak için dua etmeye söz verdi. O günden itibaren İsa'yı kişisel kurtarıcısı olarak kabul etmesi üzerinden büyük bir yük kaldırmış gibiydi. Tillman onun hücresinde şarkılar, genellikle eski moda şarkılar söylediğini sık sık duyuyordu ve bir keresinde Lieder doğal ömrünün geri kalan yılları boyunca vücudunun hapse atılmasını isteyerek kabul ettiğini söyledi, çünkü ruhunun sonsuzlukta kurtulacağı umut edebileceğini biliyordu!

Lieder başta o kadar hızlı bir ilerleme kaydetti ki, buna tanık olmak onur verici bir şey, Tann'nın gücüne ve inayetine bir şükrandı. Ama son zamanlarda...

Tillman karısına, "Ne yapacağımı hiç bilemiyorum," diye itirafta bulundu. "Karanlığa gömülmüş gibi görünüyor. Bazen çözülüyor ve yürek burkucu şekilde çıkıyor. Günahlarının çok büyük ve çok fazla olduğunu, Tann'nın bağışlayıcılığını hak etmediğini söylüyor. Bazen de yatağında yatıp gözlerini tavana dikeyor. Aslını ararsan, Mary, o adamın ruhu günah yüklü."

"Ama umutsuzluğa kapılmamalı, John. Umutsuzluk günahların en büyüğüdür."

"Sanki ben bunu bilmiyorum? Ama ne yapabilirim?"

"Onu kurtarma çabalarından asla, asla vazgeçmemelisin, Johh. Ona direnmesi gerektiğini söylemelisin, çünkü Tanrı'nın acıması sonsuzdur."

Tillman, Lieder konusunda pes etmeyeceğine söz verdi. O gece onunla dua edecekti. Karısı duanın bütün insanlığın hastalık ve kötülüğü için güçlü bir ilaç olduğunu kabul etti, ama onunla ilişkisinde dikkatli olması gerektiğini de hatırlattı... onlara ne diyorlardı?"

"Kaçıklar."

"Peki, işi sakın şansa bırakma."

29

"Ben deli miyim, sevgilim? Küçük John'un babasız büyümesini ister miyim sanıyorsun?"

Karısı kızardı ve kocasının göğsünü parmak uçlarıyla itti: Kocasının onun "durum"undan, birbirlerine armağanlar vererek kutladıkları durumdan ne zaman söz etse hep yaptığı gibi. Tillman ona saçına takacağı örgülü toka, Mary de kravat yerine takacağı örgü deriden bir sicim vermişti. Her iki hediye de "örgü"yle ilgili olma rastlantısına gülüşüler ve Mary bunun bir şans önsezisi olduğunu söyledi.

Tillman nöbete başlar başlamaz Lieder'i kontrol etti ve onu yatağında yatmış gözünü tavana dikerken, kendine duyduğu acıma gömülmüş olarak buldu. Onu teşvik edici bir ses tonuyla selamladı, ama Lieder bu hayatta ona yer kalmadığını, muhtemelen bundan sonrakinde de yer olmadığını mırıldandı acı acı. O halde yararı ne ki? Yararı ne ki?

Tillman ona umutsuzluğun günahların en büyüğü olduğunu söyledi. Umutsuzluk Şeytan'ın bir hilesidir, Tanrı'nın en aşağılığını bile kurtarma sözünden kuşkulandırmamıza neden olur. Ama Lieder yalnızca başını iki yana salladı ve yüzünü duvara çevirdi.

Tillman içini çekerek nöbetçi masasına geri döndü.

Tillman kaçıkları son kez dolaştığında neredeyse gün ağarmak üzereydi. Gözetleme deliğinden asit fırlatıcıyı şiltesinin kenarına oturmuş, kendi kendine sallanıp her zamanki gibi mırıldanırken buldu. "Politikacı" köşedeki boşlukla şiddetli bir tartışmaya girmişti ve "seni cahil bok çukuru!" diyordu. Gözetleme deliğinin açılma sesiyle "Hayalet" köşeye büzüştü. "Canımı yakma! Bunu yapmak istememiştin! Yemin ederim ki yapmak istememiştin!"

Bir sonraki hücre uzun zamandır boştu, ama yeni küçük tutukluları korumak için kaçıklar kanadına transfer edilen iki adam vardı şimdi orada. Gençleri sık sık karanlık köşelere çekip... cezaevi jargonuyla "testiyi kırıyorlardı. Kapıya yaklaşırken Tillman bir kavga oluyormuşcasına homurtu ve kesik kesik soluklar duydu. Gözetleme deliğini açınca, boyunsuz, kafa şekli mermiye benzeyen bir devin şiltesinin ucuna oturmuş olduğunu ve arkasında yüzü allak bullak bir cücenin durduğunu gördü. Her ikisi de soluk soluğaydı. Tillman, ancak cüce açık gözetleme deliğine yılışık yılışık bakınca anladı ki

30

adamlar... Aman Tanrım'. Gözetleme deliğini çabucak kapatıp arkasını döndü.

Lieder'in kapısına gitmeden önce midesini yatıştırmak için birkaç derin soluk aldı. Umutsuz günahkâra yapacağı konuşmanın sözlerini prova etmişti.

Ama Lieder yatağında değildi. Loş ışıkta Tillman onun parmaklıkları pencerenin üzerinde yarı ayakta yarı diz çökmüş durduğunu gördü, tıpkı -Aman Tanrım! Battaniyesinden bir şerit çıkarmıştı! Bir ucu parmaklığa bağlanmıştı, öbürü boynuna! Buna izin verme, onun adına ben rica ediyorum senden! Kilit manivelasını hızla çekip açtı, kalın demir somunu geri itti, hızla içeriye girdi ve boğaz çevresindeki battaniye parçasının ağırlığını almak için Lieder'i kaldırdı. Gevşek vücudu kollarına aldı, tam rahatlayarak derin bir soluk vermişti ki Lieder'in gözleri faltaşı gibi açıldı. Tillman çok geç kalmamış olduğu için bir şükran duası etti, ama bir şey karısının vermiş olduğu deri kravatı çekti, boğazının çevresinde o kadar sıkılmıştı... Ahhh! İki adam yüz yüzeydi, kravat Lieder'in güçlü parmaklarında iyice sıkılıyordu. Elini yumruk yapıp döndürdü ve Tillman gözleri yerinden fırladı.

Lieder kollarındaki kemiksiz ağırlığı yavaşça yere indirdi.

Şimdi! Şimdi Savaşçı'nın Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkışı'nda verdiği talimatları yerine getirmek için özgürdü. Amerika'nın Özgürlüğü Milisi'nin çekirdeğini kurmak üzere kaçıkları serbest bırakmayı düşündü, ama koridorun sonundaki adamları kullanılmayacak kadar yaşlı ve deli bularak vazgeçti. Yalnızca çift kişilik hücredeki yeni çifti alacaktı, cüceyle mermi kafalıyı.

Genç Tillman için üzüldü. Ama... bir insan dağıttığı eli oynamalı. Kaldı ki ödülünü almak için biraz erken gitmek o kadar da fena değildi, ha? Tam bir iman sahibi için değildi.

RUTH LILLIAN KANE, TICARET'E yalnızdı, babası öğle yemeği için malzeme almak üzere üst kata çıkmıştı. Bütün yemeği babası yapmak zorunda kalıyordu, hatta annesi hayattayken bile, çünkü Bayan

31

Kane'in ev işleriyle uğraşarak görünüşünü bozmaya hiç niyeti yoktu. Ruth Lillian annesinden görünüşünü ve güzel şeylere yönelik sevgiyi, babasından da akli başındalık ve pratik zekâ almıştı. Raflar-daki yeni malzemeleri cazip bir şekilde yerleştirdi -bu tür şeylerde annesi gibiydi ve kapının üstündeki çan çingirdediğinde tezgâhın arkasında durmuş Singer Dikiş Makinesi'nin model kitabına bakıyor ve küçük beğeni sesleri çıkararak kendisine uyacak modelleri onaylıyor, hafifçe kaşlarını çatıp başını sallayarak uygun

olmayanları bir kenara bırakıyordu. Dışarıda sokak o kadar parlak ışık içindeydi ki, kapı ağzındaki müşterinin silüetini görmek için elleriyle gözüne kalkan yapmak zorunda kaldı. "Size yardım edebilir miyim?"

"Kesinlikle öyle umuyorum, bayan." Adam geniş kenarlı şapkasını çıkararak tezgâha yaklaştı.

Ruth Lillian bir an eli gözlerinde kalakaldı. Yirminci Milde bir yabancı. Genç bir yabancı. "Sizin için ne yapabilirim? Tabelamızda yazdığı gibi bir insanın gerçekten ihtiyaç duyduğu her şey var burada." Gülümsedi.

"Bir insanın isteyebileceği her şey demiyor dikkat ederseniz, gerçekten ihtiyaç duyduğu her şey diyor."

"Bunu duyduğuma memnun oldum, çünkü gerçekten ihtiyaç duyduğum şey bir iş." Gülümsedi. "Ben Matthew."

"Tanıştığımıza sevindim, Matthew. Ben de Ruth Lillian Kane. Burası babamın dükkânı."

"İnanmıyorum."

"Ama öyle. Neden yalan söyleyeyim?"

"Hayır, adının Ruth Lillian olduğuna inanmıyorum demek istemiştin."

"Adımda ne terslik var?"

"Hiçbir şey! Yalnızca..." Başını iki yana salladı. "Peki, söyleyeceğim!"

"Ne söyleyeceksin?" diye sordu Ruth Lillian.

"Şey, doğruyu söy- Ruth Lillian benim annemin adıydı, ister inan ister inanma!"

"Ruth adlı birçok insan vardır. İncil'den alınma bir ad."

"Her ikinizin de adı Ruth olsaydı, bu rastlantı olurdu. Ama bir de aynı göbek ada sahip olmak! Bu rastlantıdan öte bir şey."

"Ne gibi?"

32

"Nasıl adlandıracağımı bilmiyorum. Ama bir şey var, bu kesin." Matthew, yemeğin hazır olduğunu Ruth Lillian'a söylemek için gelen Bay Kane'in dükkânın arka tarafında durduğunun farkındaydı. "İyi akşamlar, efendim. Ben de kızınıza onun adıyla anneminkinin-"

Bay Kane kuru bir sesle, "Sizi duydum," dedi.

"İş aramak için gelmiş, baba," diye açıkladı Ruth Lillian ve nedense bir yanlışı yaptığını hissettiği için de kızardı!

"Burada iş yok, delikanlı. Bildiğim kadarıyla Yirminci Mil'in hiçbir yerinde yok."

"Evet, efendim. Ahırlardaki Bay Stone da bana aynı şeyi söyledi. Ama Kader'in yolu çok uzun. Burası da hoşuma gitti. Doğruyu söylemek istiyorum ki, ne yapmam gerektiğinden tam olarak emin değilim." Onu bir teklifte bulunmaya davet eden açık bir bakışla baktı Bay Kane'e.

"Hiç paran var mı?"

"Evet, efendim, biraz."

"Peki, Bjorkvistler herhalde bu gece seni barındırırlar. Sabah tekrar başlayabilirsin."

"Evet, efendim, böyle bir ihtimal var. Bunu biraz düşüneceğim. Teşekkür ederim."

Ruth Lillian, babasının kaç çatışını görmezden gelerek, "Galiba Matthew bir lokma bile yemek yememiş, baba," dedi.

Bay Kane, "Yemek yapmadım," cevabını verdi, "sadece önceden kalanlar var."

Matthew neşeyle, "Bu bana yeter, efendim," dedi. "Kalan yemeklere bayılırım. Annem yemek konusunda her şeyi mideye indirebileceğimi söylerdi!"

Ruth Lillian buna zoraki bir kahkaha attıktan sonra babasına sakince kalkmış kaşlarla baktı, ta ki babası omuzlarını silkip arkasını dönmeye başlayarak merdivenden çıkarken, "Peki, bari soğumadan yiyelim," diyene kadar.

Matthew'un sık sık hararetle övdüğü yemek sırasında haftalardır bu kadar çok yemediğini, çünkü annesiyle babası birkaç saat arayla öldükten sonra yolda olduğunu anlattı.

Ruth Lillian, "Humma mı?" diye sordu.

Matthew gözlerini ona dikti. "Şey, nasıl olduğunu bilirsin, Ruth"

33

Lillian. Bazen humma öyle bir gelir ki bütün kasabayı çökertir. Kimi zaman da sadece birkaç insanı alır ve diğerlerini bu dünyaya katlanmak üzere bırakır."

Bay Kane, "Tek başına mı kaldın?" diye sordu. "Kardeşlerin yok mu?"

"Hayır, efendim. Tek çocuklarıydım."

Ruth Lillian yavaşça başını salladı. O da tek çocuktu. "Kaç yaşındasın, Matthew."

"On sekiz bitince on dokuza gireceğim. Ama herhalde on sekiz yaşındaki herkes on dokuza girecektir. Daha önce ölmezlersen!" Kendi şakasına sınıttı.

Bay Kane kuru bir sesle, "Nerelisin?" diye sordu.

"Şey, efendim, doğrusu, çok dolaşırdık, ana-babam ve ben. Nebraska sınırında küçük bir kasabaya geldik sonunda. Ama babam iş konusunda fazla şanslı değildi, işe devam etme konusundaysa daha az şanslıydı, bu yüzden tam taşınmak üzereydik ki humma geldi ve..." Avuç içlerini kaldırarak dişleriyle hafif bir emme sesi çıkardı.

"Adın ne demiştin?"

Matthew çabucak, "Matthew," dedi. "Matthew Bradford Chumms. Annem bana yazarın adını koymuş. Ringo Kid kitaplarını bilir misiniz? Çoğu insan bana Ringo der. Ahırlardaki Bay Stone dışında. O ve Coots bana Matthew diyorlar."

"Ha, demek BJ Stone'u tanıyorsun, öyle mi?"

"Şey, yakın olduğumuzu falan söyleyemem. Ama oturup Küba'dan, kitaplardan, Romalılardan, bunun gibi şeylerden söz ettik. Bay Stone'un Bay Anthony Bradford Chumms'a özel bir hayranlığı olduğu için doğal olarak bunu konuştuk. Bay Stone'a Küba'daki zaferimizin hiç de parlak olmadığını, sırf gazete satmak için İspanyolların elinden adalarını aldığımızı, Teddy Roosevelt sarı hummadan göçüp giderken mühimmatları bile olmadığını anlattım. Benimle aynı fikirde olduğunu sanıyorum. Efendim. Beni mazur görün, ama bir konuda gerçekten kafam karıştı."

"Öyle mi? Neymiş bu?"

"Bir süre önce param olup olmadığını sormuştunuz, ben de biraz var demiştim. Şey, aslında, efendim, bu..." Yutkundu. "Yalandı. Doğrusu şu, bir kuruşum bile yok. Son paramı dün öğleden sonra

34

Kader'e giderken bir şeyler yemek için harcadım." Gözlerini tabağa indirdi. "Bir insanın yalan söylememesi gerektiğini biliyorum, efendim. Annem yalancılık konusunda hep ikaz ederdi beni, ama... Şey, ana-babam ve ben, biz hep yoksulduk. Ben de hep bundan utanırdım. Küçükken sahip olmadığım şeylere sahipmişim gibi davranırdım. Para harcamak. Oyuncaklar. Hatta üç havarinin adını taşıyan erkek kardeşlerim varmış gibi davrandım bir keresinde. Nedenini bilmiyorum. Belki bunun beni ilginç gösterdiğini düşünmüştümdür." Ruth Lillian'ın gözlerine anlaşılmayı çok isteyen bir insanın samimiyetiyle baktı. "Galiba en çok insanların bana saygı duymalarını istedim hep. Ringo Kid'e saygı duydukları gibi. Ama yok-sulsan insanlar sana saygı duymuyor." Gözlerini Bay Kane'e çevirdi. "İşte bu yüzden size para konusunda yalan söyledim, efendim. Ama sizi evlerine davet edecek ve masalarına oturtacak kadar iyi insanlara yalan söylemeye hakkınız yok." Bay Kane boğazını temizleyerek homurdandı. "Peki, iyi insanların çoğu yoksuldur. Bunda utanılacak bir şey yok. Bir insan çalışmak istediği ve dürüst olduğu sürece başını dik tutabilir ve-"

"Ha, ben çalışmak istiyorum, efendim! Bundan hiç kuşkunuz olmasın. Bana yapılması gereken bir şeyi göstermeniz yeter, hemen yaparım!"

"Sana burada hiç iş olmadığını söylemiştim."

"Evet, ama ben kalıcı bir işten söz etmiyorum. Yo, yalnızca odun kesmek, boya yapmak ya da tamirat gibi ufak tefek işler. Bunun gibi ufak tefek işler."

Ruth Lillian, babasının sert bakışına karşın araya girdi. "Burada hiç yaptırmadığımız birçok şey var, baba," dedi. "Ağır işlerde yardımcı kullanabileceğim biliyorsun."

Matthew, Bay Kane'in merdivenleri yavaş çıktığını ve en üstte kesik kesik soluklar alarak elini göğsüne bastırıldığını fark etmişti.

Ama Bay Kane kendi vereceğinden başka bir karara zorlanacak insanlardan değildi. "Yardımcıya ihtiyacım yok. Geçici bile olsa. Kusura bakma, evlat, ama durum böyle."

Matthew ona hak verdi. "Sizi anlıyorum, efendim. Bakın, ne diyeceğim. Siz ikiniz konuşurken neden kasabayı dolaşmıyorum ben?" İskemlesini geri iterek ayağa kalktı. "Bu güzel yemek için size nasıl

35

teşekkür edeceğimi bilemiyorum, efendim. Ringo Kid olsa 'mideye indirmek için iyi' derdi. Bu çok iyi demektir. Bay Anthony Bradford Chumms, Ringo Kid'i hep böyle konuşturur -olduklarından aza indirterek. Şiddetli bir çatışma için 'biraz toz bulutu' dedirtmek ya da omzundan vurulmuş ve kovalar dolusu kan döküyorsa kendini iyi hissetmediğini söyletme gibi. Yani yemeğin 'mideye indirmek için iyi' diyorsam, aslında bunun -ah, ben neden böyle saçmalıyorum bilmem! Galiba sinirliyim, çünkü kararınız benim için çok şey ifade ediyor. Bu yüzden başbaşa konuşmanız için çıkacağım. Birkaç saat sonra dönünce bana iş konusunda verdiğiniz kararı söyleyebilirsiniz." Ev sahibesine dönerek aşağıdaki tezgâhta bırakmış olduğu şapkasının ucuna dokunur gibi bir hareket yaptı. "Çok minnettarım, Ruth Lillian."

"Seninle aşağıya inip kapının kilidini açacağım." "Çok nazıksın." Ruth Lillian'm önden inmesi için kenara çekildi. Arkasından gitmeden önce başını yemek odasına çevirerek dirseğini masaya dayamış, başı ellerinde duran, gözleri kapalı Bay Kane'e baktı. "Tekrar teşekkür ederim, efendim." Bay Kane gözlerini açmadan elini salladı.

MATTHEW, PROFESÖR MURPHYTE UZUN saplı fırçayı uzatırken, "Olay şu, efendim," dedi. Profesör madenciler Damar'a geri döndükten sonra banyo küvetlerini fırçalıyordu. "Bay Kane'in beni tam gün çalıştıracak kadar işi yok. Tanrı biliyor ya, bana yardım etmek istiyor, annemle Ruth Lillian bu kadar yakinken falan."

Berber küvetten kıvrıkcık kafasını kaldırıp delikanlıya şüpheli gözlerle baktı. "Kaneler'in akrabası mısın?"

"Ha, akraba olduğumuzu söyleyemem. Ama Ruth Lillian annemle aynı adı taşıyor. Nasıl olur bilirsiniz, efendim. Doğru'da herkesin herkesle akraba olduğu küçük kasabalar vardır. Babam köpeklerin bile kedilerle akraba olduğunu söylerdi."

Profesör Murphy karnını küvetin kenarına dayayıp keskin kokulu Fels-Naphtha sabunuyla ovalamaya devam ederken, oğlanın alay-

cı kahkahasına ancak bir homurtuyla katıldı. "İyi, korkarım sana verecek bir işim yok," dedi kütük gibi duyusuz bir sesle.

"Evet, efendim, bunu anlıyorum. Sormamın tek nedeni Ruth Lil-lian'ın babasıyla BJ Stone'un belki bazı işlerde yardımcı kullanabileceğinizi düşünmeleri. Şu kuvvetleri ovalamak falan gibi. Ama para verecek durumda değilseniz, bunu onlara söylerim. Anlayacaklarından eminim."

Profesör Murphy kuvvetten tekrar başını kaldırdı, gür kıvrık saçlarıyla kocaman kafası hafif eğik duruyordu.

"Para verme vermeme meselesi değil!" Başını dikleştirdi. "Yardımcıya ihtiyacı olup olmama meselesi!"

"Kesinlikle haklısınız, efendim. Zamanınızı boşuna aldığımı da görüyorum, babamın hep dediği gibi: Zaman paradır. Aslını ararsanız, şu dört kuvveti iyice ovalamak, sonra yerleri süpürmek, camlan silmek falan gibi işler, benim... nedir, aşağı yukarı iki saatimi alır bence. Bir saatte ancak iki parça yapabileceğime göre tüm iş size yarım dolara mal olur ve Tanrı biliyor ya, yarım dolar hiçbir şey değil. Bu zor zamanlarda hiç değil."

Şef Wapah'm Lisanslı Tıraş Losyonu'nun Yirminci Mil'deki tek ruhsatlı satıcısı homurdandı. "Bu kadar işi iki saatte yapabileceğini sanıyorsan, evlat, beynini peynir eklemekle yemişsindir demektir."

Matthew kuvetlere ölçüp biçen bir gözle baktı. "Hımmm, evet, iki saatte yapabileceğimden eminim... en fazla üç. Bakın ne diyeceğim. İş parça başına altı sente yapacağım ve tüm günümü alırsa geri çekilmesini de bilirim. Bir insanın bundan daha adil bir şey söyleyebileceğine samimiyetle inanmıyorum, siz ne dersiniz, efendim?"

"Altı cent mi? Dört kuvet, istediğim gibi tertemiz ovulmuş. Ayrıca dükkânım süpürülmüş. Ve pencerelerim silinmiş. Ve çöplerim demir-yolundaki kayalıktan aşağıya dökülmüş. Ve lavabolar ovulmuş. Bütün bunları altı centte mi yapacaksın?"

"Evet, efendim, bu benim ilk iki haftalık ücretim. Bundan sonra, adil olduğuna karar verirseniz -veya vermezseniz- o zaman başka bir anlaşma yapabiliriz."

"Hım-m. Evet ama altı papele bile, aslında yardımcıya ihtiyacım yok."

"... artı tavsiye."

37

"Ne?"

"Ücretim parça başına altı cent artı biraz tavsiyedir."

"Tavsiye mi? Ne tür tavsiye?"

"Şey, efendim..." Matthew utangaçça gülümsedi ve sıkılarak çevresine bakındı. "Saçlarım, efendim. Korkarım dökülmeye başladılar."

"Senin mi?" Profesör oğlanın güneşin rengini açtığı koyu kahverengi saçlarına imrenme ve rahatsızlık karışımı bir bakışla baktı. "Dökülen senin beynin, evlat, saçların değil. Cehennem donana kadar bu saç kafanda kalacak."

"Keşke buna inanabilsem, efendim. Ama babam, öldüğünde henüz kırk iki yaşındaydı ve tepesi açılmaya başlamıştı. Saçların erken dökülmesinin bir erkeğin kadınlar konusunda güçlü olduğunun kesin bir işareti olduğunu söylerdi! Babam bunu söylediğinde annem deliye dönerdi, çünkü babamın ünü... şey, biliyorsunuz. Yani işlerinizi yapmanın karşılığında altı papelin yanında, sizin yaşınıza geldiğimde sizinki gibi saçlarım olmasını istiyorsam ne yapmam gerektiği konusunda tavsiye de istiyorum."

"Saçlarının benimki gibi olmasını istiyorsun, öyle mi? Peki o halde, iştel" Peruğunu çıkararak oğlana fırlatınca Matthew afallayarak geriye sıçradı. Onu asıl şaşırtan, Profesör'ün bu arapsaçı gibi kıvrık saçları olmadan birkaç santim kısa olduğunu görmesiydi.

Profesör kahkahadan kılıldı, Matthew ise gözlerini kırıştırarak kalakaldı. "Şey, efendim, beni şaşırttınız, bu kesin! Dünyada tahmin edemezdim!"

Yaptığı şakanın etkisine bakarak kıkırdamaya devam eden Profesör peruğunu kafasına takarken bir deneme yapmaya karar verdi. "Aslında hemen şimdi başlayabilirsin." Uzun saplı fırçayı oğlana fırlattı. "Adın ne demiştin?"

"Çocuklar bana Ringo Kid der. Efendim, yarın sabah erkenden başlasam olur mu? Görüyorsunuz, otel sahibiyle konuşmam gerekiyor. Onun adı neydi?"

"Delanny. Ayrıca orası otel değil. Üç katlı geneleve otel diyerek hava atıyor."

"Cidden mi? Bazı insanlar hava atmaya bayılır. Ama Bay De-lanny'den de biraz iş istemem gerek. İhtiyar BJ Stone, Yirminci MiT-

38

de iyi bir iş olmadığı sırrını verdi, bu yüzden parça parça bir işe sahip olabilirim diye düşünüyorum. Sabah erkenden geleceğim ve yetmiş beş cent sonra bu kuvvetler tertemiz olacak şey gibi... şey gibi... Allah kahretsin, ne gibi temiz olacağını çıkaramıyorum."

"Gıcır gıcır."

"Gıcır gıcır mı? Ben gıcır gıcır kaygan diye biliyordum."

"Ben hep gıcır gıcır temiz olduğunu duydum."

"Biliyorsunuz, efendim, eminim haklısımdır. Akıllı insanların gıcır gıcır temiz dediğine inanıyorum, yalnızca biz taşalılar gıcır gıcır kaygan deriz."

"Öyleyse yarın sabah görüşürüz."

BAY DELANNY MASASINDA OTURMUŞ her zamanki gibi fal açıyor-ken, delikanlının özür diler bir havayla konuşmak istediğini söylemesiyle iskambil kâğıtlarını bıraktı. Kumarbaz, başının tepesinde tuttuğu, dikkatle fırçalanmış siyah şapkasının kenarını yavaşça yukarıya iterek oğlanı düşük kapaklı, alaycı gözleriyle inceledi. Ama alaycı bir keyifle oğlanın "ağzındaki baklayı çıkar"niasını, kasabadaki herkesin ona iş yaratmak için elinden geleni yaptığını anlatmasını dinledi. Kimsenin olmadığı barda Jeff Calder sakat bacağını bir kenara dayamış, yerinden oynatılması gerekmeyen şişe ve bardakları kaldırıyordu. Her hareketinden, bu yabancıнын iş istemesinden duyduğu rahatsızlık yansıyor. Yukarıda bir kadının mırıldandığı şarkı belli belirsiz geliyordu: bir Zenci ağıtı. Matthew konuşmasını keserek, Bay Delanny'ye, şarkının ona annesinin bir gezginin çadırına götürdüğü zamanı hatırlattığını söyledi. "Bez Katedral" adlı çadırdan baştan ayağa sarı ipeklere bürünmüş bir adam vaaz veriyor, hiçkırn-yor ve inananları iyileştirmesi, inananları cezalandırması için Tanrı'ya yalvarıyordu. Arkasında, beyaz gecelikler giymiş üç zenci kadın bu şarkıyı mırıldanarak sallanıyordu. Annesi dolaştıran tabağa iki dolar (köşesi kopmuş bir iki dolarlık) bıraktı, babası da bunu duyunca öyle kızdı ki, annesini biraz dövdü. Bu olay daha bir yıl önce olmuştu, şimdi hem annesi hem de babası... göçüp gitmişlerdi.

39

Bay Delanny yumuşak bir sesle, "İyi hileydi," dedi.

"Anlayamadım, efendim."

"Sen ne olduğunu biliyorsun, delikanlı. Doğuştan kandırmaya yatkınsın. İyi hileydi, kızlarımdan birinin üst katta söylediği şarkıyı alıp annenin dini bütün olduğunu, ana-babanın öldüğünü, bu acımasız dünyada yapayalnız kaldığını söylemek için parlatman yanı."

"Şey, efendim, dediklerinizi anlamıyorum. Yani... ana-babam gerçekten öldü!"

Bay Delanny kıkırdadı -ve sonunda öksürük nöbetine tutuldu ki, büyük beyaz mendiline balgam çıkarmak zorunda kaldı. Sonra kanı gizlemek için katlamadan önce alaycı bir merakla mendile baktı. "Ha, ana-babanın öldüğünden şüphe etmiyorum. Annenin dini bütün olduğundan da. Doğuştan yalancı olduğunu ortaya koyan, bunları anlatma şeklin." Bay Delanny yavaş konuşuyordu ve net bir diksiyonu vardı. Her şeyi, hareketleri, giysisi, konuşması müthiş bir teatralite taşıyordu. "Başarılı bir yalancı son çare değilse yalan söyleme riskine atılmaz. Gerçeği -gerçeğin seçilmiş kısımlarını- akıllıca kullanır. Bu öğrenilemeyecek bir şey. İnsanda doğuştan olması gerekir. Bu dünya iki tür insana bölünmüş: yalancılar ve dürüstler. Her insan ilişkisi -politika, iş dünyası, aşk- kimin yalancı kimin dürüst olduğuna göre tarif edilebilir. Ya sen, evlat? Sen doğuştan yalancısın."

"Şey, ee... teşekkür ederim, efendim... ben de öyle tahmin ediyorum."

"Ama hatırlaman gereken bir şey daha var."

"Nedir, efendim?"

"Asla bir yalancıyı kandırmaya çalışma."

"Anlamadım, efendim."

"Ha, anladığını biliyorum. Şimdi, buraya gelip prova ettiklerini söylemene aldırman. Aslını ararsan kartlarını açma tarzını görmek keyifli. Ama beni aldattığını sanmanı da istemem. Meslek onuru, bilirsin."

"Evet, efendim. Onuru iyi bilirim. Bu yüzden insanların bana sahip çıkmasına izin vermiyorum, kendimi geçindirmek zorundayım."

Bay Delanny tekrar güldü -ve öksürdü. Kendini toplayınca, "Bayağı yeteneklisin," dedi. "Seni iş üstünde enselediğimi bal gibi bili-

40

yorsun, ama gene de beni aldatmaya çalışıyorsun. Benim gibi bir adamı aldatmaya çalışıyorsun."

Matthew sırttı. "Şey, efendim, gerçekten işe ihtiyacım var."

Bay Delanny siyah şapkasının kenarının altından uzun uzun ona baktı, çukura kaçmış gözlerinde alaycı bir keyif parıltısı vardı. Başını salladı. "Tamam. Seni deneyeceğim. Adın nedir?"

"Adım..." Matthew boğazını temizleyerek duraksamasını gizledi. "... Dubçek, efendim. Matthew Dubçek."

"Bu senin gerçek adın mı?"

"Evet, efendim."

Bay Delanny'nin gözleri oğlanı ölçüp biçer gibi kısıldı. Sonra: "Biliyorsun, Dubçek'in gerçek adın olabileceğini düşünüyorum. Doğuştan yalancı birinin uydurabileceği bir isim değil. Fazla yabancı. Öyleyse tamam, Matthew Dubçek, neden yarın sabah başlamıyorsun. Burada Calder'a yardım edersin."

"Benim yardıma ihtiyacım yok!"

Bay Delanny bunu duymazdan geldi ve Matthew'a kızların kahvaltısı için Jeff Calder'a yardım edebileceğini ve...

"Ama benim yardıma ihtiyacım yok."

... o halde Calder'ın ona vereceği başka işleri yapabileceğini söyledi. Bu ister bulaşıkları yıkamak, ister kızların yataklarını yapmak, ister su kaynağında çamaşır yıkamak, isterse çöpü kayalığın üzerinden dökmek olsun. Calder neyin yapılması gerektiğini söylerse.

Matthew masadan kalkarak bara gitti. "İyi o halde, Bay Calder, benim patronum sizsiniz anladığım kadarıyla."

"Evet, ama benim ihtiyacım-"

"Sana karşı dürüst olmalıyım, Bay Calder. Yemek pişirmekte çok becerikli değilim. Ama hızlı bir öğrenciyimdir!" Matthew gülümsedi, sakat bacaklı gazi homurdandı ve hızlı bir öğrenci olmasının iyi olacağını, çünkü bir şeyin nasıl yapılacağını birden fazla öğretecek zamanı olmadığını mırıldandı.

"Bunu anlıyorum, efendim. Yarın sabah görüşürüz, erkenden."

"Fazla erken olmalısın," dedi Jeff Calder, en başından kimin patron olduğunu açıkça göstermişti.

Matthew başını salladı ve kenarından elinde tuttuğu şapkayı başına giydi. Geniş gülümsemesi, boğazını yakan izmarit dumanı ve

41

viski kokusundan başının ağrımasını gizliyordu. Özellikle de viski. Bu kokudan nefret ediyordu! Tam çıkmak üzereyken Bay Delanny'nin işaret parmağının çağırmasıyla masaya geri döndü, şapkasını çıkarıp oturdu.

"Söyle bana, genç Dubçek, nasıl oldu da buraya-"

"Özür dilerim, efendim. Sözünüzü kestiğim için özür dilerim, ama bana Dubçek demesiniz iyi olur, çünkü... şey, anlıyorsunuz ya, nedense Bay Kane adımın Matthew Bradford Chumms -yazarla aynı isim- olduğu gibi bir fikre kapılmış ve ben de onu düzeltmedim, çünkü, şey, çünkü Yirminci Mil'de ne kadar kalacağımı bilmiyordum. Ama şimdi Chumms'ın benim soyadım olmadığını söylersem ona yalan söylediğimi düşünecek ve-" Matthew konuşmasını kesti ve Bay Delanny'nin alaycı gözlerine baktı. Gözlerini kucağına indirdi. "Hep yalan söylüyorum, efendim. Aslında, Bay Kane'e adımın Chumms olduğunu ben söyledim."

Bay Delanny gülümsemeden burnundan kıkırdadı. "Bu çok eski, ama gene de etkili bir hiledir: Öbür adamın işi çıktığını gördüğün zaman, yalancı olduğunu kabul ederek dürüstmüş gibi gözükme umuduyla yalan söylediğini itiraf etmek."

Matthew başını kaldırmadı. "Yalan söylemiyorum, Bay Delanny. Sizin yalan diyeceğiniz bir şey söylemiyorum. Ben yalnızca... onları mutlu edeceğini, ilgilendireceğini ya da bana saygı duyacaklarını sandığım şeyleri söylüyorum."

"İnsanlardan beklediğin bu mu? Saygı mı?"

"Her şeyden çok, efendim. Ama adınız Dubçek ise, saygı görmek zordur ve herkes babanızın kim olduğunu bilir. Ve ne olduğunu."

"Anlıyorum. Demek sana Dubçek denmesini istemiyorsun."

"Hayır, efendim. Yalnızca Matthew yeter. Şey, bana Ringo diyebilirsiniz isterseniz. Profesör Murphy bana öyle diyor."

Bay Delanny gülmedi, çünkü bir öksürük nöbetini daha kaldıramazdı, ama gözleri parıladı. "Böyle doğal bir yeteneği Yirminci Mil'de harcamak yazık olur. Burada sana göre bir şey yok, evlat. Duyulmaya değer saygı bile yok. Bu kasabadaki insanlar gümüş patlaması sırasında akıntıya kapılıp buraya geldiler, sel suları çekildiği zaman kalakaldılar. Akıntıya geri dönecek güçleri ya da cesaretleri yoktu."

42

Matthew kurnazca gülümsedi. "Siz bile mi, efendim?"

"Ben bile."

"Bu kadar kötüyse neden burada kalmaya devam ediyorsunuz."

Delanny'nin ağız gözlerine yansımayan ironik bir gülümsemeyle büküldü. "Dağ havası için buradayım. Ciğerlerime iyi geliyor. Beni hayatta tutuyor -masanın üzerinde kartları hareket ettirmek ve günlerin geçmesini izlemek yaşamak olarak görülürse tabii. Peki o halde! Yarın sabah başlayabilirsin. Kızlar otelde yer ve uyurlar, çünkü Bayan Bjorkvist onları pansiyona almıyor. Bu kızları kullanan madencilerin paralarını alıyor, ama kızları almıyor. Bankadaki paranın Tanrı'nın onayının bir işareti olduğuna inanan tipik bir Tanrı'dan korkan İncili."

"Kesinlikle öyle, doğru!" diyerek Matthew bilgiç bir kıkırdamayla ona hak verdi.

"Ha? Bayan Bjorkvist'i tanıyor musun?"

"Şey, yo, tam olarak değil. Ama Tanrı'dan korktuğunu söylüyorsunuz bu söz benim için yeterlidir, efendim."

Bay Delanny burnunu çekerek başını iki yana salladı. "Sen tam bir bukalemunsun, evlat."

Matthew ayağa kalktı. "Şey, Bay Kane'e geri döneceğime söz vermiştim, onun için yapacağım ne tür işler olduğuna bakacaktık." Sesini yükseltti. "İyi günler, Bay Calder. Sabah gelirim -ama dediğiniz gibi çok erken değil."

Matthew, "Efendim, afedersiniz, o şey tam olarak nedir, kamel, kernel -ne demiştiniz?" diye sorunca, kâğıtlarına geri dönmüş olan Bay Delanny başını kaldırdı.

"Bukalemun, çevresine uyum sağlamak için rengini değiştirerek kendisini koruyan bir sürüngendir."

Oğlan yavaşça başını salladı. "Anlıyorum. Peki öyleyse." Elini salladıktan sonra parlak güneş ışığına çıktı.

MATTHEWUN BJORKVISTLER KONUSUNDA HİÇ şansı yoktu. Gerçi henüz bir hafta önce hakkın rahmetine kavuşmuş olan annesinin

43

her gece İncil okuduğunu, anladığı kadarıyla İncil'in dünyadaki en iyi kitap, Bay Anthony Bradford Chumms'un yazdığı Ringo Kid kitaplarından bile daha iyi kitap olduğunu hemen söylemenin bir yolunu

bulmuştu. Soyadını bu yazarın soyadından aldığını da söylemişti -Matthew olan adı dışında... İncil'in yazılmasına yardım eden Matthew gibi.

Büyük yemek salonunun kapı ağzında durdu. Pansiyona daha fazla girmesini, kollarını göğsünde kavuşturan Bayan Bjorkvist engelliyordu. Koltuk altları terden ıslanmış uzun kollu kırmızı fanila-sıyla kocası, arkadaki masalardan birinde suratını asmış sessizce oturuyordu. Merak yüzünden ablak yüzlü Kersti Bjorkvist de buharlı mutfakın kapısına çıkmıştı; orada ter içindeki boynunu ıslak bir bulaşık beziyle siliyordu. Süzgün gözlü kardeşi Oskar ise duvara dayanmış, Matthew'u tartıyor, bir kavgada kimin kazanacağını merak ediyordu. Yo, Bayan Bjorkvist'in yapılmasına ihtiyaç duyduğu hiçbir iş yoktu -özellikle de o BJ Stone ve o Coots'la ahırlarda zaman geçirdikten sonra dosdoğru Delanny'nin utanç ininden gelen biri için! O Coots'un berbat nehir kasabalarında tetikçi olduğunu, kumarbazlarla kötü kadınları haklı yurttaşlar tarafından hak ettikleri gibi asılmaktan koruduğunu bilmiyor muydu? Yo, hiç yardıma ihtiyacı yoktu, ama Matthew pansiyonunda kalmak istiyorsa günde bir dolara iki öğün yemek ve bir yatak alabilirdi. Matthew bunun kesinlikle adil bir ücret olduğunu söyledi, ama doğruyu söyle- her gün bir dolar kazanacağından emin değildi, ama belki iş yaparak yemek ve yatak parasını çıkarabilirdi -burada yardımcıya ihtiyacı olmadığını söylediğini duymamış mıydı? Bu işleri yapacak kendi adamları vardı. Ve günde bir dolardı, ister kabul et ister etme.

"Peki, bayan, tahminimce bunu bir düşünmem gerekecek. Ki-tab-ı Mukaddes'e inanan bir ailenin düzenli konuğu olmaktan daha iyi bir şey olamaz, ama günde bir dolar... Peki, bayan, yardımınız ve tavsiyeniz için size teşekkür ederim ve ben... şey, kendi başımın çaresine bakacağım sanırım."

44

BJ STONE, SOSYAL HABERLERDEN "satılık" ilanlarına kadar her yanını okuduğu bir aylık Laramie gazetesinden başını kaldırarak, "Seni uyarmadığımı söyleme," dedi. Trenle gelen gazeteyi yalayıp yutmuştu, şimdi ise dibine kadar okumadığı bir şey bulmak için arka sayfaları karıştırıp duruyordu. "Kasabada hiç iş olmadığını söylemiştim."

"Evet, efendim, söylemiştiniz. Ama biliyorsunuz, insanların ne kadar yardımsever olduğunu görmek şaşırtıcı. Herkes benim yapabileceğim küçük bir iş buldu. Bayan Bjorkvist dışında herkes."

"Bu beni hiç de şaşırtmadı," dedi Coots, bir yandan da artık yuvarlak olmayan ve bıçak sürtüldüğünde dikkat edilmesi gereken bileğide bıçak bilemeye devam ediyordu. "O kadın sana saatin kaç olduğunu bile söylemez. Saati sana satar, ama söyler mi? Pek sanmam."

"Sizin nehir kasabalarında tetikçi olduğunuzu söyledi."

"Demek öyle dedi."

"Evet, ve insanları vurarak linç etmek isteyen grupları dağıttığınızı da söyledi."

"Bak sen, nasıl yani. Öyle görünüyor ki tam bir cehennem zeba-nisiyim."

BJ, "Neden genç misafirimize bir fincan kahve vermiyorsunuz, Bay Heller?" dedi.

Coots, "Senin bacakların kırık mı?" diye sordu işine devam ederek.

BJ derin bir iç çektikten sonra homurdanarak iskemlesinden kalktı ve mutfaka gitti.

Coots bıçağın ucunu başparmağıyla kontrol etti, keskin olduğuna karar verdi, bileğiyle durdurdu ve su musluğunu kapattı. "Evet, o sıkı yumruklu Bjorkvist denen kadından iş almak deveye hendek atlatmak kadar zordur. Her kuruşunu o kadar sıkı ki bufalo altına pisler."

"Bay Coots?"

"Hımm?"

"Nasıl oldu da tetikçi oldunuz?"

"Hangi aptal aptalca şeylere nasıl başlarsa öyle. Savaştan sonra erkeklerin büyük kısmı gibiydim ben de: gidecek bir yer yok, yap-

45

çak bir şey yok, savaştan başka bir şey bilmez. Gençtim ve içimde büyük bir öfke vardı."

"İç Savaş'a katıldınız mı?"

"Evet. Arkansas tümenine girdim."

"Güney adına mı savaştınız?"

"Beş Kabile'nin büyük kısmı Konfederasyon yanlıydı. Kaldı ki çoğumuz sahibi olan kölelerdik. Güney savaş bittikten sonra bize kabile haklarımızı ve daha iyi toprak vereceğine söz verdi. Yerlilerin beyaz sözlerine nasıl yaklaştıklarını bilirsin. Hep zokayı yutarlar, zokayı yutup dururlar."

"Yerlilerin köleleri olduğunu bilmiyordum."

"Herhalde bilmediğin çok şey vardır."

"Siz de onlardan biri miydiniz? Bir köle yani."

"Yo. Ben hiç köle olmadım. Yerlilerden iyi köle olmaz. Ya ayaklanırsın ve efendilerini öldürürsün ya da bir köşeye çekilip öölürsün."

"Ama siz..."

"Siyah mı? Evet. Çerokilerin yanında iki tür Zenci vardı. Yerlilerin satın aldığı ve tıpkı beyazlar gibi kullandığı tarla köleleri vardı. Bir de kaçıp yerlilerle yaşamaya gelen siyahlar vardı... çoğunlukla çünkü bir beyaza bir şey yapmışlardı ve yakalandıkları zaman ne olacağını bilmiyorlardı. Benim babam ise -Hey, yapılması gereken bunca iş varken bütün bunları ne cehenneme anlatıyorum!"

"Aman, haydi, Bay Coots. Babanız kaçaktı, değil mi?"

"Doğru, Onlar gibi yaşamayı kabul edersen birçok yerli seni yanına alır. Irk hakkında beyazlar gibi düşünmezler. Ya da siyahlar gibi. Annem melezdi. Yani benim dörtte üçüm siyah... ve aynı zamanda da tümüyle Çeroki."

"Savaş nasıl bir şeydir, Bay Coots? Gerçek bir macera olmalı."

"Savaş mı? Savaş çoğunlukla sıkıcıdır. Her zaman üşür ve ıslanırsın. Ve yorulursun. Böcekler kaşındırır. Sonra damdan düşer gibi birileri ateş eder, bağırır, koşuşur, sen de o kadar korkarsın ki yutku-namazsm. Sonra her şey biter, bir kısmınız ölü ya da yaralıdır, geriye kalanlar da sırtüstü yatıp canları sıkılır. Savaş budur."

"Ve bütün bunlardan sonra sizin taraf yenildi."

"Tam olarak değil. Savaşın sonunda Kuzey için savaşıyordum. Choctaw ve Chickasaw askerlerinin Pea Koyağı ve Wilson Çayı'nda

46

kanlar içinde yere serilmesinden sonra Şef John Ross, bizi topraklarımızdan atan Carolinialılar ve Georgialılar adına savaştığımız için tam bir aptal olduğumuza karar verdi, böylece Yukarı Creek'lerin ve biz bir avuç Çeroki melezinin başına geçerek Kuzey'e katıldı. Sonra bir baktım ki 2. Çeroki Grubunun mavi üniformasını giymişim."

"İki tarafta da mı vuruştunuz? Ben de yerlilerin savaşa hiç katılmadığını sanıyordum!"

"Beş Kabile savaşta Kuzey ya da Güney bütün Amerikan eyaletlerinden daha büyük kayıp verdi."

"Vay canına, bize okulda bunları hiç öğretmediler."

"Okulda yerliler hakkında size anlatmadıkları çok şey var, evlat. Beyazlar hakkında da."

"Sanırım." Matthew bunların hepsini sindirdi. Sonra: "Size başka bir şey sorabilir miyim?"

"Hayır, soramazsın."

"Peki."

"Annemin konuşmaktan çenesi düştü!"

"Anlıyorum... ama keşke başka bir şey sorabüseydim, Bay Coots, sizinle Bay Stone'un bana nasıl oldu da iş vermediğinizi sorardım. Demek istiyorum ki, Bayan Bjorkvist'in iş vermemesini anlıyorum. Çok hasis, ama siz ikiniz... Ama herhalde karar verecek olan ben değilim. İş vermeden önce Bay Stone'a danışmanız gerekir, herhalde o da-"

"Ben BJ'ye hiçbir şey sormam. Söylerim."

Kahve cezvesi ve Matthew'un sabahki fincanıyla dönen BJ, "Bana ne söylersin?" diye sordu. Fincanın içini boşalttı.

"Oğlana yapması için iş vereceğiz?"

"Verecek miyiz?"

"Evet. Ara sıra birkaç saatlik işler. Ve saat başına on beş cent ödeyeceğiz. Zor işten korkmuyor. Adını anabileceğim bazı insanlar gibi değil."

5

BJ fincanı Matthew'a verdi. "Peki, anladığım kadarıyla personelden oldun. Gerçi Tanrı biliyor ya, neden sağlıklı, parlak bir genç bu kasaba müsvettesinde kalmak istesin..."

"Teşekkür ederim, efendim." Matthew dumanı tüten kahveyi aldı ve kocaman bir yudum aldı. Sabahkinden bile sertti kahve, ama

47

Matthew hiç belli etmedi. "Yirminci Mil'i neden bu kadar kötülüyor-sunuz anlamıyorum, Bay Stone. Bana yardımsever insanlarla dolu hoş bir kasaba gibi geldi."

"Yanılıyorsun, evlat! Yirminci Mil can çekişiyor! Sakinleri de bu dünyanın tortuları: kayıp, yalnız, tutunamayan, tembel, şanssız, küçük kafalı. Bunların hepsi onlar işte, Tanrı aşkına!"

Matthew'un ağzı bu söz akışı karşısında şaşkınlıkla açık kaldı. Coots'a baktı, ama adam omuzlarını silkip, "Eskiden öğretmendi," dedi. "Bazı meslekler insanlar üzerinde iz bırakır, tıpkı bir marangozun kollanndaki küçük çizikler ya da bir madencinin kapkara tükürüğü gibi. Okul öğretmenliği de bir insana onmaz bir çenebazlık bırakır."

"Sizin gibi akıcı ve düzgün konuşabilmek için her şeyi verirdim, Bay Stone. Neredeyse Bay Anthony Bradford Chumms kadar iyi kullanıyorsunuz kelimeleri."

"Kim? Ha, o çok hoşlandığın İngiliz korsan... Nasıldı, '... Amerikan Western tarzına ifade zenginliği katan' adam."

Ringo Kid'i yaratan adamla böyle alay edilmesine içerleyen Matthew, "Siz ne dersiniz deyin, Bay Stone, Yirminci Mil'deki herkesin tutumayan, yalnız ve küçük kafalı falan olduğunu kabul etmiyorum. Örneğin Bay Kane'i alın. O ve kızı iyi insanlar gibi görünüyor."

"Bu bir iyilik-kötülük sorunu değil. Bütün ya da yarım olma sorunu. Yirminci Mil ölmeye başladığı zaman, geriye yalnızca kafası karışık ve topallar kaldı. Bir nebze olsun çaresi, cüssesi ya da cesareti olan herkes gitti-"

Coots rahatsızlığını belli ederek, "Bunların hepsi c'li," dedi. BJ'nin bu tür lâf ebeliklerine alışkındı, ama bir yabancıнын önünde hiç de çekici olmayan gösterisini oynamamalıydı.

BJ Stone devam etti: "Ama Kane'ler hakkında haklısın, Matthew," dedi. "Kane fena adam değildir, yalnızca zayıftır. Kendine acıması içini yiyip bitirir. Ya kızı...? Şey, onun için üzülüyorum, Yirminci Mil'de büyüdüğü için. Ama iyice serpildi, bugünlerin birinde buradan gitmek için bir yol bulacaktır. Bundan eminim. Geri kalan insanlara gelince..." Havayı bu tür pisliklerden temizlermişcesine elini salladı. "Bjorkvistler'le tanıştın. Senin için iyi ve başı dik aile! Madencilerin suyunu sıkıran zorba bir kadın. Ve o iri kıyım koca! Ha,

48

nato kafa nato mermer oğlunu da unutma. Ve Kersti, hem onu çirkin yapan doğanın hem de onu bu hiçlikte kaybolmuş çöplüğü bırakan kaderin zalimce yarattığı zavallı yük hayvanı. Kendi çöplüğünün birazını kendisi yaratmamış olsa, ana-babasının aptallık ve açgözlülüğünde biraz rolü olmasa, insan Kersti'ye üzülebilir." Coots kuzeybatıya doğru bakarak, "Bunlar da a ile başlıyor," dedi. Ufukta batan güneşin dar açılı ışınları yamaçlarda desenler oluşturmuştu.

"Bjorkvistler, Lutern kilisesini fazla bağışlayıcı ve günah kollayıcı bulan bir tarikatla birlikte İsveç'ten geldiler, Iowa'da falan bir dini koloni kurdular. Ama onlar Bjorkvistler'i attı. Fundemantalist bir tarikattan atıldığını bir düşün. Entelektüel merdivende ne kadar alçağa inebilirsin?"

"Neden dolayı atılmışlar?"

"Kim bilir? Zihin karışır! İmgelem tökezler! Mide alt üst olur! Cilt bozulur! Profesör Murphy'ye gelince, berber girişimci! Arkasında onu güçlü tıraş losyonunun kokusu gibi takip eden söylentilerle kasabaya geldi."

"Ne tür söylentiler?"

"Aklına gelebilecek en kötüler, evlat. Burada kalmasının tek nedeni, denize yakın yerlerde karşılaşılırsa onu vuracak ve çöplükte çürümeye terk edecek insanlar var." "Aman Tanrım!"

"Gezginler Oteli'nin sakinlerine gelince. Şey, Jeff Calder ile tanıştın, aramızdaki tek belirgin sakat. Ve Delanny, teatral fahişe patronu! Öksürerek ciğerlerini azar azar bitiriyor, ama gene de gizemli, trajik rolünü sonuna kadar oynuyor. Gerçekten onurlu herkes artık yaşamaya değmeyen bir hayatı hemen sona erdirdi. Ama o her ana sıkı sıkı sarılıyor, kuru dağ havasının ömrünü uzatacağını umuyor. Ama uzatmıyor! Sadece ölmesini uzatıyor! Ama onun için şu kadarını söyleyebilirim: Muhabbet tellalı değil. İçkiden edindiği kârla yetiniyor ve kızların günah paralarının büyük kısmını Kader'deki bankaya koymalarına izin veriyor. Kızlardan söz etmişken, onları gördün mü?"

"Hayır, efendim, henüz değil. Ama herhalde yarın sabah göreceğim, kahvaltayı hazırladığım zaman."

49

"İyi, dükkânda sana iyi davranmışlar. Senin için iştah açıcı bir gözde üçlüsü var orada! Frenchy, siyah olanı, ağzının köşesinden gözünün kenarına kadar çirkin bir yarası var. Kırık bir şişe yol açmış ve gerçekten yürek burkucu, çünkü siyahların cilt yaraları beyazlarınkin-den kötüdür ve başını çevirdiğinde de şaşırırsın. Bir taraftan bakıldığında çok güzel görünür, ama başını bir çevirsin -ne manzara! Hemen oradan uzaklaş! Sonra Chinky var, küçük Çinli. Delanny, kızı aralarında paylaşan ama paraya ihtiyacı olan iki Çinli altın arayıcısından almış. Delanny kıza gitmesi için izin verdi, ama kız geri ve ürkekti ve bir düzineden fazla İngilizce kelime bilmiyordu, nereye gidebilirdi ki? Kendine nasıl bakabilirdi? Ya Quenny? Zavallı ihtiyar Quenny asla ellili yaşların güzel yanını göremeyecek. Belki altmışın da. Her tarafı sarkmış. Saçına döktüğü kızıl boya beyazları tam olarak kapatmıyor. Boğazına döktüğü viski ise, mürver ağacı başına girip makyaj kutusuyla maskara gibi çıkan bir büyükanne gibi görüldüğü gerçeğini tam olarak gizleyemiyor. Bu yüzden kızlar Yirminci Mil'de kalıyor, çünkü başka bir yerde iş bulamazlar. Onlara acıyabilirsin. Üstelik bura sakinlerinin en kötüler de değiller! Hiç değiller! Bu kasabadaki çöp torbasının en zavallısı "Peder" Leroy Hibbard! Nuh'un gemisinin batmış olmasını istemek için bir neden var! O en çok kınanacak!"

"Peki o halde!" dedi Coots ayağa kalkıp ellerini pantolonuna silerek. "Bugünlük bu kadar yeter herhalde! Sisteminden bütün pisliliğini döktüğüne göre kendini daha iyi hissediyor olmalısın." Matt-hew'a döndü. "Ara sıra bu tür nöbetler gelir ona. Ona nasıl tahammül ettiğimi bir tek Tanrı biliyor, o da söylemiyor."

Matthew, Coots'un şakacı ses tonunu taklit edermiş gibi yapmanın en iyi şey olduğunu sezdi. "Demek Yirminci Mil'deki herkes alçak, kötü ve ahlâk düşkün, öyle mi, Bay Stone?" Sırttı ve onay için Coots'a şöyle bir göz attı.

"Kesinlikle öyle."

"Ya siz ve Bay Coots? Siz de kötü ve ahlâk düşkün müsünüz?"

"Kasabadaki birçok insanın bizim kötünün kötüsü ve düşkünün düşkünü olduğumuzu düşünüyor. Coots açısından bu görüşün bir zemini var. Kahvenin tadına baktın mı? Bundan daha düşük ve kötü bir şey yoktur ve Virgil'in dediği gibi experto cre.de* edebilirsiniz."

* Deneyime güven.

50

Matthew daha da sırtarak, "Ya siz, Bay Stone?" diye sordu. "Siz de kötü ve ahlâk düşkün müsünüz?" "Kesinlikle hayır! Ben masallar anlatırım ve dedikodu her zaman kurbanlarından daha temiz ve soylu çıkar. Eğlenmek için bütün akşam oturup sevgili yaratıklarımı fena halde haşlayabilirsin. Yemek zamanı geldi, tavaya bir şey koymak iyi olacak, yoksa Coots hepimizden daha çirkin, kötü, fena ve alçak olacak." Mutfağa doğru yürümeye başlamışken durdu. "Karnın aç mı, evlat?"

"Aç sayılabilirim, efendim. Ama Kaneler'le yiyeceğim... En azından yiyeceğimi sanıyorum."

"Keyfine bak." Mutfağa gitti.

Coots tekrar oturdu ve uzaklarda ufku seyretmeye koyuldu, belli ki dalgınlasmıştı. Biraz kendine, biraz Matthew'a, "Buna üzuldüm," dedi. "Ara sıra böyle nöbetlere tutulur, herkese ve amcasına kara çalmaya başlar."

"Ha, Yirminci Mi'l'deki insanların onun anlattığı kadar kötü olmadığını biliyorum. Yalnızca eğleniyor ve abartıyordu."

Coots aklında evirip çevirdiği her neyse gözlerini kırıştırarak uzaklaştırdı ve rahatsız olmuş bir kaş çatışla gözlerini Matthew'a dikti. "Hayır, eğlenmiyordu." Ayağa kalktı. "Abartmıyordu da."

GÜNEŞ BATI TARAFLARINDAKİ TEPELERDE batmıştı, kırmızı ve alt tarafı erimiş gibi; gece kuzeydoğudan yayıldı, uzun bulutlar pem-beleştikten sonra kısa bir süre leylak rengi oldu ve hemen sonra grileşti.

Kane Ticaret'in içinde Bay Kane defter-i kebirden başını kaldırdı, kalemini kenara koydu ve iki işaret parmağını gözlüğünün altına sokarak burnunun kenarlarındaki kızarmış yerleri ovuşturdu. Bıkın bir sesle, "Hâlâ orada mı?" diye sordu.

Ruth Lillian pencereden bakmak için tezgâhtan arkaya doğru eğildi, gerçi onun hâlâ orada olduğunu biliyordu, çünkü Singer modeli kitabından yarım düzine kez başını kaldırıp bakmış ve kirpiklerini kırıştırarak Matthew'un tahta basamaklarda, yanında yükü,

51

dizlerinde ağır ve eski tüfeğiyle oturduğunu görmüştü. Dağ eteklerinin arkasında son günbatımı kızılığına doğru Yirminci Mil çukurunun kenarından bakıyordu. Aslında kararan tepelerden çok, akli başka yerlerde dolanırken gözlerini dinlendiriyordu. Birinin onu izlediğini ensesindeki karıncalanmadan sezince Ruth Lillian'a gülümsedi, sonra yüküne hiç kıpırdamadan ve sabırla yaslandı.

Ruth Lillian kararmakta olan dükkâna döndü. "Hâlâ orada baba. Oturmuş bekliyor. Neden lambanı yakmıyorsun?"

Babası olumsuzca homurdandı.

"Gözlerine zarar vereceksin bu hesapları karanlıkta yaparak."

"Ne zaman göreceğimin ne zaman göremeyeceğimin söylenmesine ihtiyacım yok!" Ama onu rahatsız eden kızının sorgulaması değildi. "O oğlan orada bir saatir oturuyor!"

"İkiye yaklaştı."

"İyi, bütün gece de orada otursa beni bir şey yapmaya zorlayamaz."

"Seni bir şeye zorladığını sanmıyorum, baba. Bize konuşmamız için zaman vereceğini söyledi ve söylediğini de yapıyor. Kararını bekliyor."

"Benim kararım, ona ihtiyacımız olmadığı. Günün yansını bir serseriye iş uydurmakla, diğer yarısını da doğru yapıp yapmadığını kontrol etmek için geçirmeyeceğim -aslında hiç ihtiyaç olmayan işleri yapıp yapmadığını!"

"Öyleyse onu çağır ve bunu söyle. Karanlıkta öylece oturmasına izin vermek doğru değil."

"Ha, demek Kader'e yollanmak yerine gün boyunca buralarda dolanması benim suçum? Galiba onu beslemem gerektiğini düşünüyorsun. Hatta belki de gece de yatacak bir yer vermemi?"

"Kimse onu beslemen ya da yer vermenle ilgili bir şey söylemedi. Ama bizden biraz iş elde edeceğini umarak orada öyle oturmaya bırakmayacak kadar insafın olabilir."

"Neden Bjorkvistler'e gitmiyor?"

"Çünkü hiç parası yok, baba! Ayrıca biliyorsun ki Bayan Bjorkvist onu ücretli işe almaz."

"Herhalde bu da benim hatam?"

"Kimse senin hatan olduğunu söylemedi."

52

"Sanki benim hatamış havası yaratmaya çalışıyorsun."

"Ben hava falan yaratmaya çalışmıyorum...! Peki tamam! Ona ihtiyacımız olmadığını ben söyleyeceğim."

Kapının yanına gitti, hızla çekerek açarken çan deli gibi sallandı. "Matthew? Biraz buraya gelir misin?"

Yükünü ve silahını dışarıda bırakan oğlan dükkâna girdi, hemen alçakgönüllü bir havaya büründü. "İyi akşamlar, Ruth Lillian," diyerek kızı selamladı, şapkasını da başından çıkardı. "İyi akşamlar, Bay Kane. Güneşin batışını izliyordum. Tanrım, burası ne kadar güzel! Bir de her akşam bu manzaranın olduğunu düşünün."

Ruth Lillian, "Ha, yağmur ve fırtınalardan yeterince payımızı alıyoruz, merak etme," dedi. "Bazen ilk kar Ekim'de yağar. Demiryolu kapanınca da zaman zaman birkaç hafta her tür haberleşme kesilir. Bazen de kıyamet kopar. Bunlar da var."

"Kıyamet mi?"

"Buradaki insanlar her yağmurdan sonra ortaya çıkan ve bizi bu dağdan atmak için elinden geleni yapan korkunç fırtınalara böyle der."

Bay Kane suratını asarak, "Senden başka kimse kıyamet demez," dedi.

Ruth Lillian Matthew'a, "Bu kıyametler felakettir," dedi. "Önce hava elektrik yüklenerek uğuldamaya başlar, sonra kıyamet kopar! Rüzgâr her yönde eser, yağmur kırbaç gibi yağar, gökgürültüleri patlar, dağlar sarsılır, şimşekler çakar ve hava yanıyormuş gibi bir koku çıkar! Buna bayılıyorum!"

"Kesinlikle ben de bayılacağım. Burayı gerçekten sevdim, günba-tımları ve insanlarıyla. Bjorkvístler dışında herkes bana yardım etmek için elinden geleni yaptı."

Ruth Lillian babasına bir bakış fırlattı, adam da boğazını temizleyerek, "Bak, evlat. Konuyu düşündüm, ama korkarım yardımcıya ihtiyacım yok."

"Hiç mi yok, efendim?"

"Hayır, hiç yok."

"... Anlıyorum..."

Matthew suskunluğun sürmesine izin verdi, ta ki Bay Kane kendini konuşmak zorunda hissedene kadar.

"Ruth Lillian'a söylediğim

53

M

gibi, belki tamir edilmesi, düzeltilmesi gereken birkaç şey vardır. Ama neyin ne zaman ve nasıl gerektiğini anlamak için bakmaya zamanım yok. İşte böyle." Kararını vurgulamak istermişçesine, lambasını yakmak için bir kibrit çakmaya çalıştı, ama kibritin başı kırıldı ve adamın muhasebe defterine geçirdiği fatura yığınının üstüne düştü. Bay Kane ayağa fırlayarak kibriti eliyle yakaladı, ama parmağı da yandı. "Yardımcıya hiç ihtiyacım yok! Bu kadar!"

"Anlıyorum, efendim." Matthew ciddiyetle başını salladı, Bay Kane'in sorununu kafasında tartıyormuşçasına kaşları çatıldı. Sonra: "İşlere bir göz atıp neyin yapılması gerektiğine karar vermeme ne dersiniz? Böylece liste hazırlamakla zaman kaybetmezsiniz, iş bittiğinde gelip bakarsınız, iyi yapmışsam söylersiniz. Paraya gelince... Şey, işi yaparım, siz de bana değerinin ne olduğunu düşünüyorsanız onu ödersiniz. Verecek paranız yoksa, şey, olduğu zaman verebilirsiniz. Bundan daha adil bir şey önerebileceğimi samimiyetle düşünüyorum, efendim, ama aklınıza başka bir yöntem geliyorsa o da olur." Bu başka yöntemi duymak için saygıyla bekledi.

Ruth Lillian ona en kaygılı bakışıyla bakarak bekledi, bu arada da babasını gözlerinde keyifli bir parıltıyla izledi.

Bay Kane yanmış parmağını dilinin ucuna değdirdi ve ıslanmış parmak ucunu üfledi. Sonra derin bir iç geçirdi.

Daha sonra rahatsızlıkla kavradı ki, Matthew'u işe falan almış değildi. En azından sözlerle. Yalnızca homurdanıp hesaplarına geri dönmüştü. Ruth Lillian kibrit çakıp lambasını yaktı, Matthew da mutfakta kızartma yağı olup olmadığı sordu, çünkü bir yanık için kızartma yağından daha iyisi yoktu.

Tabii elbette tereyağı da işe yarardı.

Azıcık bir parça.

KANELER'İN YEMEĞİNİ PAYLAŞTIKTAN SONRA Matthew, Ruth Lil-lian'a bulaşıkları yıkarken yardımcı olmada ısrar etti. Bulaşık yıkandıktan sonra Bay Kane'e dönerek annesi yorgun olduğunda ya da ...şey kendini iyi hissetmediğinde bulaşıkları yıkadığını açıkladı.

54

Daha sonra, masa başında ellerinde kahve fincanları ve ortada gaz lambasıyla otururken, Matthew Bay Kane'e böyle bir dükkânı işletmekle ilgili akıllı, gözlem yüklü sorular sordu. Işık yüzlerini parlatıyor, gölgelerini arkalarındaki duvara vuruyordu. İnce soruları ve yanıt alırken takındığı yüz ifadesi, eskiden geç vakitlere kadar yarenlik etmeye başlayan Bay Kane'in iyi taraflarını su yüzüne çıkardı. Matthew zaman zaman Ruth Lillian'a bir bakış fırlatıyordu. Ruth Lillian babasının aşırı ayrıntılı, daldan dala atlayan cevaplarını yarı dinliyor yarı dinlemiyordu. Gözlerini aşağıya indirmişti, hayale kapılmıştı. Lamba ışığı gür bakır rengi saçlarını aydınlatıyordu. Matthew dünyada daha güzel bir kız olmadığını biliyordu. Ringo Kid, başı derde giren bu tür kıza yardım eder ve asla karşılık beklemezdi, çünkü bu koşullarda bütün gerçek erkeklerin yapacağı tek şeyi yapmıştı.

O gece Matthew dükkân tezgâhının üzerinde, Ruth Lillian'ın malların arasından çıkardığı bir Hudson Bay battaniyesinin altında uyudu. Gece iki kez uyandı, üst katta uyuyan kızın varlığını ta içinde hissediyordu.

BAY KANE KIZIYLA KENDİSİ için kahvaltı hazırlamaya başlamadan çok önce Matthew, Hudson Bay battaniyesini katlamış ve rafa koymuştu. Uyuyan kasabanın terk edilmiş binalarını keşfetmeye gittikten sonra Gezginler Oteli'ne geçti. Orada Jeff Calder'i mutfakta dolanırken buldu. Yardımcıya hiç ihtiyaç duymadığını göstermek için kızlar ve Bay Delanny için kahvaltı hazırlamaya erkenden başlamıştı! Matthew patronunun ayaklarına dolanmamaya dikkat etti, ama bir yandan da neşeyle yardım önerdi. Kahvaltı hazırlamak zor bir iş değildi, çünkü yalnızca kahve, beykân ve konserve fasulyeden oluşuyordu; ama birincisi fokur fokur kaynamış, ikincisi yanmış, üçüncüsü de ılık verilmek zorundaydı, çünkü Jeff Calder'in Dayton Imperial ocağıyla boğuştuğu bütün o yıllar boyunca allanın belası-yararsız-zimbirtıyı doğru dürüst yakamamıştı!

Matthew hava girişi-

55

ni ayarlayarak tütmeden ocağı nasıl söndüreceğini biliyordu, çünkü annesi yapamadığı zaman sık sık yemek pişirmek zorunda kalmıştı, ama bunu Jeff Calder'a göstermenin hata olacağını da biliyordu, bu yüzden eski askerin köpürüp küfretmesini seyretti yalnızca. Arada bir "Demek fincanları buraya koyuyorsunuz," ya da

"Evet, efendim, sanırım anladım," ya da "Bunu unutmayacağım ki her sabah yapabileyim," gibi sözler mırıldanıyordu.

Jeff Calder'ın sert talimatlarına uyan Matthew, kızlar için bar odasında üç yer, uzaklığını ve onurunu korumaya meraklı Bay De-lanny için de başka bir masada bir yer hazırladı. Keskin viski kokusunun boğazını yaktığını hissetti, ama çok geçmeden bunun yerini beykın kokusu aldı. Bu koku kızları da erkenden aşağıya indirdi. Matthew beykın ve fasulye tabaklarını koyarken her birine tek tek neşeyle günaydın diyerek aceleyle kahvaltılarını götürdü. Kızlar eşarplarını takıp şişmiş, uykulu gözlerine su çarpmaktan başka bir şeye zahmet etmediler.

Quenny, "Bak bak, kedi neler de getirmiş," dedi kısık bir kahkahayla. Kahkaha boğazına yapıştı ve günün ilk sigarasıyla birlikte öksürdü.

Matthew, "Ben yeni yardımcım," derken gözlerini Quenny'nin yarı açık göğüslerinden o kadar çabucak çekti ki, elinde olmadan Frenchy'ninkilere takıldı -ohoho- sonra çabucak yüzünü döndürdü, ama sağ gözünden ağzının kenarına inen yara izine gözünü diktiğini sanmasını da istemiyordu, bu yüzden gözlerini tekrar kadının göğüslerine indirdi -ohoho- sonra çabucak Chinky'ye bir göz attı. Onun göğüsleri (şükürler olsun) küçüktü ve bol yakasından fırlamıyordu. Uykulu sarı gözleriyle bu sakarlık gösterisini izleyen Frenchy dudak büküp başını onaylamazca iki yana salladı.

"Eeee," dedi Quenny. "Bize kahvemizi getirecek misin, yoksa memelerimize bakmayı sürdüreceksin?"

Matthew yutkundu, ama kendine güvenini de kaybetmedi. "Kahveler hemen geliyor, bayan." Kapıda durdu ve çocuksu bir sırtışla arkasına baktı. "Ama bu kadar güzel memeler zavallı bir taşralı genç için korkunç bir ayartıcılık."

Quenny kahkahadan kırılırken Frenchy gülümsedi, Chinky ise onların neden söz ettiğini merak etti.

56

İçeriden bu konuşmayı duyan Bay Delanny başını iki yana sallayıp hafifçe gülümsedi. Doğal bir sahtekâr, bu oğlan.

Matthew bulaşıkları yıkadıktan ve mutfağı süpürdükten sonra Jeff Calder'ı barın arkasında, Bay Delanny'yi de kartlarını yerleştirirken buldu. "Şey, sanırım hepsi bu kadar, Bay Calder. Bana yol gösterdiğiniz için teşekkür ederim. Yarın sabah kahvaltıyı tek başıma hazırlayabileceğime eminim."

"Senin bir şeyi başarabileceğini istediğime emin-"

"Ha, özür dilerim, efendim, unutmadan sormak istediğim bir şey var. Yarın sizin yerinizi Bay Delanny'nin yanına mı kurayım, yoksa ayrı bir masaya mı?"

"Ne? Ha, şey... ah... şey, sanırım ayrı bir masa yeterli olur." Kendisine kahvaltı servisi yapılmasını beklemiyordu. Eh ne yapalım!

Matthew neşeyle, "Oyununuzda başarılar, Bay Delanny," dedi çıkarken.

Kumarbaz oyunundan kafasını kaldırmadan başını salladı. "Sana da, evlat."

MATTHEW BANYO KÜVETLERİNİ AHŞAP parlayana kadar ovmayı bitirdiğinde saat öğleyi geçmişti.

Matthew sabunlu sudan ve terden dolayı sırlıklam olmuştu. Yıkayıp gömleğini üstüne giyince berber dükkânına giderek güneşin altına yatmış uyuklayan Profesör Murph'ye öğleden sonra ortalığı süpürmeye geleceğini söyledi. "Bu arada, efendim, küvetlere bir göz atmak ister misiniz -zaman bulduğunuzda.

İstediğiniz gibi yapıp yapmadığımı bana söyleyin."

Yemekten sonra Kane Ticaret'i yeniden açmaya geldiği zaman, Bay Kane Matthew'u verandada otururken buldu.

"İyi akşamlar, efendim."

Bay Kane homurtuyla hımlama arası bir ses çıkardı.

"Söyler misiniz, efendim, Bay Delanny'nin sizde hesabı var mı?"

"Evet. Her ay kapatır."

"Çok iyi, çünkü onun hesabına biraz un almak istiyorum. Biraz da kabartma tozu. Ha, bal var mı?"

57

"Hayır."

"Peki ya melas?"

"Mısır şurubu var."

"Ya tereyağı?"

"Bu yaz gününde burada kimse tereyağı kullanmaz. Her şey Ka-der'den geliyor ve tereyağı getirirler yolda erir."

"Ha, anlıyorum. Peki öyleyse, yalnızca un, kabartma tozu ve mısır şurubu alacağım."

Bay Kane bir kutu mısır şurubu almak için merdivene çıkmıştı ki, Ruth Lillian mutfaktan belirdi. "Sesler duyduğumu sandım ve -baba, merdiven tırmanmaman gerektiğini biliyorsun! İşler nasıl gidiyor, Matthew?"

"Çok iyi, teşekkür ederim, Ruth Lillian."

"Dün gece iyi uyudun mu?"

"Hiç bu kadar iyi uyumamıştım. Ama sana komik bir şey söyleyeyim mi? Senle Bay Kane'i rüyamda gördüm sanırım."

"Sanıyor musun? Emin değil misin?"

"Tam olarak değil. Uyandığım ilk anda rüyam çok netti, ama hatırlamaya çalışır çalışmaz bozulmaya başladı ve ne kadar çok hatırlamaya çalışırsam o kadar bozuldu. Rüyalar hep böyle midir? Ama rüyamda Bay Kane'in nazik ve dostça olduğunu hatırlıyorum, bir dükkânı idare etmekle ilgili ilginç şeyler anlatıyordu bana. Sen tatlı ve güler yüzlüydün, saçlarını toplamıştın şimdiki gibi." Kıkırdadı. "Güzel rüyaların tutamadan elinden kayıp gitmesi ne komik, oysa kötü rüyalar... kalır da kalır. Seni bir kez ele geçirdiler mi, pençelerini batırır ve asla gitmezler. Ha, Bay Kane? Rüyalardan uykudan falan söz etmişken, burayla demiryolu arasındaki terk edilmiş binaları biliyorsunuz ya, onlar birilerine ait mi? Ya da bir insan gidip birine taşınabilir mi?" Ruth Lillian, "Neden olmasın," dedi. "Peder Hibbard kasabaya geldiğinde öyle yapmıştı. Terk edilmiş demiryolu ambarını aldı."

"Peder mi? Hiç öyle biriyle- Ha evet! BJ Stone'un Peder Bilmem-kim hakkında bir şey söylediğini hatırlıyorum."

"Yo, onunla tanışman mümkün değildi. Pazar günleri Damar'da uyur. Bu akşama kadar dönmez." Bay Kane mısıır şurubu kutusunu, un paketini ve bir paket Ca-

58

luniet kabartma tozunu tezgâhın üzerine koydu. "Yaşamaya uygun tek yer yaşlı şerifin ofisi. Çatı hâlâ iyi ve madenciler de henüz camlarını kırmadılar."

"Hangisi şerifin ofisi?"

"Sokağın bu tarafında, otelin karşısındaki büyük yanmış bina."

"Vay canına! Bu sabah erkenden dışarıya çıktığımda benim de seçtiğim oydu. Hâlâ çalışmış gibi duran eski bir sobası var. Ayrıca bazı yerlerde birkaç mobilya da gördüm. Bu mobilyalar birine ait mi?"

Ruth Lillian, "İstiyorsan sana ait olur sanırım," dedi.

"Kendime küçük bit yuva kurmak eğlenceli olacak."

Bu düşünce aynı anda Ruth Lillian'm da aklına gelmişti. Oyun evi gibi.

"Ne yapacağım biliyor musun? Evi tamir ettikten sonra, nezaketinize karşılık ikinizi yemeğe davet edeceğim." Kız babasının aksi cevap vermesini önleyecek bir kararlılıkla, "Onur duyarız," dedi. "Yirminci Mil'deki insanlar evlerine konuk çağırmak için incelikleri asla yapmazlar. Onlar o kadar... küçük ki. Birilerini yemeğe davet etmek iyi bir şey aslında."

"Yo, yapamam, Ruth Lillian. Teşekkürler, ama yapamam. Sizinle yemek yiyebilmemin tek yolu pansiyon parası almanızdır. Elbette, düşünsene, burada yaptığım işlerin parasından yemeklerin parasını alabilirsiniz. Böylece tasarruf etmiş olursunuz, ben de sizin arkadaşlığınızın zevkini yaşamış olurum. Ama günde yalnızca iki öğün olabilir. Öğle ve akşam. Çünkü kahvaltıyı otelde, insanları doyurduktan sonra ediyorum."

Bay Kane konuyu yakalamaya çalışarak gözlerini kırptırıyordu. Sonra sert bir tarzla boğazını temizledi. "Biz pansiyon işinde değiliz."

"Elbette değilsiniz, efendim. Ben farklı mı düşünüyordum? Dünyada bir babayla kızının yemeklerde yalnız olmayı istemesinden daha doğal bir şey yoktur, böylece konuşabilirler falan."

Ruth Lillian, "Hiç de!" dedi. "Bütün yemek boyunca 'tuzu uzatsa-na'dan daha fazla bir şey konuşmuyoruz."

"Ama dün gece konuştunuz da konuştunuz."

"Demek istiyorsun ki babam konuştu da konuştu."

59

"Bildiğim tek şey, gerçekten ilginç olduğu ve çok şey öğrendiğim. Şey, baksana, cidden gitmem gerek."

Matthew aldıklarını topladı ve kapiya gitti. "Bay Murphy'ye gündeliğimi vermesini söyleyeceğim, bu akşam gelirken yemek için bir şeyler alabileyim."

"BU ÇOK İYİ, EFENDİM. Çöfc çok iyi." Matthew iskemlesini masadan çekerek, fazla baskı patlatmış gibi elini yapmacık bir yumuşaklıkla karnına bastırdı. "Beni pansiyoner olarak almaya karar verdiğini söylediğin zaman beni bir tüyle bile yere devirebilirdin. Birkaç günlüğüne olsa bile. Bakalım işler nasıl gidecek."

Bay Kane iğneli bir sesle, "Bu aslında benim değil Ruth Lillian'ın kararıydı," dedi.

"Peki öyleyse, sana da teşekkür ederim, Ruth Lillian. Nasıl oldu da bu kadar iyi aşçı oldunuz, Bay Kane?"

Bay Kane elini sallayarak iltifatı geri çevirdi. "İyi aşçı falan değilim. Yalnızca dört-beş şeyin nasıl yapıldığını biliyorum, bunları da birbiri arkasından yapıyoruz. İncelik isteyen hiçbir yemek yok soframızda."

"Eee, bu yaşlı çocuk için yeterince incelikli, inanın bana! Sen yemek pişirmeye yardım etmez misin, Ruth Lillian?"

"Ancak babam hasta olduğunda. Babam hep çabucak iyileşmeye çalışır, böylece yemeğimi gerekenden fazla yemek zorunda kalmaz."

Matthew, "Bunun bir kelimesine bile inanmıyorum."

Bay Kane, "A, ama bu doğru," dedi. "Kızım ev işlerine hiçbir zaman ilgi göstermemiştir, katalogtaki resimlerden giysiler seçip yapmak dışında. Temizliği de sevmez. Ama yemek yapmaktansa temizler yapar, bu yüzden yemeği ben, temizliği de o yapıyor."

Bayan Kane'i sormanın tam sırası olabilirdi, ama nedense Matt-hew'un bu konuya girmesini engelleyen bir şey vardı. Bunun yerine katalogtaki bir resimden giysi yapmak için kovalar dolusu bilgi gerekeceğini söyledi.

Ruth Lillian da, bir kez işi kavradın mı hiç de zor olmadığını söyledi. Matthew işi kavrayınca hiçbir şeyin zor olmadığı cevabını verdi, en zor kısmı işi kavramaktı; sonra Bay Kane'e

döndü ve işe nasıl başladığını sordu, ama Bay Kane başım iki yana sallayarak bunun hiç ilginç olmadığını söyledi, ama Matthew istekli ve açık bir yüz ifadesiyle gülümseyerek baktı durdu, ta ki Bay Kane omuzlarını silkerek isteksizce, Almanya'da -bir kentin eski getto kesiminde- doğduğunu ama orayla ilgili tek anısının zengin yemek kokuları olduğunu -ha, bir de tıklama ritmiyle ileri geri sallanan, çok renkli kuyruklu bir kuşa benzeyen, tuhaf oymalı tahta saat- söyledi. Gemileri New York limanına geldiğinde beş yaşındaydı ve iki odalı bir bodrum katının zemininde oynayarak büyümüştü. Annesiyle babası sabah erkenden başlayıp akşamın geç saatlerine kadar çalışıyor, "evde" yaptıkları giysileri Aşağı Doğu Yakası'nın büyük, ağır benzeri pis işyerlerine teslim ediyordu. Babasının en değerli mal varlığı, Westphalia'dan aldığı güzel bir terzi makasıydı -şu ucuz Amerikan malı makaslara hiç benzemiyordu. Babası ona yalnızca bir kez, değerli makasıyla gazete keserken yakaladığında vurmuştu, bu da yalnızca kafasına yediği bir yumruktu. Annesi yurdunu özlemekten hiç vazgeçmemişti. Yeni Dünya'daki başarı için Almanya'nın güvenliği ve konforunu terk etmekle doğru yapıp yapmadıklarını sık sık merak ederdi. Bazen içini çeker, ardında bıraktıklarını özlerdi. Ama yıllarca zor işler yaptıktan ve dikkatle tasarruf ettikten sonra, Kaneler'den birkaç yıl önce gelmiş göçmenlerin işlettiği giysi işletmelerine düğme, iplik ve taklit dantel veren bir yer açacak parayı biriktirmişlerdi.

"İşler böyleydi. Geldiğin zaman sizden önce gelenler tarafından sömürülürdün. Sonra, eğer akıllıysanız ve sıkı çalışıyorsan -ve şans-lıysan! Şansı unutma!- sen de sömürücü olurdun. Büyük Amerika Vaadi buydu!" Bay Kane kendine bir fincan kahve daha koydu.

Matthew, ... Büyük Amerika Vaadi, diye tekrarladı kelimelerin tadını çıkara çıkara.

"Babamın pencereye bir tabela astığı günü hatırlıyorum. Kırmızı, beyaz ve mavi şık harfler. Amerikan Kaliteli Yan Ürünler Şirketi (Uygun Fiyata Güvenilir Hizmet). Bu tabeladan çok gurur duyuyordu babam. Şey, kaldı ki bu tabelaya iki dolar vermişti. Nakit olarak!" Kendi kendine kıkırdadı ve bir süre sessizce lambanın alevine baktı. "Ama sonra..." diye devam etti eski anılarla oyalanan bir insanın kısık sesiyle, "... sonra, tam tünelin ucunda güneş ışığını göreceksen

60

61

semtte kolera salgını başladı ve babam..." Omuzlarını silktiler. "Güneşli bir sabah öldü -nedense güneşli bir sabah ölmek doğru gelmiyor bana. İnsanların gece ölmesi gerek. Annem gibi, tam o akşam. Annem öldükten sonraki sabah, komşular cenazelerle ilgilenirken, ben..." Fincanına baktı, çene kasları acı dolu anılardan kurtulma çabasıyla kasıldı. "... dışarıya çıkıp son siparişi teslim ettim. Dört kutu düğme -taklit inci, dört delikli, oyuklu. Bunca yıldan sonra bu ayrıntıları hatırlamam ne komik. Siparişin o sabah teslim edilmesi gerekiyordu, anlıyorsun ya, ve babam güvenilir olmaktan gurur duyardı. 'Uygun fiyata güvenilir hizmet.' Bu bizdik." Lambaya gözünü dikmiş bakmakta olan Ruth Lillian, başını kaldırarak babasının yüzünü inceledi, lamba alevinin yarattığı karanlık noktayı aşmaya çalışarak. Ana-babası evde ölü yatarken dört kutu düğmeyi teslim ettiğinden daha önce hiç söz etmemişti.

Bay Kane acı anıları kafasından uzaklaştırarak üzüntüyle, "Peki!" dedi. "Sonbahar geldiğinde, çiftlikleri gezerek iğne, yüksük, tabak çanak, kurdele, süpürge, almanak, ağrı kesiciler -aklına gelecek her şey- satan yaşlı bir Yanki satıcıyla dolaşıyordum. Adam arabasının arkasındaki mallarını satıyordu. Ama çoğunlukla kendini satardı: | dedikoduculuğunu, neşeliliğini, öykülerini. Bu öyküler iki türlüydü. Kadınlar için tatlı, erkekler için tuzlu. İnsanlar sırf onun yarenliğini tatmak için aslında ihtiyaçları olmayan şeyleri satın alırdı. 'Burada binlerce satıcı var,' dedi bana. 'Hepsi de nasıl daha fazla satacaklarını bulmaya çalışıyor. Ama önemli olan nasıl sattığın değil, ne sattığın. Bir kadına iplik satmaya çalışırsan, ancak o anda ipliğe ihtiyacı varsa satabilirsin. Ama yeni bir giysi hayalini satarsan... ah! Ya da daha iyisi düğününde o giysiyi giyen kızının görüntüsünü satarsan... a-ah! Senin ipliğini alır, çünkü yeni giysiler ve düğünler hayaline kaptırmıştır kendini.' Vermont'taki köy fuarlarında bir sos tezgâhı açmakla işe başladığını anlattı, ama işleri pek iyi gitmemiş, ta ki sos değil cızırtıyı sattığını öğrenene dek! 'Bir hayal taciri olmak gerekir,' dedi bana."

Bir hayal taciri. Matthew bundan hoşlandı. Ringo Kid: Hayal Ta-

cın.

"İhtiyar satıcı yolda sağanak yağmura yakalandıktan sonra za-türreden öldü. Ben ne yaptım? Şey, aşağı yukarı senin yaşlannday-

62

dim, delikanlı. Doğal olarak servet kazanmak için batıya geldim. Servet! Çevrene bir bak!"

"Şey, Ruth Lillian gibi bir hazineye sahipsiniz."

"Doğru, doğru. Böyle itaakâr, evcimen bir çocuk! Ve müthiş bir yemek!"

Ruth Lillian Matthew'a suratını asarak bastı, Matthew ise gülümsedi.

"Evet, batıya gitmeye karar verdim, altın ve gümüş hücumlarında servetimi kazandım, ama pek kayda değer bir şey değildi. İhtiyar Yanki satıcı bir keresinde bana okyanuslar dolusu insanın kazma kürekleri omuzlarında, altın ve gümüş hayalleri kafalarında, Batıya akın ettiğini söylemişti. 'Batıya! Bir insan yükünü orada tutabilir, evlat' dedi bana. 'Altın mı arayayım?' diye sordum. 'Ne işin varmış altınla! Kazma kürek satacaksın!' Zengin olan bir altın arayıcısına karşılık elinde çakıl taşları ve torunlarına anlatacak bir avuç hikâyeden başka bir şey kalmayan yüz binlerce arayıcı olduğunu söyledi. Ama her biri kazma kürek,

pantolon, fasulya ve tütün alırdı. 'Evet,' dedi, 'genç olsaydım ben de batıya giderdim.' 'Kazma kürek dolu bir arabayla,' dedim. Bir süre suskun kaldıktan sonra, 'Yo. Yo, ben herhalde öbürleriyle birlikte altın arardım. 'Başka herkes gibi. Zengin olacak yüz binde bir olacağımı hayal edecek kadar aptal olurum. Yo, korkarım bu hayalin peşinden giderdim, çünkü bu hayatta önemli olan aslında sos falan değildir. Cızırtı sesidir,' dedi." Matthew yavaşça başını sallarken gözlerini kıstı. Evet, kesinlikle böyle. Cızırtı.

Yemeklerini bitirdikten ve Matthew Bay Kane'e iyi geceler diledikten sonra, Ruth Lillian bir mum yaktı ve karanlık dükkâna kadar ona eşlik etti. Matthew dükkândan veresiye aldığı yiyecek, sabun, lamba ve lambayağını aldı.

"Bir düşünsene, bu gece yeni evimde uyuyacağım. Şerifin ofisinde! Vay canına! Sanki Yirminci Mil'in şerif oluyorum." Yalnızca şaka yaptığını göstermek için zoraki bir kahkaha attı.

"Yirminci Mil fi tarihinden beri kimseye şerif dememiştir, bu yüzden..." Ruth Lillian bir çekmece açarak bir şeyler arandı. "Şerifin ofisinde bir hayalet varsa yakalayabilirsin ve -nerede bu allanın belası- ha, işte burada." Altı köşeli bir yıldız çıkardı. Matthew yıldızı

63

alarak avcunda tarttı. Tahmin ettiğinden daha ağırdı ve yıldızın her ucunda mum ışığı parlıyordu.

"Hayaletleri hapse tıkmanın fazla işe yarayacağını sanmam," dedi. "Parmaklıkların arasından geçerler."

"Yirminci Mil'de hapisanemiz hiç olmadı. Bir madenci sarhoş olup pis şeyler yaparsa, ayılana kadar onu depomuza kapatırlar."

"Demek baban şerifti, ha?"

"Şerif mi? Babamı kalçasında bir silahla düşünebiliyor musun? Yo. Ama Yirminci Mil'in belediye başkanıydı. Şey -bir tür. Oy falan almış değildi. Bir avuç adam Yazı Tura Kulübü'nde bir araya gelerek kasabanın bir belediye başkanına ihtiyacı olduğuna ve ihtiyar Ka-ne'in bu işi iyi yapacağına karar verdiler."

"Yazı Tura Kulübü mü?"

"Gezginler Otel'i'nin karşısında o yanmış binayı biliyor musun? Orası Bay Delanny'nin masasının olduğu Yazı Tura Kulübü'ydü. Ama iki yer arasında rekabet yoktu. Biri kumar oynatırdı, öbürü kadın. Yani madenciler -o sırada birkaç yüz madenci vardı- bir yerden sallanarak çıkıp sokağın karşısına geçer, geçerlerken de el sıkışarlardı."

"Orayı kim yaktı?"

"Tanrı."

"... Tanrı mı?"

"Görüp göreceğimiz en büyük kıyamet sırasında yıldırım çarptı. Doksan sekiz yaşına kadar yaşasam bile o geceyi unutmayacağım. Yıldırım birbiri ardından vurdu, dört beş kez! Gökgürültüsü tüm dağı salladı! Bayan Bjorksvist Tanrı'nın gazabının Sodom ve Gomora' nın üstüne indiğini haykırarak yağmurda koşuyordu! Babam çatının Kane Ticaret'in üstünden uçacağından korktu ve o korkunç çatırtı olduğu zaman beni battaniyeye sardı (o zaman küçüktüm), ardından bir baktım ki Yazı Tura çıra gibi yanıyor, rüzgâr da yangını savuruyordu, ama yangına hiçbir şey yapamadılar, çünkü yağmur bardaktan boşanırsa gibi yağıyordu. Babam beni battaniyelere sararak verandaya çıkardı, Yazı Tura'mın yanışını seyrettik. Şimdiye kadar tanık olduğum en harika şeydi! Ve korkutucu! Duvarlar sonunda yıkıldı, ama tek bir şey bile duymadık, uğuldayan rüzgâr ve çatıya düşen yağmurun sesiyle hiçbir şey duymak mümkün değildi. Biliyor musun, bir yere asla iki kez yıldırım düşmez derler. Şey, bu yalan, çün-

64

kü seyrederken o çatırtı oldu, alevlerin arasına yıldırım düştü ve her yöne alevleri sıçrattı! Çok güzeldi. Gerçekten güzeldi."

"Görmüş kadar oldum, Ruth Lillian. Kitaplarda yazılanlar kadar güzel anlatıyorsun."

"Öyle mi düşünüyorsun?"

"Kesinkes! Öyle görünüyor ku Tanrı Yazı Tura'ya kafayı takmış da iki kez yıldırım göndermiş."

"Bence de öyle."

"Peki yeniden yapma zahmetine katlanmadılar mı?"

"Hayır. Bay Delanny sokağın karşı tarafına yerleşti. Altına hücum dinmeye başlamıştı zaten, altın arayıcılarının çoğu batıya gitmişti. Çok geçmeden Sürpriz Maden Damarı'ndan haftada bir gelen madenci guruhundan başka bir şey kalmadı. Zaten," diyerek kaşlarını iyice çattı ve sesi uğursuz bir havaya büründü, "zaten Tanrı'm uzanıp yok ettiği bir şeyi yeniden yapmaya çalışmak akıllıca değildir."

Matthew yavaşça başını salladı. "Evet, ben de öyle düşünüyorum -Hey, sen benimle alay mı ediyorsun?"

"Elbette etmiyorum!"

Matthew bir an suskun kaldı. Sonra utancını gizlemek için hararetle konuşmaya başladı. "Demek baban belediye başkanıydı! Şey, hepiniz, bana bir bakın, işte burada belediye başkanının kızıyla konuşuyorum." "Dediğim gibi, hukuki ya da resmi bir şey falan değildi. Babamın yaptığı tek başkanlık görevi, arada bir insanları evlendirmektir, bu konuda da hep endişe duydu, çünkü insanları evlendirme yetkisinin olmadığını düşünüyordu. Yazı Tura'daki adamlar cumartesi gecesi patırtısını kontrol altına almak için bir şerife ihtiyaç duyduklarına karar verdiği zaman, yıldızı takması için seçtikleri adam babam oldu. Daha sonra..." Durup

gözlerini yere indirdi. "Daha sonra, şerif kasabadan ayrılırken yıldızı babama geri verdi. Bir anlamda yüzüne çarptı."

"Yüzüne mi çarptı?"

Ruth Lillian ona uzun uzun bakarken bu sırrı onunla paylaşıp paylaşmamayı düşünüyordu. Matthew gözlerinde küçük mum alevleri gördü, yıldızın yuvarlak köşelerindekiler gibi. "Yeni evine gitsen iyi olacak herhalde," dedi Ruth Lillian.

65

"Tamam. Yarın yemek zamanı görüşürüz. Ha, baksana. Bu şerifin yıldızını geri istiyorsündür herhalde."

"Yo, sende kalsın."

"Şey... teşekkürler! Müthiş. Şey, iyi geceler desem iyi olacak, Ruth Lillian."

"İyi geceler, Matthew."

BURNU KAŞINDIRAN YENİ LAMBA kokusuyla yanan yeni lambanın ışığında Matthew eşyalarını açmaya ve yerleştirmeye başladı. Evinden değerli olabilecek hemen her şeyi almıştı -şey, aslında fazla bir şey de yoktu. Bir battaniyesi ve giysileri vardı, ayrıca bir çaydanlık, bir kızartma tavası, bir kahve cezvesi, annesinin el aynasıyla tarağı (gerçek hayvan kemiğinden), karışık desende fincanlar, bıçak ve çatallar, üç emaye tabak ve bir teneke lavaboyla masrabası da vardı. Bunları bir tür mutfak haline getirdiği, sobanın yanındaki bir rafa yerleştirdi.

Bir düşünsene! Şerifin ofisinde yaşıyor! Ringo Kid, şerif. Müthiş!

Öbür terk edilmiş evlerden bir yatak, büyük bir masa, küçük bir masa, üç arkalı iskemle ve annesinki gibi gıcırdayan -aynı sesle değil, ama arka taraftaki aynı yerde- bir sallanan iskemle almıştı. Buraya kadar büyük bir çabayla getirdiği külüstür tüfeği ne yapması gerektiğinden emin değildi. Aslında o tüfekten kurtulması gerekiyordu. İlk iş olarak bunu yapmalıydı. Belki gömmesi gerekecekti. Ama dışarısı karanlıktı, bu yüzden kapıdaki kare başlı iki çiviye astı. Bunu yaparken de, şerifin bu çivileri tüfeğini asmak için kullanmış olabileceği aklına geldi. Orası, sokakta bir problem olsa epeyce el altındaydı. Değerli eşyalarıyla birlikte on iki el yapımı, balmumulu merminin bulunduğu çuvalı çıkınından çıkardı: birçok geçici evlerinden birinin arka bahçesinde gömülü bulduğu küçük bir mavi cam şişe (Ne işe yarardı? Sahibi kimdi? En esrarengizi de: Neden gömmüşlerdi?), ortasına Amerikan bayrağı dikilmiş bir mermer (Bu-

66

nu nasıl yapmışlardı?), babasının aptal altını dediği altın tozlu bir kaya (ama gerçek altın da olabilir, çünkü babası her şeyi bilmiyordu ki). Bu hazinesine Ruth Lillian'ın ona verdiği altı köşeli şerif yıldızını da ekledi.

Hazinesini saklamak için güvenli bir yer aradı ve sonunda çuvalı yatağın en dibine itti.

Battaniyesini serdikten sonra (Üff! Nem kokusunu yok etmek için, aldığı ot dolu şilteyi çıkarıp güneşe koymasına gerekecekti!), ki-taplaruu küçük masanın üzerine yerleştirdi. Biri dışında kitapların hepsi iyice yıpranmış, karton ciltli Ringo Kid kitaplarıydı, bir tanesi ise öğretmenine ona vermiş olduğu sırtı açılmış bir sözlüktü. Matthew sözlüğünde kelimelere bakıp öğrenene kadar tekrarlamayı seviyordu. O gece bukailemun kelimesini aradı, ama bulması biraz zaman aldı, çünkü "bu" yerine "ba"ya bakıyordu. Bukailemun kelimesini öğrendiğinden emin olunca Ringo Kid Kendi Başına kitabını seçti ve kendi evinin ortasındaki kendi sallanan iskemlesine oturarak kendi lambasının ışığında okumaya başladı. Uzun bir gün olmuştu, Matthew tam sızmak üzereyken sokaktaki bir sesle sıçradı. Biri inliyordu... inliyor ve hiçkınıyordu. İlk başta aklına Ruth Lillian'ın bahsettiği hayaletlerden biri olabileceği aklına geldi, ama ses, bir gü-nahkârınkine benzeyen viski sarhoşu bir sesle bağırıyordu! Zina yapan biri! Kadınların verdiği zevke garkolmuş bir köle! Yükselen İsa'nın ve Kutsal Söz'ünün takipçisi olmaya değer bir şey değil -yo, Tanrım, değer bir şey değil!

Matthew lambasını söndürdü, eski tüfeği eline aldı ve sessizce kapıyı açtı. Yamaçlardan dolunay görünüyor, sokağı solgun mavi bir ışıkla yıkıyordu. Orada, sokağın Gezinler Oteli yönünde uzun boylu, yuvarlak bir "vaiz" şapkası giymiş kara bir silüet vardı. Tökezleyen her adımında botları ayışığına küçük bir toz bulutu kaldırıyordu. Bir sarhoş! Berbat kokan, salyaları akan bir ayyaş! Matthew'un en nefret ettiği şey...! Elleriyle tüfeği sıkıca kavradı ve yavaş, sakinleştirici soluklar almaya zorladı kendini, öfkeden deliye döndüğü zaman annesinin yaptırdığı gibi. Sonra kapısını yavaşça kapattı ve silahı yerine astı. Üstüne bir ürperti gelince ellerini ovuşturarak silahın hissmi ellerinden atmaya çalıştı. Allahm belası şeyi neden asmıştı ki? Görüntüsünden bile nefret ediyordu!

Soyunmadan -hatta çizmelerini bile çıkarmadan- hışırdayan ot

67

şiltesine yattı ve gözünü karanlığa dikti. Rutubet kokusu yeni sönmüş lamba kokusuna karışmıştı.

Sokaktan, Onu cezalandır, Tanrım! Bu aptal ve düşkün günahkâra ceza ver! sesleri geliyordu.

Bir süre sonra, daha uzaktan bir ses:... ama onu bağışla, Tanrım! Ah, lütfen, lütfen, bağışla onu!

Gece geç saatlerde, sarhoşun sesi çoktan yok olmuşken, Matthew başının üstüne çektiği battaniyedeki küçük bir delikten kapıyı gözetliyordu.

ERTESİ SABAH MATTHEW YATAĞININ kenarına oturdu, kafası zonkluyordu, kanı yoğunlaşmıştı, gözleri uykuluydu. Bütün gece bir kâbustan diğerine geçmişti... ne olduğunu hatırlamıyordu. Ama belli belirsiz bir şeyler vardı ve... ahhh! Düşünmek bile istemiyordu! Homurdanarak ayağa kalktı ve lavaboya su dökerek yüzüne çarptı. Rüyanın son etkilerinden kurtulmak için yüksek sesle sümküdü.

Uyuşmuş parmaklarıyla yavaş yavaş giyinirken Yirminci Mil'deki durumunu gözden geçirdi. Şimdiye kadar işler gayet iyi gitmişti. Kendini içeriye sokmuştu; şimdi vazgeçilmez hale gelmeliydi. O kasabadan bu kasabaya, o okuldan bu okula göçmekle geçen çocukluğu sırasında yeni "çeteler"e kabul edilme konusunda kendi tekniğini geliştirmişti: kendine özgü rol yapma yeteneği ve kendine özgü saygı isteğine dayalı bir teknik. İki aşamalı bir sistemdi bu. Birinci Aşama: yapabileceğin her yolla çetenin katı koruyucu tabakasını kırıp girmek: yalan, aldatma, övgü, kavga, eğlence... ne gerekirse. İkinci Aşama: bir kez içine girince arkadaş canlısı, yardımsever, onların kurallarına göre oynamayı isteyen biri olduğunu göstermek, o zaman çete seni kabul edecektir, hatta sana saygı bile duyabilirler. Aslında hiçbir zaman bu taktiklerin meyvelerini almamıştı, çünkü ne zaman yerleşmeye başlasa ailesi tekrar taşınırdı. Bay Delanny, Matt-hew'un küçük oyunlarını aldatma araçları olarak görmüştü; aslında ayakta kalma stratejileriydi bunlar.

Annesinin gerçek hayvan kemiğinden tarağını ıslak saçlarından

68

geçirdikten sonra Yirminci Mil çetesine bir insanın ne kadar dost canlısı ve iyi olduğunu göstermek için yola koyuldu.

Jeff Calder'ı mutfakta Dayton Imperial marka sobaya sövüp sayar ve eline bir paçavra almış tüten dumanla boğuşurken buldu. Savaş artığı adam genel olarak lanet-yararsız-orospu-çocuğu sobalara ve özel olarak da bu lanet-yararsız-orospu-çocuğu spbaya söverken, Matthew'un neşeli "Günaydın, efendim!"i gümeye gitti! Üstelik bunlar yeni Diamond "paket" kibritleriydi! Ya hiç çakmıyorlardı ya da tüm paket hep birden yanıyordu... ve onunla birlikte Allanın belası parmaklar da!

Matthew, "Bakın ne diyeceğim!" dedi. "Bir fikrim var!" Kane Ticaret'ten almış olduğu unu, kabartma tozunu ve mısır şurubunu tezgâhın üzerine koydu.

Calder, "Ne fikri?" diye sordu homurdanarak.

"Bu zimbirtiyi açmaya çalışacaksınız -alttaki o şeyi. Ve bence haklısınız, Bay Calder. Bu işe yarayabilir."

Jeff Calder havalandırma bacasını yerleştirdi ve maşayla üstüne vurarak açtı ve alevler anında poflayarak öyle bir hararetle yanmaya başladı ki, dumanın bir kısmını içine çekti.

Matthew gizleyemediği bir hayranlıkla, "Başardınız!" dedi.

"Evet, şey... ordunun bir insana öğrettiği bir şey de, işlerin nasıl yapılacağıdır."

Matthew ceketini çıkarırken çok meşgul, aceleci bir insanın ses tonuyla, "Sobayı yaktığınız için teşekkür ederim, efendim," dedi. "Buradan itibaren ben devralacağım. Bay Delann'nin masasından ayrı bir masada kahvaltı etmek istediğinizi söylemişsiniz, doğru mu?"

"Ah-h... şey... evet, doğru."

"Patron sizsiniz. Kahvaltı hemen hazır olur. Ha, bu arada, bisküvi sever misiniz?"

"Elbette."

"Tamam, bisküviler yapılacak, efendim. Tıpkı annemin pişirdikleri gibi."

69

MATTHEW DUMANI TÜTEN TABAĞI kızların masasına koyduğu ve tumturaklı bir ifadeyle üzerindeki havluyu çektiği zaman, Quenny, "Bisküvi kokusu aldığımı biliyordum!" diye bağırdı. Matthew tabağın yanma bir kâse mısır şurubu ve kaşık koydu. "Sen de deli olduğumu söylemiştin!" Bu son cümle Frenchy'ye yönelikti. Frenchy bir bisküvii kesti, yansını mısır şurubunun içine batırdı ve ağzına attı.

Matthew, Jeff Calder'ın masasına dört bisküvi bulunan tabağı taşıırken omzunun üstünden, "Bisküviler Bay Calder'ın fikriydi," dedi. "Bisküvilerin iyi bir fikir olabileceğini söylemişsiniz, öyle değil mi, efendim?"

Yaşlı adam, "Şey... kahvaltıda bisküvi yemenin bir zararı yok!" dedi aksini iddia etmeye yeltenenlere bozulacağını belli eden bir tavırla.

Bay Delanny iki bisküvi bulunan tabağını yarı alaycı, yarı hayran bir baş sallamasıyla aldı.

"Bay Calder bana sabah genellikle yalnızca kahve içtiğinizi söyledi, efendim. Ama düşündüm de belki..."

"Çok iyi yapmışsın, aferin."

Matthew gülümsedi. "Biz bukailemunlar böyleyizdir. Biraz daha kahve ister misiniz, efendim?"

"Bisküvilerle birlikte mi? Elbette, neden olmasın?"

Mutfağa giden Matthew'un kolunu Quenny tuttu. "Biliyor musun, sen nesen, çocuk? Allanın belası bir hazinesin, kesinlikle. Bisküviler! Aşırı pişip katılaşmamış beykm... ilk kez! Dört dörtlük bir ev kadınısın!"

Kocaman bir kahkaha patlatınca ağzından bisküviler döküldü.

Frenchy, "Bunu yapmaya devam et, oğlum," dedi Frenchy, "ayrıca kim bilir? Kalbimi kazanabilirsin."

Gerçi gözlerini kaldırıp Matthew'a bakmamıştı, ama Chinky de bisküvilerini hapır hupur yiyordu: beykon, peynir ve diğer Batı lezzetinde iğrenç tatlan mideye indirmek zorunda kalan doğulu bir kadın için mükemmel bir değişiklik.

"Böyle pişirmeyi annem öğretmişti. Tek başına altından kalkamadığı zaman mutfakta ona yardım ederdim."

"Ohoho." Quenny'nin ses tonu hem bir sarhoşun hassasiyetini,

70

hem de dinleyecek herkese dediği gibi sahne sanatlarında ün kazanmayı hak etmiş bir kadının teatral duygusallığını yansıtıyordu. "İyi, annene yardım etmekle iyi yapmışsın. Bu hayatta insanın bir annesi olmalı, başkalarının ne dediğine hiç aldırmam. Hasta mı, annen yani?"

"Annem öldü, bayan. Birkaç gün önce."

"Yaaa!"

"Evet, şey... artık acı ve sorun çekmediğini söyleyip duruyorum kendime. Bu da bir teselli."

"Ohoho. Bu çok doğru. Hep söyledim, bu dünyada bir şey varsa -Hey! Birkaç tanesini başka birine de bırakabilirsin, Frenchy! Hepsini midene indirmek zorunda değilsin! Gerçekten! Bazı insanlar domuz gibi yiyor!"

O GÜNDEN SONRA GEZGİNLER Otel'inde bisküvi sabah kahvaltısının düzenli bir parçası oldu; tıpkı Matthew'la kızların birkaç dakika sohbet etmeleri gibi. French'nin alaycı, tuhaf bir mizah duygusu vardı ve Matthew'un gizleyemediği hayranlığı kadının daha da fazla denemesine neden oluyordu; Chinky Matthew'a kaçamak bir gülümseme yollamak için gözlerini kaldırırdı; Matthew da eski güzel günleri anlatan Quenny'yi dikkatle dinlerdi.

"Bir zamanlar dansçı olduğumu sana söylemiş miydin, oğlum?"

"Yalnızca iki yüz milyon kez," diye mırıldandı Frenchy, bisküvileri midesine indirirken.

"Yedi Peçe Dansı'mı yaparken erkeklerin çaldığı ıslıkları duyacaktın sen!"

"Şimdi seni örtmek için yedi çarşaf gerekir."

Kahvaltının kalitesinin artmasının bütün şerefini aldıktan sonra Jeff Calder'ın oğlanın "hızlı öğrendiğini" isteksizce de olsa kabul etmeye hazır olduğunu fark etmek Bay Delanny'nin hoşuna gitti. Ama Frenchy'le iki kişilik oyun oynarken başını kaldırıp da Matthew'un Çalışkanlığına bakarken Bay Delanny'nin gözlerindeki küçümseme dolu bakış bile yoğunluğunu kaybetmişti. Matthew karakteristik ne-

71

E.

şeşi ve enerjisiyle yerleri süpürür ya da masaları silerken kendi kendine mırıldanıyordu.

Matthew, Bay Delanny ile Frenchy arasında bir şeyler olduğunu hemen sezdi. Frenchy zaman zaman onun masasına gider ve Bay Delanny tek söz etmeden önündeki kâğıtları toplar ve iki kişilik oyuna geçerdi. Sessizce, büyük bir dikkatle ve birbirlerini yenmeye bayıldıklarını düşündüren bir tetiklilikle oynarlardı. Birbirleriyle hiç konuşmazlardı, gerçi şansız bir kart gelince Frenchy'nin en kaşarlanmış madencilerin bile şaşırmasına neden olan sunturlu küfürlerinden birini mırıldandığı da olurdu. Oyun bittiği zaman French masadan kalkar, Bay Delanny de kâğıtları karıştırıp başka bir oyuna geçerdi. Oteldeki başka kimse Bay Delanny'nin masasına oturmaya cesaret edemezdi. Aralarındaki şey fiziksel değildi. Normal anlamında dostluk bile değildi. Ama Matthew, Frenchy'nin oyun masasında hep yan oturduğunu, yüzünün yaralı tarafını Bay Delanny'den sakladığına dikkat etti. Bir akşam, bu ilişkiyi düşünür, düşünürken hep yaptığı gibi mırıldanırken, Frenchy ile Bay Delanny'nin tren beklerken birlikte zaman geçiren yabancılar gibi olduğuna karar verdi. "Aynı yöne giden, ama aynı yere gitmeyen yabancılar." Bu cümleden gurur duydu ve öğretmeninin -ona sözlüğü vermiş olanın- bir keresinde sözcüklere karşı doğal bir yeteneği olduğunu söylediğini hatırladı. "Aynı yöne giden, ama aynı yere gitmeyen iki kişi," diye tekrarladı yüksek sesle. "Bu da insanın düşünmesine yol açıyor. Bu... derin. Biliyorsun, bu günlerden birinde kendime kâğıt kalem alıp kitap yazmaya başlayacağım. Bay Anthony Bradford Chumms gibi. Ama benim kahramanım Ringo Kid'ten farklı olacak, dolayısıyla insanlar kopya çektiğimi düşünmezler. Benim kahramanım solak olacak, sözcükleri yaya yaya konuşacak. Ve Ringo Kid gibi Texas'h olmayacak. Nereden... Kanada'dan olacak! Böylece bir yabancı ve tamamen farklı olacak. Ve küçük bir ata binecek, Ringo'nun büyük gri atına değil. Ve kahramanım..." Matthew gündelik yaşamı çok geçmeden bir ritme kavuştu. Sabahları otelde çalışması sonuçta asıl gelir kaynağı haline geldi, çünkü kuvvetlerin temizlenmesi ve berber dükkânının süpürülmesi yalnızca haftada bir yapılan bir işti, BJ Stone ve Coots'un ona verdiği işler de hiçbir zaman haftada beş-altı saatten fazla tutmuyordu. Ka-

72

neler'deki işi -Bay Kane'in kendi başına da mükemmel yapacağını söyleyerek karşı çıktığı, ama aslında göğüs ağrılarından dolayı yapamadığı ağır işler- günde yalnızca birkaç saat gerektiriyordu, ama Kane Ticaret hayatının merkezi olmuştu. Bay Kane'in ilk gece yaptığı gibi gençlik yıllarından bir daha hiç söz etmemesi Matthew'u üzüyordu. Bunun yerine, yemekten hemen sonra Bay Kane yorgun olduğunu söyler ve yatak odasına giderdi. Matthew ile Ruth Lillian da bulaşıkları yıkardı. Bundan sonra gençler yarım saat kadar verandada oturarak dağ yamaçlarından karanlık gökyüzüne bakar, akşam rüzgârının tadını çıkarır, bazen kısık sesle konuşur, akıllarına gelen tuhaf düşünceleri birbirlerine söyler, ancak çok arada bir birbirlerine bakarlardı.

Bu gelişigüzel sohbetlerden birinde Matthew, Peder Hibbard'ın kadın zayıflığını öğrenerek ilk karşılaşmalarına karşı silahlandı. Ruth Lillian'ın otelden "genelev" diye söz ederken sıradan bir şeyden bahsediyormuş gibi davranmasına şaşırmıştı.

Etkilenmemişti de.

ERTESİ SABAHA, ANNESİNİN TARAĞINI ıslak saçlarında gezdirirken dolaşık yerlerde suratını ekşittikten sonra, Matthew lavaboda sabah temizliğini yaptı, ön kapıyı bir kalça vuruşuyla açtı ve suyu fırlattı...

... tam Peder Leroy Hibbard'ın çizmelerine. Peder kapıyı çalmak için kolunu kaldırmış duruyordu. "Hey! Ne yaptığına baksana, evlat!" "Ayy, özür dilerim! Orada olduğunuzu bilmiyordum." "Bu bir mazeret değil! Bunun

için kulaklarını çekmeliyim!" Matthew vaize bir an baktıktan sonra yumuşak Ringo Kid sesiyle cevap verdi: "Şey, efendim, belki mazeret değildir, ama dürüst bir açıklama. Ayakkabılarınızı ıslattığım için gerçekten özür dilerim. Ama kulaklarımı çekmeye gelince. Böyle bir şey olmayacak. Kesinlikle olmayacak. Ne dediğimi duyuyor musunuz?" Okul ardına okul

73

değiştirip hep yeni bir öğrenci olması ona kabadayıları içgüdüsel olarak tanıma yeteneği vermişti ve bu rahip de bir kabadayıydı. Matthew, kabadayıların önünde geri çekilmenin onların taciz isteklerini kamçılamaktan başka bir işe yaramadığını öğrenmişti. "Öteki Yer" dediği yere kaydığını hissediyordu: Tehlike ve saldırganlıktan alışkanlık gereği çekildiği yer. Bu "Öteki Yer"de çevresinde olan her şeyin farkında olmaya devam ederdi, ama olaylar tehditlerinden sıyrılmış olarak rüyamsı bir belirsizlikte olurdu. Matthew öteki yerin derin güvenliğinin içinde yükseldiğini hissetti.

Peder, "Burada ne arıyorsun, evlat?" deyince, Matthew'un gözleri daha da yumuşadı, gülümsedi.

"Şey, şu anda işe gitmek üzereyim."

"Hayır, ben şerifin ofisinde ne işin olduğunu sordum."

"Burada yaşıyorum."

"Ha, demek kasabaya taşındın ve buraya el koydun, öyle mi?"

"Evet, efendim. Sizin depoya el koyduğunuz gibi."

"Ne dedin."

"Siz de terk edilmiş bir binaya girdiniz. Tıpkı benim gibi."

"Ama ben buraya aitim"

"Ben de. Bu kasaba artık benim yurdum." Gülümsedi. "Şey, efendim, bana hoş geldin demeye gelmeniz çok zarif bir davranış, ama korkarım ki işe gitmek zorundayım. Bu yüzden beni mazur görür müsünüz?"

Ama peder yerinden kıpırdamadı, ayakları gölgesinin ortasına kök salmıştı sanki, kocaman bedeni kibir ve akşamdan kalmalıkla kaskatı duruyordu. Titrek bir elle tıraş olduğu için çizik içindeki yanaklarından akşamdan kalmalığı belli oluyordu. Islak gözleri kırmızı damarlarla çevriliydi. Aslında verdiği ilk izlenimin kuruluşuna karşın Peder'in ayrıntılarının çoğu sıvıydı: ıslak gözler, ıslak, salya akıtan alt dudak, kaşlarının üzerinde ter damlaları ve vaizlerin yerçekimini Kutsal Dünya'ya ödünç verirken kullandıkları sahte tizlerle süslü, balgamlı bir bariton ses. Diksiyonu bile nemliydi, bunun bir nedeni ağzından akan salyalarsa, bir nedeni de arkadaki dişlerinin olmamasıydı. Konut meselesi konusunda bu genç meraklı karşısında bir üstünlük kazanamayınca, daha tanıdık bir zemine geçti. "Söyle bana, evlat. Doğru yola girdin mi bakalım?"

74

"Tam olarak girdiğimi söyleyemem. Ama annem her gece İncil okurdu, bunun bir yaran olur mu?"

"Şeytan da kutsal yazılardan alıntı yapabilir!"

Peder'in soluğundaki viski kokusu öteki yere kadar sızdı ve Matthew'un karnının kasılmasına neden oldu.

"Umarım ki annemin şeytan olduğunu söylemiyorsunuz."

"Ben sadece İncil'den alıntı yapmanın bir günahkârı bir azize dönüştürmeyeceğini söylüyorum."

"Buna hakkınız var."

Peder kaşlarını çattı. Bu kendisine karşı bir hakaret miydi?

"Ama İncil okumak elbette anneme fazla yararlı olmadı. Alçakgönüllülerin yeryüzünü miras alacağını söylerdi.

Ama bir ömür boyu alçakgönüllü olduktan sonra miras aldığı tek yeryüzü küçücük bir delik oldu."

"Kutsal Kitap'a karşı çıkmaya nasıl cesaret edersin, evlat! Bu sapkınlıktır! Ve sapkınlar ateş nehirlerinde yanmaya mahkûm edilirler!"

"Öyle mi?" Matthew Peder'in sert gözlerine öyle ürpertici bir sakinlikle baktı ki, adamın gözleri tereddütle kısıldı. "Ya sarhoşlara ne demeli, Peder? Onlar da yanacaklar mı? Ya gece genelevlere gizlice giren İncil düşkünlerine ne demeli? Onlar da yanacaklar, değil mi?" Onların da yanmaktan paylarını alacağına eminim, çünkü dün gece bir tanesinin sokakta sallana sallana yürüyüp bağırdığını duydum."

Peder dudaklarını kısıtı. "Başına bela açıyorsun, evlat! Rüzgâr eken fırtına biçer!"

Matthew adama uzun uzun baktıktan sonra kendi yerine Ringo Kid'in konuşmasına izin verdi. "Bir fırtına ekilmişse, bayım, ıslanacak tek kişinin ben olmayacağıma bahse girebilirsiniz." Bunu söyledikten sonra Ringo Kid topuklarının üzerinde hızla dönerek adamın yanından uzaklaştı. Adımları güvenli ve rahattı, gerçi Peder'in gözlerini arkasında hissetmek huzursuzluk vermiyor da değildi.

Kahvaltıyı hazırlamak için Gezgînler Oteli'ne yaklaşırken, öteki yerden çıktığını hissetti. Bacaklarına güç geldi, çevresindeki eşyalar ışık hâlelerini kaybetmeye başladı. Midesini ekşiten asiti yok etmek için soğuk sabah havasını derin derin içine çekti, tıpkı yeni birokul-da zorbalarla karşı karşıya kalmak zorunda olunca yaptığı gibi.

Peder'in düşmanlığını kazandığını biliyordu, bunun akıllıca ol-

75

madiğini da biliyordu, çünkü deneyim öğretmişti ki, insanları idare etmenin en iyi yolu, kendine özgü ani dürüstlük ve şaka karışımıyla onları yıkayıp yağlamak ve dengelerini bozmaktır. ... Ama nefesindeki o viski kokusu!

Tie Siding, Wyoming

İHTİYAR ADAMIN AĞZININ KÖŞESİNDE bir salya izi vardı, çünkü yeni aldığı bir darbeyle alt dudağı sarkmış ve gözü morarmıştı.

Saldırganların en irisi, omzundan boynu olmadan fırlamışa benzeyen ve dudaklarını hep sımsıkı kapalı tutan mermi kafalı olanı, yaşlı adamın masasına oturarak ekmekten büyük lokmalar kopardı ve lokmaları bal kavanozuna batırdıktan sonra ağzına attı. Ekmeği çiğnerken bebeksi bir keyifle mırıldandı, bu da ikinci saldırganı rahatsız etmiş görünüyordu. İkinci saldırgan dantel perdelerin ardından sokağı gözetleyen ufak tefek bir adamdı.

Yaşlı adam üçüncü saldırganı soluk gri gözleriyle inceledi. Üçüncü adam sabırla önünde oturuyor, parmakları dalgınca örgü deri kravatıyla oynuyordu. Bu adamlar yoksul küçük evine neden zorla girmişti? Kimdi bunlar?" Gri gözlü olanı, "Aman, haydi Bay Ballard," dedi. "Bir daha düşünün! Beni hatırlamadığınıza inanmıyorum, çünkü ben sizi hatırlıyorum. Ya, sizi cidden çok iyi hatırlıyorum. Hatta her zaman giydiğiniz o şık yeleklerinizi bile hatırlıyorum." Uzanıp yaşlı adamın gri-altın rengi yeleğinin ipek yakasını parmak uçlarıyla tuttu. "Sizi kötürüm olarak gördüğüme çok üzuldüm, Bay Ballard. Bunu alabilir miyim, lütfen?" Yaşlı adamın bastonunu dizlerinin arasından aldı. "Haftalardır silahlı adamlar bizi her yerde ararken ben ve adamlarım çukurlarda ve ahırlarda saklanıyorduk. Bütün bu süre boyunca sizi okulunuzda herkes gittikten sonra yakalamanın hayalini kurdum. Siz ve ben, yapayalnız. Okuldan sonra beni hep tuttuğunuz gibi."

Bay Ballard, "Öğrencilerimden biri misin?" diye sordu, uyuşmuş dudakları yüzünden r'leri zor söylüyordu.

76

"İşte bildin! Şimdi bakalım adımı bulabilecek misin? Düşün bakalım. Düşün."

Ama Bay Ballard Tie Siding'deki tek sınıflık okulunda yıllar boyu o kadar çocuk yetiştirmişti ki. Burası, Central Pacific'e karşı büyük bir yarış içinde olan Union Pacific demiryolunun geçtiği Wyoming/Colorado sınırında çamurun içinden fırlamışa benzeyen bir kasabaydı. Yüksek platodaki asırlık çam ağaçlarının yağmalanması uzun sürmedi ve iki genel dükkân, üç otel, bir postane, Güney La-ramie'nin en büyük oteli ve bu ahşap kasabada tek taş bina olan cezaevinden oluşan bu kasaba hızla çökmeye başladı. Şimdi sahibi postane müdireliği de yapan tek bir dükkân kalmıştı ve otellerin sonuncusu olan Keys hem pansiyon hem salon hem de buluşma yeri olarak hizmet eder hale gelmişti. Bay Ballard'a inme indiğinde okulda yalnızca bir düzine çocuk vardı, çocukların sayısı o kadar azdı ki okulu yeni dul kalmış bir kadın tarafından yönetilebiliyordu. Bu kadının da bir zamanlar iyi bir öğrencisi olmuştu ve şimdi hem öğretmenlik yapıyor hem öğretmene yemek pişiriyor hem de giysilerini temiz ve ütülü tutuyordu. Bay Ballard, okulundan geçmiş küçük çocukların hangisinin böyle ölü, buz grisi gözler edinebileceğini hatırlama çabasıyla kaşlarını çatıp parmaklarını dudaklarına bastırdı. Parmakları, yanağının hissetmediği salyayı hissedince, öğrenerek omzunu silkip ağzını sildi. Giysileri ve diksiyonu konusunda her zaman kılı kırk yarmıştı ve felcin dikkatle geliştirdiği bu iki özelliği üzerindeki etkileri ona büyük bir utanç veriyordu. "Özür dilerim, ama seni hatırlayamadım korkarım."

"Aman, haydi, lütfen iyice düşünmeye çalışın, Bay Ballard," dedi soluk gözlü saldırgan. Sonra birden masanın üstüne bastonla vurdu. "Geçmiş düşün, allahın belası!"

Bu şiddet patlaması Bay Ballard'ın zihninin birden açılmasına neden oldu ve sol gözü dehşetle büyüdü. Lieder sırttı. "Ha, tamam, hatırladın! Bunu gözlerinde görüyorum. Şey... en azından bir gözünde. Evet, işe yaramaz Lieder bu, kutsal bir kırbaç gibi geri döndü! Beni son kez ipten kazıktan kurtulma çocukların gittiği o eve sürükleyip götürdüğün zaman gördüğünü sanıyordun, değil mi? Öyle değil mi, Bay Ballard? Ama bir kitapta okuduğum o gücü hesaba katmadın. Karma. Karma şudur: Kur-

77

tulduğunu sandıkça boğazına yapışıp kalır, er ya da geç! Sen de kurtulduğunu sandın, Bay Ballard. Ah, kim bilir nasıl sandın! Nedense okuluna geldiğim ilk günden itibaren bana taktın."

"Sana taktığımdan şüphe-"

"Bana taktın! Akıllı bir çocuktum, sormak istediğim sorular vardı. Ama sen bana taktın. O ilk günü hatırlıyor musun?"

"O kadar çok öğrencim oldu ku. Herhangi bir özel günü-"

"Ha, hatırlayacaksın. Bundan hiç şüpheleniz olmasın, Bay Ballard. Sırf hafızanı yerine getirmek için hayatımı riske attım. Beni cezaevine geri götürmek için bekleyebileceklerini bildiğim bu iğrenç kasabaya geri döndüm."

"... Ben gerçekten-"

"Okula geldiğim ilk gün, akıllı, ilgine ve övgüne layık olduğumu göstermeye çalıştım. Sürekli parmağımı kaldırdım, ama sen yalnızca en çalışkanlara dikkat ediyordun. Sonra sınıfa kızilderilileri anlatıyordun, ben eğilip oğlanın birine seyyar satıcı bir kızilderili gördüğümü fısıldadım ve Price Otel'i'nin önünde Yağmur Dansı yapmasını anlattım. Sen yumruğunu masaya vurdun ve bağırarak çenemi kapatmamı söyledin. Arkadaşıma kızilderili dansını anlattığımı söylemeye çalıştım, ama sen o dansı çok iyi biliyorsam öne gelip herkes için dans etmemi söyledin. Şimdi bana bunu hatırlamadığımı mı söylüyorsun?"

"Hatırlamıyorum! Yemin ederim, hatırlamıyorum." Sesinde bir sızlanma vardı, salyalar ağzından rahatça akıyordu.

"Demek hatırlamıyorsun, ha? Peki, sana manzarayı anlatayım. Sekiz yaşındaydım. Kısa pantolonlu, yalınayak, bir deri bir kemik bir oğlan. Bana sınıfın önünde dans etmemi emretti, ama ben istemediğimi

söyledim. Utançtan ölüyordum, ama sen beni saçından yakaladın ve söğüt sopanla bacaklarımın arkasına vurmaya başladın, ben de dans ettim. Dans ettim ve çığlık attım. Sen ne kadar sert vurursan ben de o kadar yükseğe sıçradım ve o kadar yüksek sesle çığlık attım!" Lieder'in gözlerini yaş bürüdü, çene kasları gerildi. "Ve dediğin gibi: 'İyi, iyi, küçük kızılдерlerimiz dans ettiği kadar şarkı da söyleyebiliyor demek.' Herkes güldü. Ve o söğüt sopan çıplak bacaklarıma indi de indü Senin için dans ettim, Bay Ballard! Ve senin için şarkı söyledim!"

78

Lieder'in iki arkadaşı ağızları bir karış açık duruyordu. Liderlerinin böyle güzel konuşabilmesi onları büyülemişti.

"Seni temin ederim, delikanlı, ben hiçbir zaman iste-"

"Ya en sevdiğin öğrencin, san bukleleri olan o Polonyalı kız? Her zaman pembe-beyaz giyineni? Yanaklarından yaş süzülene kadar güldü! İkimiz de aynıydık, o kızla ben, ikimizin de yanaklarından yaşlar süzülüyordu!"

"Bunların hiçbirini hatırlamıyorum. Ama söylediklerini yapmışsam, yanlış yapmışım. Bunu kabul ediyorum. Ama lütfen-"

Lieder bastonu öğretmeninin başına öyle bir şiddetle indirdi ki, kulağının üst kısmı koptu. Yaşlı adam şoktan bayılırken gözleri kaydı, ama Lieder onu saçından yakalayıp başını yukarı çekti. İri kıyım, mermi kafalı adam yemek yemeyi bırakıp sırtarak başını kaldırdı. Ekmeğinden damlayan bal masada küçük bir leke oluşturdu. Pencere kenarındaki ufak tefek, fıçı göğüslü adam daha iyi görebilmek için öne geldi.

"O günden sonra, Bay Ballard!" Lieder öfkeyle çarpılmış yüzünü yaşlı adamın yarı felçli yüzüne yaklaştırdı. "O günden sonra ikimizin arasında bir savaş başladı. Eline geçen her fırsatta beni dövüyordun, ben de sınıfın arkasında yaygara koparıp ve teneffüslerde çocukların canını yakardım. Hatta bir akşam evine gizlice sokulup kuyunuza sıçtım. O günden beri benim bokumu içiyorsunuz! Ama savaşımız adil değildi, Bay Ballard, çünkü sen bir adamdın, bense henüz bir çocuk. Ve sopan vardı. Her zaman sopan vardı! Sonra bir gün beni sınıfın ön tarafına sürükleyip o kadar sert vurdun ki, sopanı kışkımda kırdın. Lanet sopayı kırdın! Aman dilememi istiyordun, ama ben dileyemezdim! Dileyemezdim, çünkü sürekli senin için dans edip şarkı söylüyordum, Bay Ballard! Ağlamamak için çenemi öyle sıkışım ki, dişimi kırdım. Bak! Görüyor musun? Görüyor musun? Bütün çocuklar güldü. Benden hiç hoşlanmadılar, çünkü onlardan daha akıllıydım ve onları kendi kurallarına göre oynatırdım. Şu senin küçük pembe-beyaz evcil hayvanın, en çok o güldü! Peki aşağılanıp aşağılanmadığımı merak ediyor musunuz? Aşağılandım*. Şey, tahmin et bakalım aşağılanma sırası kimde, Bay Ballard? Bobby-Evladım! Şu ihtiyar tosağayı tut ve masanın üzerine eğ."

79

Mermi kafalı dev ekmeğini ağzına tıktı ve yaşlı adamı masaya sürükleyerek yanağı bal damlasına değene kadar başını eğdi.

Lieder, "Pantolonunu aşağıya indir," diye emretti. "Kıçını kamçılایacağım! Kim bilir? Belki bizim için dans edip şarkı söyler."

Sırıtan Bobby-Evladım, Bay Ballard'ın kayışını açtı ve önce pantolonunu, sonra donunu indirdi. Lieder de metodik bir biçimde buruşuk popoya yağmur gibi indirmeye başladı. İlk yarım düzine darbe sırasında yaşlı adamın vücudu kasılarak bala bulandı, sonra birden kasları gevşedi ve hareketsiz, sessiz kaldı, ama Lieder'in öfkesi din-memişti ve darbeler daha hızlı ve daha sert inmeye başladı, ta ki adamın poposu kuşüzümü marmeladı rengini alana kadar. "Sakin ölme! Sakin ölmeye kalkışma, seni orospu çocuğu! diye haykırdı sıkılı dişlerinin ardından. "Sakin beni kandırma! Öcümü alıyorum! Yılların öcünü alıyorum*."

Ufak tefek varil göğüslü adam pencereden, "Biri geliyor!" dedi tıslar gibi.

Soluk soluğa kalan, saçından terler akan Lieder gözlerini kırıştırtarak gerçeğe döndü. "N-ne? Ne diyorsun?"

"Biri geliyor!"

Lieder pencereye gitti ve dantel perdenin arasından baktı. Uzun tozlu yoldan, elinde sefertasıyla bir kadın yaklaşıyordu.

Kısa boylu, "Öyle görünüyor ki ihtiyara yemeğini getiriyor," dedi. "Arka tarafa geçip Colorado'ya kaçsak iyi olacak."

"Colorado'ya gitmiyoruz. Kuzeye gidiyoruz, Medicine Bow'a. Orada altın ve gümüş var. Haçlı seferimi finanse edecek değerli madenler."

"Ama... ama kuzeye gidiyorsak, önce neden güneye geldik ki? Hiç anlamı yok!"

"Bana neyin anlamlı neyin anlamsız olduğunu söyleyeyim deme! Buraya geldim, çünkü yapacak işim vardı. Şimdi bu hesap kapandı ve artık rahatlayabilirim. Kuzeye gidiyoruz. Dolayısıyla siz ikiniz burayı araştırırsanız iyi olur. Çabuk! Taşıyabileceğiniz her şeyi alın: silahlar, giysiler, para, yiyecek... her şey!"

Ama ufak tefek olanı kulaklarına inanamıyordu. "Laramie'ye ve cezaevine geri mi dönüyoruz?"

"Beni duydun. Bizi arayacakları son yer orası. Gizlice Laramie'ye

80

^ireceğiz ve tepelere çıkacağız. İki kuralım var. Her zaman beklemedikleri şeyi yap. Ve her zaman çok aniden yap. Burada olanları keşfedecekler ve Colorado'ya kaçtığımızı düşünecekler. Dolayısıyla ya peşimizden gelecekler ya da -Hey, onu tamyorum!"

"Ne?"

"Şu kadın! Sarı buklelerini ve pembe-beyaz elbiselerini hatırlıyorum. Ona bir baksana. Her yanı büyümüş, tombul tombalak."

"Gitsek iyi olur. Neredeyse burada olacak."

"Yo-yo. Yo, ben oturup onu beklemeyi düşünüyorum. Şu bastonu bana ver Bobby-Evladım."

"Onu kamçılacak mısın?" Boyunsuz dev burun delikleri beklentiyle şişerek sordu.

"Ona ne yapacağımdan tam olarak emin değilim." Lieder'in gözleri yumuşadı ve dalgımlaştı. "Ama bir şey kesin. Bu kez bana gülmeyecek... hatta kıkırdamayacak bile."

Bobby-Evladım gülümsedi ve tatmin olarak iç çekti.

İŞ^PI

CUMA SABAHİ, İŞLERİNİ YAPTIKTAN ve oteldeki kızlarla alışkanlık halini almış olan yarı takılma yarı flört sohbeti ettikten sonra Matt-hew'un önünde Kaneler'le yemek yemeden önce birkaç boş saati kalmıştı, bu yüzden Yirminci Mil'deki tek yeşil alana gitti: kasabanın suyunu sağlayan soğuk kaynaktan çıkan küçük bir derenin geçtiği üçgen şeklinde küçük bir çayır. Bu çayır at ahırına aitti ve yarım düzine eşek tembel tembel otluyor, Yirminci Mil'deki tek ağacın gölgesinde kemikleri çıkmış bir inek duruyordu: Yapraksız, rüzgârın kırıldığı dalları bulutları delen kemikli parmaklar gibi rüzgârsız yere doğru uzanmış bir iskelet gibiydi ağaç. Çayır ahır dışında kasabanın hiçbir yerinden görünmüyordu, bu yüzden Matthew dolaşırken kimse tarafından görülmeyeceğini düşünüyordu. Eşek çayırının yanındaki mezarlığı incelemeye niyetliydi, ama BJ Stone onu ahırların oradan çağırınca arkasını dönüp onun kendisine verdiği işi yapmaya başladı: aletleri yağlamak. Matthew kendisine para verilmesi için icat edildiğini bildiği işe

81

başlarken, BJ ile Coots da, yağlı kâğıtlarla, kaybedenin somurttuğu kazananın zafer çiğliği attığı oyunlarına devam ettiler.

BJ Stone sıkı tuttuğu eline tereddütle bir kâğıt sokarken, "Dün sabah yerel günah tacirimizle güzel güzel konuştuğunu gördüm, Matthew," dedi... sonra işaretparmağıyla kâğıdı geri koydu... sonra alt dudağını ısırarak tereddütlü bir hımlama çıkardı... sonra,"

Coots, "Oynayacak mısın oynamayacak mısın?" diye çıkıştı.

BJ, "Elini sıkı tut," diye nasihat etti. "Mesele şu, tam hatırlayamıyorum. Sinek kızını oynadın mı oynamadın mı?"

"Bunu bilecek olan ben, bulacak olan da sensin."

"Hım-m-m." Matthew'a baktı. "Seninle Billy Sunday'in Yirminci Mil versiyonu arasında neler oluyor -bir farkla ki eşsiz William Ashley Sunday yerine bizim Hibbard asla profesyonel beyzbol oynamadı ve Tanrı biliyor ya, top gibi patlayan bir azizlik abidesi değil-ya da belki öyledir. Hiçbir ikiyüzlülük derinliği beni şaşırtmaz."

Matthew, "Bir rahibin Yirminci Mil gibi bir yerde ne işi var?" diye sordu.

BJ Stone, "Hangimizin ne işi var burada?" diye yanıtladı.

Coots, "İskambil oynamak için değil, bu kesin," diye homurdandı.

"Düşünüyorum! Şimdi, bir bakalım... yediye attım, sen de aldın. Ama kızla mı aldın? Bunu soruyorum."

"Söylemiyorum. Cevabım bu."

"Hı-m-m." BJ Matthew'a döndü. "Sürpriz Maden Damarı'nın sahibi Bostonlu tüccarlar, tarih kitaplarının bize anlattığı gibi Mayflower'a dini özgürlük arayışında değil, kendi dini hoşgörüsüzlüklerini yayabilecekleri bir yer arayışıyla gelenlerin çocukları. Ezilenler bir kez baş kaldırdılar mı toplumda ezilmeyi yasaklayacağını düşünür insan. Ama yo. Yo, insan doğası böyledir, ezilenler biraz güç ele geçirdiler mi, kendilerini ezenleri ezmek için kullanırlar bu gücü... ya da el altında kim varsa onu."

"Buna kim kıcını sallarsan ki?" Coots bilmek istiyordu. "Oynayacak mısın oynamayacak mısın?"

"Şimdi, bu sofu Bostonlular yetersiz güvenlik nedeniyle madenlerde insanların sakat kalmasına ve ölmesini kabul edebilir, ama ahlâki hassasiyetleri ücretli kölelerinin Kâdir-i Mutlak Tanrıları'nın sö-

82

züne haftada en az bir kez maruz kalmaları gerektiğinde ısrar eder. gu yüzden maden müdürü oraya gitmek isteyen birilerini bulup za-vallı orospu çocuklarını her pazar ebedi lanetle tehdit etmek zorundadır. Yirminci Mil gibi bir yerde ne tür bir vaiz yaşayabilir ve isteksiz sürüleri Damar'a götürebilir? Peder Hibbard, yalnızca o."

"Oynayacak mısın Tanrı aşkına?"

"Sabır, sabır. Aequamemento rebus in arduis servare mentem*, ihtiyar Horace'ın dediği gibi."

"İhtiyar kıç yalayıcının ne dediğine hiç aldırmiyorum! Ben ya sıç ya oturaktan kalk diyorum!"

"Yani görüyorsun ya, Matthew, Peder Hibbard, Yirminci Mil'de herkesin yaptığını yapıyor. Madene hizmet ediyor. Zavallı Coots ve ben bile maden için çalışıyoruz. Madenlerde eşekleri kullanıyorlar, biz de hasta olanları alıp bakıyor besliyoruz, çayırda birkaç tane yedek eşek tutuyoruz. Onları bifteğin yanında görmüş olmalısın."

Matthew, "Biftek mi?" diye sordu.

"Her hafta tren Kader'den pansiyona canlı biftek taşır. Genellikle iğne ipliğe dönmüş ihtiyar bir inek. Birkaç 'biftek' karşılığında Bjorkvistler'in ineği çayırımızda tutmasına izin veririz. Bazen zavallı inek bacağı kırılmış olarak gelir, çünkü kimse onu trende bağlama zahmetine katlanmamıştır. Ama, Tanrı'ya şükürler olsun, sadece birkaç gün acı çekmek zorunda kalır, sonra Bjorkvist ve yarım akıllı oğlu ineği keserler. Doğru dürüst kasaplık yapamazlar, çoğunlukla madenciler tarafından yenen küçük parçalara ayırırlar, ama Bjork-vistler kasabalılara da bir kısmını satar. Her hafta birkaç saatlik kasaplık erkek Bjorkvistler'in ekonomimize yaptıkları tek katkısıdır, ama 'biftekler'i olmasa madencileri Kaneler'i eşyalarına Profesör Murphy'nin banyo, tıraş ve losyonuna, Delanny'nin de viski ve kızına çekemezdik -bir düşünsene, et satma işinin bir parçası olarak düşünülebilir bu iş. Yani görüyorsun ya evlat. Gümüş madenine hizmet etmek Yirminci Mil'deki herkesin yaptığı iştir!"

"Bizim yapmadığımız ise, allanın belası kartları oynamak!"

"Yirminci Mil bir zamanlar bir şeyler olmuş olanlardan oluşan bir topluluk. Hepsi topluma uyamamışlar. Kırk yılda bir, bir arayıcı koyaklardan yukarıya tırmanır ve bu çayırdan geçerek kasabaya gelir. Delanny'nin viskisini ya da kızlardan birinin vereceği avuntuyu öz-

Zor durumlarda düşünmeden hareket etme.

83

lemistir. Ama çok geçmeden Easy Street'e gitmesini sağlayacak büyük vurgun arayışıyla dağlara geri döner." Coots, "Kaçık aptallar!" diye homurdandı.

Matthew, "Belki de o kadar kaçık değillerdir," dedi. "Belki de yalnızca cızırtıyı arıyorlardır."

BJ, "Neyi arıyorlardır?" diye sordu.

"... cızırtı mı?"

İki adam kuşkuyla bakiştılar.

"Ha... cızırtı nedir, Matthew?"

Utanan Matthew, üzerinde çalıştığı kerpetenleri yağlama işine hararetle geri döndü.

BJ, "Belki de haklısındır," diye teslim oldu. "Belki arayıcılar, Batı Yarıküre'nin bu göt deliğine tıklımayı kabul etmiş olan bizlerden daha kaçık değildir."

Matthew, Bay Delanny'ye de aynı şeyi sormuş olduğunu hatırlayarak, "Hoşunuza gitmiyorsa neden kalıyorsunuz?" diye sordu.

"Neden kalıyoruz, Coots?"

"Bu soru beni aşar. Belki de taşınamayacak kadar yaşlı ve yıpranmış olduğumuz için."

BJ Stone düşünceli düşünceli başını salladı. "Evet, sanırım öyle. En azından bizim ikimizi burada rahat bırakıyorlar. Bizi iyi karşılamadıklarını söylemiyorum. Kabul bile edilmedik. Ama bizi rahat bırakıyorlar ki bu da bir şey."

Matthew bunu anlamadı ve fazla meraklı görünmeden, neden kabul edilmediklerini nasıl sorabileceğini düşünüyordu ki Coots birden bağırdı: "Tamam! Tamam, Allah kahretsin! Sinek kızını oynadım. Oynadım! Oynadım! Şimdi lütfen şu lanet oyunu oynayabilir miyiz?"

"Ha! Ben de bunu öğrenmek istiyordum!" dedi BJ. "Çünkü kızı oynamışsan benim erkek, on ve sekizim iyidir.

Bu da kozunu mahveder. Bu da karolarım için iyi." Kartlarını açtı. "Öyle görünüyor ki gene ben kazandım."

"Ev-vet!" Coots kartlarını varilin üstüne çarptı. "Bir daha seninle asla iskambil oynamayacağım! AslaV

BJ Matthew'a, "Bu huysuzluğa tanık olduğun için üzgünüm," dedi. "Çirkin bir görüntü: böyle davranan yetişkin bir insan."

84

Matthew gülümsemesini engelledi. Taraf tutmayacaktı. "Anladığım kadarıyla sen ve Peder şerifin ofisine yerleşmenin ilgili konuştunuz." BJ, sessizce somurtan Coots'u rahatsız edeceğini bildiği sakın, hoşsohbet ses tonuyla konuşmaya devam etti. "Kasabaya geldiğinde kendisi de orada oturmak istedi, ama Bay Kane ona binanın kasabanın mülkü olduğunu ve oturamayacağını söyledi."

"Benimle pederin konuştuğunu nereden biliyorsun?" "Duruşunuzda, birbirinize bakışınızda gerginlik ve öfke vardı. Başboş dolaşmana bakılırsa sen kazandın herhalde. Bu pek akıllıca olmayabilir, Matthew."

"Onun kazanmasına izin mi vermeliydim yani?" "Yo, yo, ama kazandığını düşünmesine izin verebilirdin. Sen de biliyorsun, Hibbard korkaktır ve korkaklar tehlikelidir, çünkü insanı sırtından vururlar. Eski bir İspanyol atasözü-"

Coots, "Aman Tanrım!" diye homurdandı. "Gene başladık!" "-atasözü der ki, 'Bir kitaptan başkasını tanımayan adamdan korkun.' Ve bu özellikle kitap 'kutsal'sa geçerlidir. Tek kitaplı insan bir an bile duraksamadan ya da pişmanlık duymadan boğazına sarıla-bilir, bu dünyada iyilerin hizmetinde olduğuna ve öbür dünyada ödüllendireceğine güvenir.

Coots sabırsızlıkla, "Eeee?" diye sordu. BJ yüzüne masum bir merak yerleştirerek, "Ne?" dedi. "Dağıtacak mısın dağıtmayacak mısın?"

İkinci oyun yeni başlamıştı ki acıklı bir sesle başlarını eşek çayırına çevirdiler, haftalık biftek işinin isteksiz tanıkları oldular. Bjorkvist ve oğlu, boğazını kesmek için hayvanı bacaklarından bir ağaç dalına bağlamadan önce çekiçleriyle bayıltmamışlardı. Şimdi inek panikle uyuşmuş bir şekilde debeleniyordu. Oskar Bjorkvist

kasap bıçağını çıkardı ve başparmağının ucuyla test ederken Matthew'a baktı. Bıçağı ineğin boğazına batırırken dişlerini sıktı. Hayvan can çekişe çekişe öldü.

Coots, "Bjorkvist!" dedi sert bir sesle.

Baba, yumruğunda çekiciyle onlara doğru dönerken oğlu etleri kesmeye ve yanlarında getirdikleri kovaya kıkırdakları koymaya başladı. "Evet? Ne var?"

85

Coots, "Ya şunu doğru yapın ya da yapmayın," dedi.

"Hiç kimse bana nasıl-"

Ama Coots işaretparmağını Bjorkvist'in göğsüne dayadı. "Sakın bana lâf etmeye kalkma! Dediğimi yap yeter."

Bjorkvist'in parmakları çekicini sıktı. Coots silahsızdı ve altmış yaşındaki vücudu İsveçlinin iri yıkım yapısına oranla çelimsizdi. Bjorkvist, Coots'un Çeroki gözlerine baktı ve adamın tetikçiliği üzerine anlatılan hikâyeleri hatırladı. Zevahiri kurtarmak için git der gibi elini salladıktan sonra oğluna döndü. Süzme aptal! olduğu için oğlanın başının arkasına vurdu! Hayvanı bir canı gibi işkenceyle öldürdün! Sen hiçbir şeyi doğru yapamaz mısın?

Matthew, Coots ve BJ'nin arkasından ahıra dönerken öfke ve iğrenme midesini ekşitmişti.

HER CUMARTESİ MATTHEW MADENCİLERİN gelişini müjdeleyen canlı atmosferi yaşar, ama bir parçası olmazdı. Jeff Calder ve Bay Delanny kahvaltılarını her zamanki saatte ederler, ama kızlar ertesi sabaha kadar uzanacak uzun bir gece çahşmasma hazırlık olsun diye geç saatlere kadar uyurdu. Uykulu gözler, karışık saçlar, huysuz tavırlarla doğru dürüst giyinmemiş olarak kalkmaları on biri bulurdu. Jeff Calder susamış sürü içeriye doluştuğu zaman her şeyin el altında olması için barın arkasında koşuştururken, kızlar Frenchy'nin "4-B" dediği beykm, bisküvit, bezelye ve bayat dedikleri kahve karışımını somurtkan suratlarla mideye indirir, Matthew'un neşeli selamlarına yalnızca homurdanmalar ya da baş sallamalarla, Chinky ise çabucak kaçık bir gülümsemeyle cevap verirdi.

Bir cumartesi, Matthew masaları temizlerken Frenchy'nin bardan bir şişe viski alarak odasına çıkardığını gördü. Kadın Matthew'un bakışını yakalayınca çatlak bir kakhahayla, "Yaşlı yorgun kıcımlı yağlamak için," diye açıkladı. Matthew başını sallayıp hafifçe gülümsedi ve kadının gözünün kenarından ağzının köşesine kadar kesik kesik

86

inen yara izini haftalardır ilk kez fark etti. Ama müşterileri onun vüzünü, kadının onlarınkini hatırlayacağından daha çok hatırlıyordur, kanısına vardı.

Geç saatte edilen kahvaltılar Matthew'un programının sarkmasına neden olduğundan yemek için Kaneler'e zamanında yetişmek amacıyla bulaşıkları alelacele yıkamak zorundaydı. Ruth Lillian'm açıkladığı üzere bu her zamankinden daha iyi bir yemek olacaktı, çünkü babasıyla birlikte öğle yemeğinde yalnızca soğuk et ve konserve domates yiyecekler, hatta birinin sürekli dükkânda durması gerektiğinden iş arasında ayrı ayrı yiyeceklerdi. Matthew kendi başının çaresine bakmak zorundaydı.

Kasabanın hazırlık telaşında onun yapacağı bir şey yoktu -hâlâ yabancı olduğunun bir göstergesi. Bu yüzden şekerlemek yapmak üzere şerifin ofisine döndü, çünkü sık sık gördüğü kâbuslar yüzünden birkaç gecedir uykuları kesik kesikti: tuhaf ama korkutucu mantıklı olaylarla dolu görüntüler. Örneğin bir tanesinde Ruth Lillian'a uzandığında Peder Hibbard'ın kıpkırmızı gözleri öfkeyle dolu olduğundan Matthew tetiği çekmiş ve oluk gibi akan kanın içinde debelenen sıska yaşlı inek gibi acıklı bir sesle babasının külüstür tüfeği adamı omzundan vurmuştu, ama sattığın et değildir, cızırtıyı satarsın, bu yüzden Coots BJ ile bir daha iskambil oynamayacağına yemin etti, bu arada Oskar Bjorkvist gülümsedi ve bıçağını ineğin boğazına batırdı ve deri ikiye ayrılarak içinden olgun bir karpuz fırladı, tabii babasının külüstür tüfeği tekrar gümbürdedi ve bu kez başka bir silahın gümbürtüsüyle karşılaştı, ardından bir tane daha, aynı anda ateş eden üç-dört silah-Matthew soluk soluğa yatakta doğruldu, kalbi göğsünden çıkmak istermişçesine çarpıyordu! Sokakta silah sesleri vardı, yeni gelen madenciler trenden Bjorkvistler'in pansiyonuna giderken havaya ateş ediyordu. Matthew battanileri başının üstüne çekti ve bir delikten kapısını gözetledi, ta ki siskacık şeyler, kocaman şeyler, babasının külüstür tüfeği, boğazı yank ineklerle... dolu rahatsız bir uykuya dalana kadar.

Uzaklardaki dağ eteklerinin yamaçları sonbaharın renklerine bü-ründükten sonra, bir cumartesi günü

Matthew şerifin ofisinde kapı

87

ağzında durmuş ateş eden, gülüşen madencilerin geçişini seyrediyordu. Madencilerin hepsi hafta boyunca yorgunluk, tehlike ve can sıkıntısı yaşadktan sonra büyük bir şamata koparıyordu. Matthew saldırgan sürüye dostça bir yakınlıkla gülümsedi. Anthony Bradford Chumms'ın kitaplarındaki sığır kasabalarına gelen kovboyar gibiydi bunlar da: bazen biraz vahşi, ama içten içe iyi yürekli. Bir kumarbaz içlerinden birini kandırırsa ya da profesyonel bir tetikçi sırf kabzasına bir çentik daha atmak için bir genci kışkırtmaya çalışırsa, Ringo Kid müdahale eder, kabadayıyla yumuşak ama uğursuz bir sesle konuşur, bu arada hep gülümserdi -gözleri dışında- ve kabadayı geri çekilerek bir şey yapma niyetinde olmadığını söyledi. Kimse şakadan anlamıyor muydu?

Matthew bir anlık dürtüye kendini kaptırarak insan selinin içine girdi ve Bjorkvistler'e kadar onlarla birlikte sürüklendi. Kalabalıkta bulaşıcı bir enerji vardı, hatta Bjorkvistler'in kapısında oluşan düzensiz kuyruktaki itiş kakışta bile, herkes bir an önce o "bifteklar"e ve şeftalilere ulaşmak istiyordu. Ama Bayan Bjorkvist girişte durmuş ancak gümüş dolarım verdikten sonra geçmelerine izin veriyordu. Matthew onun yanına kadar gelince, şapkasını çıkardı ve "İyi akşamlar, efendim," dedi. "Bu akşam sizinle yemek yiyebileceğimi düşündüm. Elbette yatağa da yarınki kahvaltıya da ihtiyacım yok, bu yüzden sırf öğle yemeği kaç para tutar?" Bayan Bjorkvist ona fiyatın yatak ve yemek dahil bir dolar olduğunu söyledi. Yatağını kullanmak ya da kahvaltısını etmek istemiyorsa, bu onun bileceği bir işti. Matthew bunun hemşehriliğe pek sığmadığını açıklamaya çalıştı, ama arkasındaki adam onu arkadan itiyordu ve kuyruktaki başka insanlar da yavaşlıktan şikayet etmeye başlamıştı. Bu yüzden, adaletsizlik olduğunu düşünse de, Matthew bir doları ödedi ve bir masada yerini aldı. Masa çok geçmeden gürültücü madencilerin dirsekleriyle doldu. Acınası azlıkta eti ve şaşırtıcı miktarlarda haşlanmış lahanayı hemen kapıyor ve Kersti Bjorkvist'in masalarına koyduğu kocaman bisküvi tabaklarını hemen boşaltıyorlardı. Kersti bir mutfığa bir salona koşuşup duruyordu. Son madenci de bir dolarını ödeyene ve dışarıda oyalanan başka bir dolar daha olmadığından emin olmak için sokağı kolağan edene kadar annesi ona yardım etmedi. Masaların madencilere ancak yeteceğini düşünen Bjorkvist babayla oğlu

88

yemeklerini mutfakta yediler, ama zaman zaman kapı ağzına gidip kalabalığa bakıyor, her şeyin yolunda gidip gitmediğini kontrol ediyorlardı.

Matthew sağındaki madenciyle tanıştı: elli yaşına merdiven dayamış, kırışık, yumuşak gözlü bir adam. Her ikisi de son bisküviye uzandı, her ikisi de diğeri alsın diye geri çekildi, sonra her ikisi tekrar uzandı. Adam gülüp bisküviyi ikiye böldükten sonra yarısını Matthew'a verdi. "Yenisi gelene kadar bu bizi oyalasın. Hey, seni buralarda hiç görmemişim. Benim adım Doc."

"Bana Ringo Kid derler."

"Tanıştığımıza memnun oldum, Ringo. Yeni mi yazıldın?"

"Hayır, ben madende çalışmıyorum. Yirminci Mil'de oturuyorum."

"Yapma ya."

"Evet, ben... şey, şerifin ofisinde beni bulabilirsiniz."

"Yapma ya! Vay canına Yirminci Mil'de bir polis müdürü olduğunu bile bilmiyordum."

"Ha, ben tam olarak polis müdürü değilim. Ben bir tür..." Belli belirsiz bir hareket yaptı.

"Bir tür işlere bakıyorsun, öyle mi?"

"Öyle sayılır."

"Hey, bifteğini yemeyecek misin?"

"... ah, yo. Yo, sanmıyorum. İster misiniz?"

"Cehennemde insanlara buzlu su sorulur mu? Aktar buraya! Senin sorunun ne, Ringo? Kendini iyi hissetmiyor musun?"

"Yo, yo. Yemeğe karşı isteğimi kaybettim son zamanlarda." Aslında Bjorkvistler'in ineği kestiğini gördüğünden beri.

"İsteğini mi kaybettin? Vay, bu ciddi görünüyor!"

Taciz edilen Kersti Bjorkvist masalarına iki büyük saplı çaydanlıkla gelerek adamların teneke fincanlarına kahve koydu. Matt-hew'un gfcancanını dolduktan sonra masanın öbür tarafındaki iki fincanı doldurmak için üzerinden eğilince terli bedeni Matthew'un sınma yaslandı.

Doc, "Hey, buraya biraz daha bisküvi getirmeye ne dersin, kızım!" dedi.

"Suyunu sıkı tut yeter! İki elim ve iki bacağım var yalnızca!"

89

"Başka çift şeyin daha var," dedi yüzü kırış kırış yaşlı bir madenci. "Güzele de benziyorlar!" Arkadaşları kahkahadan kınıldı, çünkü bu adam madenin kendi kendini atamış olan komedyeniydi. "Hey, neden onları buraya getirmiyorsun biraz da sıkalım, bakalım dolgunlar mı!"

Kersti, "Çıkmaz ayın son çarşambasında!" dedi ve gür sarı saçlarını geriye iterek bir sonraki masaya geçti.

Masada erkeklerden gördüğü tek ilgi işareti olan başka yorumlar daha aldı. Matthew kızın göğüslerinin büyük olduğunu fark etti. Ama bilekleri, kalçaları, boynu, kolları ve beli de öyleydi. Ne var ki saçları güzeldi, bunu teslim etmek gerekiyordu. Ruth Lillian'inkiler kadar ince ve zarif değil, ama gür ve altın rengiydi ve-

"Hey, o kıza yiyecekmiş gibi bakıyorsun, Ringo," dedi Doc. "Bir de yemeğe karşı isteğinin kaybolduğundan söz ediyorsun! Çek git buradan!"

Matthew yüzünün kızarmasını gizlemek için güldü. Doc, "Yemeğini yedikten sonra otele gideceksin herhalde," dedi. "Hangisini beğeniyorsun? Ben hepsini denedim ve bana göre Quenny ile Chinky arasında yazı tura atmak gerekir. Frenchy iyi bir karı, ama yüzündeki o yara beni rahatsız ediyor. Belki öncesinde yeterince içmiyorum, ha?"

"Evet, belki öyledir," dedi Matthew, kızlardan en sevdiği olan Frenchy'ye sadık kalmamış duygusuna kapıldı hemen.

Doc konuyu sürdürdü. "Peki, hangisine ağzın sulanıyor?" "Ah, bilmiyorum. Belki büroya geri dönmekle yetineceğim. Orada yapılması gereken işler var."

"Hey, bu doğru! Bütün hafta boyunca buradasın zaten! Seç seçe-bildiğini! Bazı erkelder amma şanslı oluyor." "Öyle, değil mi?"

Köşedeki masada bir patırtı koptu ve birden iki adam ayağa fırlayarak birbirini kollamaya başladı. Matthew bir an için şerifin araya girerek onları sakinleştirmesi gerekip gerekmediğini düşündü. Kalkmak için iskemlesini geriye itti. Şey... belki de gerekmez. Kaldı ki yalnızca birkaç kanı kaynayan gençti. Gerçekten de şerifin içgüdüğü doğru çıktı, çünkü tam o sırada şeftaliler geldi ve gençler

90

hemen anlaşmazlıklarını bir kenara bırakarak enerjilerini şeftali ve şurubu mideye indirme gibi ciddi bir işe verdiler.

Doc'un öyle yaptığını gören Matthew, şeftaliler gelmeden önce üç bisküviyi tabağının içine kırdı, Kersti'nin bolca verdiği şurupla da bisküvileri ıslattı. Doc bunu "üst düzey, en kaliteli yemek" olarak tanımladı. Tatlıyı dağıtırken Kersti'nin kalçasını omzuna nasıl bastırdığı ya da öbürlerinden daha fazla şeftali verdiği konusunda Matthew'a takılmaktan da geri kalmadı.

"O kızın senin için yanıp tutuştuğuna inanıyorum, Ringo. Kendine dikkat etsen iyi olur! Bu iri yarı İsveçli kanların buradan ta bilmem nereye kadar ihtiyaçları bitmez! Bir erkeğin suyunu çıkarır ve geride bomboş bin enkazdan başka şey bırakmazlar!"

Kırış kırış yüzlü ihtiyar komedyen, "Aman Tanrım!" diye bağırdı, rahibin huşu içinde kendinden geçmiş titrek sesini taklit ederek. "Tanrım, şu suyu çıkarılan ben olayım n'olur! O bomboş enkaz ben olayım! Bunun için sana yalvarıyorum!" Herkes kahkahadan kılıldı, gerçi birkaç genç tavanın başlarına inmesini bekliyormuş gibi sinirli sinirli bakıyordu.

Çok geçmeden insanlar tatmin homurtuları ve iltifatlarla masadan kalkmaya başladı. Sokağa çıktılar, bazıları haftalık alışverişlerini yapmak için Kane Ticaret'e giderken, bazıları da körkütük sarhoş olmak ve kızlarla eğlenmek için Gezinler Otelinin yolunu tuttu.

Ama Doc iskemlesinde oturmaya devam ederek cebinden kısa saplı piposuyla tütün kesesini çıkardı.

"Aceleyle gerek yok. Bu karılar biz gitmeden bozulmaz." Başparmağının tırnağıyla kibrit çıkararak piposuna tuttu. "Bir insanın hayatı ciddiye almamayı öğrenmesi gerekir. Kaldı ki hepimiz tahtalıköye gideceğiz ve ilk gidene ödül vermiyorlar orada. Tütün ister misin?"

"Yo, ben... ben bıraktım."

"Yapma! Nasıl oldu?"

"Şey, tütün insanın görüş gücünü zayıflatıyor. Ve benim mesleğimde..."

"Tütünün insanın görüş gücünü zayıflattığını nereden biliyorsun?"

"Bay Anthony Bradford Chumms'un bir kitabında okudum. Bu yazarı hiç okudun mu?"

"Okudum diyemem, Ringo. Sigara içmekle ilgili yazıyor, ha?"

91

s

"Evet, şey... ve başka şeyler hakkında da. Gerçek bir erkeğin nasıl davranması gerektiği gibi. Neyin doğru, neyin yanlış olduğu gibi. Ve insanlardan nasıl saygı görüleceği gibi."

"Benim okuduğum tek şey çalıştırmak için elkitapları." "Madencilikle ilgili mi?"

"Sayılır. Ben aslında madenci değilim. Kıрма ve işleme işlerinden sorumluyum."

"Sorumlu mu? Çok iyi." Demek Matthew bir şeyden sorumlu bir adamla yemek yiyor, şakalaşılıyor ve tütün içiyordu. Doc'un ona Ringo demesinde, soru sormadan adlarını kabul etmelerinde onurlandırıcı bir şey vardı. Doc, kırma ve işleme işinin madende yapıldığını, çünkü Kader'e maden cevherini ham olarak nakletmenin çok pahalı olacağını söyledi. İşlenmiş maden yaklaşık yüzde yirmi oranında gümüştü. Ama madenin kalitesi yüksek olsa da, miktar düzenli olarak azalıyordu. "İş hâlâ kâr getiriyor, ama fazla değil. Şu Bostonlu bankerler bu kadar çabuk madenin eriyeceğini bilmiş olsalardı demiryolu hattını ve makineleri bu kadar çok yığmazlardı bence. İkimizin arasında kalsın, her şey üzerine bahse girerim ki, işleri sürdürecektir büyük bir yatırım bulmuş olsalar bu Sürpriz Maden Damanının sonu olur." Matthew, "Yirminci Mil'deki insanlara ne olur?" diye sordu. "Ha, sanırım birçoğu taşınır. En azından kızlar. Ucuz fahişelerin her zaman piyasası vardır. Genç madenciler muhtemelen Klondike'a doğru giderler, gerçi hiçbirinin iki yakasını bir araya getirecek kadar para biriktirdiğini sanmam. İhtiyarlara gelince. Şey, parlak günlerin sona erdiğini kabul etmek zorundayız. Maden arayıcılar, öncüler, sınır koruyucular, çiftlik çalışanları -hepsi yok olmakta diyebileceğin bir türe aitler. Şimdi sadece tüccarlar, bankerler, simsarlar ve satıcılar var ve bu ülke de -Allah kahretsin, ne hale geleceğini bilmiyorum. Eskiden yoksul, hırslı ya da gezginsen her zaman Batı'ya gidebilirdin. Ama artık Batı diye bir şey kalmadı. Hepimiz tükendik. Belki bu yüzden Hawaii ve Filipinler'e el koymuşuzdur. Bu ülke ne hale gelecek bilmiyorum, ama ilk paramı ödeyip milli olduğum günler kadar eğlenceli olmadığı kesin." Ayağa kalktı. "Ucuzluktan söz etmişken, çabucak yapmak için otele gitmek istemediğinden emin misin?"

92

"Hayır, teşekkürler, Doc. Önce bir dolaşıp sonra büroya döneceğim."

"Şey, seninle tanıştığıma memnun oldum, Ringo. Çok geç saatlere kadar çalışma."

MATTHEW RUTH LILLIAN'I KANE Ticaret'te tek başına gaz lambasında kitap okurken buldu. Ruth Lillian babasının şekerleme yapmak için yukarıya çıktığını söyledi.

"Şekerleme için biraz geç değil mi? Yoksa çok mu erken?"

"Babam şekerleme diyor, çünkü artık çok çalışmadığını kabul etmiyor. 'Şekerleme'si sabaha kadar sürer."

"Babanın sürekli soluklanmak için durduğunu fark etmiştim."

"Kalbi. Fazla iyi durumda değil."

"Bunu duyduğuma çok üzuldüm, Ruth Lillian."

Ruth Lillian kaderine razı olur gibi omuz silkti ve lamba ışığında profili Matthew'un yüreğini sıkıştırdı. "Bunu saklıyor," dedi Ruth Lillian. ""Sağlıklı olmamaktan utanıyor, bir erkeğin sağlıklı olması gerektiğini düşünüyor. Bu yüzden ağır işlerde yardım etmen için seni işe almak istemedi. Huysuz olmanın hasta olduğu gerçeğini saklayacağını sanıyor. Ama kasabadaki herkes bunu biliyor. Ve akbabalar gibi dönerek bekliyorlar."

"Dönerek mi? Ne için?"

"Kane Ticaret'i istiyorlar! Haftalık biftek dışında her şey bu dükkândan geçer. Gıda, giysiler, lamba yağı, kömür, tütün -her şey. Bjorkvistler bunu ellerine geçirseler bayılırlar. Profesör Murphy de öyle. Bazen onları karanlıkta hissedebiliyorum sanki, umut ederek, komplo kurarak, açgözlü, adi ve... küçükl Ama bu dükkânı asla, asla elde edemeyecekler. Babam burayı çalıştırmak için gereken her şeyi bana öğretti. Nasıl sipariş verileceği, kayıtların nasıl tutulacağı, her Şeyi, yani maden çalıştığı sürece kendimi geçindirebilirim. Zorunda kalırsam yani. Demek istiyorum ki, babamın kalbi..." Bu ihtimali uzaklaştırmak için başını iki yana salladı. Lambaya bir pervane çarptı ve çevresinde döndü: meraklı, afal-

93

lamış... sonra birden yandı. Ruth Lillian lambanın üst tarafından elini sokup söndürmek için avcunu bastırdı. Gıcırdayan cam kapıyı iterek açtı ve verandaya çıktı. Yanağını bir direğe dayayarak kapkara gökyüzünden sarkan yıldızlara baktı.

Matthew da onun arkasından dışarıya çıkarken kapıyı arkasından hafifçe kapattı. "Ama dükkân senin olursa, ağır işlerde yardımcıya ihtiyacın olacak. Pazar günleri trenle gelen malzemeleri yüklemek, kömürü torbalamak, bunun gibi şeyler."

"Ha, yardımcı bulacağım."

"Nereden?"

Ruth Lillian omzunu silkti. Gözlerinde yaramaz bir pırıltı görüldü sonra. "Belki Profesör Murphy'ye yardımcılık işi öneririm. Bu onun hırsını söndürmez mi?"

"Benimkini de söndürür."

"Nasıl yani?"

"Yaşlı Murphy yerine neden bana teklif etmezsin?"

"Sana mı?" Ani bir ürpermeye kollarının üst tarafını ovuşturdu. Kendini kucaklar gibi ellerini kollarında tuttu. Sesi fısıltı haline dönüştü. "Sen buralarda olmayacaksın, Matthew."

"Neden böyle diyorsun?"

"Zamanla babam... Zamanla başka bir yere gideceksin. Hayatın peşinden koşacaksın."

Matthew dalgınca başını salladı. Evet, herhalde bu doğrudu. Hayatın peşinden koşacaktı. Bir yalnız. Kendi yolunu çizen ve yapılması gerekenleri yapan bir gezgin, Ringo gibi -ama yo. Yo, Yirminci Mil'i terk edemezdi. Uzun bir süre edemezdi. Belki de hiç.

Gezginler Oteli'nden yükselen kakhaha bu düşünceleri böldü. Barın çift kapısı takırdayarak açıldı ve biri kollarını sallayıp sendeleyerek dışarıya çıktı ve kendini tozların arasında yüzükoyun uzanmış buldu. Yavaşça ayağa kalktı. Üstündeki tozları silkeledi. Sonra sanki yoldan geçerken ışık ve kakhaha ilgisini çekmişcesine sakın sakın içeriye girdi.

"Neden kapatıp yatmıyorsun, Ruth Lillian?"

"Yatamam. Arada bir sarhoş bir madencinin aklına dükkândan alması gereken bir şey gelir. Geçen hafta bir adam ağlayıp saçma sapan konuşarak geldi, küçük kızının doğumgünü unuttuğunu ve

94

bir bebek alması gerektiğini söyleyip duruyordu. Ve hemen istiyordu! Açık olmasaydık, kapıyı kırıp her şeyi dağıtırlardı. Bu yüzden, madenciler Damar'a dönene kadar dükkânda gece gündüz biri olmak zorunda.

Babamla ben nöbetleşe duruyoruz."

"Demek bütün gece ayakta olacaksın."

"Öyle görünüyor."

"Seninle kalmamı ister misin?"

"Hayır, teşekkürler. Ben böyle iyiyim."

"Emin misin?"

Kız duraksayarak başını salladı, gözleri hâlâ ufukta dağınık halde duran yıldızlardaydı.

Matthew kızın profiline baktı ve yüreği ona yönelik duygularla doldu. Ona dokunmayı, elini tutmayı öyle çok istiyordu ki, hatta belki... Kuru olup olmadığını anlamak için avcunu gizlice pantolonuna sürdü. Tam kıza uzanırken Ruth Lillian dönüp onun elini tuttu... ve sınıksız tokalaştı.

"İyi geceler, Matthew."

"Ah-h... şey, iyi geceler, Ruth Lillian."

BİRKAÇ GECE SONRA, KENDİLERİNİ tekrar Kane Ticaret'in tahta basamaklarında buldular. Gökğürültüsü dağdan dağa yankılanırken şimşeğin bulutların arasında kaybolmasını seyreliyorlardı. Yan yana oturmuş çocukken yaptıkları, düşündükleri ve inandıkları şeyler üzerine kısık sesle konuşuyorlardı. Ara sıra, hatırladıkları bir şey başka bir olay ya da anın gizli anılarını ortaya çıkarıyor, konuşmaları böylece daldan dala atlıyordu. Tıpkı Ruth Lillian'ın derin bir sessizlikten sonra dediği gibi. "... Devler mobilyalarını gene hareket ettiriyorlar." "Ha?"

"Çocukken gökğürültüsü beni çok korkuturdu. Sonra fırtınalı bir akşam babam bana gökğürültüsünün mobilyalarını hareket ettiren gökyüzündeki devler olduğunu söyledi. Gerçekten çok gürültülü bir ses piyanolarını düşürdükleri anlamına geliyordu. Bundan sonra hiç korkmadım."

95

Güneşin batmasından kısa süre sonra iri iri yağmur damlaları sokaktaki tozda koyu halkalar oluşturmaya başladı, ama arkasından sıkı bir yağmur gelmedi, yalnızca fırtınaya dönüşebilecek soğuk rüzgârlar esti. Şimdi gece havası hâlâ fırtınanın heyecan verici, burnu kaşındırıcı kokusunu taşıyordu: o elektrik ve toz karışımı. "Senin korkmana aldıran bir baban olduğu için şanslısın," dedi Matthew. Sonra hemen ekledi: "Elbette benim babam da böyleydi. Bana hep açıklamalar yapardı. Her şeyi bilirdi. Bu yüzden herkes onun ağzının içine bakar ve saygı duyardı."

Ruth Lillian belli belirsiz bir onay sesi çıkardı, ama onu dinlemiyordu aslında, çünkü gökğürültüsünü ve devleri öğrendiği geceden söz etmek aynasını, annesinin ona vermiş olduğu aynayı aklına getirmişti nedense. Babası, annesinin kaçtığı gece öfkeyle aynayı kırmıştı.

Hafif bir sesle, "Eskiden aynam vardı," dedi. "Saatlerce önünde oturur, gözlerimin içine bakardım, ta ki aynadaki kişi rastlantıyla bana benzeyen bir yabancıymış gibi komik bir duyguya kapılana dek. Bu yeterince tuhaftı zaten, ama sonra düşünmeye başladım: Öteki kişi kim, başımın içindeki, gözlerim aracılığıyla aynadaki yabancı kıza bakar. Sonra yüksek sesle defalarca adımı söylerdim. Ruth Lillian, Ruth Lillian, Ruth Lil-li-an, ta ki sesler hiçbir anlam ifade etmeye dek, çok geçmeden de bilinmesi çok korkutucu bir şeyi bulmanın tam eşiğinde olduğum duygusuna kapılırdım. Sen hiç böyle hissettin mi, Matthew?"

"Hayır. Yalnızca Cracker-Jacks kutusu."

Ruth Lillian ona dönüp gözlerini kırpmıştı. "Cracker-Jacks ne?"

"Cracker-Jacks, üzerinde karamel ve birkaç fıstık olan patlamış mısırdır. Ayrıca içinde küçük bir oyuncak-"

"Cracker-Jacks'in ne olduğunu biliyorum, Matthew. Ama ne ilgisi var?"

"Şey, kutu senin aynan gibi bir şeydir. Demek istiyorum ki, bir Cracker-Jacks kutusunda, elinde daha küçük bir Cracker-Jacks kutusu tutan bir denizci vardır. Bir gün birdenbire aklıma başka bir tane, daha küçük bir kutuda daha küçük bir denizci olması gerektiği aklıma geldi, onun da elinde daha da küçük bir Cracker-Jacks kutusu vardı ve bu kutuda da küçük Cracker-Jacks kutusu tutan küçü-

96

cük bir denizci vardı ve o kutuda da... Sonsuza kadar devam edecekti! Her şey sonsuza kadar gittikçe küçülecekti. Bunu düşünürken başım döndü. Ve korktum. Senin aynan gibi. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Ruth Lillian ne demek istediğini anlıyordu... anlıyor sayılırdı.

"Bir keresinde beni seven bir öğretmenim vardı. Ona Cracker-Jacks denizcilerinin giderek küçüldüğünü anlattığım zaman, öğretmenim buna sonsuzluk denildiğini söyledi. Ve karatahtaya sonsuzluk işaretini çizdi. Lazy-8 sığır markasına benziyordu."

"Ne Lazy-8 sığır markasına benziyordu?" Bay Kane kapı ağzından konuşarak onları şaşırttı. Ruth Lillian'ın neden henüz yatmadığını anlamak için yatağından çıkmıştı.

Matthew hemen doğruldu, ama hemen arkasından da buna pişman oldu, çünkü yapmamaları gereken bir şey yapmış gibi bir görüntü vermişti, ki yapmıyorlardı. "Sonsuzluk, efendim."

"Sonsuzluk mu? Burada oturmuş durmadan sonsuzluktan mı söz ediyorsunuz?"

"Evet," dedi Ruth Lillian. "Ve aynalardan. Ve Cracker-Jacks'ten." Bay Kane yorgunca başını iki yana salladı.

"Git yatağına yat. Geç oldu."

"Tamam. İyi geceler, Matthew."

"Sana da, Ruth Lillian. İyi geceler, efendim."

"Hım...? Ha, evet. İyi geceler."

YIRMİNCİ MİL'DEKİ İLK BİRKAÇ haftasında Matthew yeni yerlerde yaşama tekniğinin ikinci aşamasına geçiyor gibi oldu: Bir kez içeri girince nazik ol ve onların kurallarına göre oyna. Herkes az bir ücret karşılığında çok çalışma isteğinden etkilenmişti. "Şu çocuğa baksana." Ama parıltı yok olunca insanlar onun neşeyle çok çalışmasını normal olarak görmeye başladı. "Çocuk böyle işte. Çok çalışmayı seviyor. Herhalde hep böyleydi."

Matthew aslında hiçbirinin kendisine saygı duymadığı hissinden kurtulamıyordu. Bazı durumlarda ise saygı eksikliğinden daha kötü-

97

sü oluyordu. Doc ve öbür madencilerle pansiyonda haftalık yemeği-ni yerken bazen başını kaldırıp Oskar Bjorkvist'in mutfak kapısında gözünü dikip kendisine baktığını görüyordu. Oğlanın gözlerinde içerleme vardı. Oskar'ın annesi, bir yabancı'nın şehre gelip aslında ona ait olan bütün işleri -bu kadar aptal!... tembel!... olmasa kendisinin kazanacağı o kadar parayı- kapmasına izin verdiği için sürekli onu azarlıyordu. Öfkesini oğlanın kulaklarına öylesine hızlı vurarak vurgulardı ki, kulakları saatlerce sıcak ve kırmızı kalırdı. İki haftalık deneme süresi bittikten sonra Matthew yarım günlük sıkı çalışması karşılığında yetmiş beş centlik ücretinin bir dolar elli cente çıkmasını istediği zaman, Profesör Murphy de pek dostça davranmamıştı. Yirminci Mil'in Berberler Şahı artı altmış cente içerledi ve Matthew'u işi bir fiyata yapmayı önerdikten sonra daha fazlası için şantaj yaparak "köşeye kısırmak"la suçladı. Matthew, ilk anlaşmanın Profesör'e örnek göstermek için olduğunu kabul etti, ama ahırlarda BJ Stone ve Coots için iş yaparak bu kadar alırken tüm gün çok çalışma karşılığında elli cent daha istemenin şantaj olduğunu düşünmediğini söyledi. Murphy homurdanarak cevap verdi.

Sonunda Murphy isteksizce uzlaşarak bir dolar yirmi beş cent önerdi, ama Matthew'u "başka anlaşmalar"ı düşüneneğini söyleyerek uyardı. Sonraki Pazar sabahı da Matthew berber dükkânına gelince, Oskar Bjorkvist'i kuvvetleri ovarken buldu. Ama küçük akıllı oğlan iki kalıp Fels-Naphtha kullanmış, uzun saplı fırçayı kırmış ve o kadar kötü bir iş çıkarmıştı ki, Profesör Murphy ertesi sabahı kuvvetleri terleyip homurdanarak yeniden temizlemek zorunda kalmıştı. Koca göbeğini kesen kuvvet kenarlarına homurdanırken peruğu sürekli bir tehlike içindeydi. Böylece Matthew işini geri aldı (bir buçuk dolara) ve daha bir gün önce gururlu bir anne okşaması almış olan Oskar Bjorkvist, kulağına öyle bir şaplak yedi ki, başı saatlerce ağrıdı.

BİR GECE, ÖĞLEDEN SONRADAN itibaren keskin göğüs ağrıları çektiği için yemek boyunca huzursuz göründükten sonra Bay Kane yatağa erken yattı. Bulaşıkları yıkadıktan sonra Matthew her

98

zamanki gibi verandanın serinliğinde Ruth Lillian'la yarım saat geçirdi. Ruth Lillian yamaçlara bakarken Matthew da aysız gecede yıldızların parlaklığında belli belirsiz görünen profiline istekle bakıyordu.

"Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

"Hım-m? Ha, hiçbir şey. Yalnızca bir insanın bu hayatta en önemli şeyinin ne olabileceğini düşünüyordum. Güzellik mi? Beyin mi? Zenginlik mi?"

Matthew hiç duraksamadan, "Saygı," dedi. "Saygı mı?"

"Saygı senin için önemli olmayabilir, çünkü babanla sen her zaman saygı gördünüz. Ama ben görmedim. Babama gelince..." "Ama herkes seni seviyor, Matthew."

"Bu doğru değil, Ruth Lillian. Ayrıca doğru olsa bile sevmek saygı duymak değildir. Bay Anthony Bradford Chumms, saygı görmeyen bir insanın ancak yarım insan olabileceğini yazmıştı. Bu yüzden saygı istiyorum, Profesör Murphy, Bjorkvistler ve Benson kardeşler gibi insanlardan bile ve-" "Benson kardeşler mi?"

"Ha... bazı çocuklar, onlar..." Omuzlarını silkti, açıklamaya istekli değildi. Ama bir süre sonra ailesinin kasabadan kasabaya sürüklendiği için kendisinin her zaman, her zaman okulda yeni öğrenci olduğunu anlatmaya başladı. Bu da zorbalanın kendisiyle uğraşması anlamına geliyordu. En çok rahatsız ettikleri konu soyadıydı. Oğlanlar, "Dubçek... çek., çek., çek," diye şarkı söyler, alay ederlerdi.

"Ama... ben soyadının Chumms olduğunu sanıyordum. Matthew Bradford Chumms."

"Şey, evet... bu... şimdiki soyadım. Ama küçükken beni..." Gözlerini yere indirip avcunu diğer elinin başparmağına bastırdı. Sonra başını kaldırıp dosdoğru kızın gözlerinin içine baktı. "Ruth Lillian, soyadım Chumms derken yalan söyledim. Aslında... Dubçek." "Dubçek'in nesi varmış." "Gerçek bir Amerikan adı değil yalnızca!" "İyi, ya Kane'e ne demeli? Kane bir Yahudi adı." "Öyle mi? Evet, ama Amerikan adı gibi geliyor kulağa. Önemli olan da bu."

99

"Bu yüzden mi Benson kardeşlerle dövüşüyordun? Adınla alay ettikleri için mi?"

"Hayır, bundan fazlası da var. Bushnell-Nebraska'ya yeni taşınmıştık ve hemen Benson kardeşlerle başım belaya girdi. Ben ve diğer çocuklardan daha büyüktüler, çünkü sınıfta kalmışlardı. Onlar yüzünden okuldan nefret ediyordum ve hasta numarası yapıp evde kalırdım, bazen beni pek seven öğretmenim okuldaki hayal gücü en zengin çocuk olduğumu söylerdi."

Ruth Lillian'ı kışkırtmak istemediği için bu genç ve güzel öğretmene beslediği gizli, acı verecek derecede yoğun sevgiden söz etmedi, birilerinin arka bahçesinden çalıp kıpkırmızı olana kadar gömleğiyle parlattığı, ama çocuklar onunla alay edecekler korkusuyla masasına koyamadığı elmadan da söz etmedi. Sonunda kanıtları yok etmek için kitabının arkasına saklanıp elmayı yedi, ama öğretmen onu yakaladı ve sınıfta yemek yediği için azarladı. Ama Matthew, Ruth Lillian'a öğretmenin yazdığı hikâyenin ödülü olarak verdiği sözlükten bahsetti. Sözlük yeni değildi. Yeniden daha iyiydi; öğretmenindi, üzerinde ismi falan yazıyordu. Sözlük hâlâ Matthew' daydı ve sonsuza kadar onda kalacaktı.

Sözlüğü almak için sınıfın ön tarafına gittiği zaman, Benson kardeşler ona nanik yapıp diş göstermişlerdi. Daha sonra okul bahçesinde ona yalancı dediler, çünkü hikâye zor bir hayatı olan cesur bir babaya sahip bir çocuk hakkındaydı, oysa onun babası çaldığı ve yalan söylediği için bir işte dikiş tutturamayan bir ayyaştı, düşük bir Dubçek'ten başka bir şey değildi... çek... çek... çek.

Ruth Lillian, "Peki seni dövdüler mi?" diye sordu.

"Denediler." Matthew Bensonlar'ın dış mahallenin arkasında bir grup daha küçük oğlanı topladığını ve sıra kendilerine geldiğinde o öğretmene neler yapacaklarını anlattığını söyledi. Uyurken odasına gizlice gireceklerini söylediler ve -Matthew burada durdu.

Ruth Lillian donuk bir sesle, birçok oğlanın aklının ne kadar pislik dolu olduğunu bilerek, "Pis bir şey yapacaklardı herhalde," dedi.

"Çok pis. O kadar pis ki sana söyleyemem."

"Sen öğretmeni savundun mu peki?"

"Şey... evet. Bu yüzden Bensonlar'ın en büyüğü beni duvara dayadı. Sonra bir baktım ki hepsi üstümde -hepsine karşı bir tek ben.

100

gn küçük çocuklar bile onlara katıldı. Hepsinin eli beni çekiştirip dururken fazla bir şey yapamadım. Ama korkmamıştım, çünkü Öteki Yer'e gitmişim ve hiçbir şey hissetmiyordum, yani bana ne kadar sık vururlarsa vursunlar önemli değildi. Şans eseri bir yumruk attım ve Juçük Benson'ın dudağını patlattım. O zaman gerçekten çılgına döndüler! Hepsi birden tekmelemeye ve vurmaya başladı. Büyük Benson da beni boynumdan tutup kulağıma nasıl hoşuna gitti mi, diye sordu: dayak yemek, tıpkı annemin ayyaş babamdan her gece yediği gibi! Sonra bir baktım ki çocukları üstümden atmışım ve o Benson'ı saçından yakalayıp başını yere vurmuşum! Oğlanın burnu kanamaya başladı! Ama dişleri takırdayana ve gözleri cam gibi olana kadar vurmaya devam ettim. Bütün çocuklar onu öldürdüğümü haykırmaya başladılar! Ama bu benim için önemli değildi, çünkü ben Öteki Yer'deydim, bu yüzden kafasını yere çarpmaya devam ettim... çarptım... çarptım..." Matthew sustu ve birkaç kez zorlukla yutkundtu, kalbi kaburgalarının altında deli gibi atıyordu. Ruth Lillian ona tuhaf tuhaf baktığı için Matthew konuşmadan önce sakinleşmek için kendini zorladı. "Şey bazen teneffüslerde öğretmeni ziyarete gelen bir adam vardı. Aftos piyosu herhalde. Galiba o da öğretmendi, çünkü gözlük takıyor ve kültürlü biri gibi konuşuyordu. Şey, adam okuldan bağırarak geldi ve çocuklardan oluşan halkayı kırmak için başlarına vurmaya başladı. Beni yakalayıp sarstı ve o oğlanı neden öldürdüğümü sordu. Öğretmen de koşarak geldi ve Benson'ın yanına çömelerek oğlan kendine gelene kadar hava almasına çalıştı. Sonra bana sert sert baktı ve sevgilisine benim kasabaya yeni geldiğimi, yeni oğlanların her zaman bela olduklarını, ne kadar sert olduklarını kanıtlamaya çalıştıklarını söyledi. Sevgilisi de beni biraz sarsıp sert olduğumu düşünüp düşünmediğimi sordu. Bütün çocuklar bana bakıp sırtıyordu, bu yüzden doğal olarak bahse girebilirsin, dedim! Hem de ne sert! Kadın öğretmenim bunun benim hatam olmadığını, çünkü annemle babamın... ne olduklarını söylemek istemiyordu. Ama küçük Benson babamın sarhoş olduğunu ve annemi hep dövdüğünü yumurtladı! Adam da bunun çok kötü olduğunu, ama sorun yaratmanın, çocukların kafalarını yarı ölü hale gelene kadar yere çarp-nanın mazereti olmadığını söyledi. Sonra yüzünü benimkine yak-

101

laştıarak, "Bu kadar sert olduğunu düşünüyorsan, küçük adam, neden benim üzerimde bir deneme yapmıyorsun?" dedi. Bunu yap. mayacağımdan emin olduğunu söyleyebilirim ve bir anlamda kadın öğretmene gösteri yapıyordu, çocukları nasıl idare edeceğini bildiği-ni gösteriyordu. Ama bütün oğlanlar orada durmuş sırtıyordu ve büyük Benson da kan akan burnuyla bana pis pis bakıyordu, ne yapabilirdim ki? Yani ne yapabilirdim ki? Ona en sert yumruğumla vurdum. Gözlüğü düştü, adam yeri boyladı -asıl olarak şaşkınlıktan. Kadın öğretmen yanma eğilerek mendilini yarılan kaşına bastırdı. Başını kaldırıp bana "Evine git! Evine git ve bir daha gelme, duyuyor musun?" diye bağırdı. Ben de... ben de eve gittim ve bir daha geri dönmedim."

Hikâye duraksayarak başlamıştı, ama son sözler ağzından yağmur gibi fışkırmıştı. Sonunda Matthew verandanın tirabzanını o kadar sert tutar olmuştu ki, parmak uçları bembeyaz oldu. Gözlerini yakan acı gözyaşlarını engellemek için yutkundtu. Tekrar konuşa-bilme gücünü bulunca, "Eve gittiğimde verdiği sözlüğü alıp duvara fırlattım!" dedi. "Sözlük sırtı kırılarak yere saçıldı. Sözlüğe bakarken kendimi kötü hissettim... hareketsiz ve sırtı kırık. Geri kalan her şey -üstüme varan oğlanlar, bana bağırarak öğretmen- hiçbir şey sözlüğümün parçalanması kadar acı vermedi. Kazandığım tek şeydi o." Gözlerini sımsıkı kapattı. Ruth Lillian bir süre suskun kaldı. Yumuşak, iyileştirici bir ses tonuyla, "Üzuldüm, Matthew," dedi sonunda. "Çocukların ne kadar acımasız olabileceğini bilirim. Sen bilmezsin ama bir zamanlar Yirminci Mil'de de bir okul vardı. Otuz kadar çocuk. Yaşlı BJ Stone okul müdürüydü. Kızlar benden hoşlanmazdı, çünkü annem bana hep şık giysiler giydirdi. Ben de biraz kibirliydim, bunu kabul etmeliyim. Tekerlemelerle annem hakkında çirkin şeyler söylerlerdi. Bazen de çevremde halka olup parmağını bana uzatır ve bir şarkıya başlardı: utan, utan, iki kez utan! Herkesin bildiği adından! Yani o zorbalar annenin döven babanla ilgili yalanlar uydurduğu zaman nasıl deliye döndüğünü ve çaresizlik hissettiğini biliyorum."

Matthew başını kaldırıp Ruth Lillian'a baktı. "Eve gitsem iyi olacak."

Sokağa inen dört tahta basamağı indikten sonra durdu. Arkasını

dönmeden ifadesiz bir ses tonuyla, "Doğrusu şu ki, Ruth Lillian, o çocuklar yalan uydurmuyordu," dedi.

"Babam bir ayyaştı. Eve buram buram viski kokarak gelir, çişini yapar, kusar ve annemi feci döverdi. Hep döverdi, ta ki annem..." Derin bir soluk aldı ve yüzünü elleriyle ovuşturdu, sonra burnunu çekti. "Viski kokusundan nefret ederim!" Bir an sonra: "Yani çocukların söylediği doğrudu. Bu yüzden dayanamadım ve

çenelerini kapatmak için kavga etmek zorunda kaldım. Ama bir insanın babası hep viski koktuğu ve kustuğu zaman fazla saygı bekleyemez herhalde. Ne demek istediğimi anlıyor musun?"

Ruth Lillian bir şey söylemedi. Ne diyebilirdi ki? Matthew evine gitti.

MATTHEWUN ÇOK ÇALIŞMASINI VE neşeli, yumuşak başlı olma çabalarına rağmen Yirminci Mil'deki insanların kendisine saygı duymadığı inancı, bir hafta sonra pekişti. Bir dil sürçmesi Ruth Lillian'm bile aslında ona saygı duymadığına inanmasına yol açtı. Günlerden pazardı, ve tren Yirminci Mil yükünü indirip madencileri tekrar Da-mar'a götürmek üzere yola çıktıktan sonra, Matthew yeni malzemelerle yüklü el arabasını iterek her zamanki Kane Ticaret yolculuğunu yaptı. Bundan sonra küvet ovmak üzere berber dükkânına gitti. Akşam yemeğine geç kalmıştı, çünkü Profesör Murphy, zor kazandığı paradan fazladan altmış cent fazla vermek için şantaja maruz kalacaksa, terini attıracak altı iş daha çıkarmaya niyetli olduğunu söyleyerek yeni işler vermişti ona! Bu yüzden Matthew Kane Ticaret'e geç saatte vardı. Tezgâhın arkasında bütün gece ayakta kalmaktan tükenmiş olan Bay Kane, Matthew'a yemeğini soğuk yiyeceğini homurdanarak söyledikten sonra odasına gidip uzanmayı düşündüğünü söyledi... yorgun olduğu için değil. Yo, yalnızca... şey, sırtı ağrıyordu, hepsi bu!

Bulaşıkları yıkadıktan sonra Matthew ile Ruth Lillian, pazar gecesi sessizliğine bürünmüş sokakta yürüdükten sonra eşek çayırına Çıktılar. Matthew, Bjorkvistler'in haftalık ineklerini kestiği ağacın al-

102

103

tındaki yamru yumru patikadan uzak tutmaya dikkat etti. Kendi düşüncelerine gömülmüş olarak çayırdı dolaştılar. Engebeli zemin, zaman zaman omuzlarının sürtünmesine neden oluyordu. En sonunda çevresi çitle çevrilmiş mezarlığa vardılar, burada yıpranmış tahta mezar işaretleri bulunan bazı mezarların toprağı iyice yerleşmiş ve tümsek kaybolmuştu. Matthew, bir köşede toplanmış az sayıda tahta mezar işaretini görünce, mezarlığın aşırı derecede büyük olduğunu düşündü; Ruth Lillian da, Yirminci Mil büyümeye devam ettiği ve herkesin Sürpriz Maden Damarı'nın sonsuza kadar süreceğini sandığı dönemde mezarlığın kurulduğunu anlattı.

"Bütün bu mezar işaretleri nasıl olmuş da aynı biçimde?"

"Maden şirketi, Kader'de yapılan birçok mezar işaretine sahip. Birçoğu hâlâ Profesör Murphy'nin sağmağında. Gömme imtiyazı onun elinde. Birçok insanın kavga ve kazalarda öldüğü dönemde iyi kâr elde ediyordu. Hâlâ yılda üç-dört kişiyi gömüyor: maden göçüklerinde ölenler ya da makineye sıkışanlar." Ruth Lillian bu düşünceyle ürperdi.

Mezar işaretlerinin arasında dolaştılar. İşaretlerin büyük kısmında yalnızca bir ad ve ölüm yılı yazılıydı, ama bazılarında tahtaya kazılı mezar yazıları vardı ve içlerinde esrarengiz görünüşlü olanlar bulunuyordu: Şimdi sıra sende! gibi. Tamam, tam her şeyi denemek üzereydi, gibi. Görece normal bir mezar yazısı, Ölü Değil Yalnızca Uyuyor, Matthew'un ürpermesine neden oldu. Ruth Lillian'a, bir mezarlığa gömülmüş insanları ölü değil yalnızca oraya uzanıp uyuyor olarak düşünmeyi tercih ettiğini söyledi. Yürürlerken Matthew bazı adları yüksek sesle okudu ve onların kim olduğunu sordu. Ruth Lillian hemen hepsini hatırlıyordu, ana-babası Yirminci Mil'e o yedi yaşlarındayken henüz bir yılı dolmamış kasabaya gelmişlerdi. O mu? O deneme yazarıydı. Şu kadın mı? Başka bir kız tarafından vurulan bir fahişeydi... kırmızı bir elbiseyle ilgili bir konu yüzünden, dediğini hatırlıyordu. "O mu, Şey, kim olduğunu tam olarak hatırlayamıyorum -ha evet! Dış çeker ve fal bakardı. Neden öldüğünü bilmiyorum. Ama neden olursa olsun, falcı olduğu için bunu önceden görmüş olması gerektiğini düşünüyor insan."

Matthew'un aklına bir düşünce geldi. "Ruth Lillian... annen burada mı?"

104

Ruth Lillian kısaca, "Hayır," dedi. Yürümeye devam ettiler. J]Matthew bir sopa bularak otların üst kısımlarını yarmak için kullandı. Bir süre sonra Ruth Lillian kuru bir sesle. "Annem Çeyendir. En azından buradan ayrıldığı zaman oraya gitti. Belki şimdi göçüp gitmiştir. Bilmiyorum."

Matthew daha fazla sorgulamak istemedi, .ama aynı zamanda da aldırmadığını düşünmesini istemiyordu. Bu yüzden rahat bir sesle, "Çeyen, ha?" dedi.

"Evet. Kasabanın şerifiyle kaçtı."

"Benim oturduğum yerde yaşamış olan adam mı? Bana verdiğin yıldızı takan adam mı?" "Evet."

"Ve annen... onunla mı kaçtı? Kaçtı gitti öyle mi?" "Kaçtı gitti. Şerif iri yan, yakışıklı bir adamdı. Babamsa.

Şey, babam annemden epeyce büyüktü. Ve sürekli çalışıyor, işi oturtmaya uğraşıyordu, yani bir şeyler yapacak zamanı yoktu. Yazı Tura Ku-lübü'nde dansa gitmek gibi şeyler. Tartıştıkları zaman annem onun hiç eğlenceli olmadığından yakını, babam da ona şık giysiler almak için gece gündüz çalıştığını bağırırdı. Annem de inan bana, bana güzel şeyler alacak bir dolu erkek var, diye karşılık verirdi. Bunu çok söylerdi: inan bana. Ben asla söylemem."

Matthew başını salladı, ama daha fazlasını anlatmak ister diye sesini çıkarmadı. Ama bir süre sonra kızın konuşmadığından emin olunca, başka bir mezar işaretinin üzerini yüksek sesle okuyarak sessizliği yok etme görevini üstüne aldı: 1880. Maden arayıcı. 60yaşında -üç aşağı beş yukarı.

Ruth Lillian, "İlk günlerde bu dağlarda dolanan bir sürü maden arayıcısı vardı," dedi. "Sürpriz Maden Damarı varsa başkaları da vardır diye düşündüler. Ama tüm Medicine Bow Range'de tek bir gümüş damarının olması 'sürpriz'di."

Matthew bu söylenenlere kıkırdadı, sonra dikkatini sopasıyla uzun otlarla uğraşmaya verdi ve sonunda kazanan o oldu.

Ruth Lillian rastgele bir ses tonuyla, "Matthew?" dedi.

"Hım-m-m?"

"'Öteki Yer' nedir?"

Matthew dönerek kıza baktı. "Bunu nereden biliyorsun?"

105

"Sen söyledin."

"Asla!"

"Evet, söyledin. Bensonlar'la kavganı anlatırken söyledin, yumruklarını hissetmediğini çünkü 'Öteki Yer'de olduğunu söyledin. Sana o sırada sormadım, çünkü çok kötü görünüyordun. Ama o zamandan beri merak ediyorum."

"Ha, bu yalnızca..." Biraz utanç biraz rahatsızlık içeren bir hareketle sopayı olabildiğince uzağa attı. Sopa havada zikzaklar çizerek, mezarlığı eşek çayırından ayıran çürük çite çarptı.

"Söylemek istemiyorsun unut gitsin. Ben yalnızca düşündüm ki... Boş ver." Ruth Lillian yürümeye devam etti.

"Anlatmak istemediğim için değil. Ama... açıklaması zor."

Ruth Lillian durdu ve sabırla bekledi.

"Yalnızca... şey, küçük bir çocukken korkuyordum -korkuyordum, çünkü babam anneme bağırıyordu ya da çünkü teneffüste oğlanlarla kavga etmem gerekecekti- gözlerimi yerdeki ya da camdaki bir çatlağa -herhangi bir şeye, ne olduğunu önemli değildi- diker ve çok geçmeden bu... bu Öteki Yer'e kayardım. Burada her şey biraz yankılı ve pusluydu ve ben uzakta ve güvenliydin. Başta bu güvenli yere geçmek için sıkı yoğunlaşma çabası göstermem gerekiyordu. Ama sonra, bir gün bir oğlan benimle alay ederken, aynen böyle -hiç uğraşmadan- aniden kendimi orada buldum. Çok sakindim ve hiçbir şeyden korkmuyordum. Bana vurduklarını biliyordum, çocukların adımı bağırduklarını biliyordum, ama canım acımıyordu ve aldırıyordum, çünkü Öteki Yer'e gitmiştim. Bundan sonra, ne zaman korksam ya da çok kötü bir şeyle karşılaşsam kendimi birdenbire orada buluyorum. Güvenli ve huzurlu." Ruth Lillian'ın gözlerini inceledi. "Bu sana bir anlam ifade ediyor mu, Ruth Lillian?"

"Hım-m... sayılır. Biraz uğursuz gibi geliyor." Hemen ekledi: "Ama gerçekten de çok ilginç!"

"Bunu daha önce kimseye anlatmamıştım. Anneme bile. Korkuyordum, çünkü... bu sana komik gelecek, ama başkaları Öteki Yer'in varlığını öğrenirse yok olacağından ve cidden ihtiyaç duyduğum zaman gidemeyeceğimden korkuyordum. Delice, ha?"

"Biraz. Ama hatırlıyorum da, ben de aynaya gözünü dikip bakan, kafasının içindekini merak eden, gözlerinin aracılığıyla gören bir kı-

106

Zım. Yani belki de kimin deli olduğunu kimin olmadığını söyleyecek kişi ben değilim."

"Bazen beni ne rahatsız ediyor biliyor musun? Gülme sakın."

"Ne?"

"Şey, dediğim gibi, başta Öteki Yer'e geçmek için çok uğraşmam gerekiyordu. Sonra hiç uğraşmadan kaymaya başladım, işler bozulduğu her anda. Beni rahatsız eden şu: Bir gün Öteki Yer'e gider de geri dönemezsem? Oraya sıkışıp kalırsam? Bu nasıl bir şey olur?"

Ruth Lillian göz ucuyla ona baktı, ama cevap vermedi.

"Sana anlatmam iyi oldu, Ruth Lillian. Hu kuşundan daha kaçık olduğumu düşünebilirsin, ama gene de sana anlattığıma memnun oldum."

"Hu kuşu nedir?"

"Benim uydurduğum bir şey. Hu hu'dan başka bir şey söyleme-yen kaçık bir kuş."

"Bir tür başkuş mu?"

"Evet, ama ondan daha uzun. Hey, şuna bak!" Yana eğilmiş tahta bir haçın üzerindeki isim dikkatini çekti: Katır, 1892. "Buraya bir katır mı gömmüşler? İnsanların yanına?" diye sordu.

Ruth Lillian güldü, konuşacak başka bir konu bulduğu için rahatlamıştı. "Katır bir insandı! Bu onun gerçek adı değil elbette. İnsanlar ona böyle derdi yalnızca."

"Kimdi?"

"Kimse. Ufak tefek işler yapan bir adam. Öküz kadar kuvvetli ve duvar kadar sağır. Bir nikel ya da bir sandviç karşılığında Çinliler kadar çalışırdı. İnsanlar onunla alay eder ve kendini komik duruma düşürdüğünde gülerlerdi. Kendisi de gülerdi, dikkat çektiği için mutluydu."

Matthew sesini alçaktı. "Ufak tefek işler, ha?"

"Evet, biraz orada biraz burada çalışırdı ve -Matthew, sana hiç mi hiç benzemiyordu. Birazcık bile."

"Ama kimse ona saygı duymuyordu. Demek istiyorum ki... ne yaptıklarına bir baksana! Herkes gelip bu küçük adama iyice gülsün diye mezarına Katır bile yazmışlar!"

"Ona glmelerinin nedeni adamın aptal olmasıydı. Ufak tefek işler yapması değil yahu! Ruth Lillian utanmıştı, ama kızmıştı da.

107

İncitebilecek bir şeyi düşünmeden söylediği için kendisine, bu kadar hassas olduğu için de Matthew'a kızmıştı. Bu yüzden, "Tamam, belki de haklısındır," dedi. "Belki zavallı ihtiyar Katır'a saygı duymuyorlardı. Kim aldırır ki?" Matthew aldırıyordu.

KERSTİ BJORKVIST DÖRÜĞA ÇIKTIĞINDA ter içinde haykırdı. Güçlü vücudu kesik kesik sarsılıyordu. Sonra iyice kendini yatağa bıraktı ve kollarını sımsıkı göğsünde kavuşturdu. "Amma iş! Tüm dünyada bundan daha iyisi yok. Sence de öyle değil mi?"

Matthew'un düşünceleri o an büyük bir karışıklık içindeydi. Birincisi, Kersti ter kokuyordu. İkincisi, bu günahı. Etin günahı. Hayatında ilk kez... yapmıştı. Geriye boşluk, kötülük ve utanç kalmıştı. Ama en çok da ilk kez Kersti Bjorkvist'le olduğu için üzüntü hissediyordu, oysa sürekli Ruth Lillian'ı düşünüyor, onun hayalini kuruyordu.

Ringo Kid Kuyruğu Kıstıyor'u okuyordu yatakta. (Elbette aslında kuyruğu kıstırmış değildi, ama herkesin böyle düşünmesini sağlamıştı, yetim kızın tarlasını almaya çalışan pis toprak ağasını alt etme yolları bulmak üzere kendine zaman tanımak için.) Uyuya kalmış olmalıydı, çünkü düşüyor, düşüyor, düşüyordu... birden başı sarsılarak doğruldu, kalbi çarpa çarpa uyandı. Arka kapıdaki o ses neydi? Yo, yo, yalnızca kâbustan kalan bir şeydi. Ürkek bir çocuk gibi korktuğu için kendine gülümsedi. Ama belki gene de lambasını söndürse iyi olacaktı, sırf güvende olmak için. Ringo Kid Bahse Giriyor'da Ringo'nun kulübesinin dışında ayak sesleri (Bay Anthony Bradford Chumms zarif İngilizce'siyle "ayak uçlarına basılınca çıkan sesler" derdi) duyunca hemen lambasını söndürdüğünü hatırladı, böylece düşmanı karanlıktayken kendisinin aydınlıkta olması gibi bir dezavantaja düşmezdi. Matthew bunu düşünerek Kid'in akıllılığına hayran olarak başını salladı, kendisinin bunu düşünmüş olmasına da!

Arka kapıda sesi tekrar duydu. Sonra biri boğuk bir sesle, "Hey! Açsana!" diye fısıldadı. Bir kız sesiydi!

108

Matthew yataktan çıktı ve arka kapıyı açarak -Ama birden kız içeriye girdi ve her şey hemen olup bitti. Kız ona büyük ıslak bir öpücük kondurdu ve eline alana kadar arandı. Matthew organının sertleştiğini hissetti, ardından kız yatağa oturarak elbisesini başından çekip çıkardı. Kollarını kaldırdığında güçlü bir ter kokusu duydu Matthew. Kız onu üstüne çekti. Başta aslında istemiyordu. Ama sonra gerçekten de istedi ve çok geçmeden şiddetli bir şeye ihtiyaç duydu. Kız homurdandı, rahatsız oldu, çünkü Matthew aranıp duruyordu, bu yüzden kız onun yerine organını içine soktu ve neredeyse hemen geldi, ardından da Matthew geldi, ama kız kıvranmaya devam ettiği için Matthew onu tekrar doruğa çıkarmaya yetecek kadar içinde kaldı... oflayıp pufplayarak... sonra kız kendini iyice yatağa bıraktı ve oğlanı kendisine sımsıkı çekti, "Amma iş! Tüm dünyada bundan daha iyisi yok. Sence de öyle değil mi?" dedi. Matthew hâlâ onun terden kayganlanmış vücudunun üzerinde yatıyor, kendini boş, utanmış ve günahkâr hissediyor, ama gene de tekrar yapmak istiyordu. Aynı zamanda da istediği için kendinden iğreniyordu. Belli belirsiz üzgündü de.

Kız onu üstünden atarak sarıldı, Matthew ter kokusuna iyice yakınlaşmıştı. "Bir kızla ilk kez mi yaptın?"

"Yo! Yo, çok yattım... Ama büyü gibi. İnsan unutuyor."

"Unutuyor mu?"

"Şey, aslında unutmak demek istemedim... şey, bilirsin..." Devam etmek istemedi. Konuşmaya pek iyi bir yere gitmeyecekti.

"Ben hızlıyım, diye övündü kız. "Erkekler hızlı kadınlardan hoşlanır."

"Elbette hoşlanırlar. Demek istiyorum ki... neden hoşlanmasınlar ki?" Gözleri pencereden ayışığına alışmıştı ve kızın profilini görebiliyordu: alnında kısalmış gür saçları, uzun etli burnu, kalın dudakları. Aşağıda büyük memesinin hâlâ dimdik ucunu görebiliyordu.

Kız kolunu boynuna götürdü ve Matthew'a sokuldu, tepelerindeki karanlığa bakarak konuşurken dalgın dalgın penisıyla oynuyordu. Ana babasının aksanı yoktu onda, bu da Matthew'u şaşırtmadı, çünkü taşra aksanlı ana babası olan okuldaki çocukların çoğunda babalarının aksanından eser yoktu. Ruth Lillian'ı düşünmek kulaklarının utançla çınlamasına neden oldu.

109

Biriyle konuşma susuzluğu içinde olan Kersti, havadan sudan söz ederken, kızın boynunun altında kalan kolu uyuşmaya başladı, sonra acı verecek şekilde karıncalandı, ama ondan hoşlanmadığını düşünmesin diye kolunu hareket ettirmedi.

"Daha önce bir kızla yatmamış olsan şaşırmazdım. Hâlâ delikanlısın. Bense yirmi iki yaşındayım. Erkek kardeşim seninle aynı yaşlarda, bazen arka tarafta kendi kendine yapıyor. Bazen günde üç-dört kez. Hep yapıyor. Belki de bu yüzden bu kadar mankafadır. Ama sanmıyorum. Bana sorarsan, doğuştan mankafa. Ama sürekli kendi kendine yapması da ona yardım etmiyordur herhalde. Dört-beş yıl önce kasabaya gelen o gezgin satıcıyı biliyor musun? Yirminci Mil'e gelmiş olan son gezgin satıcı. Birçok satıcıdan farklıydı. Gülümsemesi, parlak kravatı, şakaları falan yoktu. Vaiz gibi siyahlar giyinir, ciddi ve derin konuşmalar yapardı, herkes için üzülmüş gibi. Anneme kitaptan oğlanların kendi kendilerine yapmalarının tehlikeli olduğunu okudu, çünkü aptal ve kör olmalarına neden olurmuş. Kardeşimle birlikte kapının ardından

dinliyorduk ve yüksek sesle gülmemek için parmaklarımızı ısırarak zorunda kaldık, çünkü kardeşim kendini idare ediyordu ve görme gücü de iyiydi. Şey, bu satıcı, oğullarına önem veren ana babaların, Dr. Sylvester Graham adlı bir vaizin icat ettiği özel bir unla bol bol besleyerek kendi kendine yapmasını önlemelerini gerektiğini söyledi ve Graham ununu da kendisi satıyordu. Ona ön ödeme yapardın, o da Graham ununu sana gemiyle yollardı, ama annem dünkü çocuk olmadığını ve gemiyle gönderilecek ya da gönderilmeyecek bir un için önceden para vermeyeceğini ve zaten kendine kötülük eden bir oğul endişesine kapılmaya hiç yer olmadığını, çünkü çocuklarını içinde Tanrı korkusu olanlar Hristiyanlar olarak yetiştirdiğini söyledi, bu da kardeşimle benim daha da kıkırdamamıza neden oldu, çünkü ailemizin İsveç'ten ayrılmasının nedeni babamın vaizin karısıyla iş üstünde yakalanmasıydı. Bu çok komikti, çünkü vaiz de aylardır gizlice beni yapıyordu. Gerçekten yapmıyordu aslında, çünkü ben daha çok küçüktüm. Ama bana İncil dersi verirken, bir yandan da bana dokunur, elimi kendisine sürter, bunun gibi şeyler yapardı. Bu yüzden oradan kaçıp soluğu Yirminci Mü'de almıştık. O günden itibaren annem babamın onu yapmasına izin vermedi. Bunu biliyo-

rum, çünkü gece bu konuda tartışırken onları duydum. Bu yüzden babam bazı geceler gizlice kaçarak oteldeki kızlardan birini yapar."

Matthew hem afallamıştı hem de büyülenmiş gibi dinliyordu. Okuldaki büyük çocukların küçüklerle pis pis konuştuklarını, açıklamalar yaptıklarını duymuştu -canlı hayvanlarla büyümüş bütün köylü çocukların bileceği gibi çoğunlukla yanlış açıklamalar- ama kızların bırak konuşmayı, bu tür şeyleri düşündüklerini bile hayal edemezdi. Ya da yapmalarını. Kersti'nin açık sözlülüğüne hayran kaldı. Görünüşünün böyle olması... ve teri ne fenaydı.

"Kardeşinin... kendi kendine yaptığını nereden biliyorsun?" diye sordu.

"Bazen onu seyrederim. Gözlerindeki o aptal bakışı görmelisin ve fıskırtmaya yaklaştığında ağzının bir karış açık kalmasını."

"Onu seyretmene izin mi veriyor?"

"Elbette. Ben on dört-on beş yaşlarındayım, o ise henüz on birken gece geç saatte odasına gizlice girer ve beni yapmasını isterdim -şey, turşu kadar küçücük şeyiyle ne kadar yapabilirse işte. Ama fıskırtacak kadar büyüdüğü zaman bundan vazgeçtim, çünkü kardeşinle yaparsan iki başlı bebeğin olur, ben de bunu istemiyordum. Bunu biliyor muydun? İki başlı bebekleri?"

"Ah... yo, bilmiyordum."

"Şey, bu doğru. İneklerle koyunları yapan adamlardan da hastalık kapabilir insan, inan bana!"

Bu ifade Matthew'un aklına Ruth Lillian'ı getirdi ve başka bir kızla böyle yattığı için kendini çürümüş hissetti. Kersti sanki düşüncelerini okumuş gibi, "Henüz o kibirli Ruth Lillian'ı yapmadın mı?" diye sordu.

"Hayır, elbette ki hayır! O bu tür bir-" Kızın duygularını incitmemiş olduğunu umarak sustu. Tanrım, kolum kopacak!

"Ha, yapar yapar. Zaman ve erkek doğruysa her kız yapar. Herkes bunu ister, kibirli insanlar istemiyormuş gibi yapsalar bile. Gece ikinizin verandada oturduğunuzu gördüm ve bütün o konuşmaların arkasında ne düşündüğünüzü biliyorum. Ama onun o havalı halleri ve başının üstünde topuz yaptığı saç varken boşa zaman harcıyorsun, sanki önemli biriymiş gibi. Bak oğlum, kardeşim senden deli gibi nefret ediyor! Seni kesmeye bayılacağını söylüyor hep. Bunun

111

bir nedeni de, senin işleri kapman ve annemin önce o kapmadığı için ağzını bozup ona vurması. Ama asıl olarak da Ruth Lillian yüzünden. O kıızı deli gibi istiyor. Odunlukta kendi kendine yaparken hep onu düşünüyor."

Bu düşünce Matthew'u iğrendirdi. Ve oğlana öfkelenildi. "Bunu nereden biliyorsun?"

"Bana söyledi. Bazen sana öyle öfkeleniyor ki, ağlıyor. Yüzünü kollarına gömüp hıçkırıyor. Bazen deli gibi çekiştirirken ona acıyorum, bu yüzden iyilik olsun diye elimle onu yapıyorum. Ama düzenli ilişki kurduğum kişi ihtiyar Murphy."

"Berber mi?"

"Elbette. Haftada bir gizlice çıkarım, yatarız. Bana dört papel verir. Oteldeki kızları yapmaya korkuyormuş, çünkü kızlarda hastalık olabilirmiş, ama kızlar iki dolar aldığı, adam da cimri olduğu için beni yapıyor bence. O peruğun altında dazlak olduğunu biliyor muydun? Evet, bir dazlak. Bazen gülmeme neden oluyor, üstümde gidip gelirken bir eliyle de peruğunu tutmaya çalışıyor! Tanrım, ihtiyar Murphy ile işi pişirdiğimi öğrense annem saçını başını yolar, bir düşünsene adam Doğu'da küçük kızları yaparken yakalanmış. Hakiki küçük kızları. Onlara şeker vermiş. O zaman bile pintiymiş anladığım kadarıyla. Bir grup adam onu bir ağaca bağlamış ve kamışını keseceklermiş, ama o kaçmış. Bana sorarsan, Yirminci Mil'i seçmesinin nedeni insanların hâlâ onu kesmek istiyor olmaları ve buranın da akla gelebilecek en son yer olması."

"Vay canına. Kasabada başka adamları da yapıyor musun?"

"Kimi, yüksek sesle ağlamak için? Sence üstümde ihtiyar Calder'ı ister miyim? Bir kız panterlere lâyıktır!"

"İyi, ya Bay Delanny'ye ne demeli?"

"Yo, o birini yapamayacak kadar hasta."

"Kendi kızlarını bile mi?"

"Evet, yapmadığından eminim. En çok Frenchy'den -yüzünde yara olan o zenci- hoşlanıyor gibi, ama onu yapmadığından eminim. Yapsaydı duyardım. Yirminci Mil gibi küçük bir delikte herkes, herkes hakkındaki her şeyi bilir."

Matthew'un kamı kasıldı ve Kersti'nin oynamasına tepki vermeye başlayan penisi büzüştü. Yani Ruth Lillian bu geceyi öğrenecek miydi?"

112

"Peder Hibbard'ı yapacağımı düşünürsün, değil mi? Lütfen! O çökük gözleriyle bana bakmasını bile istemem. Üstelik sonrasında sokakta benimle günah işlediğini haykırdığını düşünsene! Annem duyarsa canlı canlı derimi yüzer!"

"Peki BJ Stone ile Coots nasıl?" diye sordu Matthew. "Onlar hasta, tek bacaklı, kel ya da sarhoş değil."

Kersti penisini acıtacak kadar sıkmasına neden olan bir kahkahayla sarsıldı. Ama bu hareketiyle de Matthew'a kolunu çekme fırsatı verdi. "Stone ve Coots! Dalga geçiyorsun! Onları bilmiyor musun?"

"Neyi bilmiyor muyum?"

"Onlar kadın istemez! Birbirlerini yaparlar!" Kersti annesinin onlara eşcinsel dediğini ve Tanrı'nın gazabının üzerlerinde olduğunu söylediğini anlattı. Bu yüzden kimsenin kim olduğuna ya da ne yaptığına... ya da kimi yaptığına aldırmadığı bu kuş uçmaz kervan geçmez kasabada yaşıyorlardı. "Ama insanların senin de eşcinsel olduğunu düşünmesini istemiyorsan, onlara fazla takılmasan iyi olur."

Matthew BJ Stone ile Coots'un... yani... nasıl?

"... hepsi bu kadar. İhtiyar Kane dışında, kansı şerifle kaçtıktan ve önemli biriymiş gibi şık giysileri ve tepesindeki topuzuyla küçük Bayan Kibirli'yi bıraktıktan sonra kimseyi yapmakla ilgilenmez o." Düşünceleri kendine dönünce konuşma akışı kesildi. Bir süre sonra Kersti yumuşak bir sesle, "Görüyorsun ya, Yirminci Mil'de benim için hiçbir şey ya da hiç kimse yok."

"O halde Yirminci Mil'de kalmamalısın, Kersti." Kasabadan ay-rılırsa belki Ruth Lillian'm bu geceyi duymayacağını düşünüyordu.

"Ha, bu iğrenç küçük kasabada kalacağımı aklına bir an bile getirme! Bir kez bile! Hayır, efendim. İhtiyar Murphy'den aldığım iki papeli biriktiriyorum ve bugünlerin birinde gideceğim! Büyük bir şehirde kendime bir iş bulup güzel giysiler alacağım, birine saçımı yaptıracağım... Ama tepemde toplamayacağım bok öbeği gibi."

"Ne bekliyorsun?"

"Beklemiyorum! Sakın bekliyorsun deme! Çok yakında bu kasaba durduğum yerde toz yığınının başka bir şey görmeyecek!" Derin bir soluk aldı ve sesi alçaldı. "... Yalnızca..." "Yalnızca ne?"

113

"Şey... yemek pişirmekten ve servisten başka bir şey bilmiyorum. Şehirde tek başına ne yaparım? Kendimi nasıl geçindiririm? Sonun-da Bay Delanny'nin kızlarından biri olmak istemiyorum. Yalnızca beni isteyen insanların yapmasını istiyorum. Çirkin yaşlı adamlar, hastalıklı erkekler ya da... herhangi biri. Buradan gitmeyi dünyadaki her şeyden çok istiyorum, ama..."

Matthew onun omuzlarını silktiğini hissetti ve birden anladı ki Kersti Yirminci Mil'den asla gitmeyecek ve kendi suçluluğunu da yanında götürmeyecekti. Aslında büyük ihtimalle...

Kersti, "Hey! Gene sertleştin!" dedi kıkırdarak. "Bu kez ben senin üstüne çıkayım."

ERTESİ CUMA BAY KANE haftalardır ilk kez kendini iyi hissediyordu. Yemek boyunca, çocukluğunu geçirdiği New York'taki dairede çocukların nasıl uyandıklarını, hayalet ve gulyabanilere inanan yaşlı kadınları karanlık koridorlarda saklanıp korkuttuklarını anlatarak onları eğlenderdi. Matthew gözlerinden yaş gelene kadar güldü ve Ruth Lillian babasını "palavra" sıkmakla suçladı, babası bunu külliye, tümüyle, ekmek çarpsın ki... reddetti. "Tamam, belki gerçeği biraz cilalamış olabilirim."

"Bu bir tür yalan söylemektir."

"Küçük kafalı insanlar buna yalan söylemek diyebilir. Ama biraz daha ilginç olması için gerçeği süslüyorum derdim ben olsam."

Matthew onun ne demek istediğini tam olarak anlıyordu.

Bay Kane yatmadan önce temiz hava almak için onlarla birlikte verandaya çıktı ve üçü birden dağların üzerindeki yıldızlara sessizce baktılar. Dağ havası parlak, temiz ve serindi. Bir süre sonra Bay Kane içini çekip karnını kaşdı ve sonsuzluk, aynalar falan gibi zihin geliştirici konulardan söz etmeyeceklerse yatsam da olur, dedi, çünkü madenciler yarın gelecekti ve Kane Ticaret'i bütün gece açık tutmak zorunda kalacaklardı. Ruth Lillian birkaç dakika içinde geleceğini söyledi.

Matthew ile Ruth Lillian üst basamakta sessizce oturdular, sırtla-

114

rını veranda direklerine yaslamışlar, Matthew uzun bacaklarını basamaklara uzatmıştı. Ruth Lillian ise bacaklarını göğsüne çekmişti.

"İki yıl içinde," dedi dizlerinin üzerinden, "Yirminci Yüzyıl'a gireceğiz. Yirminci Yüzyıl. Bazen tarihleri yüksek sesle söylemeye çalışı-rn: Bin dokuz yüz on beş. Bin dokuz yüz yirmi dört. Bin dokuz yüz doksan sekiz. Bu bin dokuz yüz... kulağa uygun gelmiyor nedense. Yirminci Yüzyıl! Tanrım, ben Yirminci Yüzyıl'a falan ait değilim, ama ister istemez sürükleniyorum!"

"Yapabileceğimiz pek bir şey yok. Bir insan endişesini yapabileceği konulara saklamalı diye düşünüyorum."

"Hangi konuda endişe ediyorsun o halde?"

"Bilmiyorum." Omuzlarını silkti. "Şey, Tanrı, günah ve cehennem elbette. Ama herhalde herkes bunlarla ilgili endişe ediyordur."

"Ben değil."

"Sen etmez misin?"

"Hayır. Bir cehennem olduğundan bile emin değilim. Ayrıca olsa bile kurabiye çalmak, babana küfretmek ya da şey konusunda... bilirsin sevişmek ve öpmek falan gibi küçük şeyler için olamaz. Demek istiyorum ki, Tanrı bu kadar küçük olamaz."

Matthew kızın Kersti ile kendisini duymuş olduğu için sevişmek ve öpüşmekten söz edip etmediğini merak etti. Belki biri Kersti'nin şerifin ofisine gizlice girdiğini görmüştü. Matthew bütün gün boyunca bunun için endişe etmiş, aklından çıkaramamıştı, çünkü üç kez yapmaktan hâlâ biraz canı acıyordu. Üzerinde Kersti'nin kokusunu alabilirler diye korktuğundan Kane Ticaret'te yemeğe gitmeden önce iki kez yıkanmıştı. Yemekten sonra da gidip yatağına uzanmış ve Kersti'ye bir daha asla, asla yapmamaları gerektiğini nasıl açıklayacağını düşünmeye başlamıştı. Ruth Lillian'a karşı hissettiklerini falan düşününce hata olduğunu söyleyecekti. Ona söyleyeceği kelimeler üzerinde çalışırken uyuyakaldı, çünkü gecenin büyük kısmını uyanık geçirerek ya iş üzerinde olmuş ya da kızın konuşmasını dinlemişti, mübarek sanki yıllardır konuşmamıştı. Ahırdaki işini yapmak için çok geç uyandı ve belki de bunun nedeni Kersti'nin ona BJ Stone ve Coots hakkında anlattıklarını düşünecek zamana ihtiyacı olmasıydı. Onlara karşı nasıl davranacağından emin değildi. Ruth Lillian, "Ne düşünüyorsun?" diye sordu.

115

"Hi? Ha... ben yalnızca... bazı şeyleri merak ediyordum."

"Ne gibi?"

"Şey, sevişmek ve kucaklaşmakla ilgili hayal kurduğunu söyle, din... falan."

"Herkes kurmaz mı? Şey, en azından gençler. İhtiyar Bayan Bjorkvist'in öpüşüp koklaşmakla ilgili fazla hayal kurduğunu banmam. Ama Kersti-"

"Ne olmuş Kersti'ye?"

"Şey, onunla ihtiyar Murphy'yi herkes bilir. Ana babası dışında herkes yani. Onu suçlamıyorum."

"Suçlamıyor musun?"

"Hayır. İhtiyar Murphy'nin bana dokunduğunu düşünmek bile tüylerimi diken diken ediyor, ama belki Kersti'nin bazen biraz ilgi ve şefkate ihtiyacı vardır ve Tanrı biliyor ya, ailesinden pek görmüyor. Bulabileceği yere gider tabii. Kersti için neden üzüldüğümü biliyor musun?"

"Neden?"

"Aldatıldığı için. Biraz şefkat görmek için erkeklerle gidecek. Konuşacak birini bulmak için. Ama erkekler zevklerini alır, sonra onunla bir şey yapmak istemezler. Çok küçükler."

"Bu noktada haklısın! Bir erkeğin nasıl bu kadar... Şey, bilmiyorum."

"Babam erkeklerin vahşi hayvanlara kadınlardan daha yakın olduğunu söyler."

"Kesinlikle öyle. Ne diyeceğim Ruth Lillian. Öpüşmek ve sevişmekle ilgili hayallerin. Hayal kurar mısın... şey konusunda... biliyorsun."

"Sen kurar mısın?"

"Şey... elbette. Ama ben bir erkeğim ve erkekler hayvanlara daha yakındır, babanın dediği gibi. Senin gibi zarif bir kız..."

"Kızların da duyguları var. Yalnızca kendimize saklarız."

"Ben..." Matthew nasıl tepki vereceğini görmek için ona doğru baktı, "... seninle ilgili hayaller kuruyorum."

Kız dalgınca başını salladı. "Hım-m. Şaşırmadım."

"Şaşırmadın mı?"

"Şey, ne de olsa Yirminci Mil'deki tek kızım -zavallı Kersti dışında- yani beni bu şekilde düşünmesen şaşardım."

116

"Ya sen? Sen de benim hayalimi kuruyor musun...? Bu şekilde yani? Kucaklaşmak falan?"

Kız başını kaldırıp Matthew'a baktı, gözleri düşünür gibi kısılmıştı. "Şey--- evet) bazen. Bazı şeyleri merak çok doğal. Ama elbette merak etmekten öte bir şey yapmam."

"Yo, yo, tabii ki öyle. Yo, ben de. Yo. Ama bazen beni düşündüğünü bilmek hoş... bu şekilde. Hatta belki aynı anda benim de seni düşünmem... bu şekilde."

"Tamam!" Ruth Lillian ayağa kalkarak eliyle eteğini düzeltti. "Gitsem iyi olacak."

Matthew hemen doğruldu. "Yanlış bir şey söylemek istemedim."

"Yo, yanlış falan yok. Yalnızca iyi geceler demenin zamanı geldi diye düşündüm." Kapıya döndü. "Ha, Matthew? Bu konuyu tekrar konuşacağımızı sanmıyorum. Bir zararı var demiyorum. Ama bu... zarara giden yol sayılır, ne demek istediğimi anlıyor musun?"

"Çok iyi anlıyorum, Ruth Lillian. Ve bunun için sana saygı duyuyorum."

"Hı-hı... iyi. İyi geceler, Matthew."

"Sana da, Ruth Lillian. İyi uykular."

Şerifin ofisine doğru yürürken bir daha asla Kersti ile yapmayacağına kendine söz verdi. Daha doğrusu onun kendisini yapmasına. Kendisi hakkında hep sevgi dolu hayaller kuran Ruth Lillian buna layık değildi.

Daha sonra yatağında yatıp karanlığa bakarken, günah işlediğini öğrenmiş olsa Ruth Lillian'ın hakkında ne düşüneceğini merak etti. Kersti ile işlemiş olduğu değil yalnızca, ama... gerçek günah.

SABAHIN YEDİSİYDİ, AMA GÜNEŞİN Yirminci Mil'in ardındaki dağın tepesine çıkarak solgun güz ışıklarını sokağın batı tarafındaki binaların ahşap cephelerine vurması için birkaç saat gerekliydi. Matthew Gezginler Otel'i'ne doğru yürürken yakasını kaldırmış, ellerini kanvas ceketinin ceplerine sokmuştu. Havada bir enerji vardı, ama

117

en küçük bir esinti bile yoktu, bu yüzden soluğundan buharlar çı^ tığı zaman aralarından geçip gidebiliyordu, yanaklarına sürtünüyor-du buharlar. Baş ve kulakları üşümüştü, çünkü saçları ıslaktı ve annesinin hakiki kemik tarağıyla yana yatırılmıştı. Ekim geldi bile, inanabiliyor musunuz? Tam yedi haftadır Yirminci Mil'deydi. Kar yağ. madan kendine bir ceket almak zorunda kalacaktı.

Madencilerin Sürpriz Maden Damarı'ndan gelmelerinden bir önceki gün, her zaman olduğu kızlar geç kalktılar ve kahvaltıya gözleri şiş ve uyuklu olarak indiler. Bir bisküviyi kahvesine batıran Quenny, kendini içinden bir şey çıkmış gibi hissettiğini itiraf etti -üstelik de hayati bir şey! "Bazen bu iş için fazla yaşlandığımı düşünüyorum!" Kimse onu hak vermeden önce bir kahkaha patlattı. "Belki de tiyatroya geri dönmeliyim! En azından saatler daha iyi! Yedi Peçeliler Dansı'nda dans ettiğimi size anlatmış mıydım?"

Frenchy kahve fincanını ağızına götürürken, "İki yüz milyonuncu kez herhalde," diye mırıldandı.

Chinky, fincanını dolduran Matthew'a başını kaldırdı ve tereddütlü, neredeyse yüzünü buruşturur gibi gülümsemelerinden biriyle gülümsedi. Matthew da ona gülümseyince, her zaman yaptığı gibi hemen gözlerini indirdi.

Matthew büyük emaye demlikten fincanını doldurmak için Bay Delanny'nin masasına yaklaştı, ama kumarbaz rahatsız edici bir şekilde ona elini git der gibi salladı. Konuşamıyordu, çünkü mendilini ağızına bastırmıştı ve içine tükürüyordu. Gururu bu şekilde incinmişken kimsenin kendisine yaklaşmasını istemiyordu. Ciğerleri Matt-hew'un gelişinden sonraki iki aydır o kadar zayıflamıştı ki, artık günde bir düzine mendil tüketiyordu ve Mother Grey Öksürük Şuru-bu'ndan gittikçe daha fazla içiyordu. Matthew bar kısmında çalışırken zaman zaman Bay Delanny'nin gözlerini üzerinde hissediyordu. Daha önceki "iki kurnaz adam" yakınlıkları yok olmuştu ve Matthew artık Bay Delanny'den hoşlanmama ve imrenme karışımı bir duygunun yayıldığını hissediyordu. Matthew'un yaptığı ya da yapamadığı bir şey için. Sırf genç ve sağlıklı olduğu için.

Jeff Calder da, bir yandan kızlardan aldığı her tür övgüyü ona kaydırırken bir yandan da işinin büyük kısmını üzerinden aldığı için Matthew'a duyduğu minnetten çabuk toplamıştı kendini. Calder öğ-

118

lanın başarılarının gözlemci ve talepkâr bir patron olarak kendi erdemlerinin sonucu olduğunu düşünmekle kalmamış, zaman zaman geç saatlerde içki arkadaşı olan Bay Bjorkvist'le aynı kanıyı paylaşıyordu. Bay Bjorkvist, Matthew'un ya bir şey peşinde olduğunu ya da "iyi kürekçi değildi". Normal bir genç neden gerekenden fazla ça-hşsındı ki? Normal bir genç neden sürekli gülümseyip neşeyle merhaba diyerek dolaşsmdı ki?

Matthew bar kısmını süpürürken Frenchy yaklaşan geceye kendini hazırlamak için her zamanki viski şişesini almak üzere aşağıya indi. Ona bir bakış fırlatınca, oğlan viskinin içinde hep uyandırdığı iğrenmeyi saklayamadan göz göze geldiler. "Neyin var, evlat?"

"Hiçbir şey... Yalnızca..." Frenchy ile bu konuda konuşmak istiyordu ve şimdi bunun için iyi bir zaman gibi görünüyordu. "Frenchy, senden hoşlanıyorum. Gerçekten hoşlanıyorum. Ama sana söylemeliyim ki içkiden nefret ederim. Bir insana neler yapabildiğini gördüm ve senin de içtiğini görmekten nefret ediyorum. Ben yalnızca... şey, ben yalnızca bunu sana söylemek istedim."

Frenchy bir an sarı gözlerini oğlana diktikten sonra, "Bütün söyleyeceğin bu kadar mı?" diye sordu.

"Evet, bayan."

"Hı-hiy bak sana ne diyeceğim evlat. Bu hayatın boktanlığını bilmediğin için, burnunu başkalarının işine sokmasan iyi olur. Sana söylediklerimi duydun mu?"

Matthew beceriksizce gülüp süpürme işine devam etti. Frenchy ona sürtünerek geçtikten ve şişesiyle üst kata çıktıktan sonra, Matthew'un utancı acıya dönüştü. Yalnızca onun iyiliğini düşünerek konuşmuştu! Haksız karşılığın yol açtığı duyguları silmek için kendini süpürme işine vererek toz bulutu kaldırmaya başladı. Barın çift kanatlı kapısından içeriye girecek kadar yükselen sabah güneşi ışığında tozlar görünüyordu.

119

Lodgepole Greek Gully

MADEN ARAYICISI BİNDİĞİ KATIRLA kahverengi iki yük katırını çam ağacına bağladığı ve çam dallarıyla sopalardan ateş yakmaya başladığında akşam inmek üzereydi. İki kocaman tavşan yakalamıştı ve birini yemekte yemeye kararlıydı.

Dağ eteğinden kayan taş yığınları dikkatini ona doğru tırmanan üç kişiye çevirdi. Bak bak! Yarenlik etmeyeli o kadar uzun zaman olmuştu ki. Cezvenin kaynaması için ateşe daha fazla dal koyup ateşi üflediği sırada adamlar da yaklaşmıştı. Onların seslenişine neşeli bir el sallamasıyla cevap verdi. Her iki tavşanı da

pişirecekti. Biraz kutlama yapalım. Bu ovalılar belki de hayatlarında hiç yabani tavşan yememişlerdi. Bu onlara müthiş bir ziyafet olacaktı. Öndekinin üstünde bulunan şık giysilerden ovalı olduklarını görebiliyordu: kravat yerine o deri zımbırtı ve şık yeşil-altın rengi mont.

HER CUMARTESİ OLDUĞU GİBİ Kaneller'deki öğle yemeği her zamankinden fazlaydı, çünkü Bay Kane ve Ruth Lillian'ın o akşam çarçabuk bir sandviç atıştırarak zamanlan olacaktı. Matthew'un akşam yemeğini Bjorkvistler'in pansiyonunda yeme geleneğini sürdürmesi bekleniyordu. Elinde bütün bir öğleden sonra olduğundan, BJ Stone ile Coots'un kendisine verecek işi olup olmadığına bakmak için ahırlara gitmesi gerektiğini biliyordu, ama hâlâ onlara karşı içi rahat değildi ve sırlarını bildiğini ortaya koyacak bir şey yapmaktan korkuyordu. Adamların birbirini "yapması" fikri ona -şey, tam olarak şeytani ya da iğrenç değil ama tuhaf geliyordu. Biraz da utanç verici: onların adına hissettiği bir utanç, çocukların nasıl olduğunu ilk öğrendiği ve ana babasını bunu yaparken zihninde canlandığı zaman ana babası adına duyduğu utanç gibi. Gülmesi mi yoksa iğrenerek ürperse mi bilmiyordu.

Ama bir haftadır BJ ve Coots'dan kaçıyor ve yakında onları görmeye karar verdi. Yarın kesinlikle! ... Ya da belki öbür gün.

120

O akşam madenciler sokakta yaygara koparıp ateş ederek geldiğinde Matthew kuyruğa girdi, Bayan Bjorkvist'e gümüş doları ödedi ve her zamanki masada her zamanki yerini aldı. Kersti bisküvi servisi yaparken eğilip gövdesini ona yapıştırdı. Doc onu dürtüp kaşlarını kaldırdı. "Bir fetih yapmışsın, Ringo! Bahse girerim asla bırakmaz! Görünüşüne gelince... Şey, boş ver bütün kediler karanlıkta gridir, heriflerin dediği gibi." Onu tekrar dürttü.

Matthew başını kaldırıncı Oskar Bjorkvist'in mutfak kapısından kendisine baktığını gördü, yüzünde yoğun bir nefret ifadesi vardı. Böyle gevşek ağızlı aptalın odunlukta kendi kendine "yaparken" Ruth Lillian'ı düşünmesi içini öfkeyle doldurdu.

Gece Matthew yatağına oturarak lamba ışığında Ringo Kid Zaman Geçiriyor kitabını okurken sokaktan zaman zaman bir haykırı ya da yaygara koparan bir madencinin sesi geliyordu. Sırf bir düzineden fazla okumuş olduğu ve ilginç aksiyonlar arasında bol bol "pembe ve gümüş rengi günbatımları", "sapsarı şafaklar", "pembe tonlu çöller" ve benzer süslü tanımlar olduğundan en sevdiği kitaplardan biri olmadığı için değil, kulakları sürekli arka kapıda Kers-ti'nin gelişine tetikte olduğu için de kendini okuduğu sayfaya veremiyordu. Geçen çıkmadan hemen önce kız, pansiyonu temizledikten sonra Cumartesi tekrar gelmekten söz etmişti. Matthew artık bunu yapamayacaklarını nasıl söyleyeceğini defalarca kafasından geçirmişti - ondan hoşlanmadığı için değil, bunu hemen söyleyecekti, ama Ruth Lillian'a karşı haksızlık olacağı için, çünkü onun... şey, tam olarak neyi olduğunu bilmiyordu, ama gene de yapamayacaklardı ve buraya kadardı! Ama Kersti'ye bunun nedeninin ondan hoşlanmaması olmadığını söyleyecekti! Çünkü bu doğru değildi! Ondan hoşlanıyordu. Aslında onun... bilirsin ya... iyi olduğunu düşünüyordu. Bir gün Yirminci Mil'den çıkıp bir şehirde iş ve arkadaşlar -ve elbette bir herif bulacağım umut ediyordu.

Matthew'u asıl rahatsız eden -ve kendisine öfke duymasına yol açan- şey, Kersti'nin etli yüzünü, kalın vücudunu ve kötü kokusunu hatırlar ve Ruth Lillian'ın Kersti ile birbirlerini yaptıklarını öğrenmesinin ne kadar kötü olacağını düşünürken bile elinden olmadan uyarıldığını hissetmesiydi. Bunu açıklayamıyordu. Bütün istekleri başta bir yöndeyken, şehvet gibi aşağılık bir duygu insanı nasıl kon-

121

trolü altına alabilirdi? Belki Bay Kane erkeklerin hayvanlara kadınlardan çok daha yakın olduğunu söylerken haklıydı. Bir şey kesindi, Ringo Kid'in o kasaba senin bu kasaba benim dolaşırken karşılaştığı genç kadınlarla yumuşak, nazik sesiyle konuşurken asla sertleşme-yeceğine bahse girebilirdiniz.

Birdenbire kafasına dank etti ki, Kersti geldiğinde uzun donuyla yatakta yatıyor olmamalıydı, çünkü bu kıza yanlış bir fikir verecekti. Arka kapıdaki sesi duyduğunda pantolonunu giymişti ve kapıyı açarken hâlâ gömleğiyle boğuşuyordu. Kıza konuşmaları gereken bir şey olduğunu söyleyerek içeriye girip oturmasını söyledi. Kersti yatağın kenarına oturdu ve Matthew masasının iskemlesine oturup, "Şimdi bak, Kersti. Konuşmamız gereken bir şey var. Sen ve ben, biz yap-" demeye başlarken yüzünü astı.

Kersti, "Birinin pencereden bakıp benim burada olduğumu, senin de gömlek ucunun sarktığını görmesinden korkmuyor musun?" diye sorarken elini lambanın üstüne koydu ve söndürdü. "Bu daha iyi. Şimdi yanıma otur da yüksek sesle konuşup birinin duyması riskine atılmayalım."

Matthew sabırsız bir homurdanmayla yatağın Kersti'den olabildiğince uzak bir köşesine oturdu, ki aslında o kadar da uzak değildi, çünkü Kersti ortada oturuyordu. "Anlıyorsun ya, Kersti, doğrusu... dinle, konuşmamız gerek."

Ama Kersti, geleceğini hissettiği "ders"den, dosdoğru oğlanın penisine uzanıp pantolonunun üzerinden kavrayarak kaçtı.

"Biliyordum! Sertleşmiş, bu da demek ki yapmayı istiyorsun. Peki neden bekliyoruz?"

Matthew ayağa kalktı. "Hayır, şimdi bak, Kersti, biz gerçekten-" Ama kız onu yatağa çekerek kemerini çözmeye başladı.

Matthew da onu durdurmadı. Tanrım, onu durdurmadı.

Ama iş biter bitmez, bir daha yapmamaları gerektiğini söyledi. Asla, hiçbir zaman. (Artık yorgun ve yumuşamışken anlatmak nedense daha kolaydı.) Kersti yanında sessiz ve ciddi yatıyordu ve Matthew ondan yayılan öfke ve incinmeyi hissedebiliyordu. Sonra Kersti ağlamaya başladı. Hıçkıklar, iç çekişler... tuhafır, doruğa çıktığı zamanki iç çekişlere benziyordu. Ruth Lillian Kane'e kafasını taktığı için olduğunu bildiğini kekeleyerek söylediği sırada konu-

122

ması peltek ve ıslaktı... o topuz saçlarıyla ve portakal çiçeği los-yonuyla! Ama ya kendisi? Düşüp duran saçıyla ihtiyar Murphy'den başka kimsesi yoktu.

Erkeklerin yanlış yaptıkları kadınlar üzerinde kullandığı bıkın mantıklılık ve aşırı sabırlı ses tonuyla Matthew, ona çok yakından zaten kasabadan gitmeyi planladığını hatırlattı. Orada seveceği, ona önem veren birini bulacağına emin olduğunu söyledi, her zaman-

Şey, belki seilmeye ve önem verilmeye ihtiyacı yoktu! Belki ne kendisine ne başka birine ihtiyacı yoktu! Evet, ve bir şey daha var! Artık cumartesi akşamları pansiyonda yemek yemeye gelmemesini sağlayacaktı. Peki ya gelirse? O zaman ona hizmet eden olacak mıydı bakalım!

Matthew onun kendisine kızıp kızmadığını sordu.

Ona göre kızmış mıydı?

"Şist! Biri seni duyacak!" Ruth Lillian'ın mendillerine serptiği portakal çiçeği losyonundan söz etmesi Matthew'a, Kersti'nin kulaklarının arkasına ve kollarının altına sürdüğü vanilya kokusu hakkında güzel bir şeyler söylemesi gerektiğini hatırlattı -gerçi koku ter kokusunu pek bastıramıyordu. "Kimseye ikimizi anlatmayı düşünmüyorsun, değil mi?" diye sordu.

Cezalandırır gibi uzun süre koruduğu sessizlikten sonra kız sonunda... hayır dedi. Hayır, söylemeyecekti, çünkü annesi öğrenirse ertesi güne çıkmazdı. Yani endişe etmesine gerek yoktu! Kıymetli Ruth Lillian'ına söylemeyecekti!

Oğlandan uzaklaştı ve yaşadığı incinmeyi düşünerek yattı. Sonra, ben de onu inciteyim diye düşünerek, babasının Jeff Calder'a oteldeki kahvaltı işleri için Oskar'ı tutmasının ve bu Chumms, Ringo, Dubçek ya da bu-ay-kendisine-hangi-aptal-ismi-veriyorsa-onu işten atmasının daha iyi olacağını söylediğini anlattı, çünkü ahırdaki eşcinsellerle iyi dosttu ve herkes bunun ne anlama geldiğini biliyordu.

"Ama uzun zamandır oraya gitmedim."

"Bu neyi kanıtlar ki?"

"Şey, ne BJ'nin ne de Coots'un ben oradayken yanlış bir şey yaptığını sana söyleyebilirim."

"Bunu söyleyen sensin." Giysilerini giymeye başladı.

"Ama bu doğru!"

123

"Neyin doğru olduğu, neyin olmadığı önemli değil. Önemli olan ! insanların ne düşündüğü! Yaptığına baksana! Elbisemi yırtmışsın."

"Öyle bir niyetim yoktu... Özür dilerim."

"Özür ahırın boyanmasını sağlamaz!" Arka kapıyı güm diye çarparak fırtına gibi çıktı.

Matthew yatağın kenarına oturarak başını iki yana salladı. ' ahır mı?"

MATTHEW, "İYİ GÜNLER!" DİYE selam verdi. Neşeli ses tonu, bir haftadır gitmemesini telafi etmek için seçilmişti... ya da en azından BJ'nin bunun üzerine yorum yapmasını engellemek için.

"Hım-m." BJ, umutsuzca okuyacak bir şey ararken yığının altında bulduğu iki aylık Nebraska Plainsman"den başını kaldırmadı.

Matthew ellerini ovuşturdu. "Vay canına! Hava soğudu! Kış gelmek üzere, bu kesin."

"Öyle mi düşünüyorsun?" BJ sayfayı çevirdi ve şık harflerle yazılmış bir haberi üçüncü kez okudu. Haberin başlığında şöyle yazıyordu:

BUSHNELL'DE TRAJİK OLAY GORY SCENE'İN TUHAF KOMŞULARI

Matthew, "Evet, efendim," cevabını verdi ciddi ciddi. "Bu sabah erkenden havada soluğumdan buhar çıkıyordu, üstelik içerideydim*."

"Buharı gördün, öyle mi? Nasıl yani?"

Matthew, BJ'nin yanındaki dumanı tüten kahve fincanına açgözlülükle bakmasını önleyemedi.

"Coots nerede?"

BJ dikkatle gazeteyi katladı, yanına koydu ve duvara yaslandı, akıllı hâlâ okuduğu yazıdaydı. Çeşitli olasılıkları gözden geçirirken Matthew'a uzun uzun baktı. Sonra gözlerini kırıştırarak, "Afeder-sin, Matthew. Ne diyordun?" dedi.

"Coots'un nerede olduğunu merak etmişim."

"Eşekleri arka yoldan Damar'a götürdü."

124

"Hey, belki orada Peder Hibbard'a rastlar. Belki bedava vaaz alır! gol bol cehennem ateşi ve Tann'nın gazabıyla dolu uzun bir vaaz!"

"Bu onun için gerçekten iyi olur. Peki, Matthew! Uzun zamandır seni buralarda görmedik galiba."

"Evet, şey... Ben... biliyorsunuz... çok meşguldüm."

"Anlıyorum." BJ bir şey soracakmış gibi oldu.v sonra farklı bir yol denemeye karar verdi. "Matthew?"
"Buyurun."

"Sana biraz nasihat verebilir miyim?"

"Evet, efendim."

"Bu hayatta kolayca çarçur edilen ve son pişmanlığın fayda etmediği iki şey vardır: zaman ve arkadaşlar.

Akıllı bir insan ya zamanını iyi harcar ya da güzel bir şekilde geçirir. Ama asla, asla arkadaşlıkların ilgi yokluğundan ölmesine izin vermez. Arkadaşlıklar çok değerlidir. Çok nadir bulunur. Çok kırlıgandır."

Matthew neden gelmediğini açıklamaya çalışması gerektiğini biliyordu, ama bunun yerine, "Endişe etmeme gerek yok. Çok arkadaşım var," dedi. Ve hemen umursamaz ses tonundan pişman oldu.

"Öyle mi?"

"Kesinlikle."

"Peder Hibbard gibi mi? Ya da Profesör Murphy? Ya da Bjorkvist-ler?"

"Ben Kane'leri düşünüyordum. Ve oteldekileri."

"Kaneler mi? Evet, herhalde. Otel mi? Şey, kızları arkadaşların olarak görebilirsin tabii... onların kuralları ve sınırlarıyla. Bir insan bu tür kızlarda çoğunlukla duygusallık bulur. Şişenin dibindeki sevgi kalıntıları. Ama duygusallıkla sevgi arasındaki ilişki, etikle ahlâklılık, hukukla adalet ya da adaletle şefkat arasındaki ilişki gibidir -hepsi büyük bir idealin daha düşük biçimleridir. Ama evet, kızlar kötü günlerinde senin yardımına koşabilir. Ama Delanny ve Calder'a gelirsek..." BJ kuru ve kısa bir kahkaha attı. "Delanny insanlara aldırılmaz. Ölüm bencil bir iştir, Matthew. Yaşlı ana babasına ilgi gösteren herkese sor istersen. Jeff Calder da kimsenin arkadaşı değildir. Değerlerden değil önyargılardan; zevklerden değil iştahlardan, fikirlerden değil yorumlardan oluşmuş bir adamdır. Kimin haklı olduğu aldırılmaz, yalnızca kimin kazandığına bakar.

Milyonlarca Calder

125

vardır. Başkanlarımızı seçerler, kilise sıralarını doldururlar, karar ver— neden gülümsüyorsun bakalım?"

"Konuşma biçiminize, efendim. Okul öğretmenini olduğunuza hiç şüphe yok. Vay canına!"

BJ Stone kıkırdadı. "Biraz ukalalık yaptım galiba. Kahve içer misin?"

"Bayılırım. Yo, kalkmayın. Ben alırım."

Mutfaktan sesini yükselterek, "Ha... burada öğretmenken Coots'-la tanışıyor muydunuz? diye sordu.

Cevap gelmedi. Matthew ısınmak için fincanı avcunun içinde ovalayarak döndüğü zaman sorusunu tekrarladi: "Ne zaman tanıştınız. Öğretmenlik yaparken mi?"

"Coots'la bana bu ilgi neden?"

"Sadece merak ettim."

BJ gözlerini kısarak ona baktı. Sonra, "Neden olmasın ki?" der gibi omuzlarını kaldırdı. "Hayır, Yirminci Mil'deki son günüm olduğunu sandığım güne kadar Coots'la tanışmıyordum. Kasaba ölüyordu ve bir öğretmene yetecek kadar çocuk kalmamıştı. Avukat çoktan gitmişti, marangoz da, şerif de -bu sonuncusu baş tüccarımızın karısını da yanında götürdü. BJ Stone'un zamanı da gelmişti. Şövalye adayı bir sonraki kasabaya gidecek ve yeni çocuklara kitap sevgisini aşılamaya çalışacak." Matthew'a doğru eğildi ve yapmacık bir sır veriyormuş edasıyla, "Bildiğin gibi eğitim yalnızca bir meslek değildir. Bir görevdir."

"Demek Coots'la böyle tanıştınız." Matthew elinde fincanıyla iş tezgâhının üstüne tündü.

"Coots tam Yirminci Mil yok olmaya başlamışken gelmek gibi bir talihsizlik yaşadı. Birkaç hafta ahırda çalıştı.

Sonra bir sabah buranın sahibi ona burasına kadar geldiğini, Coots'un allanın belası ahır, hayvanlar ve ödenmemiş borçları devralabileceğini söyledi. Deponun anahtarı yoktu, fazla hayvan da yoktu, ama bir sürü borç vardı. Neyse ki bütün alacaklılar da kasabayı terk etmişti." BJ başparmağının tırnağıyla çenesini kaşdı

ve gözlerini yere indirdi. "Tükenmiş bir öğretmene umutsuzca ihtiyaç duyan bir kasaba bulduğumda gönderilmek üzere kitap kutumu ahırda bırakmayı planlamıştım. Çene çalmaya başladık, Coots'la ben. Ne hakkında olduğunu hatırla-

126

mıyorum. Önemli bir şey değildi. Konuştuk işte. Böyle oldu. Aynen böyle oldu. Aslında aptalca: elli yaşlarında iki ihtiyar bunak. Aptalca. Ama..." BJ anılara dalarak başını iki yana salladı. "Coots kendini uzun zamandır tanıyordu, oysa ben tanı mıyordum. Ha, tahmin etmiştim, ama hakikatin adını koyacak kadar yaklaşmadım

asla." Derin bir soluk aldı, dikkatini Matthew'a yöneltti. "Neden söz ettiğimi anlıyorsun, değil mi, Matthew?"

"Evet. Şey... sayılır."

"Peki bu seni rahatsız ediyor mu? Ya da sinirlendiriyor mu? ... Matthew?"

Ama Matthew, BJ'nin omzunun üzerinden eşek çayırına bakıyordu.

"Coots'la ben. Ne iyi ne kötü. Yalnızca... biz böyleyiz işte. Anlıyor musun?"

"Biri geliyor."

"Ne?"

"Üç kişi. Bak."

BJ dönüp ayağa kalktı. Adamlardan biri yayandı; öbür ikisi kahverengi katırlara binmişti. Katırlar o kadar yorgundu ki, adamlar yürümelerini sağlamak için hiç durmadan tekme atmak zorundaydılar. Aşağıdaki kör

koyaklar ve karmakarışık labirentlerden geçtikten sonra eşek çayırına gelmişlerdi.

Matthew, "Maden aracıları mı?" diye sordu.

BJ, "Hayır," dedi. Maden aracıları gibi giyinmemişlerdi, en azından şık montu olan bir tanesi. Ve dağlılar katırlara nasıl davranırsa-çağını bilirdi. Üç adamında belinde tabancası vardı. Tabanca kılıfı yoktu. BJ bunun kötü bir işaret olduğunu anladı.

Adamlar ahırlara doğru geliyordu, ama ancak avluya gelmek üzerelerken BJ gölgelikten güneş ışığına çıktı. Montlu olanı, "Burada güzel bir sürünüz var!" diyerek başparma-ğıyla boş çayırdaki gezinen bir deri bir kemik ineği gösterdi. "Yardımcıya ihtiyacınız var mı?"

BJ ne dostluk ne de merak gösteren bir ses tonuyla, "Öyle görünüyor ki bir katırı kaybetmişsiniz," dedi.

Montlu adam katırından indi ve sırtarak yürüdü. "Aynen öyle oldu, dostum! Birkaç saat önce. Zavallı hayvan yere çöktü ve bir

127

adım daha atamadı. Onu kandırmaya çalıştım, ama bir yanı kayalık, öbür yanı bomboş dar bir geçitteydik -bir katırın inatçılığı için berbat bir yer. Şey, katıra yem falan verdim, işbirliğine girmeyi düşünmeye davet ettim yani. Ama, yo. Yo, zavallı ihtiyar hayvan artık hareket etmeyeceğine karar vermişti. Bu yüzden, dostça ikna başarısız olduğu zaman her mantıklı insanın yapacağını yaptım. İnâtçı kafasına bir yumruk indirip koyaktan aşağıya attım. Aşağıya düştüğünde hatırı sayılır çamur sıçrattı, hakkını teslim etmeliyim. Rahat bir gidiş ve dostça davranış konusunda berbat, ama çamur sıçratmaya gelince...! Şey, bu da gösteriyor ki Tanrı'nın bütün yaratıkları kendi özel yeteneklerine sahip. Bazıları güçlüdür; bazıları akıllıdır; bazıları rahatlatma ve avutma yeteneklerine* sahiptir. Ya bu katır? Doğuştan bir çamur sıçratıcı." Lieder sırtınca, BJ adamın renkli anlatımından zevk aldığına kesinkes emin oldu.

Yayan gelen adam kıkırdadı: varil gibi göğsü ve biri eliyle yumuşak kile şekil verirken yanlışı yapmış gibi dümdüz yüz hatları olan, cüce bir insan müsvettesi. Lieder arkasını dönüp adama teatral bir şekilde parladı. "O zavallı hayvana gülmeye sakın kalkma, Ufaklık! O zavallı hayvan Tanrı'nın yaratıklarından biriydi ve büyük otağa yolculuğu hiç de gülünecek bir şey değil!" Sonra gözlerini BJ'ye çevirip göz kırptı. "... Ama gerçekten de iyi çamur sıçratıyordu."

BJ kuru bir sesle konuştu. "Yeni bir tane almayı düşünüyorsanız, hiç katırımız yok. Yalnızca eşek var. Onlar da madende."

"Anlıyorum. Peki o halde, herhalde atlarla idare edeceğiz."

"Atımız yok."

"Ama baksana buraya." Geri çekilip ahırın kapısındaki soluk yazıya gözlerini kısarak baktı. "Burada at ahır diye yazmıyor mu? Siz de bana durmuş hiç at yok diyorsunuz. Kafam karıştı. Nasıl olur da bir at ahır- Sen! Evlat! Gölgede durma da yüzünü görebilelim! Ortalığa çık!" Sonra sesi birden tehditkâr bir tona büründü.

"Ortalığa çıkacak kadar nezaket göster de bir at ahırında nasıl at olmadığını bana anlat bakalım. Bu konuda aydınlatılmak istiyorum." Öbür iki adam sırttı; liderlerinin akıcı konuşmasından büyük keyif alıyorlardı.

Matthew güz ışığına çıktı. "Burada atın hiç yararı yok. Bu kasabaya giriş çıkışın tek yolu geldiğiniz katır patikasıdır."

128

"Ve demiryolu! Demiryolundan söz etmeyi unuttun, değil mi, evlat?" Adamlarına döndü. "Korkarım bu oğlan her hafta Kader'e koca bir gümüş yükü getiren demiryolundan bahsetmeyecekti, saat gibi tıkır tıkır işler oysa. Şimdi, neden yorgun bir yolcuyu bu şekilde şaşırtmaya çalışıyor dersiniz? Yazılı olmayan bir kuraldır bu: yorgun yolcuyu şaşırtma, şöyle bir uğrayan insanları aldatmaya çalışma... paul'den Georgiyanlılara: 7, 13." Üçüncü yabancı, etli dudakları sürekli öpüş pozisyonunda büzüşmüş uzun yüzlü olanı, katırından indi ve uzun yolculuğun rahatsızlığını gidermek için pantolonunun ağını aşağıya çekti. İncecik, tiz bir sesle, "Ben açım," dedi.

"Her şey sırasıyla, Bobby-Evladım."

BJ, "Bu katırların işi bitmiş," dedi. "Onları çok yormuşsunuz." Katırların sırtları kaşağılanmak istiyordu; eyerlerinin kenarları yara olmuştu ve sürekli yedikleri tekmeler kaburgalarında derinin açılmasına neden olmuştu. Başları önünde duruyorlardı, açık çenelerinden salyalar akıyordu.

"Ses tonunuzda bir kınama mı sezdim, dostum? Bize karşı sert davranmamalısınız. Biz yalnızca soğuk, acımasız dünyada elinden geleni yapmaya çalışan üç zavallı insanız. Öyle değil mi, Ufaklık?"

Yassı yüzlü cüce, büyük sarı bir sırtıyla baktı.

"Ufaklık'ın adında tuhaf bir durum var. Ufaklık denilen birçok insan iri kıyım heriflerdir, tıpkı Kıvrıcık denilenlerin dazlak olması gibi. Ama bizim Ufaklık... ufaklıktır. Bu ne kadar ilginç değil mi? Ama haklısınız, dostum, bu katırların yararsız hale geldiğini söylerken.- Onları beslemenin bir yararı yok, değil mi? Bak ne yapacağım. Bu katırları size bırakacağım, parasız bir hediye olarak alabilirsiniz. Tanışmamızın şerefine."

"Bu katırları istemiyorum."

"Bak bak! Bak ne yapıyorsun. Ben sana ne yapacağımı anlatıyorum, sense bana olmaz diyorsun. Bu tür şeyler beni berbat eder. Ama ben mantıklı bir insanım. Demek istemiyorsun. Peki öyleyse..." Belinden tabancasını çıkardı ve önce ilk katırı, sonra ikincisini vurdu. Her ikisi de dizlerinin üstüne çökerken acıyla anırıyorlardı. Lider olan adam BJ'ye dönerek ellerini havaya kaldırdı. "Bak ne yaptın!

129

Çelişkin bu zavallı hayvanların acı çekmesine neden oldu. Ama eğer istediğin buysa, acı çekmelerini önlemene izin veriyorum."

BJ adama bakakaldı, duyduğu iğrenmeyi gizleyemiyordu. Sonra Matthew'a döndü. "Gidip Coots'un eski tüfeğini getir."

Lieder, "Evet, öyle yap, evlat," dedi. "Bu ihtiyarın tüfeğini getir. Bak aklıma ne geldi! Yeni dostlarımızın cesareti olmadığını görmek ilginç olabilir. Adınız nedir yeni dostum?"

"Stone."

"Stone, ha? İnsanların adlarını öğrenmek hoşuma gider. Arkadaşlarımı tanıtmama izin verin. Bu küçük adamın adı Ufaklık, demin de söylemiştim. İri yarı olan da Bobby-Evladım. Görebildiğiniz gibi her ikisi de epeyce çirkin, ama küçük akıllı ve aşağılık insanlar olarak bunu telafi etmeye çalışıyorlar. Gerçekten aşağılık. Ve gerçekten küçük akıllı. Ben mi? Benim adım Lieder. L-i-e-d-e-r. Pennsylvania Felemenk adı. İnsanlara adımlı söylediğim zaman bazıları lider olduğumu iddia ettiğimi sanıyor. Biliyor musun? Belki de bunda bir doğruluk payı vardır. Rastlantılara inanmam ben. Hayatlarımız -dedikleri gibi- 'akıl almaz' güçlerce yönetiliyor bence. Bu güçler iyi bir nedenle Lider isminin bana verilmesini seçmişler. Bu nedenin ne olduğunu bildiğimden de eminim. Demek adın Stone (Taş), ha? Ben buna ilginç derim işte! Herkes sizin sert bir adam olduğunuzu anlayabilir, Bay Stone, yabancılarla böyle sert konuşmanıza bakılırsa. Siz sert bir Stone'sunuz. Ufaklık'm küçük, benim lider olması gibi, ne demek istediğimi anlıyor musunuz? Komik bir dünya bu." Adamlarına döndü. "Biliyorsunuz, çocuklar, Bay Stone'un ne kadar sert olduğunu öğrenmeye bayılacağım. Bakalım katırlar yerine bana ateş edecek kadar sert mi, çünkü bana bakışından, önünde duran bu zavallı acınası yaratıklardan çok daha yüksek ve soylu bir insan örneği olduğunu düşündüğüne eminim." Gülümsemeye devam ederek tekrar BJ'ye döndü. "Bu konuda haklıyım, değil mi, Bay Stone? Beni acınası buluyorsun, değil mi? Haydi, itiraf et."

Matthew mutfaktan Coots'un tüfeği ve bir kutu mermiyle çıktı.

Lider, "Vay, şuraya bakın," dedi. "Fi tarihinden beri külüstür bir Henry görmemişim. Bu Henry 44'ün mermisi insanın burnunda derin ve güzel bir delik açar, iyi korunmak gerekir! Bir insanın kötü niyetlerinden başka her şeyini havaya uçurur!"

130

Katırlar hâlâ acıyla anırıyordu, ama adamları eğlence izleyenler gibi sırtırken Lieder rahat bir ses tonuyla konuşmaya devam etti. "O Henry'nin nasıl doldurulacağını biliyor musun, evlat?" diye sorarken gözlerini BJ'den hiç ayırmamıştı.

"Evet, efendim."

"Doldur öyleyse, evlat. Doldur! Bir şeyler öğrenmek üzereyiz. Bu

aç dağlarda taşların ne kadar sert olduğunu öğreneceğiz. Öyle değil mi, Bay Stone?"

BJ cevap vermedi.

Matthew silahı doldururken, boynu olmayan ve dudakları büzülmüş şekilde duran adam aç olduğunu söyleyerek tekrar sızlandı.

"Sabır, Bobby-Evladım, sabır. Önce bu kasabada neyin ne olduğunu öğrenmem gerekiyor..." BJ'ye döndü.

"... ve kimin kim olduğunu. Sonra yiyecek, içecek ve kadınlar bulacağız. Kadınlar bulacağız! Hey, kötülükler inizde -yanılmıyorsam Gezinler Otel- Mary adlı bir kız yok muydu? Ve Kitab-ı Mukaddes'in haklı olarak dediği gibi: Gülmek hayatımızı renklendirir ve yükümüzü hafifletir... Paul'den Virginianlılara: 7, 13. Ani bir öfkeyle, "O silahı Bay Stone'a ver, evlat!" dedi tükürür gibi. "Ona ver! Haydi, ver!"

Matthew uyuşmuşcasına tüfeği BJ'ye verirken katırlardan biri öldü. Patetik bir basitlikle öldü. Boynunu uzattı, yaralı böğrüne baktı, beyaz gözü üzüntüyle kocaman olmuştu, sonra başını yere indirip iç çeker gibi bir sesle öldü.

BJ'nin parmakları tüfeğe değer değmez lider ağızdan dolma tüfeğini kavrayıp karnına iyice dayadı. "Şimdi, Bay Stone, yapmanız gereken tek şey tetiği çekmek! Tetiği çek yeter, bu dünyadan göçüp giderim. Sizin gibi soylu ve üstün bir insan için benim gibi aşağılık bir çöplükten dünyayı kurtarmak için büyük bir fırsat... ama!" Bir parmağını BJ'nin yüzüne doğrulttu. "Ama, ama, ama, bir saniye! Ateş etmeden ör?.ce küçücük bir saniye. Tetiği çektiğiniz zaman neler olacağını söylemem adil olur." Yüzünde yoğun bir samimiyet ifadesi belirdi, sesi ciddi bir tona büründü. "O tetiği çektiğiniz zaman şunlar olacak: Sıçacağım." Sırttı, adamları kahkahadan kıldılar. "Ha, öleceğim, bundan hiç şüphemiz olmasın. Tam karnına mermi yiyen bir insanın ölmekten başka seçeneği pek yoktur. Ama sıçacağım da. Biliyorsunuz, bir herif vurulduğu zaman hemen her zaman sıçar. Bu bir tür kasılmadır. Öyle mi, Bay Stone? O tetiği çekecek ve sıçmama neden olacak mısınız? Sizin için iyice sıçmaya çalışacağım Başım üzerine yemin ederim ki... hı-hı. Belki bunu söylememeliy. dim. Kötü şans."

BJ'nin çene kasları gerildi.

Lider BJ'yi sert gözlerle ama gülümseyerek seyretti. "Ha, o tetiği çektiğinizde olacak bir şey daha var, Bay Stone. Sadık arkadaşlarım sizi vurup öldürecekler. Kim bilir, siz de karnınızdan vurulabilir ve sıçabilirsiniz. Siz ve ben, yan yana yerde yatıyor, soylu adam ve aşağılık günahkâr, her ikisi de pislik içinde, utanç verici!"

Sırttı.

BJ yutkundu.

"Öyle görünüyor ki beni öldürmek istiyorsanız, kendi hayatınızı da feda etmek istiyorsunuz demektir. Bu dünyada hiçbir şey bedava değil, Bay Stone, çünkü ahırda dansa gireceklerin kapıda para ödemesi yazılı kuraldır. Bunun Paul'den Oklahomalara: 7, 13 olduğunu sanıyorum, ama yanılıyor da olabilirim." Sırtması yok oldu, gözleri sertleşti ve tüfeği karnına daha da bastırdı. "Eee? Korkak değilsen ateş et! Ateş et! Ateş et!" BJ namıyü liderin elinden hızla çekti.

Ufaklık ve Bobby-Evladım tabancalarına uzandılar.

Silah patladı.

Ufaklık'ın mokasenlerine kocaman bir katır beyni sıçradı.

Matthew bu iğrenç ayrıntıyı açık seçik gördü, ama rahatsız olmadı, çünkü Öteki Yer'e geçmişti.

Çarpık yüzlü cüce bir parça otla beyni deli gibi silmeye çalışırken homurdanıyordu. "Yaptığına bir bak!

Ayakkabılarımı mahvettin! Mahvoldular!"

"Şimdi, Ufaklık, zavallı ihtiyar Bay Stone'a o kadar kızma. Ayakkabılarına bir şey yapmak istemedi. Hiç cesareti olmadığını bize gösterdi. Ama gene de soylu ve yüce bir insan, başkalarının ayakkabılarını bir neden olmadan pisletecek insanlardan değil. O tüfeği alıyorum, Bay Stone. Ve sakıncası yoksa mermileri de. İçeride sakladığınız başka silah falan var mı?"

"Yok."

"Emin misiniz? Umuyorum ki zavallı bir yabancıyı aldatmaya ça-

132

lışıyorsunuz. Bobby-Evladım, belki bir göz atsan iyi olur. Belki Bay Stone'un hepten unuttuğu bir-iki silah vardır."

"Ben açım."

Lieder yavaşça gözünü Bobby-Evladım'ın yüzüne dikti. "Sana ne dedim ben?"

Bobby-Evladım bir homurtuyla BJ'ye sürtünerek geçti ve ahırın içine girdi.

Lieder dişlerinin arasından, "Allaha şükür," dedi. "İçeride hiç silah olmadığını söylerken yalancılık yapmadığınızı kuvvetle umut ediyorum, Bay Stone, çünkü bu dünyada beni deli eden bir şey varsa o da yalancılıktır ve deliye döndüğümde de yapacaklarımın sınırı yoktur. Ben küçükken de böyleydim herhalde. Ufaklık! Şu ayakkabıyı silmeyi bırakır mısın!"

Mutfaktan Bobby-Evladım'ın çekmeceleri açtığını, eşyaları yere döktüğünü duyabiliyorlardı. Sonra asıl eve geçti ve yere atılan kutularla, devrilen mobilyaların sesi duyuldu.

"Beni başka neyin deli ettiğini biliyor musunuz, Bay Stone? . Washington D.C.'deki hükümetin gizlice -Sizinle konuşuyorum, Bay Stone/ Ben sizinle konuşurken başınızı çevirmeyin!" Sonra şimşek gibi bir sırıtlıla sakince konuşmaya devam etti. "... Washington D.C.'deki hükümetin anayasal haklarımızı azar azar elimizden alması... azar azar. Örneğin mutluluk arama anayasal hakkımı alın. Bir keresinde ABD başkanına mektup yazarak beni nasıl kilit altına alıp anayasal haklarımdan mahrum bırakırsınız diye yazdım. Biliyor musunuz başkan ne cevap verdi? Tek bir kelime bile yollamadı! Mektuplarıma cevap verecek nezaketi bile göstermedi. Üstelik ben Amerika Birleşik Devletleri'nin özgür doğmuş beyaz bir yurttaşım! Ha, tamam, zenciler sokaklara tükürebilir, beyaz kadınları sıkıştırabilir, yabancılar gemilerle gelip Amerikalıların işlerini çalabilir, ama gerçek bir Amerikalı anayasal haklarını- Bu ne demek?"

"Ne ne demek?" diye sordu BJ.

"Bana öyle bakışın."

"Sana özel bir şekilde bakmıyorum."

"Bakmıyormuş! Bu bakışı daha önce de görmüştüm. Kendi kendine bu adam kaçık diye düşünüyorsun. Öyle değil mi? Öyle değil mi?"

133

"Yalnızca Yirminci Mil'e neden geldiğinizi merak ediyordum."

"Demek bunu merak ediyordunuz, Bay Stone. Hiç fikriniz olmadığına emin misiniz? Burada bir insanın isteyebileceği hiçbir şey aklınıza gelmiyor mu? Belki her hafta trenle dağdan getirilen bir şey. Parlak ve değerli bir şey, ha? Bobby-Evladım! Çabuk olsana!"

Evin ikinci katından boğuk bir cevap geldi. "Arıyorum!"

BJ, "Madenden gümüşü getiren tren altmış kadar madenci de ge-tirir," dedi sakince. "Ve çoğunun da silahı vardır."

"İnsanlar bana yalan söyleyince nasıl olduğumu anlatmıştım."

"Altmış madenci," diye tekrarladı BJ. "Silahlı."

Lieder uzun bir bakışla onu tarttı. Sonra birden sırttı. "Altmış, ha? Ve hepsi de silahlı? Bak bak! Ama, Tanrı'nın iradesi varsa benim de var. Üstelik tonlarca iradem var. Bu Amerika Birleşik Devletle-ri'nde olan korkunç şeylere bir son verecek kadar İra- Senin sorunun ne evlat? Neden yüzünde aptalca gülümsemeyle dosdoğru suratıma bakıyorsun?"

Matthew gözlerini kırıpıştırarak Öteki Yer'den geri geldi. Lieder'in söylediklerini zihninden geçirmesi yalnızca bir saniye sürdü. "Size gözümü dikip bakmak istememiştım, efendim."

Bobby-Evladım yan kapıdan çıkarken pantolonundaki tozları silkip kendi kendine homurdanıyordu. "Silah yok. Kitaplardan başka bir şey yok."

"Kitaplar mı? Bak sen! Kitap düşkünü bir insan olduğunuzu keşfettiğime memnun oldum, Bay Stone. Haksız yere özgürlüğümden mahrum kaldığım uzun, yorucu yıllarda sabah, öğle, akşam kitap okurdum. Bir zamanlar bir cezaevi müdürünün 'sıradışı' olarak tanımladığı sözcük dağarcığımı bu şekilde geliştirdim. Sıradışı! Binden fazla kitap okuduğuma inanabiliyor musunuz? Binden fazla! Her konuda kitaplar. Sayfaları hâlâ açılmamış olduğu için benden önce kimsenin okumadığından emin olduğum İfşaatlar Kitabı'nın bir yorumunu bile. 'Yedinci Mühür'ün aslında ne anlama geldiğini biliyor musunuz? Bahse girerim bilmiyorsunuzdur. Bir keresinde küçük bir broşür geçmişti elime, ihtiyar rahibelerin eline geçtiklerinde manastırdaki gençlerin başına neler geldiğini yazıyordu. Binden fazla kitap! Siz kaç kitap okudunuz, Bay Stone? Bine kesinlikle yakın değildir, bahse girerim."

134

Matthew, "Bay Stone eskiden öğretmendi," dedi bunun kitap okumayı seven adamda saygı uyandıracağını umarak. "Romalıları okuyor."

Lieder dişlerini yaladı. "Bak bak. Bir öğretmen, ha? Kalbimde öğretmenler için her zaman özel bir yer vardır. Gençlerin zihinlerini şekillendirmekten daha kutsal bir görev yoktur. Benimkinin şekillenmesine yardım eden bir öğretmenim vardı. Ama uzun ve zor yıllar içinde onun katkılarını asla unutmadım. Bir dakika bile." BJ'nin yüzünü keyifli, eğlenen gözlerle inceledi. "Neyin üzerine bahse girerim biliyor musun, öğretmen? Bahse girerim bu kasabayı, gümüş nakliyatını ve Gezginler Oteli'nde çalışan orospuları ve burada yalnızca bir avuç kasabalının yaşadığını nasıl oluyor da biliyor diye merak ediyorsun. Şey, karşılaştığım yaşlı bir maden arayıcısından Yirminci Mil hakkında her şeyi öğrendim. İyi bir Samiriyeliydi. Zavallı yorgun yolculara katırlarını ödünç vermeyi istemekle kalmadı, silahlarını ve Tabiat Ana'nın rahminden zorla aldığı birazcık altın tozunu bile verdi -renkli bir ifade oldu değil mi? Belki bu arayıcı altını bir yerlere saklamıştır diye düşündüm, bu yüzden tavşan ziyafeti çekerken ona normal bir şekilde sordum. Başta fazla konuşkan değildi, ama onu bildiği her şeyi bana anlatmaya ikna etmeyi başardım. Bence onu ikna eden koku oldu. Ateşte kızaran ayak nasıl kokar bilir misiniz? Pis bir koku ve bunu inkâr etmeye çalışmanın yararı yok. Deri yanmaya, patlamaya başladığında da...! Aman Tanrım! Ama bu kokuda insanı bildiği her şeyi anlatmaya zorlayan bir şey var. Ortaya çıktı ki zavallı herifin o tozdan başka bir şeyi yoktu, yani bir hiç uğruna öldü. Bu da gösterir ki, öyle değil mi? Şimdi bakalım!" Bir parmağını kaldırdı, gözleri parlıyordu. "Soru şu: Bütün bunları size neden anlatıyorum? Neden kalbimi size açıyorum. Siz eğitilmiş bir insansınız, Bay Stone. Neden anlattığımı siz tahmin edin."

BJ konuşmak üzere ağızını açtı. "Çünkü tepenin taşı attığında nereye kadar gideceğini bilmemizi istiyorsun." Lieder Bobby-Evladım ve Ufaklık'a döndü, gözleri hayranlıkla açılmıştı. "Bunu duyduunuz mu? Bay Stone şeytani niyetimi sapına kadar anladı! Eğitilmiş insanlarla konuşmanın üstünlüğü bu." Tekrar BJ'ye döndü. "Şey, kültürlü konuşmanızdan aldığım zevki kaybet-

135

mek istemem, ama biraz kasabayı dolaşmak istiyorum. Komşularımı tanımak. Belki yiyecek bir şeyler. Bunca yolculuktan sonra sırf biraz rahatlamak ve eğlenmek için."

Matthew hem korkmasına hem bozguna uğramasına karşın gözlerini adamın yüzünden ayıramıyordu: sivri burun, ateşli, soluk gri gözler, hızla değişen ruh hallerine uygun olarak çalışan ince çizgiler. Matthew birden Lieder'in dosdoğru gözlerinin içine baktığını fark etti: ruhunu okur gibi görünen, insanın içine işleyen bir bakış. Matthew da gözlerini ayıramadan ona baktı. Sonra Lieder gülümseyip göz kırptı, sanki yaşananların hepsi bir tür şakaydı ve yalnızca ikisi bunu anlıyordu. "Sanırım bu eski Henry'yi yanıma alacağım, öyle değil mi, evlat? Gençlerin eline ateş bırakmak tehlikelidir." BJ'ye döndü. "Ve de korkaklara." İşaretparmağını şapkasının kenarında gezdirerek döndü ve avludan sokağa doğru yürümeye başladı, peşinde de adamları.

BJ Stone ve Matthew arkalarından sessizce baktılar.

"Ne..." Matthew boğazını temizledi. "Ne yapacağız?"

Gözleri hâlâ uzaklaşan adamların üzerinde, BJ başını hafifçe iki yana salladı ve dudaklarını oynatmadan, fısıltıyla konuştu. "Bilmiyorum."

"O maden arayıcısını sırf bizi korkutmak için uydurduğuna bahse girerim. Demek istiyorum ki, dalga geçer gibi görünüyordu."

BJ hâlâ başını iki yana sallıyordu. "Hayır, dalga geçmiyordu. Yaptığını söylediği her şeyi tam olarak yaptı."

"Gerçekten o kadar kötü olduğunu mu söylüyorsunuz?"

"Kötüden de kötü. Deli." Üç adamın sokağın ortasında durmasını, Gezginler Oteli'ni geçip Kane Ticaret'e doğru gitmeden önce sağa sola bakmalarını izledi. "Silah ve mühimmat arıyorlar. Büyük ihtimalle kasabadaki bütün silahları toplama niyetindeler."

Matthew, "Yani... ne yapmamız gerekiyor?" diye sordu.

BJ, derin bir soluk aldı ve parmak uçlarını gözlerine bastırdı. "Coots'un dönmesini bekleyelim. O ne yapacağını bilir. Bu katırlardan kurtulmamız gerek. Onları gömecek zamanımız yok. Alıp koyaktan aşağıya iteceğiz. Küreği al."

"Olur, efendim, ama sonra ne yapacağız?"

"Küreği al yeter, evlat! Düşünmek için zamana ihtiyacım var."

136

Matthew odunluktan küreği alırken, BJ de duvarın kenarındaki banka oturdu ve bir eylem planı kurmak için zihnini berraklaştırmaya çalıştı. Gözleri iki aylık Nebraska Plainsman gazetesine takıldı. Daha birkaç dakika önce, Bushnell-Nebraska'da o adamla karısının öldürülmesiyle ve oğullarının esrarengiz biçimde kaybolmasıyla (muhabirin öne sürdüğüne göre muhtemelen kaçırıldı) ilgili olarak Matthew'a ne -bir şey söyleyecekse- diyeceğini düşünüyordu.

Ama daha acil sorunlar ve tehlikeler vardı.

BİR SAAT KADAR SONRA Matthew, Kane Ticaret'in arka kapısını açtı ve ayak ucuna basarak depo kısmına girdi. Durup ses dinledi.

Sessizlik.

Gerilimli bir fısıltıyla seslendi. "Ruth Lillian?" Sonra: "Bay Kane?"

Yanıt yok.

Dükkanın kapısına ayaklarının ucuna basa basa gidip yavaşça açarken, nabız kulaklarında güm güm atıyordu. "Bay Kane?"

Yaşlı adam yutkunup elini göğsüne götürdü. "Senin neyin var, evlat! Tam çalışırken bir insanı böyle korkutmak niye?" Aslında, otomatik olarak açtığı muhasebe defterini karalama işini bırakah uzun zaman olmuştu, üç yabancıyla karşılaşmasından sonra işine dönerek sakinleşmeye çalışmıştı. Ama sayı kolonlarına gözünü dikmiş bakıyordu, o kadar endişe içine gömülmüştü ki, Matthew kısık seslenmelerini duymamıştı.

"Sizi korkuttuysam özür dilerim, efendim. Ruth Lillian nerede?"

"Yukarıda şekerleme yapıyor. Boğazı acıyor. Hafta sonu dükkâna bakayım derken çok yoruldu."

"O adamların bu tarafa doğru geldiğini gördüm. Ne istiyorlardı?"

"Sordu—"

"Umarım Ruth Lillian'ı görmemişlerdir!"

"Hayır. O yatak odasında idi."

"Şans işte."

Bay Kane afallamış gibi belli belirsiz başını salladı. "Evet... şans."

137

Satılık silah var mı diye sordular. Yok dedim, stoklarımızda silah yok, ama istedikleri her şeyi Kader'den sipariş edebiliriz. Ama patron, tuhaf gözlü olanı, kasabada o kadar uzun süre kalmayı planlamadığını, ama gene de teşekkür ettiğini söyledi. Bana gülümsedi. Gülümsemesi..." Başını iki yana salladı.

"Gerçekten iğrenç insanlar, Bay Kane. BJ Stone onların kaçık olduğunu, belki de hapisten kaçtıklarını düşünüyor."

"Evet." Bay Kane de aynı fikirdeydi. "Evet, bu mümkün. Adamın gözlerinde acımasızlık vardı. Ve... eğlenme."

"Silah satmadığınızı söylediğiniz zaman ne dedi?"

"Kendi korumam için bir silah tutup tutmadığımı sordu. Hayır, dedim, silahlardan nefret ederim. Elimdeki tek şey madenciler için ayırdığım birkaç kutu mühimmat. O zaman tuhaf bir şey söyledi."

"Aksanımın nereden geldiğini sordu. Aşağı Doğu Yakası'yla ilgili bir şaka yaptı. O solgun gözleriyle bana bakıp zenginliğimizi yağmalamak için ABD'ne gelen göçmen sürülçüyle ilgili konuşmaya başladı. Korkarım başımız dertte, Matthew."

"Evet, efendim, bu kesin. O patron BJ'ye ve bana korkunç bir şey anlattı —bir maden arayıcısına yaptığı gerçekten korkunç bir şey. Adamlar katil, Bay Kane. Ruth Lillian'ın adamlar gidene kadar ortalıkta görünmemesinin iyi olacağını düşünüyorum."

"Evet. Evet, elbette."

"BJ'yle ben bazı şeyler konuştuk, BJ bir araya gelip kendimizi nasıl koruyacağımıza karar vermemiz gerektiğini söylüyor."

"Tüm kasaba mı?"

"Yo, yalnızca o ve siz... ve ben sanırım. Öbürlerine güvenmiyor. Bu yabancılardan gözümü ayırmamamı söyledi. Sonra karanlık bastıktan sonra buraya gelip sizinle ve onunla buluşmam gerekiyor."

"Evet, evet. Ben..." Bay Kane'nin dikkati dağılmışa benziyordu. Sonra gözlerini kırıştırarak, "Evet, bunun iyi bir fikir olduğuna emim."

"Buradan nereye gittiklerini biliyor musunuz?"

"Bir tanesi hiç durmadan aç olduğunu söylüyordu. Patron otelde yemek yiyip yiyemeyeceklerini sordu, ben de ona hayır dedim, sokağın karşısındaki pansiyona gitmeniz gerekiyor. Oraya gittiler."

"Hâlâ oradalar mı?"

138

"Hayır. Gezinler Otel'i ne geçtiler. Bir tanesinde iki tüfek ve bir-İcaç tabanca vardı. Bjorkvistler'in silahları herhalde."

"Bizden Coots'un tüfeğini de aldılar. Öyle görünüyor ki BJ haklı. Kasabadaki bütün silahları topluyorlar."

Bay Kane düşünceli düşünceli başını salladı. "Bu da bizi onların insafına bırakır." Gözlerini kapadı ve ellerini göğsünde kavuşturdu. Bu hareketiyle, o üç adamla gergin karşılaşmasından beri ilk kez hafif bir huzur buldu.

"... İnsaflarına," diye tekrarlardı. "Sence o adamlarda ne kadar insaf vardır, Matthew?"

Matthew alt dudağını ısırarak dükkânın penceresinden otele doğru baktı. "Pek fazla değil herhalde, efendim." MATTHEW İSKEMLERİNİ, ŞERİF OFİSİNİN karşısındaki otelin önünü görebilecek şekilde yerleştirdi. Bobby-Evladım çift kanatlı bar kapısını şiddetle açıp Kane Ticaret'e doğru ilerlerken, güneş otelin ön cephesinden vuran gölgenin sokağın büyük kısmını zor görünür hale getirmişti. Belli ki içmişti. Matthew, Ruth Lillian'ın babasının üst katta kalma talimatına uyup uymadığını merak etti. BJ'nin gözünü olan bitenden ayırmaması talimatına uymakla, Ruth Lillian'ın tehlikede olmadığına emin olmak için oraya koşma dürtüsüne uyma arasında karar vermeye çalışırken, Bobby-Evladım, beceriksizce çenesine dayadığı bir dolu küçük kutuyla sokağa çıktı. Bu Bay Kane'in madenciler için ayırdığı mühimmat olmalıydı. Bobby-Evladım Gezinler Otel'i'ne döndü ve sonraki birkaç saat boyunca Matthew sıra-dışı hiçbir şey görmedi ve duymadı. Güneşin tepelerde donuk kırmızı ve turuncu renkle batmasını seyrederken, gözleri parlak güneşe bakmaktan kızarmış, birden boğazı düğümlendi. Lieder sokağın karşısına geçiyor, dosdoğru şerifin ofisine geliyordu. Matthew'un iskemlesini masanın kenarına çekecek ve bir Ringo Kid kitabını ele alacak vakti ancak oldu, kapı küt diye açıldı ve Lieder eşikte durdu. Batmakta olan güneşte silueti görünüyordu. Matthew kitabından başını kaldırdı, eliyle gözlerine siper yaptı. "Ne var? Ne istiyorsunuz?"

139

"Demek şerif sensin, ha? "Bak sen!" Ses tonu alay doluydu.

"Yo, yo, ben şerif değilim! Matthew kuru bir kıkırdamayla söyledi bunu. "Kasabaya geldiğimde burası terk edilmişti. Çatısı sağlam görünüyordu ve tuvalet yıkılmamıştı, bu yüzden ben... şey, buraya taşındım işte."

"Hayal kırıklığına uğradım. Destansı bir karşılaşma bekliyordum: bana karşı ünlü ve korkusuz kanun adamı, Yirminci Mil'in şerifi."

Matthew zoraki bir kahkaha attı. "Yirminci Mil'in şerifi ancak balık ağaca çıkarsa olur. Yani... ah... ne yapacağınıza karar verdiniz mi?"

Lieder bir an ona öfkeyle baktıktan sonra yüksek sesle güldü. "Bu bir insandan fark etmeden bilgi almak için hayli incelikli bir yöntem, evlat. Şahane bir casus olurdun." Kıkırdadı. "Hayır, karar vermedim... savaş çekmecemi doldurmak için gümüş nakliyesi gelene kadar rahatça yerleşmek dışında. Bu arada kasabadaki bütün silahları toplayacağım, çünkü adamlarımın hayatına özen gösteririm. Silah taşıyan herkes kaçınılmaz olarak anlaşmazlık ve çatışmaya yol açar. Ama bir kez bütün silahlar benim elime geçince, anlaşmazlık tohumları işbirliği halinde tomurcuklanır ve çatışma itaat olarak çiçeklenir. Bölüm 7, bab 13, Paul'den Demokratlara." Göz kırptı.

Matthew'un gözleri Lieder'in arkasındaki güneşten kamaştı, ama Lieder'in hemen başının üstünde asılı duran tüfeğe bakma iznini vermedi kendine. "Doğrusu şu ki, efendim. Yirminci Mil'de fazla silah yoktur. Burası barışçıl bir yer ve sözü edilecek bir patırtı olmaz. Sürpriz Maden Damarı'nda madenin azalması oyunu bozdu. Ama, bilmiyorum, ortalıkta birkaç silah olabilir. Belki Kane Ticaret'teki Bay Kane madencilere satmak üzere silah saklıyordur."

Lieder odaya girerken, "Bay Kane'le zaten konuştuk," dedi. "Silahı falan yok. Silahlardan nefret ettiğini söylüyor. Şimdi, atalarımızın anayasal haklarımız için savaşıp öldüğünü düşünürsek, bir Amerikalının bunu söylemesi komik değil mi? Ama tabii... Bay Kane tam bir Amerikalı değil, yani bu büyük toprakları yaratan her şeye dudak büküp alay etmesini bekleyebiliriz."

"Haklısınız. Bay Kane biraz tuhaftır. Bana sorarsanız, onun gibi tek başına yaşamaktan kaynaklanıyor bu." Lieder'in çıkarken kapıda asılı duran silahı göreceği birden Matthew'un kafasına dank etti. Ayağa kalktı.

"Efendim?"

140

"Ne?"

Matthew dişlerini sıkı. "Şey, umarım çok kızmazsınız."

"Neye kızmam."

"Şey, şimdi fark ettim ki size yalan söyledim."

"Bana yalan mı söyledin?"

"Evet, efendim. Aslında, bir silahım var. Tam bir külüstür. Ama aklımdan çıkıp gitti, çünkü... şey, çünkü ateş edemez. İçinde mermi yok. Ama istiyorsanız, tam yanınızdaki kapıda asılı."

Lieder döndü. "Vay canına! Şu canavara baksana!" Antik tüfeği indirdi. "Bunlardan hiç görmemiştim."

"El yapımıdır. Dünyada bunun gibisi yok."

"Böyle bir şeyi nereden buldun?"

"Babamındı. O da dedesinden almış. Dedenin nereden aldığını bilmiyorum. Belki Methuselah'tan."

"Şuna bir baksana. Horozun birinin suratında patlamaması bile mucize." Tüfeği ortasından ikiye açtı ve dip kısmına baktı. "Tanrı bizi esirgesin! Bir insan buraya düşse, yarım gün bir arama grubu ancak bulurdu!" Dip kısmın içine doğru bağırdı: "Merhaba! Mer-ha-ba!" Sonra bir yankı bekliyormuşçasına başını eğdi. "Bu tüfeğin hiç mermisi yok mu diyorsun?"

"Hayır, korkarım yok. Onlar da el yapımıydı ve annem sonuncusunu yıllar önce tüketti."

"Çok kötü. Omzuna bu şeyi atarak sokakta yürümek hoşuna gitmez miydi? Vatandaşlar bir baktıklarında bir doğa gücüyle karşı karşıya kaldıklarını anarlardı!" Lieder tüfeği küt diye kapattı. "Lanet şey bir ton çekiyor."

"Bana mı söylüyorsunuz! Ta Nebraska'dan buraya kadar taşıdım."

Lieder Matthew'a baktı ve gözlerindeki eğlenceli pırıltı yok oldu. "Ateş edemiyorsa neden bu kadar yolu taşıdın?"

"Şey, efendim, doğrusu..." Matthew gözlerini yere indirdi. "Bu silah bana babamı hatırlatan tek şey."

"Öyle mi? İyi, kendini şanslı sayabilirsin, evlat! Benim babam öldüğü zaman, onu hatırlatacak çok şey kalmıştı. Kırk bir kaburga, sırtımın her tarafı ustura kayışı izi içinde, kırk bir burun. Keşke beni döverken elimde buna benzer bir tüfek olsaydı. Bununla bir insanı vurabilirsin ve gömme kaygısına gerek kalmaz. Bir bezle alıp soba-

141

nın içine tıkabilirsin. Bu silahın mermisi olmadığına her şeyin üzerine yemin eder misin?"

"Keşke olsaydı!"

"O zaman beni vurup kasabanın kahramanı olurdun, değil mi?" Sırttı.

"Hayır, efendim. Keşke mermileri olsaydı da, allahın belası şeyi satabilseydim. Bakın, biraz para biriktirebilsem bu kasabadan o kadar hızlı kaçacağım ki, durduğum yerde görüp göreceğiniz bir toz bulutu olacak."

"Anladığım kadarıyla bu kasabadan fazla hoşlanmıyorsun."

"Hayır, hoşlanmıyorum. Burada yaşayan insanlardan da. İşimin karşılığında hiçe yakın bir para veriyorlar ve bana saygı duymuyorlar."

"Peki neden buraya geldin öyleyse?"

"Nedeni yok. Union Pacific hattı boyunca batıya doğru yürüdüm, insanların seninle ilgilenmediği bir yer bulmak için. Kafamda belirli bir yer yoktu."

"Tıpkı benim gibi! Cezaevinden çıktım ve bazı işlere girdim, sonra bu yönde sürüklendim, çünkü mücadelemi finanse edecek paraya ihtiyacım vardı. Eski maden arayıcısı bana gümüş trenini anlatmadan önce Yirminci Mil'i hiç duymamıştım. Ama ben rastlantı diye bir şeyin olmadığına inanırım. Olan her şeyin arkasında büyük bir plan vardır. Yirminci Mil'e özel bir nedenle gönderildim. Neden saklanacak bir yer arıyordun, evlat? Ne yaptın?"

"Şey... doğrusu şu ki, kaçtım. Babam yumruklarını hayli iyi kullanırdı, sizinki gibi. Bu yüzden silahını aldım. Suratına tükürmek için."

Anlıyorum. Lieder gözlerini Matthev'a dikti, sonra sakın bir sesle, "Babanın ölü olduğunu söyledin gibi geldi bana."

"Hayır, efendim. Bu silahın ondan hatırladığım tek şey olduğunu söyledim. Bayım, bunu satm almak istemez miydiniz? Demek istiyorum ki, çok seyahat ediyorsunuz. Belki bir yerlerde mermisini bulursun. Çok ucuza satarım. Yalnızca sormuştum... ah, diyelim ki—"

"Bu silahı isteseydim, evlat, satın almazdım. Yalnızca alırdım. Ben işimi böyle görürüm. Araçları ortadan kaldırmakla kalmam, toptancıları ve parakendecileri de aradan çıkarırım! İhtiyacım olan

142

son şey, yararsız ve tonlarca ağırlıkta bir şeyi yanıma almak. İşte!" Silahı Matthev'a öyle şiddetli attı ki, yakaladığı zaman elleri acıdı. Tekrar kapının arkasına asarken, babasının eliyle yaptığı son bir düzine merminin durduğu yatağın altındaki torbayı düşündü. Ortalıkta dolaşmaya başlamadan önce Lieder'i şerifin ofisinden çıkarsa iyi ederdi. Bu yüzden umursamaz bir tavırla, günbatımını seyretmek istemiş gibi verandaya çıktı ve omzunun üzerinden, "Söylesenize bayım. Nereye gitmeyi planlı—"

"Vay canına! Bu da nedir böyle!"

"Efendim?" Matthew karnı kasılmış durumda odaya döndü.

"Gözlerime inanamıyorum! Bir Ringo Kid kitabı! Hepsinde aynı iğrenç kapaklar vardır!"

"Siz Ringo Kid okur musunuz?"

"Pis kokulu bir deliğe tıklandığında vakit ağır geçer. Bir insan bu durumda ne bulursa okur." Kitabı bir kenara bırakıp Matthew'un yatağına uzandı. Botlarını yatağın kenarından uzatıp şapkasını gözlerinin üzerine indirdi.

"Yirmi yıl boyunca yılda kırktan fazla kitap okudum. Bin kitap!"

"Yirmi yıl cezaevinde mi kaldınız?"

"Aşağı yukarı. Hepsi bir kerede Küçük tatiller yaptım. Sırf monotonluğu kırmak için, bilirsin. Ama cezaevi yıllarım arkada kaldı. İyilik için dışarıdayım ve dünya titremeye başlasa iyi olur!" Başpar-mağıyla burnunu kaşırken güldü.

"Cezaevinde bütün bu kitapları nasıl elde ettiniz?"

Lieder, şapkası hâlâ gözlerinin üzerinde, "Gardiyanlar getiriyordu," dedi. "Sıcak ve ikna edici tavrım nedeniyle ve onlara yapabileceğimden korktukları için getiriyorlardı. Havuç ve sopa. İnsanlarla böyle ilişki kurarım ben, evlat. Havuç ve sopayla dengelerini bozarak. Bir an tatlı ve gülümseyen, bir sonraki an bir de bakarsın ki bir konserve kutusunun çentikli kenarını bir gardiyanın boğazına dayamışsın ve kesilmiş boğazıyla bağırırmaya çalıştığı zaman insanın ağ-zından nasıl köpükler çıktığını görüp görmediğini sormuşsun. Kitapları böyle ele geçirdim. Bu gardiyanların karşılaştığı en kötü insan olarak. Bu dünya böyle işler, evlat. Biraz kötüsün, seni döver ve cezalandırırlar. Ama muazzam kötüsün, o zaman korku ve hay-ran-lıkla geri çekilirler. Çalma konusunda da aynı şey geçerlidir. Çala-

143

caksan büyük çal. Çocukları için ekmek çalan bir adam bir zincir çetesinde soluğu alır, büyük kayaları küçük kayalar haline getirir. Ama büyük, gerçekten büyük çalarsan, övülür ve bu dünyanın Rockefeller-leri, Morganları ve Carnegie-leri gibi. Elbette bu gibi adamları yasaları ihlal etmez. Yasaları yaparlar, dolayısıyla çalmaları 'girişim' ve 'büyük finans' olarak görülür. Konu çalma ya da kötü olma oldu mu, saygı duyulmak için büyük olman gerekir." Kıkırdadı. "Ama sana bir şey söyleyeceğim. Bu Ringo Kid süprüntüsünü okuyarak fazla saygı elde edemezsin."

"Süprüntü mü?"

"Beynini çürütecek bok gibi, evlat."

"Bay Anthony Bradford Chumms şimdiye kadar yaşayan en büyük yazardır."

"Ringo Kid kitaplarını sıçan o mu?"

Matthew'un çenesi gerginleşti. "Bayım, Ringo Kid kitaplarını özellikle sevdiğimi ve onlara dil uzatanlardan nefret ettiğimi söylesem iyi olacak."

Lieder başparmağıyla şapkasını geri attı ve şapkanın kenarından tehditkâr bir dudak büküşle baktı. "Bak bak! Öyle mi?"

Matthew omuzlarını dikleştirdi. "Evet, efendim, öyle."

Lieder'in dudak büküşü sırtmaya dönüştü. "Vay canına! Vay vay vay canına! Bana senin yaşındaki halimi hatırlatıyorsun! Cesaretlisin, evlat!" Şapkası tekrar gözlerinin üzerine düştü ve adam yatağa uzandı. "Ama sokağın ortasında elinle bağırsaklarını tuttuğunu görmekten gerçekten nefret ederdim, çünkü benim gibi kaçık, berbat bir orospu çocuğunu çiğneme gibi bir yanlış yapmış olurdun." Şapkasını tekrar kaldırıp göz kırptı.

"Sizi çiğnemek istemem efendim, ama ben... şey, Ringo Kid kitapları hakkında kötü bir şey duymak istemem."

Lieder'in gözleri Matthew'un bir gözünden diğerine kayıp duruyordu. Sonra güldü ve yatağın kenarına oturdu. Matthew, kanvas torbanın yatağın ucundan görünmediğine emin olmak için şöyle bir bakmadan edemedi, sonra hâlâ öfkeliymiş gibi arkasını döndü ve verandaya çıktı. Beklediği gibi Lieder hemen arkasından gelmeyince hafif bir ürperti hissetti, bu yüzden içeriden duyulacak şekilde sesini yükseltti. "Uzun süredir cezaevinde olmadı-

144

ğınızı söylüyorsunuz. Sizi tekrar yakalayacaklarını nereden biliyorsunuz?"

Lieder yataktan, "Onların beni tekrar yakalamasına izin vermem," dedi. "Bazı kişiler öldü, yani beni ellerine bir geçirirlerse... Ama Beni Yirminci Mil'e getiren güçler yakalanmama izin vermez. Medenini biliyor musun?" Sesindeki boğulduk yataktan kalkmakta olduğunu gösteriyordu. "Çünkü yerine getirmem gereken bir misyon var. Kutsal bir misyon. Yasak Hakikatin Ortaya Çıkışı adlı bir kitap duydun mu hiç?" Kapı ağzında, Matthew'un arkasında duruyordu.

"Hayır, efendim."

"Böyle bir kitap var. Hayatımı değiştirdi. Yolumu aydınlattı, konuyu değiştirdi. "Söyle bana, evlat. Bu güzel, refah içindeki kasabada herkesle tanıştım mı?"

"Bilemem ki. Kimlerle tanıştığınızı bilmiyorum."

"Şey, sen varsın, süprüntü okuma -ay, özür dilerim- rağmen iyi bir delikanlısın. Sonra o lafazan korkak okul öğgretmeni var. Pansiyonda da dört İsveçli. Dükkânda o Yahudi." Verandaya çıkıp Matthew'un yanına basamağa oturdu. "Genelevi çalıştıran pis ağızlı pezevenk var bir de."

"Bay Delanny mi?"

"O işte. Bir bakışta ciğerleriyle problemi olduğu belli oluyor. Bir de o total yardımcı var. Madenciler için üç silah tutuyorlar. Karşılaştığım kişiler bu kadar. Tüm kasaba bu kadar mı, evlat?"

"Sayılır. Profesör Murphy dışında. Gelen madencilere sıcak banyo ve tıraş hizmeti sunar."

"Profesör Murphy! Bak bak! Sence o profesörde silah var mıdır?"

Matthew omuzlarını silkti. "Valla ben bilmem. Yemek için otele geldiği zaman kendiniz sorabilirsiniz. Her zaman otelde yemek yer."

"Öyle mi? Biliyorsun. Profesörün huzur ve kamu düzeni adına silahlarını teslim etmekte ısrarlı olacağına her şey üzerine bahse girerim. Hem kim bilir, güzel bir banyo konusunda da ısrar edebilir. Ha, uzun ve sıcak bir banyo iyi gelir mi? Kesinlikle iyi gelir. Hey, biliyor musun, evlat? Senden hoşlanıyorum. Akıllısın ve cesursun. İlk andan itibaren bunu anladım. Cesur ve akıllı bir çocuk için bu kasabanın uygun bir yer olmaması ne fena. Kartlarını doğru oynarsan belki seni adamlarımın arasına katabilirim. Buna ne dersin?"

145

"Şey... aslında bilmiyorum..."

"Hiçbir söz vermiyorum, duydun mu? Ama gözlerinle kulakları^ dört açar ve beni ilgilendirebilecek her şeyi bana bildirirsen... şey kim bilir? Belki de bu lanet kasabaya tekmeyle savurup parlak serüven ve günah dünyasına peşimden gelirsin! Kendine nasıl bakarsın, evlat?"

"Anlayamadım."

"Nafakanı nasıl çıkarırsın?"

"Kane Ticaret'teki Bav Kane'e yardım ediyorum. Ahırdaki Bay Stone için bazı işler yapıyorum. Profesör Murphy'nin dükkânını temizliyorum. Oteldekilere kahvaltı hazırlıyorum, süpürüyorum, bunun gibi işler."

"Tanrı bizi esirgesin, bu kasabadaki bütün işleri sen yapıyormuş-sun!"

Matthew acı acı, "Bunu bir daha söylesenize," dedi.

"Tamam, yarın sabah üç kahvaltı daha hazırlayabilirsin. Kocaman porsiyonlar! Ama çok erken olmasın.

Adamlarım kadınlarla ilgileneneğinden geç, çok geç kalkacağız. Kendimizi kadınlara gark edeceğiz!

Kasabanın bütün silahlarını toplamamın bir nedeni de bu. Bir insan kendini kadınlara verdiği zaman tetikte

olamaz ve birinin kapımı tekmeyle açıp beni işin ortasında yakalaması durumunda çok utanırım, ne demek

istediğimi anlıyor musun? Zihninde bir canlandır! Çınlıçplak ve elimde kamışından başka bir şey yok!

Saldırgana nişan alıp, "Bang-bang, sen öldün!" demem gerekir. İşte burada yuhalama olur. Ya saldırgan ateş

edip elimdeki silahı düşürürse?! Tam iş! Bu berbat bir şey olur, değil mi?" Kahkahadan kırıldı. "Berbat!

Berbat! Berbat! OhohoV Kendini toparlayıp gözlerindeki yaşları sildikten sonra basamakta yana kaydı ve konuşmadan sokağın dağlara doğru olan kısmına bakmaya başladı. Neredeyse iki arkadaş gibi.

"Biliyorsunuz, Bay Lieders, gerçekten korkutucu bir insansınız."

Lieders elinin kenarıyla gözlerindeki son yaşları da silerek, "Doğru valla," diye kabul etti.

"Bay Delanny'nin otelde kalmanıza izin vermesine şaşırımdı." "Ha, bayıldığını söyleyemem. Ama o pislik herif önemli değil çünkü onu Örnek Zencim olarak seçtim." "Anlayamadım, efendim."

146

"Harper's Monthly Magazine'de 'Kongo'da Arap Köle Tacirleri' adlı bir yazı okudum. Herifler dergiyi dağıtıp

duruyordu, çünkü üzerinde belinden yukarısı çıplak bir zenci kadının resimleri vardı. Küçük dik memeleri olan

genç bir kadındı. Harper's gibi kaliteli bir dergi, beyaz kadınların memelerini okurlarına sunarak hakaret

etmez asla, ama nedense siyah memeler eğitsel ve canlandırıcı bir şey olarak görülür. Şey, bu yazıda Arap

köle tacirlerinin tüm bir zenci köyünü ele geçirerek kimse ne olduğunu anlayamadan bütün silahları

topladıklarını, sonra kendilerine zarar vereceklerin başına ne geleceğini göstermek için köyden birini

seçtiklerini yazıyordu. Bu Örnek Zenci'yi köyün tam ortasına getirmişler ve yazarın 'en iğrenç ve aşağılayıcı

işkenceler' dediği şeyler yapmışlar. O yazıyı defalarca okudum, ta ki ezberleyene dek. Şu Araplar işi biliyor!

Bir kasabayı kontrol etmenin en iyi yöntemi. Anlayacağın Bay Delanny benim Örnek Zencim olacak. Bunun

sana çok zalimce geldiğine bahse girerim." "Geliyor, kesinlikle."

"Hi-hi, şey, aslında zalimliğin tam tersi bu, çünkü sonuç olarak birçok gereksiz acı ve cezayı önlüyor. Bu tür

kararlar vermek hoş değil tabii, ama lider olmanın da bir parçası. Ayrıca gerekli... genel iyilik için. Kirişi

kırdığım zaman Ufaklık'la Bobby-Evladım'ı yanıma almama neden olan da aynı düşünceydi. Pek akıllı değiller

—bunu kabul edelim, normal bile değiller!— ve Kutsal Misyon'uma aldıkları bile yok, ama yerel halkın

dikkatini çeken türden aşağılık, çirkin orospu çocukları. Beni anlıyor musun?" Matthew cevap vermedi.

"Elbette onlar gibi süprüntü tipler Kurtuluş Ordu'mda asla lider olamaz. Bunun için cesareti, beyni ve derin bir

yurtseverliği olan parlak gençlere ihtiyacım var. Bana siper olacak birine ihtiyacım var! Gözüm ve kulağım!

Dava uğruna şehit düşersem... ki büyük ihtimalle öyle olacak, bayrağı devralacak birine. Benim ihtiyacım

olan bir veliaht prens! Biliyor musun, evlat? Sen bu veliaht prens olabilirsin." Zihninde büyük bir poster

canlandırıyormuşcasına önündeki boşluğu eliyle taradı. "Aranıyor: Veliaht Prens! Makul saatler! Seyahat ve

ilerleme imkânları! Aptallar, renkli ırktan olanlar ve yabancılar başvuramaz!" Sesi fısıltıya dönüştü. "Seni

neden seçtiğimi biliyor musun?"

147

"Hayır, efendim." Matthew aralarına daha fazla mesafe açmak için kıyın kıyın poposunu kaydırdı.

"Seni seçtim, çünkü aynı kumaştanız, senle ben. Bunu gözb inde görüyorum. Biz neyiz biliyor musun, evlat?

Örselenmiş çocuklar. Örselenmiş çocuklar! Ruhu güçlenmeden önce bir çocuğu örselersen, sonunda iki

şeyden biri olur çıkarsın: Ya dünyanın seni ayakları altına alıp yüzünü çamurla sıvamalarına izin veren

omurgasız bir köle ya da içinde dizginlenemez bir öfke kaynayan tehlikeli bir Doğa Gücü! Bu öfke soylu bir

davaya kanalize edildiği zaman da... şey, o zaman korkutucu ve huşu uyandırıcı biri olur çıkarsın!" Matthew'a

dönerek araştıran gözlerle baktı. "Seni kim örseledi, evlat? Beni, önce babam, sonra erkek bir öğretmen,

islahevinde de bir müdür örseledi. Ama artık daha fazla örselenemem. Bundan böyle örseleyen ben

olacağım. Söyle bana, evlat. Seni kim örseledi? Baban mı?"

"Ben hiç örselenmedim."

"Bu tam bir palavra, evlat. Gözlerinin en dibine kadar örselendiğin belli. Ya bu dünyada bir hiç olacaksın ya

da huşu uyandırıcı bir insan! Biz örselenmiş çocuklar böyleyizdir. İşte buna Karma! diyorlar." Sırtıp göz kırptı.

Matthew, Lieders'in tarafında Peder Hibbard'ın madencilere vaaz verdikten sonra Sürpriz Maden Damarı'ndan

uzanan patikadan geldiğini görünce konuyu değiştirme fırsatı bulduğuna memnun oldu. Parmaklarını şaklattı.

"Ha, kasabada yaşayan bir kişi daha var. Onu tamamen unutmuşum."

"Kimmiş o?"

"Leroy Hibbard adlı bir peder. Her pazar Damar'a giderek madencilere sert bir vaaz verir. Ama genellikle

pazartesi günü güneş batmadan önce döner."

"Bir vaiz, ha?"

"Şey... tam denemez. Viski içer, gece geç vakitlere kadar kadınlarla düşüp kalkar, sonra ne kadar günahkâr ve beş para etmez olduğunu haykırıp durur. Bay Stone da onun beş para etmez olduğu fikrine katılıyor. Peder Hibbard'ın ateş edecek mermiye değmeye -hey, iti an çomağı yanında bulundur." Lieder homurdanarak basamaktan kalktı ve vaizin yaklaşmasını

148

ayakta bekledi. Sağ elini beline tıktığı tabancanın kabzasına koymuştu. Ağzının kenarıyla, "Adı ne demiştin?" diye fısıldadı. "Hibbard."

"Bak bak, bu Peder Hibbard değilse ne olayım!" diye selamladı. "Kahrolayım ki öyle! Evinize hoş geldiniz, Peder! Sizin için sürünüze göz kulak oluyordum!" Uzattığı elini, şaşırın din adamı tereddütle tuttu, ama parmaklarındaki kemikler Lieder'in güçlü kavrayışıyla çatırdadı. "Bakın ne yapacağız, siz ve ben, Peder. Evinize gidecek ve çene çalacağız, zaman içinde evinizde olan silahları bana verebilirsiniz. Kim bilir? Hatta büyük bir günah çıkarma itkisi bile duyabilirim aniden."

Madenden oraya toz içinde altı saatlik yürüyüşü boyunca, Gezginler Otel'i'nde Jeff Calder'dan içki aldığı arka kapının görüntüleri Peder Hibbard'ın aklını meşgul etmişti, bu yüzden eski şerif ofisindeki yabancıyla konuşmak istemedi. Ama Lieder, Peder'in gözlerinin içine bakarak gülümserken elini sımsıkı tutuyordu, onu evine -hemen!- götürmezse, tüfeğini ateşleyip geri kalan ömrü boyunca beş para etmez bir kötürüm yapmak zorunda kalacağını söyledi. Kendi başını yemiş olacaktı, "... çünkü bir insana şiddet uygulayanların kendisi o şiddetin kurbanıdır ... Paul'den Çipavalara: 7, 13. Bu pasajı bildiğinizden eminim."

Matthew basamaklarda oturarak iki adamın tozlu sokakta günbatımının son ışıklarına doğru yürümesini seyretti. Peder Hibbard'ın ince, simsiyah vücudunun arkasından bir gölge gidiyordu.

Matthew şerifin ofisine dönerek kendini yatağa attı. Üzerine kasvet çökerken döşemedeki bir çatlağa gözlerini dikti. Bir süre sonra... bir saat, belki daha fazla... gözlerini kırıştırarak Öteki Yer'de ortaya çıktı ve yavaşça kapının üstündeki tüfeği almak üzere doğruldu. Sonra yatağın altında kumaş torbayı aradı, şerifin yıldızı ve el yapımı mermiler de dahil olmak üzere hazinelerini battaniyenin üstüne döktü. Silahı ortadan kırıp içine bir mermi koydu. Sıkıca yerleştirdiğinde merminin üstündeki balmumundan ince bir tabaka koptu. Ahhh! Tırnağıyla balmumunu alırken iğrenerek ürperdi. Mermiyi tüfekten tekrar çıkarıp organik ve pis bir şeymiş gibi torbanın içine attı, sonra balmumlu merminin yarattığı duyguyu yok etmek için ellerini gömleğine sildi.

149

Kalp atışları normale dönünce kafasını toplamaya çalıştı. Bir saat içinde Kane Ticaret'e gidip BJ Stone ve Bay Kane'le buluşması gerekiyordu. Ama önce pansiyona gidip Bjorkvist erkeklerinin savaşta onlara katılıp katılmayacağına bakması iyi... Ne Allahın belasıydı bu adamlar?

Tüfeği tekrar kapağına asarken gözleri Lieder'in kenara fırlattığı kitaba takıldı.

Böyle bir adamın Ringo Kid kitapları okumasından gerçekten nefret ediyordu!

BJORKVISTLERİN ODUNLUĞUNA YAKIN BİR gölgelikte duran Matthew, pansiyonun mutfağına açılan cam kapıdan içerisini görebiliyordu. Mutfakta Kersti lamba ışığında çalışıyor, ocağın üstündeki büyük demir tencereden kepçeyle kovaya yemek dolduruyordu. Kovayı Gezginler Otel'i'ne götürerek her zamanki otel sakinlerine ve o üç yabancıya yemek verecekti. Bayan Bjorkvist kendi ailesi için de yeterli yemek hazırlamış, ama son dakikada hepsini otele göndermeye karar vermişti, böylece yabancılar yeterli yemek olmadığından şikayet edemeyecekti. Ya oğluyla kocası? Onların iştahları zaten kesilmişti, o adamların yaptıklarından sonra. Matthew gizlice arka merdivene süzüldü. "Kersti?" diye fısıldadı, dudakları cama değdi degecekti.

Kersti biraz bastırabildiği bir şaşkınlık çığlığı attı. "Senin neyin var?! Bir insan böyle korkutulur mu?"

"Afedersin, ama ben—"

"Neredeyse çorbayı döküyordum! O zaman canına okurdum!"

"Şist, sesini alçalt, lütfen. Kapağına gel. Seninle konuşmam gerek, ama adamlardan biri etraflarda dolanıyordur diye aydınlığa çıkmak istemiyorum."

Suratını buruşturan kız üç büyük teneke Beechnut marka şeftaliyi (çok yoğun şurup) taş lavaboya taşıdı ve konserve açacağıyla ve öfkeli enerjiyle kutuları açmaya girişti, dudakları inatla onunla konuşmayı reddettiğini gösterir şekilde sıkı sıkıya kapalıydı. Matthew

150

yzı çok net görebiliyordu, çünkü kız camın aydınlık tarafındaydı, ajna karanlık tarafta olduğu için kız onu ancak şöyle böyle görüyordu. Matthew tam bir dakika sessizce orada durduktan sonra Kersti "Eee?" dedi tıslar gibi.

"Buraya gelen adamlar. Bay Kane buradan yanında silahlarla çıktığını söyledi."

"Doğru söylemiş. Babamın bütün silahlarını aldılar. Hatta Oskar'ın tüfeğini bile."

"Hepsini aldılar mı? Babanın onlardan kaçırabildiği olmadı mı?"

"Kaçırılmak mı! Sen deli misin?"

"Şişşt."

Kersti sesini kısıtı, ama "Babamın bir şey kaçırabilmesinin hiç yolu yoktu. Böyle hırpalanmışken," diye konuşurken sesinde gerilimli bir cıyıklama vardı.

"Ona zarar verdiler mi?"

"Patron olanı, kâfir Çinlilere dağıtmak üzere silahları toplamak üzere geldiklerini söyledi. Babam buradan defolun gidin dedi. Oskar da babamın yanında duruyordu, kavga etmeye hazırdı. Ama uzun kollu ve büzülmüş dudaklı iri kıyım adam —kim olduğunu anladın mı?"

"Ona Bobby-Evladım diyorlar."

"Tamam, babamın yanına gitti ve karnına bir yumruk attı. Sert bir yumruk. Sonra hem babamı hem de Oskar'ı saçlarından yakaladı ve suratlarını birbirine vurdu. Üç-dört kez! Sonra bırakınca yere yığıldılar, kanayan burunları ve yarılmış kaslarıyla yere oturdular. Sonra patron anneme gerçekten üzgün bir sesle adamlarının böyle bir şey yapması gerektiği için ne kadar üzgün olduğunu, ama annemin evdeki bütün silahları vermesinin iyi olacağını söyledi, çünkü bir silah sakladığımızı keşfederlerse tam deliye dönermiş. Şey, annemin ne kadarsilah varsa hepsini verdiği bahse girebilirsin. Onu suçlayamayız, değil mi?"

"Hayır, ama birkaç silah olsa kullanabilirdik."

"Biz kim?"

"Şey..." Neredeyse BJ Stone ve Bay Kane'in adını söyleyecekti, ama kendini tuttu. "... biliyorsun, bu adamlarla mücadele etmek için biraraya gelenler."

151

"Onlarla mücadele etmek mi? Sen deli misin?"

"Şişşt."

"Sana şişşt! Böyle adamlara karşı konulamaz! Hepimizi öldürte-ceksin! Annem onların yalnızca madendeki gümüşü istediklerini söylüyor ve en akıllıcı şey almalarına izin vermekmiş. Bizim gümüşümüz değil! Bize ne ki."

"Ama onlar yalnızca soyguncu değil. Kaçık onlar. Cinayet işliyorlar. Öyle korkunç bir duygu var ki içimde, Kersti, eğer biz—"

"Kaçık olan sensin! Babamla Oskar'ı bu çılgınca plana ikna etmeye çalışmanın hiç yararı olmaz. Çok kötü durumdalar. Zaten annem de onlara izin vermez." Son kutuyu da teneke kovaya dökerken kaygan şeftali parçaları su sıçratıyordu. "Şimdi buradan git, beni duydun mu? O adamların biz Bjorkvistler'in onlara karşı bir şey yapmaya çalıştığını düşünmelerini istemem, özellikle babamla Oskar'ı otele götürmüşken."

"Ne?"

"Biraz önce buraya gelip onları aldılar."

Matthew adamların otelden çıkıp sokakta yürüdüklerini görmediğine şaşırılmıştı. Sonra bunun yatakta oturup Öteki Yer'e gitmişken olmuş olabileceği kafasına dank etti.

"Annem senin ne yapmak istediğini öğrense, ne yapar biliyor musun?" dedi Kersti. "Adamların iyi tarafına rastlarım da babamla Os-kar'a daha fazla zarar vermezler umuduyla seni ispiyonlar."

"Ama Kersti, bu adamların iyi tarafı falan yok. Onlar insanlara zarar vermekten hoşlanıyor. Onlara eğlence çıkıyor."

"Bjorkvistler'e zarar vermediği sürece benim için hava hoş! Buradan uzak dur! Benden uzak dur!"

Matthew gözlerini kapattı ve dudaklarını cama yapıştırdı. "Tamam. Gidiyorum." Dudaklarını ıslattı, bir an onu çocukluğuna döndüren kirli cam tadını hissetmişti. "Kersti? Bu adamlara silah bulmaya çalıştığımı söylemeyeceksin, değil mi?"

"Sana iyilik yapmak için hiçbir neden yok, Matthew Dubçek. Bana bu şekilde davrandıktan sonra."

"Bunu biliyorum, Kersti. Duygularını incittiğim için gerçekten çok üzgünüm. Ama buraya geldiğimi söylemeyeceksin, değil mi?"

152

Kersti boş şeftali kutularını çöp variline attı, kasten çıkardığı takırtı Matthew'un suratını buruşturmasına ve karanlıkta çevresine bakınmasına neden oldu. Kersti ona dik dik baktı. Sonra içini çekti. "Hayır, söylemeyeceğim. Şimdi sen... buradan gider misin!"

"BİR DAKİKA, BAY STONE. Adım adım gidelim. Hata yapma lüksümüz yok." Bay Kane'in sesi kısık ama heyecanlıydı: heyecanlıydı, çünkü hemen bir karar vermeleri gerekiyordu; kısıktı, çünkü lamba yakmaya cesaret edememişlerdi ve karanlıkta yüksek sesle konuşan insanlar ancak sarhoşlar ve korktuğunun düşünülmesinden korkanlardır.

BJ Stone, "Haklısınız," dedi. "Fazla ileri gittim. Fazla zamanımız yok da."

Birkaç dakika önce Matthew yavaşça Kane Ticaret'in arka kapısından içeri süzülmüş ve Bay Kane'in tezgâhının bir ucuna oturmuştu. Solunda ve sağında BJ Stone ve Bay Kane birbirlerine dönüktü. Gözleri karanlığa alışınca profillerini görebilmeye başladı, dükkân vitrininden giren ayışığında kaşları ve burunları parlıyor ve bir gözleri dükkân içinin karanlığında parlıyordu. Ruth Lillian Matthew'un karşısına oturmuştu, sırtı vitrine dönüktü. Yüzü gölgede kalmıştı, ama ayışığının binlerce küçük ışığı bakır rengi saçlarını aydınlatıyordu. Bir babasına bir Bay Stone'a bakarken loş ışık gözlerinde belli belirsiz lekeler yaratmıştı.

Matthew'un dolunay ışığından dükkânın emici karanlığına aniden dalışı, otelde hazırlanan tehdidi konuşan iki tek gözlü adamın seslerindeki kısık gerilim, Ruth Lillian'ın karşısında oturması, parlayan saçları —bunların hepsi Matthew'a gündüz görülen rüya, bir kâbus yeri gibi geldi. Kendine hatırlatmak zorundaydı bunun gerçekten yaşandığını... gerçekten yaşandığını... gerçekten yaşa—

"Fazla zamanımız olmadığını biliyorum, Bay Stone. Ama seçeneklerimizi dikkatle gözden geçirmeliyiz," dedi Bay Kane. "Fazla temkinli ve kılı kırk yarar olduğumu düşünebilirsiniz, ama..."

153

Omuzlarını sıkıca silkmek üzere kaldırdı: belli belirsiz aksanı gibi kökenini ortaya koyan bir hareket.

İki adam kasabanın felaketinin başlamasından beri Yirminci Mil'in sakinleri olsalar da, ticari konuşmalar ve nezaket sözleri dışında konuşmamışlardı, ama ikisi de birbirlerindeki tutku ve zekâyı anlamış ve zihinsel yalnızlık anlarında belli belirsiz dost olmalarını istemişti.

Bay Kane t'nin üzerine hafifçe basarak, "Tamam," diye devam etti. "Emin olduğumuz şeylerden başlayalım. Bu adamlar gümüşü çalmak için geldiler. Tamam mı?"

"Tamam. Ama elbette asla ele geçiremeyecekler. Trenle gelen altmış madenci varken olmaz, üstelik çoğu silahlı."

"Ha, ama bu adamlar madencileri bilmiyor."

"Biliyorlar. Ben anlattım."

"Siz mi anlattınız?"

"Evet. Yirminci Mil'de kalmanın hiçbir yararı olmadığına ikna etmeye çalışıyordum. Ama adamlara mantık işlemiyor. Kaçık onlar."

Bay Kane aksanını sorduğu zaman Lieder'in soluk renkli, aniden bomboş olan gözlerini hatırladı. "Evet, tamam, diyelim ki adamlar kaçık. Bu ne anlama geliyor –Bu ne? Neler oluyor?"

Sokağın karşısındaki otelden duraksamalı, kısık bir sesle "Rock of the Ages" şarkısını söyleyen erkek sesleri geldi. Ama ilk dizeyi tekrarlarırken sesler yükseldi, sonra gene tekrarladılar, gene... her seferinde daha yüksek bir tonda.

BJ ilk notayla sessizlik için elini kaldırırken sese doğru eğildi. "Çok komik. Dört –hayır, beş erkek sesi var. Yanlarındakiler kim?"

Bay Kane, "Bjorkvistler," dedi. "Belki başkaları da." İki yabancının Bay Bjorkvist'le Oskar'ı önlerine katıp otele götürdüklerini güldüğünü anlattı. Yüzlerinde dayak yemişler gibi bir görüntü vardı.

Matthew başını salladı, Kersti'yle konuştuğunu açık etmeden onları anlatmak istiyordu.

BJ, "Ama neden onları otelde istesinler?" diye yüksek sesle düşündü. "Peki neden şarkı söylüyorlar Tanrı aşkına?"

Bay Kane, "Bilmiyorum," dedi. "Belki sarhoş olmuşlardır. Ya da belki..." Ellerini birbirine çarptı.

Şarkı bıçakla kesilmiş gibi durdu. Sonra yüksek tonda bir alkış sesi geldi.

154

BJ, "Onları şarkı söylemeye zorlamış olabilir mi?" diye sordu. "Liderlerinin sapık bir mizah duygusu var."

Bay Kane bunu sessizce sindirdikten sonra, "Bana öyle geliyor ki iki seçeneğimiz var," dedi. "Ya kımıldamadan durur ve işin patlamasını umarız ya da bir tür eyleme geçeriz. Her iki yolda da riskler çok açık. Yararları ise... o kadar açık değil."

Otelden piyano sesleri geldi: akıcı bir balat. Matthew şarkıyı biraz biliyordu: kafesteki bir kızla ilgili bir şarkı. Erkek seslerine bir soprano sesi katıldı. Matthew, "Bu Queeny," dedi. Öbürleri ona soru sorar gibi bakınca da, "Quenny... ah... eskiden gösteri dünyasın-daymış."

BJ Bay Kane'e döndü. "Hiçbir şey yapmadan oturma seçeneğine sahip olduğumuzu sanmıyorum. Madenciler Damar'a döndükten hemen sonra gelmeleri kötü. Bu demektir ki tam altı gün katlanmak zorunda kalacağız."

Bay Kane, "Çok uzun," diye ona katıldı. "Çok çok uzun. Peki ne öneriyorsunuz?"

"Şey, yarım düzine kadar plan yaptım, ama hepsi sonuçta aynı kapıya çıkıyor. Kendimizi korumak için birarada olmak zorundayız. Özellikle de..." Ruth Lillian'a şöyle bir bakarken çizgi gibi olan gözü görünmez oldu.

Bay Kane başını salladı.

Otelden bir kahkaha patlaması yükseldi ve piyano tekrar "She's Only a Bird in a Gilded Cage" şarkısına başladı, ama bu kez söyleyen yoktu.

BJ devam etti. "Bir olasılık da Kane Ticaret'te barikat kurmak olabilir ya da—"

Bay Kane, "Neden burası?" diye sordu.

"Çünkü burada yiyecek var. Ayrıca soygun olur diye sakladığınız silah."

"Yiyecek evet. Ama silah yok. Tezgâhın altında bir tane tutuyordum, ama artık yok. Doğruyu söylemek gerekirse silahlardan korkuyorum."

BJ uzun uzun içini çekti. "Evet, kabul etmeliyim ki bu darbe oldu. Doğal olarak tezgâhın altında falan bir silahınız olduğunu düşünmüştüm."

155

Sokağın karşısında bir kahkaha tufanı koptu. Biri dişlerinin arasından ısılıkla bir şeyler çaldı. Piyano baladı çalmaya devam etti.

"Şey, belki burada tutunmaya çalışsak da olur," dedi BJ. "Bu onların dikkatini Kane Ticaret'e çekmekten başka bir şey yaramaz, üstelik –Allaha şükür– Ruth Lillian'ın varlığını henüz bilmiyorlar. Bu durumda bize yalnızca bir yol kalıyor. Kasabanın erkeklerini bir araya toplayıp onları buradan atmamız."

"Öldürmeliyiz mi demek istiyorsunuz?"

"Bay Kane, ben şiddet yanlısı bir insan değilim. Üstelik pasifist ilkelerim cömert bir korkaklık oranıyla pekişir. Ama bunlar gibi adamlar söz konusuysa..."

"Ama onlarla hesaplaşmaya kalkarsak büyük ihtimalle vurulacak olanlar biz oluruz. Kaldı ki bütün silahlar onlarda."

"Bütün silahlar değil. Bjorkvistlerde av tüfekleri var ve eğer bize katılırlarsa biz—"

"Hayır, efendim," diyerek Matthew araya girdi. "Bjorkvistler'de hiç silah yok. O adamlar gelip silahlan almış. Bay Bjorkvist'i ve Oskar'ı dövmüşler. Suratlarını birbirine tokuşturup burunlarını kırmışlar."

"Sen bunu nereden biliyorsun?"

"Konuşmak için gizlice oraya gittim... onlarla." Bir an gözleri Ruth Lillian'a gidip geldi. "Neler olduğunu öğrenmeye çalışıyordum. Bu kadar kötü dövüldükten sonra Bjorkvistler bu adamları öfkeli edebilecek bir şey yapmaya cesaret edemez."

"Anlıyorum." Sessizlikte Matthew BJ Stone'un yutkunma sesini duyabiliyordu. "Peki...!" Dilini dişlerinde gezdirdi. Sonra: "Tamam. Ama gene de geriye Gezinler Otelindeki insanlar kalıyor. Şimdi, Jeff Calder'da İç Savaş tüfeğinin durduğunu çok iyi biliyorum. Sarhoş olduğu zaman elinde sallayarak nasıl bir kahraman olduğuyla böbürlenir. Ve elbette Delanny bir tür kumarbaz silahı, bir cep tabancası falan zulalamıştır. Bu iki silah demek. Ayrıca —Bu nedir? Bir şey mi var?"

Bay Kane başım iki yana sallıyordu. "Calder'ın ve Delannynin silahlarını da almadıklarını düşünmenin nedeni nedir? Almamış olsalar bile ölüm döşeginde bir kumarbazla tek bacaklı yaşlı bir adamın dişlerine kadar silahlı üç kaçık katile karşı şansı ne olabilir? Küçük-semek niye—"

156

Piyano tiz bir sesle şarkının sonuna geldi, sonra viskinin dili dolandırması nedeniyle sözler bozuk çıksa da, bir kadın sesi, sövüp sayma niyeti çok açık bir dizi söz sarfetti. Sert bir kahkaha.

Bir çılgılık ve Kane Ticaret'te oturan dört kişinin soluklarını tutmasına neden olan bir cam kırılması.

Barın kapıları otelin iki yanına çarparak açıldı. Bay Kane pencerenin yanına giderek sokakta Gezinler Otel kapısından sızan lamba ışığına baktı. "Tanrım, o..." Masaya dönerek iskemleye çöktü. "Kadını çırılçıplak soyup sokağa atmışlar." "Kimi?" "Yaşlı olanını." "Quenny mi?" Bay Kane başını salladı.

Otelin içinden balat tekrar başladı ve sarhoş sesler yükseldi... çünkü onun sevgisi ç-o-o-k eski, çünküyâş-ş-ı adamın al-t-t-ını...

Bir süre sessiz durduktan sonra Matthew dışarıda çıplak yatan Quenny'nini kafasından atmaya çalışması gerektiğini hissetti. "Ah... Bay Lieder birkaç saat önce şerif ofisinde beni görmeye geldi."

BJ, "Ne istiyordu?" diye sordu.

"Silah arıyordu. Çok konuştu, ama ne zaman şaka yapıyordu ne zaman yapmıyordu anlayamadım. Ona çocukluk halini hatırlattığımı söyledi. Çetesine girmek isteyip istemediğimi sordu. Onun kılıcı ve kalkanı, havarisi olmama ilgili bir şeyler söyledi —nasıl konuştuğunu biliyorsunuz."

"Peki sen ona ne dedin?"

"Ne diyeceğimi bilemedim. Mankafayı oynadım." Bay Kane, "İyi yapmışsın," dedi. "Senden hoşlanmışsa, belki senin yakınına sokulmana izin verir, o zaman ne yapmayı planla—" Otelden atılan bir silah sesiyle hepsi düşünmeden ayağa fırladı. BJ pencereye giderek gizlice sokağı kolağan etti. Bay Kane, "Ne var?" diye fısıldadı.

"Kadın iyi. Korkuyordum, onlar... Ama hâlâ basamaklarda oturmuş, başı bacaklarının arasında. Körkütük sarhoş, bir bakışta anlaşılıyor." Sonra Ruth Lillian için iyimser bir ses tonuyla: "Havaya ateş"

157

etmiş olmalılar. Biliyorsunuz... sırf gürültü yapmak adına gürültü yapmak."

Bay Kane parmak uçlarıyla alnını ovuşturdu ve gözlerini kapattı. Sonra sakın bir sesle, "Ya zehir?" dedi.

BJ, "Zehir mi?" diye sordu. "Onları nasıl zehirleyeceğiz?"

"Bilmiyorum! Aklıma bu ihtimal geldi. Matthew yarın sabah kahvaltılarını hazırlayacak. Belki... bilmiyorum... kahvelerine konulan bir şey ya da..."

"Ama, baba!" dedi Ruth Lillian. "Bu herkesi öldürür. Bay De-lanny'yi. Kızları. Herkesi!"

"Ama bir şey yapmamız gerek!" Bay Kane masayı diziyile iterek ayağa kalktı. "Burada böyle oturamayız, onlar—!" Homurdanarak göğsünü şişirip dirseğine inen ağrıyı defetmek istercesine sol kolunu tuttu.

"Baba!"

Bay Kane iskemlesine yaslanırken sıkı dişlerinin arasından, "Bir şey yok," dedi. "Yalnızca..."

Ruth Lillian babasının elini tutunca Matthew kızın ince parmaklarının babasının sıkışıyla ezildiğini gördü. Bu şekilde eklemlerinin ezilmesi acı veriyor olmalıydı, ama kız hiç ses çıkarmadı.

Bay Kane iki kez yutkundü, her seferinde göğüs ağrısına katlanmak için dimdik durmaya çalışırken küçük sesler çıkardı. Sonunda uzun bir iç çekti... son ağrı dalgasını test ediyormuşçasına, ihtiyatla. Ardından... bir süre sonra, "Geçti," diye fısıldadı. "Allaha şükürler olsun."

BJ Stone, "İyi misiniz?" diye sordu.

"Evet, evet, şimdi iyiyim. Ben... özür dilerim." Ruth Lillian'ın elini bıraktı ve vermiş olabileceği acıyı dindirmek istemişcesine okşadı.

Bir süre sonra BJ, "Tamam, hiç değilse lehimize bir nokta var," dedi.

Bay Kane gülümsemeye çalışarak, "Söyleyin," dedi. "Şu anda küçük de olsa iyi bir habere hazırım." "Coots'u bilmiyorlar. Adamlar geldiğinde Coots Damar'a eşek götürmüştü. Yarın sabah erkenden dönmesini bekliyorum."

"Onda silah var mı, Coots'da yani?"

158

"Evet. Yola çıktığında yanına antika kapaklı Colt'unu alır. Yılanlardan korkuyor. Bu dünyada Coots'un korktuğu tek şey yılanlardır."

Bay Kane, "Demek lehimize iki şey var," dedi. "İçeride Matthew var... az çok öyle sayılır. Yarın sabah da Coots dönecek ve adamların bilmediği silahlı bir insanımız olacak."

Ruth Lillian, "Beni de bilmiyorlar," dedi.

Babası sert bir sesle, "Evet ve bu böyle de kalacak," cevabını verdi.

"Ama bir dakika!" dedi Matthew. "Ya Coots'un patikadan geldiğini görürlerse? Demek istiyorum ki, neler olup bittiğini bilmiyor. Kasabaya gizlice gelmesi için bir neden yok."

"Haklısın," dedi BJ. Bu kadar önemli bir şeyi kaçırmış olduğu için karnına ağrı girdi. "Şafaktan önce patikaya çıkar ve on« neler olup bittiğini anlatırım."

Bay Kane, "Ya adamlar sana bakmaya gelir de ahırlarda bulamazlarsa?" diye sordu.

Ruth Lillian yalınkat bir havayla, "Coots'u uyarmaya ben gideceğim," dedi.

"Sen hiçbir—"

"Ama baba! Başka kim gidebilir? Dükkândan bir şey isterler diye senin burada kalman gerek. Matthew kahvaltı hazırlamaya gidecek. Bay Stone'un ahırdan ayrılmaması gerektiğini biraz önce sen söyledin."

"Beni dinle. Sen bu—"

BJ sözünü kesti. "Kız haklı, biliyorsun. Sabah ilk iş gizlice çıkar ve patikaya giderek Coots'u karşılar. Arka penceremde nöbet tutarsam, çayırılığa gelmeden on beş dakika kadar önce onları Shinbone Cut çevresinde görebilirim." BJ sıcak bir fincan kahveyi hazır etmek için sık sık Coots'un dönüşünü gözlerdi. "Geldiklerinde de gizlice—"

"Kızımın yakalanma riskine atılmasına izin ver—"

BJ tekrar sözünü kesti. "Bay Kane, Ruth Lillian akıllı bir kız. Aptalca bir şey—"

Bay Kane kesin bir ifadeyle, "Hayır," dedi. "Hayır."

Matthew, "Efendim," dedi. "Ya Ruth Lillian binaların arkasına çok dikkat ederek geçse ve şafaktan önce ahırlara gitse? O zaman ilk ışıkla birlikte patikaya geçebilir, Coots'la buluştuğu zaman da olabildiğince sessiz olması için onu uyarır. Sonra da—"

159

"Ben hiç—"

"Hayır, yalnızca bir dakika izin verin, efendim. Sonra patikada yoluna devam edecek Sürpriz Maden Damarı'na gidebilir ve oradaki madencilere neler olup bittiğini anlatabilir. Böylece kasabadan çıkmış ve güvende olur, Coots uyarılmış olur ve—"

"—ve madenciler buraya gelip adamlara sürpriz bir baskın yapabilirler!" diye BJ sözü devraldı. "Dişlerine kadar silahlanıp yolun büyük kısmını trenle gelirler, sonra bir mil kala hat boyunca yaya yürürler, sessizce... gece belki. Tamam!"

Bay Kane bu planın anlamlı olduğunu görüyordu, ama gene de Ruth Lillian'ı bir riske sokmakta tereddütlüyüdü. "Patikayı çıkabileceğine emin misin? Ben kendim Yirminci Mil'den daha yukarıya çıkmadım."

BJ, "Dik ve zordur," diye kabul etti. "Yağmur yağdığında da tuzakları vardır. Ama kuru olduğu sürece başarılabilir." Ruth Lillian'a döndü. "Rahat olmalısın. Kendini zorlama. Damara varmak rahat rahat dokuz,

belki on saat sürebilir, buna göre hazırlan. Madenciler gelene kadar bu kaçıklara insanlara zarar verecek bir neden hazırlamamak bizim işimiz olacak. Eee? Kabul ediyor musunuz, Bay Kane?"

Ruth Lillian babasının koluna dokundu. Kısa bir iç mücadeleden sonra Bay Kane gözlerini kapadı ve başını salladı. "Evet, evet, onu kasabadan çıkaracak her şeye varım."

BJ, "İyi," dedi. "O halde yarın sabah, Ruth Lillian'ı patikaya kadar götürdükten sonra nöbete yatacağım."

Coots'u Shinbone Cut civarında görünce de otele gidip patronla konuşacağım. Ona gümüşü elde etme şansı olmadığını söyleyeceğim ve diyeceğim ki —allah kahretsin, ne diyeceğimi bilmiyorum. Yolda bir şey uydururum. Ama öyle ya da böyle Coots'un fark edilmeden ahırlara girmesini sağlamak için dikkatlerini dağıtacağım. Peki! Böyle olacak. Şimdi hepimiz biraz uyusak iyi olur sanırım. Yarın sabah sıcak tutacak ve rahat bir şeyler giymeyi unutmayın, genç bayan. Matthew? Queeny konusunda bir şey yapman gerek."

"Ben mi? Ah... ne yapacağım?"

"Şey, zavallı kadını orada çıplak bırakamayız. Onu evine götür."

"Ama ben—"

160

"Ruth Lillian, Matthew'a kadını örtebileceği bir şey bulabilir misin?"

"Elbette." Ruth Lillian raftan bir Hudson Bay battaniyesi aldı. "Bu jş görür mü?"

BJ, "Gayet iyi görür," dedi. "Tamam o halde!" İskemlesini geriye itti. "Konuşmamız gereken başka bir şey daha var mı, Bay Kane?"

"Hayır, herhalde hepsi bu kadar," dedi Bay Kane. "Biraz önce olduğundan daha, çok daha rahat olduğumu söylemek istiyorum."

Bay Kane'in sahte güveninin Ruth Lillian'ın rahatlamasına yönelik olduğunun farkına varan BJ uzanıp kızın kolunu tuttu. "Siz iyi misiniz?"

"Elbette." Ama istemeden titriyordu.

"Çok korkmuyorsun değil mi?"

"Hayır, efendim. Tam dozunda korktuğumu söyleyebilirim," dedi sahte bir gülümsemeyle. Sonra daha ciddi bir tavırla, "Beni merak etmeyin, Bay Stone. Yapılması gerekenleri yapacağım."

"Yolun açık olsun! Şimdi, Matthew? Şerifin ofisine gitsen iyi olacak."

"Ama ya Quenny?"

"Evinden ona doğru yürümelisin. Buradan çıkarken görölmeni istemiyorum."

"Ha, anladım. Elbette."

Bay Kane kızma, "Şimdi biraz yatsan iyi olacak," dedi.

"Uyuyamam ki."

"Belki öyle ama gözden uzakta olursun."

"Ama baba..."

"Ruth Lillian!"

"... Tamam, baba."

BJ, "Artık ikiniz de gidin," dedi.

Merdivenin üstünde Ruth Lillian Matthew'a battaniyeyi verdi. Almak için uzanırken Matthew'un eli kızın eline değdi ve hafifçe sıktı. Sonra ayrıldı.

İki yaşlı adam, uzun duygusal gerilimin ardından, karanlıkta yorgun ve mideleri ekşimiş olarak oturdu. Bay Kane konuştuğu zaman sesi kısıktı. "Sizce gerçekten bir şansımız var mı?"

"Ha, elbette!"

161

"Hım-m-m. Öyle düşünmeseniz bile, düşünüyormuş gibi yapardınız."

"Evet."

Bay Kane başını salladı. "Genç Matthew'dan çok şey istiyoruz. Casusluk gibi tehlikeli bir görev veriyoruz."

"Akıllı bir oğlan."

"Ha, evet, akıllı. Ama bir şey var..." Bay Kane omuzlarını kaldırdı, başını iki yana salladı.

BJ iki ay önceki Nebraska Plainsman'deki yazıyı hatırladı. Ana-babası... bu şekilde bulduktan sonra bir oğlanda ne kadar duygu-sal esneklik kalırdı? Matthew'a olup bitenleri anlatma fırsatı verip vermemeyi düşündü. Ama ya hatırlamak oğlanın sağlam tutan unutkanlık ve fantezi kumaşını sökmesine neden olursa? Bu gece akıllı bir karar veremeyecek kadar yorgundu. Ahırlara dönmesi gerekiyordu ve— Ama Bay Kane karanlığa doğru kısık bir sesle konuşmaya başladı, bakışları eski tezgâhın ayın aydınlattığı yüzeyine dikilmişti.

"Size silahlar beni korkuttuğu için tezgâhın altında, tuttuğum silahtan kurtulduğumu söylemiştim. Şey, bu doğru, ama ayrıca..." Omuzlarını silktikten sonra parmak uçlarıyla yılların muhasebesinin yıprattığı masa kenarına dokundu. BJ Bay Kane'in devam etmesini sabırla bekledi. "Çalışıyordum. Tam bu masada. Gece geç olmuştu ve karım hasta bir arkadaşını ziyarete gitmişti. Ha, hasta arkadaş falan olmadığını biliyordum, ama..." Derin derin iç çekti. "Muhasebe defterimi aıp oturmuştum, kafamı meşgul etmeye çalışıyordum... onu düşünmemeye... Sonra birinin verandanın basamaklarını çıktığını duydum. Güçlü, kendine güvenli bir erkeğin ayak sesleri. Kasabanın şerifini hatırlıyor musunuz?"

"Evet."

"Güçlü, kendine güvenli bir adam. Neyse, içeriye girdi, yıldızını bu masanın üzerine attı ve kasabanın işi geri alabileceğini söyledi. Başımı kaldırıp ona bakmadım. Yirminci Mil can çekişen bir kasaba olduğu için buradan gittiğini söyledi. Sonra —neredeyse rastgele— karımı da yanında götürdüğünü söyledi. Karımı hatırlıyor musunuz, Bay Stone?"

"Evet."

162

"Güzel bir kadın." "Evet. Güzel."

"Benim için fazla genç elbette, ama... güzel. Ruth Lillian ona çok benziyor. Şey, adam çıktıktan sonra burada bu masada saatlerce oturdum. Elimde soyguncuları korkutmak için sakladığım tabanca vardı. Bir insanı hiçbir zaman öldüremeyeceğimi düşünmüştüm hep, ama o gece... o gece birkaç dakika boyunca' öldürme noktasına geldim. Küçük kızım uykusunda ağlamasa... ona ne olacağını düşünmesem, Yirminci Mil gibi bir yerde tek başına... Bu yüzden horozu indirdim, ayağa kalktım ve gecenin karanlığında yürüdüm. Neredeyse gün ağarmıştı, durgun, soğuk ve ben..." Dudaklarını sıktı ve vücudu sarsıldı. "Kayalığın kenarına kadar demiryolu raylarından yürüdüm ve... o tabancayı olanca gücümle fırlattım! Görüyorsunuz ya, Bay Stone, silahtan kurtulmak, kendimi yalnız ve çaresizliğe gömülmüş bulduğum ilk gecede kızımın yetim olmasını

sağlamanın tek yoluymdu." Başını kaldırıp hafifçe gülümsedi. "O günden beri Yirminci Mil Kane Ticaret'te hiç silah yoktur. Şiddete karşı olduğum için değil. Yalnızca, dediğim gibi, silahlardan korktuğum için." BJ bir süre sessizliğin karanlığının içinde erimesine izin verdi. Sonra başını sallayarak gitmek için ayağa kalktı. Bay Kane de ayağa kalktı, el sıkıştılar. "İyi geceler, Bay Stone."

"Size de, Bay Kane."

DOLUNAY SOKAĞI SOLUK AMA her yeri aydınlatan bir ışıkla yıkıyordu, bu yüzden oteldeki görülmek için Matthew şerifin ofisine giderken Yazı Tura Kulübü'nün yıkıntıları arkasından dolaştı. İki terk edilmiş binanın arasındaki açıklıktan, Quenny'yi otelin basamaklarında ayışığında çıplak oturmuş sarhoş bir zavallılıkla kendi kendine sallanırken gördü.

Şerifin ofisinin arka kapısından içeriye girdi ve bir an durup Quenny ile nasıl ilgileneceğini düşündü. En iyisinin cesaretle sokağa çıkmak olduğuna karar verdi, böylece adamlardan biri onu görürse rahatsız olmuş gibi yapar ve gürültülerle bağrıışmaların onu uyandır-

163

dığını, neler olduğuna bakmaya geldiğini söyleyebilirdi. Lambası^ yaktı ve iyice açtı ki, kimse karanlıkta gezindiğini iddia etmesin Sonra Ruth Lillian'ın verdiği battaniyeyi aldı ve tam sokağa çıkmak üzereydi ki, gömleğini pantolonundan çıkarıp saçlarını karıştırması gerektiğini hatırladı.

"Quenny?" diye fısıldadı.

Kadın otel basamaklarına yarı oturur yarı uzanır haldeydi, kıvamını kaybetmiş, sütbeyazı bacakları iki yana açılmıştı.

"Al. Bunu üstüne sar." Matthew, Hudson Bay'i kadının omuzlarına koyarken sarımsı etine bakmamak için başını çevirdi.

Kadın ürpererek yün battaniyeyi üstüne çekti. "Bir centilmen böyle davranmazdı," diye mırıldandı. "Hiçbir gerçek centilmen bir bayana böyle sözler söylemez!" Sağ gözü şişkinlikten neredeyse kapanmıştı.

"Hayır, tabii ki söylemez, Queeny." Matthew onu ayağa kaldırmaya çalıştı, ama kadın çok ağırdı ve kıpırdamıyordu. Babası sarhoş ve inatçı olduğu zaman annesinin söylediği tatlı, her yola gelir bir sesle, "Bunları söylemek çok aşağılıkça," dedi. Anılar demetinde bir yerlerden, babasının baygın yatarken ağzından kan akıttığı ocak taşında ıslak bir noktayı hatırladı. "Hadi gel, Queeny. Biraz yardım etmen gerek. Seni kaldıramıyorum."

Kadın kendini topladı, sallanarak ayağa kalktı. Queeny "Nereye gidiyoruz tatlım?" Viski kokan soluğu Matthew'un midesini alt üst etti, kadının sesindeki dolaşık cilve boğazını tıkadı.

Matthew kadını şerif ofisinin kapısından yan destekleyip yarı sürükleyerek geçirip yatağa gördü. Queeny kemikleri aniden erimiş gibi yatağa çöktü. Matthew elini lambanın üzerine siper ederek söndürdü. Birdenbire karanlığa gömülmek yarı baygın Queeny'yi harekete geçirmişe benziyordu, dirseğinin üzerinde doğrulup, "... onlara artık içmek istemediğimi söyledim, çok teşekkür ederim, ama büzülmüş dudaklı kocaman adam beni masaya iterek içkiyi boğazımdan aşağıya döktü! Boğazımdan aşağıya...!" Hıçkırmaya başladı, vücudu sarsılıyordu. "Sonra bana zorla dans ettirdiler. Giysilerimi parçaladılar ve dans ettirdiler! Herkes bakarken. Ve gülerken! Bu bir bayana doğru bir davranış tarzı değil, öyle mi?"

"Hayır, kesinlikle değil, Queeny. Çok üzgünüm."

164

"Ohoho, öyle mi tatlım? Gerçekten ve gerçekten üzgün müsün?"

"Herkesin sana baktığını söyledin."

"Ve gülüyorlardı. Sahnedeysen cidden iyi bir dansçıydım. Tüy kadar hafif. Herkes el çırpıp ıslık çalardı ve... Ama bir kız yaş alınca..." Sıcak gözyaşları sesini tıkadı.

"Sana bakan o herkes kimdi, Queeny?"

"... tüy kadar hafif, öyleydin. Herkese sor istersen. Yedi Peçeliler Dansı'nda dans ettim. Ama görüyorsun ya tatlım, bir karı yaşlanınca biraz... şey, biraz hantallaşıyor. Bunu inkâr etmenin hiç yararı yok."

"Bahse girerim cidden iyi bir dansçıydın, Queeny. Sana kimin güldüğünü söylemiştin?" Annesinin sarhoş babasından biraz bilgi sızdırmaya çalıştığı zamanki yumuşak ısrarını taklit etti.

"Hepsi! Hepsi gülüyordu! Ve o lâf atmalar! O berber, yaşlı topal, vaiz, o hiç işe yaramayan Bjorkvistler. Üstelik sarhoşlar! Patron tökezleyip kıkırdayana kadar hepsine viski içirdi. Ama bu mazeret olamaz..."

Tatlım? Zavallı yaşlı Queeny susuzluktan ölüyor. Zavallı yaşlı Queeny'ye verecek soğuk suyun var mı?"

Matthew sürahidenden bir fincana su koyup kadına götürdü. Queeny açgözlülükle suyu içerken ara sıra hava almak için yutkunuyor ve öksürüyordu. "Ama bu bir mazeret değil, öyle mi? Sarhoş olmaları bir insan hakkında... biraz han-hantal olmuş diye lâf atmalarının mazereti olamaz."

Matthew yatağın kenarına oturdu. "O adamların otelde ne işi vardı?"

"Söyledim ya! Gülüp lâf atıyorlardı!" Ve tekrar hıçkırmaya başladı.

"Evet, ama oraya neden gelmişlerdi?"

"O getirtti!"

"Bay Lieder mi?"

"Elbette!"

"Ama neden böyle yaptı?"

"Bana sorma. Ben... ben..." Sesi kesildi, soluğu düzensizleşti.

"Queen? Queen? Bana Bay Delanny'yi anlat."

"Ne...? Ha?"

"O yabancılar otele geldiğinde Bay Delanny bir şey yapmadı mı?"

165

"Hayır, tabii ki yapmadı! Bay Delanny bir bayana gülüp lâf atmayacak kadar naziktir. Bir profesyoneldir.

Benim gibi. Yaşlı Queen'ye biraz daha su verir misin, tatlım. Susuzluktan öldüm."

Matthew teneke kupayı tekrar doldurdu, yatağa götürdü ve kadın açgözlülükle içerken dudaklarına tuttu.

"Queen, uzun zamandır Bay Delanny'nin yanında çalışıyorsun. Söyle bana, silahı var mı?"

Kadın kupanın içine doğru, "O tam bir profesyoneldir," dedi. "Sert ama adil... benim gibi."

"Evet, Queen, ama dinle ben. Bay Delanny'nin... bir... silahı... var mı?"

"Elbette!" Kupayı yere fırlattı. "Sana onun bir profesyonel olduğunu söylemişim! Siz akıllı geçinenler hiçbir şey anlamaz mısınız?"

Matthew soru sormadan önce sabırla kadının öfkesinin dinmesini bekledi. "Bay Delanny'nin ne tür bir silahı var?"

"Küçük bir şey. Çizmesinde. Küçük namlusu olan bir cep tabancası. Minik bir oğlanın kamışından daha büyük değil." Kıkırdadı... ve geçirdi. "Oh-oh! Korkarım... soğuk su... viskinin ağzıma gelmesine neden oluyor. Korkarım ben..." Kendini yastığın üzerine attı.

"Queen?"

"Uyumam gerek tatlım," dedi dili dolaşarak. "Cidden uyumam gerek yoksa hasta olurum."

"Queen? Queen? Sence Bay Delanny sana gülüp lâf atan adamlara silah çeker mi?"

"Hayır, ben... ne? Kalka...mıyor"

"Ne?"

"Bay Delanny... iskemleden..."

"Queen?"

"Kalkamıyor dedim ya!"

"Ne? Neden kalkamıyor?"

"Onu bir iskemleye oturtular. Ve kalkmaya cesaret edemiyor. Konuşmasına bile izin vermiyorlar, o da— ah tatlım, ben... ben herhalde hasta oluyorum. Bana neden o suyu içirdin?"

"Hasta olmak için dışarı mı çıkmak istiyorsun?"

"Evet, belki daha iyi olurum. Bana yardım et. Ah, ah. Hayır, yapamıyorum. Başımı kaldıramıyorum. Fazla..."

166

"Bir şeyin kalmayacak, Queen. Uyu. Sabaha bir şeyin kalmayacak."

"Öyle mi tatlım? Yaşlı Queen iyi mi olacak sence? Sen yaşlı Queen'ye lâf atmazsın, değil mi?"

"Hayır, Queen, atmam."

"Ohoho, ne tatlı değil mi? Lâf atmayacağını biliyorum, çünkü annene iyi bir evlat oldun ve onun... bisküvit yapmasına yardım ettin. Ben yalnızca... ben..." Kısa bir homurtu, sonra uyudu.

Matthew battaniyeyi üstüne iyice örttükten sonra ayışığının loşluğunda iskemlesine oturdu. Sırtına ani bir ürperti geldi. Uyuşmuş kollarım ovuşturdu. Çividen kanvas ceketini alarak sırtına koydu, boğazını ısıtmak için yakasını boğazına kaldırdı. İskemleye oturdu ve orada oturup sabahı beklemeye karar verdi.

Şey, belki gözlerini dinlendirirdi, sabah olduğunda da...

... Birdenbire silkinerek uyandı, kalbi atıyordu ve sert iskemleden dolayı poposu acımişti. Queen'den yayılan viski ve ter kokusu boğazını yakıyordu, babasının eve geç gelip yere düştüğü zamanki kokusu gibi. Bu viski kokusu nedense kâbuslarına süngerimsi kızıl bir eşya olarak girmişti... hayır, babasının öfkeyle çarpılmış yüzüydü... hayır, patlayan bir silah ve... hayır örselenmiş oğlanlar ve havarilerle ilgili bir şey ve... hayır, hatırlamıyordu. Rüyanın unsurları hızla yok oluyor ve saklanıyordu.

Sokaktan kahkaha, sıçrayan sular ve bağırma sesleri geldi ve...

... Sıçrayan sular mı? İskemlesinden kalktı, poposunu ovuşturdu, pencereye gitti. Ay batmış, Profesör Murphy'nin berber dükkânının ardındak eski gürültülü kömür kazanının loş ışığı dışında sokağı mat siyaha bürümüşü. Biri başka birine soğuk su döktü. Bu adamlar berber dükkânının arkasındaki tahta küvetlerde yıkıyor olmalıydı. Tahta küvetlerin içine boyunlarına kadar suya gömülmüş olarak oturan, yüzme havuzundaki çocuklar gibi birbirine su sıçratan adamları düşünmek tuhaf, iğrenç bir duygu veriyordu insana. Matthew pencereden çekilip lambayı yakmaya ve kâbusun son parçalan da yok olup belleğinden silinene kadar okumaya karar verdi. Ana-babasının alt kattaki kavga sesleri midesini alt üst ettiği zaman yaptığı gibi Anthony Bradford Chumms'ın karmaşık olmayan, doğru dünyasında huzur arayacaktı.

167

Queen'yi uyandırmamak için kibriti masanın altında yavaşça çaktı.

Gün doğumundan hemen önce çenesi ceketinin yakasına düştü, Ringo Kid Son Oyununu Oynuyor uyuşmuş panrmaklanndan yerde lambanın aydınlattığı kisma kaydı.

BİR GÜN ÖNCENİN ÖĞLEDEN sonrası, Bay Delanny barda Frenchy ile iki kişilik oyun oynuyordu ki üç yol yorgunu yabancı içeriye paldır küldür girdi. Bay Delanny başını kaldırdı, hemen bir değerlendirme yaptı ve

Jeff Calder'a adamalara bir içki vermesini söyledi. "Bir içki bizden beyler, sonra gitmenizi istemek durumundayım."

Lieder şaşırmış gibi gözlerini kırıştırdı. "Vay canına, kafam karıştı. Dışarıdaki tabelada burasının Gezgînler Otelî olduğu yazıyor. İşte buradayız, yol yorgunu üç gezgîn. Ama siz bizi samimi ve içten bir hoş geldinle karşılamıyor gibisiniz. Bu nasıl oluyor, dostum?"

Bay Delanny bir kaşım kınar gibi kaldırdı ve sert, kesin bir sesle konuştu. "Burası özel bir otel. Müşterilerimi seçme hakkına sahibim."

Lieder sırttı. "Ha, anlıyorum. Kİasa uygun değiliz, öyle mi?"

"Tam üstüne bastın, dostum. Üstelik—"

"Yoo! Üstelik falan yok!" Hâlâ sırtan Lieder belinden silahını çıkarıp horozunu kaldırdı. "Ve lütfen bana dostum deme. Aslını ararsan senden başka bir söz daha duymak istediğimi sanmıyorum. Tek bir söz bile! Peki nedenini biliyor musun? Çünkü şık gömleğinden hoşlanmadım, kalın bileklerinden, pamuk gibi beyaz ellerinden, süprüntülere tepeden bakan yüce insan tavrından da hoşlanmadım. İnsanların benimle böyle bir tonda konuşmasından nefret ederim! Burası berbat bir genelevden başka bir şey değil. Sen de pezevenk-ten başka bir şey değilsin. Bir delik tüccarından hakarete uğrayacak değilim. Bak şimdi neler olacak. İyi dinle! O iskemlede oturacaksın ve tek bir söz bile etmeyeceksin. Tek... bir... söz... bile! Çünkü kıcını o iskemleden kaldırırsan ya da ağzını bir kez bile açacak olursan,

168

seni cezalandırmak zorunda kalacağım. En yaratıcı ve en şiddetli cezacı olduğuma inansan iyi olur. Sana söylediklerimi anlıyor musun? Başını sallla."

Bay Delanny konuşmak için ağzını açtı, ama Lieder kaşlarını ve tüfeğinin ucunu uyarır gibi kaldırıncı, gözlerini masanın üzerindeki kartlara indirdi.

"Tamam, bu daha iyi. Kartlarını doğru oynarsan cezadan kaçabilirsin. Ama doğruyu söylemek gerekirse, Bay Pezevenk, fazla şansın olduğunu sanmıyorum. Bana nefret ettiğim ve iğrendiğim birini hatırlatıyorsun. Benimle aynı tonda konuşan birini. Hey! Sen, oradaki! Ayağa kalk ve onunla aynı cezayı paylaşmak istemiyorsan ondan uzaklaş."

Frenchy'nin sarı gözleri Bay Delanny'kilerle buluştu. Bay Delanny çenesini hafifçe kaldırarak masadan kalkmasını işaret etti. Frenchy Lieder'e baktıktan sonra yavaşça masadan kalktı ve gözlerini Lieder'in yüzünden ayırmadan duvara yaslandı.

"Sen, barın ardındaki! Topal! Bize içki servisi yapmayacak mısın?"

Jeff Calder sinirli sinirli yutkunurken yakalandığı için "Evet, efendim," derken cırlak bir ses tonuyla konuştu.

"Peki o halde, yap bakalım."

Jeff Calder bardaklara uzandı.

"Hey oradaki, ihtiyar! Ellerini o barın altından çıkardığın zaman, ellerinde viski şişesinden başka bir şey olmasa iyi olur. Yoksa kıcını önümüzdeki haftaya gönderirim, sözüm sözdür."

"Ben hiç de—"

"Orada demir falan var mı?"

"Yalnızca eski ordu tüfeğim. Ama yemin ederim ki hiç de—"

"Ufaklık, yukarıya çıkıp arama yap. Herkesi festivalimize katılmaya çağır. Bobby-Evladım, Topal'ın eski ordu tüfeğini alsan iyi edersin. Karşı çıkmıyorsa elbette. Karşı çıkıyor musun, Topal?"

"Hayır, efendim, karşı çıkmıyorum."

"İşte bu hoşlandığım istekli ve neşeli işbirliği. Mermileri nerede tutuyorsun?"

"Yarım kutudan başka yok. Barın altında tüfeğin yanında." "Mermileri de al, Bobby-Evladım." Barın üstüne yumruğunu vur-

169

du. "Şimdi, içkilerimizi alalım, Topalıcık! Adamlarım bir salona gitmeyeli uzun zaman oldu."

Bir şey denemeye niyeti olmadığını göstermek için iki yana açtığı ellerinin arasına koyarak külüstür eski tüfeğini verdikten sonra, Jeff Calder kalın altlı üç bardak çıkardı ve çavdar viskisi doldurmaya başladı, ama elleri o kadar titriyordu ki şişenin boynuyla bardaklardan birine vurdu. Tam barın altından başka bir bardak almak için uzanmışken dondu kaldı ve, "Bardak almak için uzanıyorum, bayım! Yaptığım tek şey bu! Orada başka silah falan yok!" dedi.

"Rahatla dostum. Rahatla." Lieder'in ses tonu panik içindeki bir dünyada tek mantıklı olduğunu akla getiriyordu. "Arkana yaslanıp işi olurluna bırakmayı öğrenmen gerek. Burada kimse zarar görmeyecek. Söylenenleri yaptıkları sürece' zarar görmeyecek. Ve çabuk yaptıkları sürece. Başka bardak almaya zahmet etme, Topalım-sek-sek. Kırk bardaktan içebilirim. Bu kadar itaatkârca oturan şu pezevenk kadar kırılgan bir çıtkırıldım değilim ben. "Sempatik" diyeceğın insanlardanım. Halk insanıyım, sıfırdan yükselmiş— Neden bana öyle bakıyorsun, kadın? Beş para etmez bir süprüntü orospunun bana böyle bakmasına ihtiyacım yok!" Frenchy tembel tembel pencereye çevirmeden önce ciddi bakışını bir an Lieder'in üstünde tuttu. Akşam boyunca, kısmen cezalandırma kısmen de uyanabilecek isteğini yok etmek amacıyla yaralı yüzünü Lieder'den taraf tuttu.

Ufaklık ve Bobby-Evladım içkilerini içerken, Lieder de bardağını ışığa tuttu, ama içmedi. "Bahse girerim neyi merak ettiğini biliyorum, Topalım-seksek."
"Bir şey merak etmiyorum! Gerçekten!"
"Bahse girerim patronunu hareket etmesin diye bağlamak yerine kendi başına o iskemlede neden bıraktığını merak ediyorsun."
Jeff Calder, "Benim üstüme vazife değil, efendim," dedi.
"Bana öğrenmek istemediğini mi söylüyorsun?"
"Hayır, hayır, bilmekten memnun olurum. Yalnızca demek istedim ki... şel, biliyorsunuz... başkalarının işine burnunu sokanlardan değilim."
"İyi, öğrenmeye bu kadar istekli olduğun için söyleyeceğim. Bir ıslahevinde bir süre kalmıştım, orada bir müdür vardı. Bu müdür ne

170

zaman benimle konuşsa aynı ses tonunu kullanırdı –tıpkı şuradaki pezevengimizin ses tonunu. Bir çocuk yaramazlık yaparsa müdür onu odasına çağırır ve yüzü köşeye dönük bir iskemleye bağlardı, okuldaki iskemle oyunu gibi –Hey, bir tur daha içki ver, Topalım-seksek! Kendine de al! Hepsi müesseseden! Bu müdür benim saygımı kazandı, çünkü nasıl cezalandıracağını biliyordu. Nasıl cezalandıracağını gerçekten biliyordu. Bunu gardiyanlar normal bir Amerikalı oğlandan daha yüksek ruhlu olduğumu anlayıp da şerifin ofisine götürdüğü zaman keşfettim. Müdür bana gülümsedi, elini iskemleye doğru salladı. Gidip iskemleye oturdum, arsızca gülümseyerek, dünyaya sindirebilecekleri her şeyi aldıklarını göstermek zorunda olan çocukların yaptığı gibi. Gardiyanlar beni iskemleye bağlamak üzere yanıma geldi, ama müdür hayır dedi. 'Hayır, genç Usta Lieder'i bağlamayın. Kendi iradesiyle orada oturacağına güveniyorum. Onu bağlayan ipler olmayacak. Ama Usta Lieder'in irade gücünü artırmak için ona biraz destek olacağım. Tek bir söz söyler ya da kıl kadar hareket ederse onu cezalandıracağım. Ha, bir şey daha var, Usta Lieder. Tuvalete gitmek de yok.' Sonra masasına dönerek işini yapmaya başladı, bu arada gardiyanlar kapının yanında durmuş sırtıyordu, çünkü daha önce bu cezaya tanık olmamışlardı. Böylece köşeye bakarak oturdum. Zaman geçti. Müdürün kaleminin kâğıt üzerinde çıkardığı sesi duyabiliyordum. Ama çok geçmeden çok kötü çişim geldi. O zaman kafama dank etti ki gerçek ceza köşede oturmak değildi. Gardiyanlar yılışık yılışık bakarken küçük bir bebek gibi üstüne işemektir. Bir iskemleye bağlı olduğun ve bir şey yapamadığın için üstüne işemek zaten yeterince kötüdür, ama müdürün hareket etmeme uyarısı dışında hiçbir şeyle bağlı değilken işemek... bu /cücük düşürücü. Şey, sonunda daha fazla dayanamadım, kamışımı çıkarıp duvara işemeye başladım. Gardiyanlar beni sıkı sıkı tutup kamışım hâlâ sarkarken duvara çivilediler, sonra müdür elinde bir cetvelle yanıma geldi. Başını üzgün üzgün sallıyordu Usta Lieder'a o iskemlede uslu uslu oturup tek bir kasını bile hareket ettirmemesini söylememiş miydi? Usta Lieder'i iskemleye bağlamamak yeterince nazik bir hareket değil miydi? Ama bakın Usta Lieder onu nasıl hayal kırıklığına uğratmıştı. O cetveli kamışımın tepesine indirdi! Sert! Beş kez! Tek tek saydı! Yüzü öfkeden şişmiş ve kızar-

171

mıştı ve bir tür... keyifle! Bir süre sonra kendisini toplayıp sakinleşti. Giysilerimi düzeltmemi, bu şekilde ortalıkta durmamamı söyledi. Gardiyanlara beni tekrar iskemleye oturtmalarını söyledi ve bir daha o iskemleden kalkarsam cetvelle on kez vuracağını söyledi, üstelik bu kez ben sayacakmışım. Orada oturdum. Kamışımın acıyıp acımadığını merak ediyor musun? Acıdı! Ta karnıma kadar acıdı. Ama komik olan şu, artık işememe gerek yoktu. O müdürün korkusuyla işeme isteğim geçmişti. Korkuyla işeme isteğim geçmişti!" Lieder kahkahadan kırıldı.

Ufaklık da o kadar çok güldü ki, avuç içine bir şey batana kadar barın üstüne vurmak zorunda kaldı. Jeff Calder bir dizi cırlak he-he-he diye ses çıkarırken başını iki yana sallayarak ve gözlerini elinin eklemleriyle silerek güldü.

Lieder'in gülmesi bitince gözlerinde alaycı bir bakışla Bay De-lanny'ye döndü ve, "Size cetvelle vurma niyetinde değilim, Bay Pezevenk, çünkü bunu yapmak onur kırıcıdır. Konuşarak ya da o iskemleden kalkarak bana itaatsizlik ederseniz sizi sadece... vuracağım. Görüyorsunuz ya, sizi Örnek Zencim seçtim, böylece kasaba bana yamuk yapmanın ne kadar tehlikeli ve aptalca bir şey olduğunu öğrenecek. Herhalde bu onuru neden size verdiğimi merak ediyorsunuzdur. Şey, bundan tam olarak emin değilim. Herhalde konuşma biçiminizden dolayı. İnsanların benimle bu şekilde konuşmasından nefret ederim."

Bay Delanny küstahça dizmeye başladığı kartlardan başını kaldırdıktan sonra dikkatini tekrar kartlara çevirdi. Bakışı kasten yavaş ve kayıtsızdı ve elleri titremiyordu, ama Frenchy huzursuzdu, çünkü Bay Delanny kırmızı dokuzu siyah onun üzerine koymamıştı ve böyle bir şeyi asla yapmazdı.

Keyifle bakan gözlerini hiç Bay Delanny'nin üzerinden ayırmayan Lieder, Jeff Calder'a, "Patronunun adı ne?" diye sordu.

"Bay Delanny, efendim."

"Delanny, ha? İnsanların adını öğrenmek isterim. Bu insana nefretini aşacağı bir şey verir. Yorgun gezginlerle böyle aşağılayıcı bir şekilde konuşan' sıska bir pezevengin yanında çalışmak seni rahatsız etmiyor mu, Topalım-seksek?"

Jeff Calder tereddütlü bir gülümseme çabasıyla dişlerini gösterdi.

"Evet, Bay Delanny zarif ve tepeden bakan şekilde davranır. Ama uzun süre böyle olmayacak, çünkü er ya da geç işeme ihtiyacı duyacak, kadınlardan doğan bütün erkeklerin olduğu gibi. O zaman Bay Delanny'nin hangi kumaştan yapıldığını öğreneceğiz. Ya küçük bir bebek gibi orada oturup üstüne işeyecek, ki bu durumda hiç de zarif ve tepeden bakan bir insana benzemeyecek. Ya da rahatlamak için o iskemleden kalkmaya çalışacak, bu durumda ölecek, çünkü hareket ederse onu vurmaya söz verdim ve ben sözümün eriyim. Hangi yolu seçtiğini görmek ilginç olacak, sence de öyle değil mi?"

Jeff Calder yutkunurken, üst katta küt diye çarpılan bir kapı sesinin ardından, Bobby-Evladım'm önüne kattığı Chinky ile birlikte merdivenlerden inen Queen/nin küfürleri geldi. Çinli kız yalnızca bir iç gömleği ve gündeliğe giydiği, dize kadar inen pamuklu iç donu giymişti, Queeny ise eski şalına sarınmıştı. Diplerinden grileri çıkmış turuncu saçlı uykulu mahmuru gözlerinin üzerine düşmüştü. Çünkü mesaiden sonra geç saatlere kadar uyumuşlardı.

Lieder, "Bu delikleri örterek mi tatlı zaman geçiriyorsunuz?" diye suçladı. Sonra "çirkin, çirkin!" bir tonda, "Bobby-Evladım? Malzemenin tadına mı bakıyordun? Çok ayıp!"

Ufaklık güldü ve barın üstüne vurdu. Bobby-Evladım hiçbir şey yapmadığını söylerken Jeff Calder gülmekten kendini alamadı.

"Peki, sakın arkadaşlarınla dalaşmaya kalkışma. Lieder Jeff Calder'a döndü. "Arkada saparna var mı, Topalım-sekse?"

"Hayır, efendim. Birkaç şişe bira var, ama bozuldular mı bozulmadılar mı bilmiyorum. Epeydir oradalar."

"Birini aç da tadına bir bakalım. Görüyorsun ya, sert içki içmem, çünkü kanımın kaynaması için içkiye ihtiyacım yok. Her zaman kaynar."

Calder şişelerden birinin üstündeki tozu sildi, tel mührünü kopardı ve bir bardağın içine döktü.

Lieder dikkatle yudumladı, sonra şarap kontrolörü gibi dudaklarını yalayarak gözlerini kıstı. "Pek de kötü değilmiş. Ben saparnayı daha çok severim, ama bu da iş görür." Sonra, karşısındakinin dengesini bozmayı amaçlayan o ani konu değiştirmelerinden biriyle, "Söyle bana, ihtiyar. Bacağını nerede kaybettin?" diye sordu.

"Ah... Wilderness Çarpışması'nda kaybettim," dedi Jeff Calder.

"Ah! Güney'in kendi kaderini tayin hakkı için verdiği mücadeleden kalan bir gazi!" Sesi her bir hecenin üstüne şarkı söyler gibi basıyordu. "Kuzey'in bankerleri ve fabrika sahipleri aptal Yankeeeler'-le köleleri özgürleştirmek için savaştıklarını söylediler. Kızımın özgür köleleri! O pamuk değirmenlerinin sahipleri kölelere bokunu bile vermez, ne siyah tarla kölelerine ne de beyaz ücretli kölelere! Yalnızca Güney'in kaderini tayin hakkını önlemek istediler. Köleleri ne yapmaları için özgürleştirmek? Aç açına ve işsiz kırlarda dolaşmak için mi? Sokakta sarhoş dolaşmak, beyaz kadınları sıkıştırmak için mi? Siyah kadınları düşük genelevlerde kızlarını her gelene satsınlar diye mi özgür bıraktılar? Köleleri özgür bırakmak!"

Jeff Calder mavi üniformalıların yanında savaştığını ya da büyük savaşın arifesinde ordudan kaçarak yük treninin boş bir vagonuna gizlice girdiğini söylemek için bir neden göremedi. Bacağını kaybetmesine demiryolundaki bir kaza neden olmuştu.

"Sana ne derler, barmen?"

"Adım Jeff Calder... efendim."

"İyi, Bay Calder, şu bardakları ağzına kadar doldur! Kadınları da unutma. Geceki işleri için cömert bir ruh halinde olmalarını istiyoruz. İçin, baylar bayanlar! Kutlamamız eksiksiz olsun!" Ama çavdar viskisi şişesi bardağına yaklaşırken elini bardağın üzerine koyup kaşlarını çattı, Calder da hemen bardağa bira koydu. Birkaç dakika boyunca Frenchy bütün gücüyle Bay Delanny üzerinde yoğunlaştı, çizmesinde tuttuğu tabanca düşüncesini ona yansıtmaya çalıştı. İki mermilik tabancayla üç kişiyi vuramayacağını biliyordu, ama en azından bir erkek gibi davranırdı ve—! Delanny, Frenchy'nin düşünce yoğunlaşmasını hissederek başını kartlardan kaldırdı. Frenchy onun botlarına baktı ve kullanmasını söyleme çabasıyla çenesini hafifçe kaldırdı. Silahı kullan! Delanny'nin anladığından emindi, ama adam dudaklarını yaladı ve gözlerini hafif bir omuz silkmesiyle yere indirdi. O zaman Frenchy onun bu aşağılanmayı kabul edeceğini anladı. Ne kadar boş ve donuk olsa da hayatının son birkaç yılını açgözlülükle beklemesi nasıl temiz dağ havası adına bu ölü kasabada kalmasına yol açmışsa, kendi barında korkak bir sessizlikle oturma onursuzluğunu da sindirecekti. Artık tutamadığında orada öylece oturup üzerine mi yapacaktı? Yoksa şansını mı

zorlayacaktı? Frenchy bunu bildiğini düşündü. Ona acıyarak ama ilk kez hor görerek pencereden dışarıya baktı.

Akşam inerken Lieder "araziye hissetmek" için sokakta dolaşmaya karar verdi. Şerifin ofisine gitti ve Matthew'la uzun bir konuşma yaptı. Ona kartlarını doğru oynarsa ordusuna dahil olabileceğini, hatta belki veliaht prensi olabileceğini söyledi. Sonra Peder Hibbard Sürpriz Maden Darnan'nda vaaz vermekten geri döndü, Lieder da başucundaki komodinde İncil'in altında tuttuğu tabancayı almak için onunla eski depoya gitti.

Kersti otelin mutfak kapısını tekmeyle açtı ve arkasından topu-ğuyla kapattı. Elleri (biri türlü dolu, öbüründe tuzlu domuz eti ve soğanlı bezelye bulunan) iki dökme demir kapla dolu olduğundan, kızların mutfaktaki iplere astığı ıslak iç çamaşırlarının altından geçmek zorunda kaldı. Boynuna su damlaları gelmesinden rahatsız olarak tam Jeff Calder hızla koşarken kapları güm diye sobanın üzerine bıraktı. Sert bir sesle, "İşte yemeğiniz," dedi. "Annem herkese yetecek kadar olduğunu söylüyor." İki adam yemeği tırtıklamaya başladı. Peder'in silahını aldıktan sonra dönmüş olan Lieder kapı ağzından, "Yüce ve kudretli Bay Delanny'yi boş ver," dedi. "Bu akşam yemek yemeyecek. Biz ayaktakımıyla yemek yemeyecek kadar rafine ve üst düzey. Zaten zavallı adam iştahını kaybetmiş görünüyor. İskemlede oturup düşünüyor. Sen pansiyondan gelen kızsın, değil mi? Senin adın ne, sevgilim?"

Türlüyü teneke tabaklara koymayı bırakmayan Kersti asık suratla, "Kersti Bjorkvist," dedi.

"Peki, şu haline bir bak, Kersti Bjorkvist! Sağlıklı bir parçasın, bu kesinlikle yalan değil! Süslü püslü değilsin. Hayır, efendim! Dayanaklılık ve kaba kullanıma göre yapılmışsın. Şu omuzlara baksanal Ve şu kalçalara! Kolayca çocuk doğurursun, kızım. Sabahleyin sancın tutar, öğleden sonra tarlaya geri dönersin. Bana öyle geliyor ki emzirmekte de güçlük çekmezsin. Ama Tanrı korusun, Kersti sevgilim, bu kocaman memeler ve o güzel saçlarınla, bu yorgun gözlerin uzun, çok uzun zamandır gördüğü en sade şeysin! Melekler görüntü dağıttıklarında kapı ardında mı saklanıyordun? Ama hey, bu konuda hiç endişelenme. Çirkinlik pislik kadar kötü değildir, tokatlan-

175

mak kadar kötü de değildir. Aslını ararsan, çirkinlik Tanrı'nın bir armağanı olarak görülebilir, çünkü bir kızın erdemini korumasını kolaylaştırır!"

Çenesini kasan ama Lieder'e bakmayı reddeden Kersti, Jeff Calder'a yemeklerini yedikten sonra kapları geri istediğini söyledi. Annesi yarının öğle yemeği için bu kaplara ihtiyaç duyuyordu. ıslak çamaşırlardan geçip kapıyı arkasından güm diye kapatarak çıktı.

Lieder güldü ve bar kısmına girmişti ki, bütün gün uyumuş olan Profesör Murphy yemek için kanatlı ön kapıdan içeriye girdi. Yabancıları görünce kapıyı hâlâ açık tutarak dondu kaldı.

"Kıça bir tekmeyle karşılık parlak bir gümüş dolarına bahse girerim İti bu ünlü Profesör Murphy!" Lieder ona doğru elini açarak sallana sallana yürüdü. "Gelin gelin Profesör! Evinizdeymiş gibi davranın! Yemeklerinizi burada otelde yediğinizi öğrendim ve arkadaşılığınızı dört gözle bekliyordum." Berberin yumuşak, tereddütlü elini sıktı ve onu bara doğru çekti. "Ama önce önemli işler. Silahın olmadığını görüyorum. Ama hiç şüphe yok ki dükkânında bir silah saklı-yorsundur. Kötü ve adi insanlara karşı korunmak için." Sıttı. "...Örneğin benim gibi."

Murphy, üzerine tükürdüğü kırmızı lekeyi saklamak için keten mendilini katlayan Bay Delanny'ye gözlerini kırıştırarak baktı, (duvara yaslanmış, yan kapalı göz kapaklarının ardından onu seyrediyordu; biri iri yarı biri ufak tefek iki yabancı Queeny ile birlikte bir masada oturuyordu. Quenny bir bardak çavdar viskisi mideye indirmiş, ağzını elinin tersiyle siliyor, Chinky ise Bobby-Evladım'ın ona zorla içirmeye çalıştığı viskiyi içmemek için başını bir o yana bir bu yana çeviriyordu. Murphy'nin endişeli gözleri Lieder'a dönerken, Jeff Calder dumanı tüten iki teneke tabakla mutfaktan çıktı.

Lieder, "Şuraya koyun, Bay Calder," dedi. "Profesörle ben barda yiyeceğiz. Afedersiniz Profesör Murphy. Sizi duyamadım. 'Çok teşekkür ederim mi' dediniz?"

"Ah... teşekkür ederim..."

"Hoş geldiniz, sizi temin ederim! Peki biz kötü ve adi insanlardan korunmak için sakladığınız şu silahlar ne olacak? Tam olarak neredeler?"

"Ben... yalnızca bir tek silahım var. Eski bir çift atışlı Colt."

176

"Elinizdeki tek silanı bize sunduğunuz için kendinizi kötü hissetmeyin sakın. Önemli olan armağanın ruhudur. Ufaklık, berber dükkânına git ve Bay Murphy'nin verdiği hediye al. Nerede duruyor demiştiniz, Profesör?"

"Ah... tabanca... yastığımın altında."

"Ohoho, bak sen! Bir silahı saklamak için tehlikeli bir yer! Diyelim ki bir kâbus gördünüz, bir canavarla boğuşmaya çalışırken yastığınıza bastırdıkça bastırıyorsunuz, sonra birdenbire bang! alnınızın ortasında üçüncü bir göz daha açılır. Ufaklık, orada aptal aptal duracak mısın, yoksa gidip silahı alacak mısın?" Ufaklık çift kanatlı kapıdan çıktı.

"Hazır sıcakken bize biraz yemek ver, Topalım-seksek. Söyleyin bana, Profesör Murphy, siz ne profesörüsünüz?"

"Ha, bu... biliyorsunuz. Berberler kendilerine hep profesör derler... bu yalnızca..."

Lieder, "Onur verir," dedi. "Onurlu unvan buna derler. Murphy. Bu bir İrlanda adı, değil mi?"

"Ah... evet."

"Yumulun! Hepsini yiyin, Profesör! Son lokmasına kadar! Sizler patates kıtlığından kaçmak için bu ülkeye gelmişsiniz galiba."

"Ah... şey..."

"Neden olmasın, yüksek sesle ağlamak için. Eski dünyanın bütün ayaktakımı atalarımızın teriyle üretilen zenginliği almak için Amerika'ya akın ediyor, öyleyse neden İrlandalılar da kutlamaya katıl-mayacakmış?"

Cümbüş daha artar! Ağzınızı yemeğe yaklaştırın!" Lieder kendi davetini kabul ediyormuşcasına teneke tabaktan yemeye başladı, kaşığını bir çocuk gibi yumruğuyla tutuyor ve yerken konuşuyordu. "Özgürlük Heykeli'ni duydunuz mu, Profesör Murphy? New York Limanı'ndadır, dünyanın pisliğinin bu güzel toprakları kirlenmesinin bir anıtı! Neden olmasın, ha? Ne cehenneme olmasın? Taşı toprağı altın! Zenciler hakkında ne istiyorsanız söyleyebilirsiniz, ama onlar göçmenler kadar kötü değildir. Çalıp çırpıp kadınlarımıza tecavüz ederek burada bulunmaları kendi hataları değil. Suçlanacak kişi biziz. Onları biz buraya getirdik ve ürettik, şimdi de aptallığımızın cezasını çekiyoruz." Ağzına attığı lokmayı çiğnedi, ama lokma biter bitmez konuşmaya devam etti. "Peki Washington,

177

D.C. özbeöz Amerikalıları bu Avrupalı çekirgelerden korumak için ne yapıyor? Tek bir şey bile yapmıyor! Bir düşünün, diyorlar! Kendi işinize bakın! Peki neden hükümet göçmenlerin buraya gelmesini istiyor? Bir profesörseniz bunu bilmeniz gerekir, ama en küçük bir fikrinizin bile olmadığını görebiliyorum, dolayısıyla ben söyleyeceğim. Bunun nedeni zengin fabrika sahiplerinin hakiki Amerikalılara oranla daha ucuz işgücü bulmalarıdır. Ama endişe etmeyin, Profesör. Göçmenler bu ülkeyi mücadelesiz ele geçiremeyecek. Kader beni bu kasabaya getirdi, burada Amerikan Özgürlük Milisi'ne silah almaya yetecek kadar gümüş var, o zaman bu kutsal toprakları berbat etmeye gelen göçmen sürüleriyle savaşağız. Hey! Hem yiyin hem için, herkes! İkinci Amerikan Devrimi'ni kutluyoruz!"

Ufaklık tam Profesör Murphy'nin tabancasıyla dönmüştü ki, Lieder vaiz Hibbard'm kutlamalara katılmasından memnurluk duyacağını açıkladı. "Pansiyondaki şu adamları da çağır. Bobby-Ev-ladım'ı da yanma al."

"Ama daha yemek yemedim!"

"İyi, yumul o zaman! Sonra da geceki kutlama için komşularımızı çağırmaya git. Karanlıkta surat asarak bana zarar verme planları kurmalarındansa buraya gelerek şarkı söyleyip içki içmelerini tercih ederim!"

Bobby-Evladım yemeğini yerken Ufaklık, Bjorkvist kadınlarını da getirip getirmeyeceğini sordu.

"Hayır, yalnızca erkekler partisi yapalım. Sadece erkekler ve orospular."

"Ya o oğlan? Ve ahırdaki o yaşlı kurt? Ayrıca dükkândaki herif de var."

"Çocukla uğraşmayın. İyi bir oğlan. Cesaretli. Yaşlı kurtlara gelince. Onlardan gelecek bir tehlike yok. Bir tanesinin tetiği çekecek cesareti yok, öbürü de oturup paralarını sayan ve beyaz kadınlarla ilgili fanteziler kuran yaşlı bir Yahudiden başka bir şey değil."

178

BAY BJORKVİST VE OSKAR, Bobby-Evladım'm arkadan itekleme-siyle çift kanatlı kapıdan tökezleyerek içeriye girdiler. Korkmuş ve ürkek bir bakışla çevrelerine baktılar, ama Lieder onları neşeyle karşılayarak ender yaşanan o eski güzel günlerden birinde hep birlikte şarkı söyleyip içki içeceklerini, şamata yapacaklarını söyledi.

Kısa bir süre sonra Peder Hibbard yakasından tutulup sürüklendiği için siyah paltosunun yakası boğazına çıkmış halde bara getirildiğinde, Bjorkvist erkekleri otel verandasının havadar sırasına çoktan oturtulmuştu ve ellerini kucaklarına koymuş boynu bükük bakıyorlardı. Birinin sol kaşı yanılmıştı, öbürünün ise sağ kaşında yarı vardı: suratlarının birbirine tokuşturulmasının bir sonucu. Lieder, Peder Hibbard ve Profesör Murphy'yi Bjorkvistler'in "vaizler" sırasına oturmaya davet etti. "Şimdi! Ortalık biraz gevşesin. Size ruhsal yenilenme sunacağım, siz de dibine kadar içeceksiniz. Topa-lım-seksek?"

"Efendim?" Jeff Calder hastalıklı bir dikkatle ayağı kalktı. Nedense dövülen ve terörize edilen kasaba halkına dahil edilmemişti ve bu avantajlı durumunu tehlikeye atmaya hiç niyeti yoktu.

"Buradaki vaizlerime bardak ve çavdar viskisi şişesini getir ve bardakları ağzına kadar doldur! Ruh aksın ki yükselebilirsiniz! Bay Delanny onun viskisini içmemize aldırılmaz, öyle değil mi, Bay Delanny?"

Bay Delanny cevap vermeden desteden bir kart aldı ve başka birinin üzerine koydu. Yalnızca Frenchy ellerinin titrediğini gördü.

"Dikin kafaya, çocuklar! Dikin kafaya!"

Dört vaiz viski bardaklarını boşalttı, ama Oskar Bjorkvist'in gözlerinde yaş vardı ve yutkunurken adam elması zorlanıyordu.

"Tekrar doldur, Topalım-seksek! Vaizlerimin susuzluğunun hâlâ geçmediğini görmüyor musun?"

İkinci bardakları da Peder Hibbard dışında herkes zorlukla içti. Peder çoğunlukla Demon Rom içerdi. Ama o bile üçüncü bardağı bitirmekte zorluk çekti.

"Hedefimiz beşinci bardaklar, beyler. İki tane daha var! Bakın ne diyeceğim, haydi bunu bir oyun haline getirelim. Beşinci bardağı bitiremeyenlere bir ceza verilsin. Şimdi, ilginç bir ceza ne olabilir? Hey, buldum! Kim beşinci bardağı bitiremezse, Bobby-Evladım hepi-

179

mizin gözü önünde deliğini genişletsin. Ve Bobby-Evladım'ın birinci sınıf iş çıkaracağından da emin ol.

Cezaevinde bütün genç tutuklu, lan hallederdi; oğlanların çığlıklarını duymak, gözlerinin kenarında biriken yaşları görmek cidden harika bir şeydi." Lieder sırtı, "o halde bardaklar havaya, çocuklar!... birbiri ardına."

Ufaklık ve Bobby-Evladım tam bir gülme krizine tutuldular.

Ağına kadar dolu beş viski bardağını birbiri ardına içmek vaizlerin rengini griye döndürdü, ağızları sarktı. Genç Oskar ancak zorlukla soluk alabiliyordu.

"Tamam, beyler!" dedi Lieder, tören lideri havasına bürünmüştü. "En sevdiğim şarkılardan birini söyleyerek seslerimizi yükseltelim ve geceki dostluğumuza başlayalım. Umarım bu şarkıyı siz de seviyor-sunuzdur: 'Rock of Ages'. Koroyu yönetmek için ellerini kaldırdı. "İçine biraz da duygu katalım, olur mu? Hazır? Başla..." İnce, kesik kesik başlangıçtan sonra ilahinin kalitesi olmasa bile sesi yükseldi, çünkü Lieder vaizlerden her birinin katkısını duymaya zorluyordu onları. Surat ifadesi ve hareketleriyle ana-babasının bağlı bulunduğu fundamentalist kilisenin koro başkanını taklit ediyordu. İncil'in sözlerine dikkat edeceği yerde hayal kurduğu için kilisede kamçılanırdı. Bjorkvistler İngilizce ilahiyi bilmiyordu, ama gene de ağızlarını oynatıp mırıldandılar. Profesör Murphy yalnızca ilk kıtanın sözlerini biliyordu, bunu da öyle büyük bir kararlılıkla tekrarlardı ki, Peder ona uymak zorunda kaldı. Dördüncü kıtada (aslında dördüncü kez söylenen ilk kıtada) Ufaklık Queeny ile dans etme isteği duydu. Lieder teatral bir hareketle ilahiyi sona erdirip eğilmek üzere döndüğünde, Ufaklık hâlâ kadınla boğuşuyordu. Gizlice bakışan Frenchy ve Delanny ile neler olduğunu anlayamayan Chinky dışında herkesin müthiş alkışları arasında Lieder kollarını iki yana açarak durdu. Kane Ticaret'te karanlıkta oturan dört kişinin Gezginler Oteli'nde neler olup bittiğini merak etmesine de bu şarkı ve alkış neden olmuştu.

Körkütük sarhoş Queeny'yi bileğinden tutmuş sürükleyerek masasına dönerken Ufaklık vaizler sırasının arkasından geçti. Bay Murphy'nin peruğunu kaptığı gibi Bobby-Evladım'ın başına koydu. Bobby-Evladım bir gözünün üzerine yatırarak peruğu başına yer-

180

leştirdi. Bir yandan da Chinky'yi viski içmeye zorluyor, ama kadın dişlerine çarpan bardaktan içmemek için başını çevirip duruyordu. Lieder masaya gelip ne olduğunu sordu. Bu sarı derili sperm hokkası, bir havarisiyle birlikte içki içmeyecek kadar kâdir-ve-ulu muydu? Chinky gözlerini kaldırmadan o kadar alçak sesle cevap verdi ki, viskiyi sevmediğini iki kez söylemek zorunda kaldı. Viski onu hasta ediyordu. Lieder, "Ohoho, bu pek fena," dedi şefkat dolu bir sesle. "Demek viskiyi sevmiyor! İyi bakalım." Amerika'nın Özgürlüğü Milisi göçmenlerle Wall Street patronlarının ortak güçlerini ezdikten sonra seçme özgürlüğünün temel bir anayasal hak olacağını meclise ilan etti... hatta çekik gözlüler için bile. Allaha şükür, bu seçme özgürlüğünü ona şimdi verecekti! "Topalım-seksek, bize bir bardak getir. Ufaklık, bu bardağı çişinle doldurmanı istiyorum." Ufaklık bu görevi yerine getirince bu arada berber Ufaklık'ın düzgün nişan ala-masının etkilerinden kaçmak için yüzünü çevirirken –bu vaizler arasında genel bir keyife neden oldu– bardağı tutmak zorunda kalmıştı, Lieder bulanık sıvı dolu bardağı Chinky'nin viski bardağının yanına koydu ve, "Bu senin, canım," dedi. "Hangisini içeceğini seçmekte özgürsün. Ama birini içeceksin, beni duydun mu?"

Chinky viskiyi zorlukla içti. Sonra ikinci bardağı. Sonra üçüncüyü.

Dördüncü bardak doldurulurken Chinky birden ayağa kalktı ve mutfaktan tökezleyerek arka avluya çıktı. Orada raylara kustu. Vaizler sırası kahkahadan kırıldı; içindeki şeytani tümüyle boğmuş olan Peder Hibbard en yüksek sesi çıkarıyordu.

Chinky solgun yüzle geri dönünce, görüntüsü Bobby-Evladım'ın içindeki bam teline dokunmuş olmalı ki, kadını bileğinden tutup mutfaka götürdü, orada lavaboya eğdirip yaptı. Bu arada kadın yüzünü pis sudan uzak tutmak için boynunu bükümüştü. Bobby-Evladım işini bitirince Ufaklık'ı çağırdı, o da gelip sırasını savdı. Kadını bara geri getirdiler. Chinky bir iskemleye çöktü ve titreyerek oturdu. Gözlerini masanın üstüne dikmişti, yanında Queeny dünyaya şaşkınlıktan açık kalmış ağızıyla gülümseyerek bakıyordu.

Konuklarını eğlendirmeye istekli olan Lieder'in gözleri Frenchy'ye takıldı, gözlerini kusarak, tehditkâr bir ifadeyle bakışını iade etti. Lieder öfkeyle homurdandı, ama buna rağmen eğlence için Frenchy'yi seçmemeye karar verdi. "Şu piyano çalışıyor mu?" diye sordu.

181

Jeff Calder heyecanla, "Elbette çalışıyor," dedi. "Ama birinin pe. dalı pompalaması gerek. Ben bunu severek yapardım, ama tek bacağımla piyano yalnızca iki notada bir çalar!" Sık sık tekrarladığı bu şakaya kıkırdadı ve takdir görmek için çevresine bakındı.

"Öyleyse pedalı sen pompala, Profesör. Tabii kellik pompalamayı da engellemiyorsa."

Murphy süslü ama külüstür piyanonun başına oturdu. "Ne çalmamı istersiniz?"

"Ne öneriyorsunuz?"

"Şey..." Neler olduğuna bakmak için uzandı. "... ah ... 'Silver Threads Among the Gold'a ne dersiniz?"

"Vay canına, ne rastlantı ama! Gümüş! Her hafta demiryoluyla gelen gümüş gibi. Bunu iyi bir işaret olartık alıyorum. Ama gene de berbat bir şarkıdır. Başka neler var?"

"Ah... There'll be a Hot Time in the OF Town Tonight' var. Hayır mi:* Şey, bir bakalım... ah... 'She's Only a Bird in a Gilded Cage' var.

"Tamam! Kalplerimizi yumuşatacak, gözlerimi sulandıracak duygusal bir şarkı. Bunu tak ve pompalamaya başla. Ve siz, yaşlı kadınlar! Bizim için şarkı söyleyeceksiniz! Birlikte güzel bir gürültü çıkaracağız... Paul'den Seminole'lere: 7.13'de dendiği gibi."

"Ben mi?" Queeny parmaklarını göğsüne bastırdı. "Benim mi şarkı söylememi istiyorsunuz. Şey, Jenny Lind değilim, ama genç bir kızken sahnede—"

Lieder sözünü kesti. "Bu epeyce eskilerde kalmış olmalı. Görünüşüne bakılırsa kıcını askerlere sattığın güzel günlerin epeyce gerilerde kalmış galiba! Şimdi şarkı söylemeye başla! Vaizler, sizin de ona katılmanızı istiyorum!"

Koro üyeleri üstünde uzlaştıkları bir ses bulmaya çalıştı» She's only a bird... beautiful sight... gilded bird... in a gilded cage, a byoo— tee—ful sight to see-e-e-e... Sesleri hep birlikte Queen/nin soprano sesini bastırdı... for her love was so-o-o-o-old! For an o-o-o-o-l' mans's go-o-o-old, she's a bird in a gilded—

"Vay!" Lieder bağırınca ani bir sessizlik oldu. "Şimdi baylar bayanlar." Başını iki yana sallayıp çaresizce gülümsedi. "Bu, dostlar, benim... korkunç diyeceğim bir şey. Elli metre ötedeki camı şangır-datacak sese sahip bir kadın varken daha fazla şarkı söyleyip yaşlı bir

182

kadını utandırmaya izin veremem. O halde bunun yerine bakın ne diyeceğim. Bizim için dans edebilirsiniz, büyükanne. Ufaklık, ona biraz daha viski ver. Daha da ilginçleştirmek için, büyükanne, sanırım seni... çıplak dans ettireceğim. O pörsük memelerini görmeyi dört gözle bekliyorum! Kadın etine sonsuza kadar tövbe ettirecek bir görüntü! Korodaki beyefendiler! Bu küçük bayana kocaman bir yardım verin! Profesör Murphy? Müzik lütfen."

Koro alkışladı, Jeff Calder da iki parmağını ağzına sokarak kulak çınlatan bir ıslık patlattı.

"Çıkar üstündekileri!"

"Bakalım nesi varmış!"

Queenynin tombul parmakları şalının düğümünde duraksadı. Ne kadar sarhoş olsa da, hafta boyunca müşteriler yokken giydiği fazla temiz olmayan iç çamaşırını göstermeye utanıyordu. Ama Ufaklık şalı yırtarak onun isteksizliğini yok etti. Külodunu aşağıya çekip dans pistine doğru itti. Kadının ayakları küloduna dolandı ve Bobby-Evladım'a doğru tökezledi. Bobby-Evladım da onu odanın ortasına doğru itti. Queeny tepedeki büyük lambanın altında kollarını göğsünde kavuşturmuş, külodu bir bileğine takılı olarak durdu. Profesör Murphy piyano pedalını pompaladı, başı terden parlıyordu. Queeny başta beceriksizce, acınası bir görüntüyle ayakları üzerinde sallanmaya başladı. Yaşından ve kilosundan utanıyordu. Ama... bütün gözler üzerindeydi! Tüm dikkatlerin odağıydı! Tekrar sahnede idi! Viski onu mutlu günlere götürürken tutkulu bir gülümseme yanaklarını kııştırdı. Halkın ıslıklarına ve dili dolanarak söyledikleri önerilere karşılık olarak, cilveli cilveli ortaya çıkmış sarkık memelerini ve pörsük kasıklarını gizlemek için ellerini kullanarak Yedi Peçeliler Dansı'nı taklit etmeye başladı. Koltuk altlarındaki yağ katmanlarından ter boşanıyordu. Pörsük memeleri sallanıp titriyordu. Kalçalarını titretmesi izleyicilerin ıslık çalmasına neden oldukça, onlara bir parmağını sallıyor ve ağzından cık-cık sesleri dökülüyordu.

Gösteri dünyası!

Ancak yavaş yavaş... ve artan bir şaşkınlıkla... adamların tempo tutmadığını fark etti. Vücudu hakkında acımasız, yaralayıcı şeyler söylüyorlardı. Lâf atıyorlardı!

183

Queeny ayaklarının üstünde sallanmaktan vazgeçip büyük lambanın altında dururken ancak yüzünü gizleyen ellerinin arasından çıkırdı. Balat kroşendo notaları sona erdi; piyano sustu; ve oda sessizleşti.

Birden Queenynin başı dikildi, yaşla ıslanmış gözlerinde ışıklar çaktı. Bir dizi küfür dökülmeye başladı ağzından. Aklına gelen her pis kelimeyi söyledi, bu arada yaşlar yanaklarından ağzının köşesine iniyor, tepedeki lamba çıplak teninin üzerindeki ıslak yerleri aydınlatıyordu.

Lieder güldü ve Ufaklık'a karıya bir içki koymasını söyledi. Bunu hak etmişti! Ama Queeny şişeyi Ufaklık'ın elinden kaptı ve Lieder'a attı. Lieder eğilince şişe başının yakınında duvarda patladı. Lieder'in gözleri birdenbire bomboş oldu, dudakları kısıldı. "Seni öldürmeden önce şişko kıcını buradan yok et," dedi hırlar gibi. "Defol!" Sonra sesi gerginlikle titreyen bir kısıklığa büründü. "Ve geri gelersen, ihtiyar bayan, seninle kırık şişe arasında küçük bir romantik karşılaşma hazırlarım. Hiç unutamayacağın bir aşk gecesi olur. Bobby-Evladım, sırtıma bırak da bayana yolu göster."

Bobby-Evladım Queeny'yi saçından kavradı, suratına bir tokat attı ve bar kapısından dışarıya sürükledi. Kadın karanlığın içine doğru tökezleyip dizüstü çökerken kapı kanatları duvarlara çarptı, Queeny ayağa kalkmaya çalıştı, ama viski duyularını körelttiği için basamaklara yayıldı.

Sokağın karşısındaki karanlık Kane Ticaret'te, Bay Kane pencerenin yanma gitti ve lambanın Gezinler Oteli'nin kapısından süzülen ışığına doğru baktı. "Tanrım, o—" Masaya döndü ve iskemleye çöker gibi oturdu. "Kadım çırılçıplak soyup sokağa atmışlar."

Gezinler Oteli'nde Lieder büyük lambanın altında durdu, gözleri kaşlarının gölgesinde kaybolmuştu. Suskun vaizlerin yüzlerini inceleyerek şişeyi atmasının yaratmış olabileceği küçük bir eğlence işareti aradı. Hiç yoktu.

"Herkes şarkı söylesin! Allanın belası piyanonu pompala, Kıvırcık! Şu bardakları doldur, Topalım-sekseki!"

Emirlerini tabancasını çekip tavana ateş ederek vurguladı. Bu da Bay Delanny'nin masaya koyduğu kartı kırıştırmasına neden oldu. Piyanodan notalar yükseldi ve herkes şarkı söyledi, başlar geriye iti-li, ağızlar beş karış açık... çünkü onun sevgisi ç-o-o-k eski, çünkü yaş-ş-ı adamın al-t-t-ım...

Adamları "yol için" iki bardak daha viski içmeye zorladıktan sonra Lieder konuklarına kapıya kadar eşlik etti.

"İyi uyuyun ha, çünkü yarın akşam daha fazla cümbüş ve dostluğa katılacaksınız. Vay, Profesör. Kazanını yakıp bize üç küvet doldurmanı istiyorum. Ağzına kadar ve dumanı tütecek şekilde!"

"Bu gece mi?" Başı ağrıyan, gözleri kızarmış berber, ayışığınm aydınlatdığı sokakta sallana sallana yürüyen diğer vaizlere aman dileyen gözlerle baktı.

"Evet, bu gece! Kim bilir ne zamandır üçümüz de banyo yapmadık. Küvet içinde yatıp yatmayacağımızı merak ediyor musun? Uzun, uzun bir banyo yapacağız. Suyun kemiklerimdeki eti sıyracak kadar sıcak olmasını istiyorum!" Ufaklık'a "cephane"lerini alıp berber dükkânına götürmesini söyledi, böylece küvetin içinde yatarken bir gözleri mühimmatın üzerinde olabiliirdi. "Bu iyi insanlara karşı açık kapı bırakmamalıyız. Bize karşı savaşılamayacak kadar zayıflar. Bir sorun yok, değil mi Bay Delanny?"

Delanny ona bakmadı.

"Elbette hepimiz biliyoruz ki cesaret gerektiren ve tehlikeli bir şey yapma isteği pezevenkler arasında çok güçlüdür, ama güvenli tarafta olmak için... Topalım-seksek, mutfaktan o bulaşık bezini biraz kes ve Bay Delanny'yi iskemleye bağla." Bay Delanny'nin inatçı bir sakinlikle kartlarını yaydığı masanın yanına gitti. "Bay İleri-Geri-Konuşan'ın iskemleye bağlanmaya aldıracağını sanmam... sırf korkak olma kararını pekiştirmesine yardım etmek için. Ne diyorsun, Topalım-seksek?"

"Hayır, efendim. Yani... evet, efendim." Kafa karışıklığını saklamak için Jeff Calder hemen mutfağa giderek ıslak iç çamaşırını aşağıya indirip bulaşık bezi uzunluğunda bir parça kesti.

Lieder, "Yerinde olsaydım, o ipi çok sıkı bağlardım, Topalım-seksek," dedi, "çünkü banyodan sonra geri gelince bu pezevengin gitmiş olduğunu görürsem..." Sonuçlarını düşünmeyi barmene bıraktı.

Calder ipi sıkı sıkı bağladı. Delanny incecik bileklerindeki acıyı saklamak için hafifçe gülümsedi.

Pencereden Lieder'in yüzüne bakan Frenchy'nin bakışı Delanny'nin sağ çizmesine takıldı. Silahı alma fırsatını bulursa...

Ufaklık "cephane"yi berber dükkânına götürdükten sonra geri

184

185

döndü, Bobby-Evladım'ı başında muhafız bırakmıştı. "Ne gördüm biliyor musun?" diye sordu Lieder'a.

"Ne?"

"O çocuk yaşlı orospuyu evine götürüyordu, sana şişe atmaya çalışanı."

"Bırak götürsün. Merhametli denecek bir insan. Kusur derecesinde cömert. Bu açıdan bana benziyor. Şimdi, siz bayanların ayakkabılarını çıkarmasını ve Ufaklık'a vermesini istiyorum. Böylece aklınıza madene ya da Kader'e kaçmak gelmez." Ufaklık yaklaşırken Frenchy ayakkabılarını çıkardı, ama Chinky'nin direnen ayaklarından ayakkabıları çıkarmak Ufaklık'a düştü.

Lieder, "Üst kata çık ve bütün ayakkabıları topla," dedi. "Banyo suyumuzu ısıtmaya-yardımcı olmaları için ayakkabıları berberin kazanına atacağız. Böylece yararlı bir amaca hizmet ederler."

Ufaklık üst kata çıkarken Lieder Frenchy'ye baktı, o da yarı kapalı gözlerinin üzerinde kaşlarını kaldırarak bakışı iade etti. "Sana ne diyorlar, kızım?"

Frenchy cevap vermeyince Jeff Calder atıldı. "Onun adı Frenchy."

"Frenchy, ha? New Orleans yolunda kıcını satmak için kullanıyorsun herhalde, öyle mi?" Frenchy cevap vermedi. Lieder gülümseyerek başını iki yana salladı. "Cidden güzel gözlerin var, kız. Cidden güzel. Ama seni ele geçireceğim. Hiç merak etme, Frenchy. Seni ele geçireceğim. Sözüm söz." Sırttı, sonra Jeff Calder'a döndü. "Topa-lım-seksek, seni bu iyi insanların başına atıyorum. Bu sorumluluğu kaldırabilirsin, değil mi?"

Calder dar omuzlarını dikleştirdi. "Evet, efendim."

"Ve sana ne kadar güvendiğimi göstermek için, ordu tüfeğini bırakıyorum ve de bir kurşun... böylece iradeni gösterebilirsin. Ama..." Parmağını kaldırdı. "Ama güzel ve uzun bir banyonun keyfini çıkarırken bir yanlış yaparsan, önce kimi vuracağımı tahmin et bakalım."

Jeff Calder yutkundu.

Lieder başını salladı. "Doğru." Bardan çıktı.

Bir an sonra Ufaklık merdivenlerden ayakkabı dolu bir yastık kılıfıyla iniyordu.

186

Frenchy Bay Delanny'ye doğru adım attığında barın çift kanatlı kapısı hâlâ sallanıyordu.

Lieder kapıyı tekrar iterek açtı ve gülümseyip başını iki yana sallayarak eşikte durdu. "Gerçekten böyle bırakıp gideceğimi mi sandın, kız? Haydi, haydi! Delanny'nin büyük ihtimalle kol yerinde ya da çizmesinde gizli bir silah sakladığını hep biliyordum. Onun gibiler genellikle böyle yaparlar. Göz ucuyla onu izliyordum, silahına uzanacak mı diye. Ama bana silah çekecek cesareti olmadığından emindim. Ama sen, kız... Ohoho, sen farklı bir balıksın. Topalım-seksek, git Bay Delanny'nin silahını bul. Bulana kadar ara. Evet, gerçekten, sen bambaşka bir balıksın. Bir erkeğe tam zarar verecek türdesin —! ve bununla o çirkin yüzünle ölümüne korkutmayı kastetmiyorum." Calder'ın Bay Delanny'nin çizme astarındaki küçük kılıfta bulunduğu ufaklık tabancayı aldı. "Vay vay, şuna bak hele. Bir .41 Remington duble. Tam bir pezevengin taşımasını bekleyeceğin türden değil mi? Sağlıklı bir insan bu şeyin ateş edebileceğini hiç düşünmez, ama mermi o dingil namludan çıkar çıkmaz dönmeye başlar ve bir herifte çirkin bir delik açabilir. Doğruyu söyle bana, Frenchy. Seni pezevengin silahının menzilinde bıraktığımı sandığın zaman, o kara kalbinde küçük bir umut titreyişi hissetmedin mi? Haydi, itiraf et! Geri döndüğümü görünce de o kara kalbin büzüşmedi mi? Kabul et!

Umutların yükselmişti, sonra paramparça oldu. Buna Umut İşkencesi derler ve işkencelerin en kötüsüdür, çünkü hayal kırıklığına uğramak, kolay yolu seçip intihar etmeni önler. Suratını çamurun içinde tutan umuttur. Bıçağı yarada döndüren de umuttur." Bir parmağını Frenchy'e salladı ve şarkı söyler gibi, "Seni elde edeceğimi söylemişim, Frenchy," dedi. "Sana söylemişim." Banyosunu yapmak üzere çıktı. MATTHEW BİRDENBİRE SİLKİNEREK UYANDI, kalbi atıyordu ve sert iskemleden dolayı poposu acımişti. Queeny'den yayılan viski ve ter kokusu boğazını yakıyordu, babasının eve geç gelip yere düştüğü 187

zamanki kokusu gibi. Bu viski kokusu nedense kâbuslarına sünge-rimsi kızıl bir eşya olarak girmişti... hayır, babasının öfkeyle çarpıl-mış yüzüydü... hayır, patlayan bir silah ve... hayır örselenmiş oğlanlar ve havarilerle ilgili bir şey ve... hayır, hatırlayamıyordu. Rüyanın unsurları hızla yok oluyor ve saklanıyordu. Sokaktan kahkaha, sıçrayan sular ve bağırma sesleri geldi ve...

... Sıçrayan sular mı?

Uzun bir çığlık ve başka bir su sıçratma sesi, ardından bir homurtu, ondan sonra da tiz bir küfür duydu. Biri başka birine soğuk su döktü. Bu adamlar berber dükkânının arkasındaki tahta küvetlerde yıkanıyor olmalıydı. Tahta küvetlerin içine boyunlarına kadar suya gömülmüş olarak oturan, yüzme havuzundaki çocuklar gibi birbirine su sıçratan adamları düşünmek tuhaf, iğrenç bir duygu veriyordu insana.

Matthew pencereden çekilip lambayı yakmaya ve kâbusun son parçaları da yok olup belleğinden silinene kadar okumaya karar verdi. Ana-babasının alt kattaki kavga sesleri midesini alt üst ettiği zaman yaptığı gibi Anthony Bradford Chumms'ın karmaşık olmayan, doğru dünyasında huzur arayacaktı.

Queen'y'i uyandırmamak için kibriti masanın altında yavaşça çaaktı.

Gün doğumundan hemen önce çenesi ceketinin yakasına düştü, Ringo Kid Son Oyununu Oynuyor uyuşmuş parmaklarından yerde lambanın aydınlatığı kısma kaydı.

UYANINCA KİTABINI YERDE BULDU, ama lamba ışığının yarattığı aydınlık bölüm, pencereden giren güneş ışığıyla yok olmuştu. Matthew lambayı söndürdü ve parmaklarını saçlarında gezdirdikten sonra Queen'y'i uyandırmamak için ayak ucuna basarak dolaştı. Boş sokağın serinliğinde durana kadar ceketini içeride bıraktığını fark etmedi. Ceketini alıp üstüne giyerken gün ışığında bir tuhaflik oldu nu fark etti... yeşilimsi ve yağlı. Doğal olmayan derecede sakın havı

188

da pis bir koku vardı. Nebraska'da bu işaretler büyük bir fırtınanın yaklaşmakta olduğunun belirtisiydi. Ama gökyüzü apaçıktı ve uzaktaki tepeler sonbahar güneşinin ilk ışınlarıyla altın rengine bulanmıştı. Bir fırtına yaklaşıyorsa Yirminci Mil'in tepesinde görünen dağların ardında saklanıyordu. Matthew Ruth Lillian'ı düşündü. Kız şafaktan önce ahıra gitmiş ve hava yeterince aydınlanır aydınlanmaz Coots'a doğru patıkayı çıkmaya başlamış olmalıydı. Matthew BJ'nin arka pencerede Coots'un Shinbone Cut'da görünmesini beklediğini hayal etti. Onu karşılamak üzere ocağa kahve konulmuştu.

Matthew otel mutfağının arka kapısını açtı ve bar tarafına gizlice bakmak üzere içeriye süzüldü. Ufaklık, Bobby-Evladım ve Chinky orada değildi. Herhalde üst kattalardı. Frenchy duvarın dibindeki masaya oturmuş, başını kollarının arasına almıştı. Bay Delanny onun yanındaydı, sırtı Matthew'a dönüktü, ama dimdik duruşunda tuhaf bir şey vardı. Lieder duvara dayanmış bir iskemlede oturuyordu, kucağındaki tüfeğiyle yüzü çift kanatlı kapıya dönüktü. Matthew onun ancak profilini görebiliyordu, ama çenesini göğsüne dayamıştı ve soluk alıp veriş derin ve düzenliydi.

Keşke Coots tabancasıyla birlikte şimdi burada olsaydı. Onu gafil avlar ve...!

Ama Coots orada değildi, bu yüzden Matthew ocağı yakmak için ayak ucuna basarak mutfığa gitti ve kahvaltıyı hazırlamaya başladı. Her şeyi olabildiğince sessiz yapıyordu, ama kaçınılmaz olarak çıkardığı küçük gürültüler boynunu omuzlarına gömüp sıkılı dişlerinin arasından hava almasına neden oluyordu.

İlk bisküvi tepsisini fırına dikkatle koyduktan sonra Matthew beykınları kesti ve ocağın orta sıcaklıktaki kısmına iki saplı, kocaman kızartma tavasını yerleştirdi. Sonra teneke kâseyi suyla doldurarak içine kocaman bir kaşık kahve koydu ve ocağın orta kısmına yerleştirdi. İlk bisküviler pişince sıcaklığı muhafaza eden yere koyarak ikinci tepsiye başladı.

"Hey oradaki!"

Matthew yutkundu, karıştırma kâsesine döktüğü un çuvalını neredeyse eli» ' ""sürüyordu.

Lieder barın Kap/Ağzından, "Bu sabah hava kış donduracak kadar soğuk!" dedi.

189

"Uyuduğunuzu sanıyordum!"

"Ben asla uyumam, evlat. Küçük şekerlemeler yaparım yalnızca. Sıradan insanlar gibi uykuya ihtiyacım yok galiba. Asla içki içmem. Dinlenmeye falan ihtiyacım yok."

Matthew, "İçkiden ben de hoşlanmam," dedi. "Kokusu bile öğürtüyor."

"Öğürten şeylerden söz etmişken, lütfen dün gece sokağa attığım o yaşlı orospuyu evine aldığını söyleme sakın! Buna hiç gerek yoktu, evlat! Allah kahretsin, Yaşlı Bayan Yumruğu bile zavallı yıpranmış o delikten daha iyidir. Ve de çok daha temizdir."

Kahve kaynarken Dayton Imperial'ın üstüne damlalar döktü. Matthew bir bez kapıp büyük kâseyi ocağın kenarına çekti. "Kahve ister misiniz, efendim?"

"Böyle soğuk bir sabahta bir fincan kahve cidden iyi gider. Hava fırtına yaklaşıyormuş gibi kokuyor." Matthew kahveyi doldurup verdi. Lieder mutfak basamaklarına oturup hüpürdeterek içti. Matthew bir tabağa birkaç bisküvi, bir kutu mısır şurubu koydu ve tabağı Lieder'ın yanına bıraktı. Sonra ikinci tepsi bisküvileri yapmaya döndü.

Lieder ellerini fincanın üzerinde ısıtırken, "Eee," dedi. "İhtiyar... adı neydi, onu düzmedim mi diyorsun?"

"Hayır. Yalnızca evime aldım ki, soğukta oturmak zorunda kalmasın."

"Demek öyle! Onlara senin iyi bir iş yaptığını ve bana karşı çıkmak gibi bir niyetinin olmadığını söylemiştim. Şefkate bütün diğer özelliklerden daha büyük hayranlık duyarım... yurtseverlik dışında. O yaşlı deliği sokağa atmaman tek nedeni, süprüntüden başka bir şey olmadığım hemen anlamamdı." Lieder kahvesine bir bisküvi batırdı. "Havarilerimin süprüntü kabul etmelerine izin vermem. Nedenini bilmek ister misin?" Kahveye daldırdığı bisküviyi aldı ve dökülen damlaları yakalamak için altından yarısını ısırdı.

"Neden?"

"Çünkü bir erkek süprüntüleri kabul etmeye başladığı anda, bundan sonra görüp göreceği hep süprüntü olur. Hayatı boyunca başkalarının bıraktığı süprüntü ve artıklardan başka bir şey olmaz. O kadar uzun süre böyle yaşarlar ki, sıcak olan her şeye sokarlar... birbir-

190

lerine bile! Bu bir kurtçuğu bile öğürten manzara değil mi!" Güldü ve bisküvisini bitirdi.

Matthew tepsiye kaşıklarla hamur dökmeye verdi tüm dikkatini.

"Tanrım, bu beykın harika kokuyor!" diye devam etti Lieder. "Çeyrek saattir kokluyorum, ağzımın sulanıp sulanmadığını merak ediyor musun? Sulanıyor."

Matthew ikinci bisküvi tepsisini de fırına' attı ve kapağını kapattı. "Beykına başladığımdan beri uyanık mısınız gerçekten?"

"Dediğim gibi, evlat, benim sıradan insanlar gibi uykuya ihtiyacım yok."

Matthew omuzlarını silkti.

"Sana yalan söylemiyorum, evlat!"

"Yalan söylüyorsunuz demedim, ama bazen insanlar uyanık olmadıkları sırada uyanık olduklarını sanırlar."

"Ben uyanıkım! Sakın karşı çıkmaya kalkma –ayak ucuna basarak mutfığa girdiğini duydum. Sonra kapıda durup barı kolaçan etti."

"Ama... beni nasıl görebildiniz? Sırtınız bana dönüktü." "İnsanlar bana baktığı zaman hissederim. Bu bana verilmiş bir hediye. Misyonumu yerine getirebileyim diye düşmanlarıma karşı beni koruyan bir tür zırh. Kapalı gözlerimin arkasından bile görebilirim. Bana inanmıyorsun, ama bu doğru! Bazen gece geç vakit okurken, o kadar uykum gelir ki gözlerimi açık tutamam, ama gene de okuyabilirim. Kapalı gözkapaklarımın arasından! Sayfayı okumak için çok zaman harcarım, bu doğru, ama okurum! Okurum!" Gözleri yumuşadı, sesi yumuşak bir tona büründü. "Kızaran bey-kmın teneke çatıda yağmur tıkırtısı gibi ses çıkardığına hiç dikkat ettin mi?"

Matthew, "Hayır, efendim.^ dedi, birdenbire ağzı kurumuştı, çünkü bu adam kapalı g(-/âdından görebiliyorsa, Coots'un

barın kapısında durmamış olması iyi bir şeydi.

"Ben her şeyi fark ederim. Kızaran beykımın teneke çatıda yağmurun tıkırtısına benzediği gibi. Şiirsel şeyler böyledir. İnsanm çevresindeki güzelliklere duyarlı olması zarar vermez."

"Ne yapacağınıza karar verdiniz mi, efendim?"

"Yapmakla neyi kastediyorsun?"

191

"Tren geldiğinde kendinizi bütün o madencilerle karşı karşıya bulacaksınız."

Lieder dirseklerine yaslanarak uzun uzun nefes aldı. "Evet, bunun üzerine düşünüyordum. Belki bu madencilerin tehdit oluşturmadığına karar verdim. Belki de bir fırsattır onlar."

"Ah... nasıl yani?"

"Onlarla konuşacağım. Onlara ülkemizin başına gelenleri anlatacağım. Davama katılmak istemeleri ihtimali yüksek! Bir şey beni Yirminci Mü'e getirdi. Belki de bu madencileri milisime almak için bir fırsattı bu. Hey, bekle bir dakika. Bu madenciler Ari kanından, değil mi?"

"O nedir?"

"Sağlıklı Kuzey Avrupa ırkından gelenler. Bunu bir bakışta anlarsın. Akdenizliler, onlar çoğunlukla ufak tefek, esmer ve şaşı gözlüdür. Slavlara gelince, genellikle yassı suratlıdırlar ve burunları sivridir, bir tüfek gibi."

"Madencilerin ne tür insanlar olduğunu bilmiyorum. İnsanlar işte."

"Aralarında Çinli falan yok, değil mi?"

"Gördüğüm kadarıyla hayır."

"Bu iyi, çünkü Savaşçı, Çinlilerin bu ülkenin son düşmanı olacağını kehanet etti. Sarı Tehlike. Milyonlarca var onlardan, beyaz kadın arayarak buraya üşüşmeyi bekliyorlar, çünkü beslemek zorunda kalmayalım diye kendi kız bebeklerini o kadar çok öldürdüler ki, kadınsız kaldılar. Çinlilerin kızların ayaklarını bağlayarak kötüürmleştirdi-ğini biliyor muydun, böylece tecavüz ettikleri zaman kaçamazlar. Bu doğru! Zengin yaşlı Çinli erkekler de gergedan ve kaplanların öldürülmesi için büyük paralar öderler, sırf ölmeden önce büzüşmüş ihtiyar kamışlarını birkaç kez daha düzecek kadar güçlü kılmak için boynuzlarını ve taşlıklarını yesinler diye!

Bu zavallı yaşlı dünyanın ihtiyaç duymadığı bir şey varsa, o da daha fazla lanet Çinlidir! Pekî! Şu kahvaltıya geri dönelim!". Lieder bara geri dönerek bağırdı. "Herkes kalksın! Kahvaltı!" Elinin ayasıyla bar tezgâhının üstüne vurdu. "Herkes uysun! Kalk borusu! Kalk borusu! Kalkın ve yataktan çıkın!"

Bay Delann/nin boyun kasları her bağırışla birlikte seğiriyordu,

192

ama Lieder'a doğru dönmedi. Frenchy ürperdi ve başını kollarının arasından kaldırdı, nerede olduğundan emin değilmiş gibi gözlerini kırptırıyor. Sonra Bay Delann/nin iskemleye bağlanmış olduğunu gördü ve kâbusunun rüya olmadığını anladı.

Lieder merdivenin altına geçti ve geçici uyku cennetinden adamlarını uyandıran bir çavuşun tehditkâr havasıyla bağırdı. "Tamam, beyler, buraya gelin! Kahvaltı! Kahvaltı! En son gelene yiyecek bir şey kalmaz!" Jeff Calder körkütük sarhoş yere uzandığı barın arkasından her yanı uyuşmuş olarak kalktı. O kadar kötü bir akşamdan kalmalık yaşıyordu ki, saç dipleri acıyordu.

Matthew mutfaktan kahve –sıcak sapını bir bezle tutuyordu– ve parmaklarına taktığı fincanlarla çıktığında, Ufaklık ve Bobby-Ev-ladım merdivenlerden aşağıya iniyordu. Gözleri şişmişti; ter, viski ve seks kokan giysileriyle uyumuşlardı. Ufaklık Chinky'yi bileğinden tutmuş oyuncak gibi sürüklüyordu. Chinky çıplak ayakla ve pan-tolonuyla gömleği içinde titreyerek, uyuşmuş gibi ardından geliyordu. Suratı kül rengiydi ve ağzı çürük içindeydi, şişmişti. Gece boyunca onu defalarca ve kaba kullanmışlardı.

Lieder, "Bak sen şuraya!" dedi. "Utangaç gelin ve iki damadı. Ne güzel manzara değil mi?"

Matthew Lieder'm fincanını doldurduktan sonra Chinky'nin Ufaklık ve Bobby-Eyladım ile oturduğu masaya hizmet etti. Önüne fincanı koyduğunda Chinky gözlerini kaldırmadığından, Matthew fincanı ona doğru itip, "Buyurun "A Chinky. Size iyi gelir," dedi. Kadın cevap vermedi. Jeff Ca! .11 fincanını tezgâha bırakan Matthew, Frenchy'ye de bir fincan verdi. Frenchy sıcak olmasına rağmen kahvenin üstünden susamış gibi büyük bir yudum aldı. Matthew, Bay Delann/nin yanına gelene kadar adamın ne kadar korkunç bir durumda olduğunu görmedi. Kolları iskemleye bağlı olduğundan gece boyunca mendilini kullanamamıştı ve genellikle kar beyazı fırfırlı gömleğinde ve çenesinde kurumuş kan lekeleri vardı. Parmakları şişmişti ve morarmıştı, çünkü Jeff Calder ne kadar itaatkâr olduğunu gösterme işgüzarlığıyla ipi bütün gücüyle sıkıyordu. Matthew bu kan bürümüş parmakların uyuşmadan önce acıdan zonklamış olması gerektiğini biliyordu ve hissettiklerini anladığını belirten bir

193

jestle kendi parmaklarını açarken, "Fincanı sizin için ben tutarım Bay Delanny. Yoksa bir bardak su mu isterdiniz?" dedi.

Lieder duvara yasladığı iskemlesinden, "Hayır, Bay Pezevenk bu sabah kahve içmeyecek," diye bildirdi. "Dün gece kendisiyle fazla ilgilendiği için bu sabah cezalı. Koro üyelerimin yaptığı gibi viskiyle değil. Onlar domuz gibi içtiler! Yirminci Mil'in şerefli adına kara bir leke! Hayır, Bay Delanny fazla kurumlanarak kendisiyle fazla ilgilendi. Ama ona bir şeref bahşedeceğim. Çişini tutabildiği çok açık, Tanrı bizi korusun, sidik torbası bir bakirenin büzüğünden daha gergin olmalı! Çok etkilendim, Bay Delanny. Cidden çok etkilendim."

Matthew adama bakmaktan kendini alamadı. Aslında Bay Delanny çişini tutamamıştı. Başını kaldırıncı gözleri karşılaştı ve Bay Delanny tek bir söz bile etmemesini belirten sert bir bakışla baktı.

Matthew umarsızca omuzlarını silkti ve mutfığa gitti. Beykın ve bisküvileri dağıttıktan sonra Bay Delann/nin iskemlesine gitti, adamın ağzında ve çenesinde kalan kanları silmek için tepsiden ıslak bir bez aldı. Bey Delanny'nin çene kasları çalıştı, ağzı ince bir çizgi haline geldi. Matthew'a baktı, gözleri çaresizliğine ve aşağılanmasına tanık olduğu için neredeyse nefret kusuyordu. Bir şey söylemeye davrandı, ama öksürdü ve kan kusmaya başladı, bu yüzden Matthew bezi dudaklarına kaldırdı. Adamı utandırmamak için başını çevirmişti. Frenchy ile gözleri karşılaştı. Kadının sarı gözleri parlıyordu ve çenesi kasılmıştı. Matthew koyu idrar lekesini görüp görmediğini merak etti. Görmediğini umdu.

"Hey! Hey! Sen orada ne yaptığını sanıyorsun, evlat?" diye sordu

Lieder.

Matthew sakın bir sesle, "Bay Delanny ile ilgileniyorum," dedi.

"Sana bunu yapabileceğini söyledim mi?"

"Hayır, efendim, söylemediniz." Suyla yumuşayan kanları silmeye devam etti.

Lieder suratını asarak Matthew'a baktı. Ufaklık beklentiyle Bobby-Evladım'ı dürttü. Tehditkâr bir sessizlikten sonra Lieder, "Peki... devam edebilirsin, evlat. Hristiyan âdetlerine uymana izin veriyorum. Başkalarına şefkat göstermek doğuştan Amerikalı olanlarla kendilerinden ve kendi soylarından başkasına osuruğunu bile ver-

194

meyen göçmenler arasındaki farklardan biridir. Ama dikkat et, evlat, et ki senin yumuşaklığından faydalanmasınlar."

Bobby-Evladım ve Ufaklık hayal kırıklığına uğradılar... ve kıskançlık duyular.

Matthew'un dudaklarına kaldırdığı suyu Bay Delanny içti, ama Matthew'a buz gibi bir öfkeyle bakmaya devam etti.

Lieder Ufaklık ve Bobby-Evladım'a dönerek yapmacık bir terslikle konuştu. "Siz ikinizin gelinimize bu oğlanın küstah pezevengimize davrandığı gibi Hıristiyan merhametiyle davranmanızı istiyorum."

Adamlar kafaları karışarak gözlerini kırıştırdı.

"Demek istiyorum ki, umarım ona öbür yanağını da çevirmesi için yeterince fırsat tanıdınız."

Bir an anlayamamanın şaşkınlığıyla bakan iki adam da gülmekten boğulacaklardı. Öbür yanağını da çevirmek!

Zekâsının etkisinden aldığı keyifle gözleri parlayan Lieder bir bisküviyi mısır şurubu kâsesine batırdı ve ağzına götürmeden önce şurup bisküvinin her yanını kaplayana kadar içinde tuttu. Konuşurken bir yandan çiğneyip yutarak Matthew'a açıklama yaptı. "Ben nadiren etin verdiği zevklere ihtiyaç duyarım. Gücümü öncülük etmek için seçtiğim haçlı seferine saklıyorum. Ama ben yalnızca fani bir insanım, erkeğim ve ancak bir etin verebileceği ruhsal rahatlama için bazen güçlü bir istek duyarım. Ama asla, asla şu Çinliyi ya da bir zenci karıyı kullanma iznini kendime vermem." Bisküviyi kahvenin son kısmına batırdı ve doldurması için fincanı Matthew'a uzattı. "Asla ırk karışımının bir parçası olamam. Hiç kedinin üstüne çıkmış köpek gördün mü? Elbette hayır! Peki neden? Çünkü ırkların karışması hem doğal değildir hem de kutsal değildir. Aynı fikirde misiniz, Bay Delanny?"

Kumarmaz cevap vermedi.

Lieder devam etti. "Hayır, evlat. Asla iyi Amerikan tohumumun yabancı topraklara düşmesine izin vermem, ama çok yakında bir yere düşüreceğim. Tohumuma kanal görevi görececek genç ve güzel bir bakire arıyorum. Onun vücudunda yeryüzündeki işimi tamamlamak için bir erkek çocuk yapacağım ve kadınlar arasında kutsal sayılacak. Ama bu arada..." Yaramaz bir şekilde göz kırparak sırttı. Matthew Ruth Lillian kasabadan uzakta güvende olduğu için rahatladı.

195

"... bakiremi beklerken, standart, her amaca hizmet eder etleri kullanacağım elbette. Uzun, çok uzun zaman oldu! Ve bir erkeğin bu kadar uzun süre etsiz kalması sağlıklı değildir, çünkü aklına her tür şey gelir ve sağlıklı düşünmesini engeller. Pansiyondan yiyecek getiren o İsveçli kızı düşünüyorum. Yağlıboya resim sayılmaz, bu kesin, ama parmaklarına dolamak için güzel gür saçları ve yorgun başını yaslamak için kocaman memeleri var. Bunlarla epeyce işe yarar bence. Söyle bana evlat, o İsveçli kızı hiç düzdün mü? Neye benziyor?"

Matthew omuzlarını silkti ve fincanları doldurmakla meşgul olurken olumsuz bir şeyler mırıldandı.

"Evet, tadına bir baksam iyi olacak. Kader karşıma tohumumu taşıyacak el değmemiş bir bakire çıkarana kadar oyalanacak bir şey işte. Hey, biraz daha bisküviye ne dersin? Herkes, toplanın! Yiyin, için, eğlenin. Hey, şu Chink'in adının Mary olması komik değil mi? Ha? Ha?"

Ufaklık, "Zaten birini hallettin," dedi.

Lieder onun üstüne yürüdü. "Sakin bana neyi hallettiğimi neyi halletmediğimi söylemeye kalkma! Buna sakın bir daha cüret edeyim deme! Beni duydun mu?"

Matthew mutfakta bulaşıkları yıkarken Frenchy tek söz söylemeden içeriye girdi ve yardım etmek için kurulama bezini aldı. Matthew onunla konuşmaya başladı, ama Frenchy başını sertçe iki yana sallayınca Matthew sabun dolu, tahta saplı kovaya su koymaya devam etti. Frenchy, Matthew'un soğuk yağlı suda oluşturduğu köpükten beykını doğramak için kullandığı ince uçlu bıçağı çıkardı. Bıçağı iç gömleğinin beline soktukten sonra sarı gözlerinde buz gibi sakinlikle Matthew'a baktı. Matthew hiçbir şey söylemedi.

Bardan Lieder'in sesini duydular. "Bak sen şu işe! Öğretmen bize saygılarını sunmaya gelmiş."

Matthew Frenchy'nin ardından bara girerken ani bir heyecan duydu, çünkü BJ'nin gelişi, Coots'un Shinbone Cut'da görüldüğü ve o eşek çayırından geçerken Lieder'in dikkatini dağıtmak üzere geldiği anlamına geliyordu.

Lieder iskemlesini duvara yaslamış olarak oturuyor, kapı ağzında duran BJ'ye gülümsüyordu. BJ bar kapısının iki kanadını tutmuştu. "İçeriye gelin, öğretmen! Evlat, konuşmuza bir fincan kahve ver."

196

BJ sert bir sesle, "Kahve istemiyorum," dedi.

"Peki, komşuluk yapmaya gelmediyseniz, varlığınızın şerefine neye borçluyuz? Yoksa şöyle mi demeliydim – burada ne bok arıyorsun?"

Ufaklık ve Bobby-Evladım sırttı. Nasıl ama!

"Seni mantığa davet etmeye geldim."

"Öyle mi? Peki, mantık olduğu sürece devam et. Dene bakalım."

"O gümüşü elde etmenin hiç yolu yok."

"Beni kim durduracak? Sen mi? O Yahudi dükkân sahibi mi? Kasabadaki herkes benim burada olmamdan mutlu görünüyor. Kasvetli yaşamlarına renk getiriyorum."

"Ama altmış silahlı madenci seni durdurabilir. Ayrıca tren de Cumartesi gününe kadar gelmeyecek. Önünde beş gün var."

"Ben sabırlı bir insanım. Sıkılırsam, hiç endişe etme. Kendimi eğlendirecek bir şeyler bulurum."

"Ama kanunun peşinde olduğunu ve muhtemelen o maden arayıcısını bulduklarını çok iyi biliyorken, burada böyle beş gün oturmak neden? Yarım günde Kader'e gidebilirsin."

"Yarım günde, ha? Anlıyorum. Demek bize demiryolunda yürümeyi tavsiye ediyorsun, bir kasaba dolusu adamın tam göbeğine." İskemlenin bacaklarını ileri geri salladı ve bu seçeneği ciddi ciddi düşünüyormuşcasına tavana baktı. "Peki, bunu yapabilirim sanırım. Öte yandan, yemeklerimizi düzenli yiyerek, Bay Delanny'nin konuk-severliğiyle parasız içki içerek ve ne zaman istek duysak kızlara yumularak burada da kalabiliriz. Vay canına, bir kasaba dolusu kızgın adam tarafından vurulmakla burada oturup eğlenmek arasında seçim yapmak zor. Söyle bana, öğretmen. Sen benim yerimde olsaydın hangisini seçerdin?"

BJ'nin aklına bir şey geldi. "O trenle gelen gümüşü nasıl bir şey sanıyorsun? 'Mücadele'ni finanse etmeyi düşündüğün gümüşü?"

"Nasıl sanıyorum ne demek?"

"Külçeler dolusu gümüş mü var sanıyorsun? Torbalar dolusu sikke mi? Hiç de böyle bir şey yok. Yalnızca ham maden. Kader'de eritilip sekile sokulmak üzere gönderilen maden cevheri. O trende sana göre bir hazine yok. Yalnızca altmış silahlı madenci var."

Lieder'ın suratının kararması, değerli maden hazinesinin yalnız-
197

ca... ezilmiş kaya olduğunu öğrenmekten duyduğu hayal kırıklığı gösteriyordu. Zihninde olasılıkları geçirirken BJ'ye öfkeyle baktı. "Tamam! Tamam! Ama... ama belki de aradığım hazine madencilerin kendileridir! Ha? Bunu düşünmemiştin, öyle değil mi, öğretmen? Hayır! Belki o madencilerle konuşurum. Onların Işık ve Yol'u görmelerini sağlarım. Yabancıları geldiklere yere sepetlemede bana katılırlar!"

"Ya onları ikna edemezsen?"

"Şey, o zaman... o zaman acayip bir savaş olur! Tam bir kıyamet! Bir düşün! Bir tarafta ben ve havarilerim, ABD'yi büyük kılan her şeyi savunanlar. Öte yanda şu senin madenciler, ülkemizin ırzına geçerek hayatlarını sürdüren, gümüş ve altını yeryüzünün rahminden alarak Wall Street bankerlerinin cebine sokanlar! Ben kazanırsam bir tren dolusu gümüş cevheri elde ederim!"

"Ya kaybedersen?"

"Kaybetmek mi? Kaybetmek mi? O zaman... o zaman, hakkımda anlatacakları hikâyeleri bir düşünsene! Söyleyecekleri şarkıları! Maine'den California'ya kadar şehitliğim hakkında üç renkli posterler asacaklar! Henüz doğmamış kuşaklar çürümüş bir hükümete karşı mücadelemi dilden dile söyleyecekler!" Gözleri kısıldı, "Siz okumuş bir adamsınız, Bay Stone. Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkışı adlı bir kitap hakkında neler biliyorsunuz?"

"Hiç duymadım."

"Öyle mi? Peki, Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkışı, kendisine Savaşçı diyen tek insan tarafından yazıldı, çünkü Uluslararası Komplo, planlarına hakikat ışığı tuttuğu için onu öldürmeye çalışıyordu. Bu kitabı özel olarak bastırmak zorunda kaldı, çünkü bütün yayıncılar Komplo'ya dahildi. Peki akıllı mıydı? Bu kitabın cahilce yazılmış bir çöpten başka bir şey olmadığını düşündürterek düşmanlarını yoldan çıkarmak için bazı kelimeleri yanlış yazdı. Yarım düzine sayfa okuduktan sonra, bu kitabın benim ellerime düşmeye yazgılı olduğunu biliyordum —bunu iliklerimde hissettim. Sözler kanımda akana, beynimde yankılana kadar okudum. Savaşçı'nın bana ne söylemeye çalıştığını anlamak her zaman kolay olmadı. Defalarca okusam da bazı şeyler anlam kazanmıyordu. Ama bir gece... bir gece cezaevi hücremin döşemesinde yatıp kapıdan gelen ışıkta okurken birden...

oradaydı işte..." Sesi hûşû ile yumuşadı. "... beynimde ani bir ışık çıktı! Bir anda her şeyi anladım. Her şeyi. Uluslararası Komplo'nun Amerika yeryüzündeki en büyük ülke olduğu için kıskançlık duyduğunu gördüm, bu yüzden hepsi bizi yok etmek için bir araya gelmişler, bizimle savaş alanında karşılaşmaya cesaret edemiyorlar! Yo! Buna cesaret edemeyecek kadar korkaklar! Bunun yerine bize süp-rüntülerini ve gettolarını gönderiyorlar, ulusal ruhumuzu zayıflatmak, hastalıklı kanlarıyla saf ırkımızı bozmak için! Bu ülkeler gönderdiği her göçmenle birlikte daha da güçlenip zenginleşiyor, bu arada biz de aldığımız her göçmenle birlikte zayıflayıp yoksullaşıyoruz! Sistemin nasıl çalıştığını görüyor musun? Nasıl çalıştığını görüyor musun?"

BJ acır gibi gözlerini kapadı, başını iki yana salladı.

"Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkışı aptal, güven duyan Amerikalıların çoğunun Uluslararası Komplo'nun adını bile duymadığını anlatır, çünkü bütün gazetelere şantaj yapılır ve doğruyu basmaya cesaret edemezler. Neden, çünkü birçok Amerikalı Roma'daki papanın İrlandalıları, Yahudilere ve Meksikalılara ve geri kalan hepsine hızla çoğalma emri verdiğini bilmez. Çoğal! Üreyip üremediklerini merak ediyor musun? Örüyorlar! Çok geçmeden sayıca bizi aşacaklar ve ABD'nin başkanı olarak kendi türlerinden birine oy verecekler! Bunu bir düşün! Beyaz Protestan Amerikalılar kendilerini azınlıkta bulacaklar, çünkü düzülüp dışlanacağız!" Bobby-Evladım ve Ufaklık onaylayan gözlerle bakiştılar. Lieder böyle bir çılgınlıkla vaaz verdiği, sözcükler müzik gibi içinden aktığı zaman hayran kalıyorlardı.

BJ Stone bu nefret ve cahillik karışımından uzaklaşma isteğini kontrol altına aldı, ama Coots kasabaya girerken Lieder'ın dikkatini dağıtma görevi onundu, bu yüzden tartışmaya devam etti. "Ama Amerika'daki herkes bir göçmendir, Amerikan yerlileri bile, yeterince geriye gidersen tabii."

"Ha, şu eski teranel! 'Hepimiz göçmeniz! Hepimiz göçmeniz!' Komplo buna inanmamızı istiyor, ama bu doğru değil. Atalarımız koloniciydi, göçmen değil! Bir kolonici ile bir göçmen arasında dağlar kadar fark vardır. Savaşçı, kolonicilerin ormanlarımızı temizlemek ve geniş ovalar açmak için geldiğini anlatır. Yeryüzündeki en

198

199

büyük ulusu yaratmak için zengin toprakla kanlarını ve terlerini karıştırdılar. Ama göçmenler öyle mi? Bizim ektiğimizi biçmeye geliyorlar. Çok çalışan insanları avlamak için! Zenci ücretlerine çalışarak işlerimizi çalmak için. Kendi aralarında birleşip bizden aşağı fiyat vererek bizi işten atmak için. Ülkemizin bağrına yapışmış ve bütün iyiliğini emen sülükler gibiler. Savaşçı, Yahudi örneğini veriyor. Sen de dinle, evlat," diyerek mutfak kapısının yanında görünmemeye çalışan Matthew'a keskin bir bakış fırlattı. "Sen de dinle, çünkü havarilerimden biri olacaksın bu şeyleri bilmen gerek." Tekrar BJ'ye döndü. "Bak sana ne diyeceğim, öğretmen. Kaç tane Yahudi çiftçiyle karşılaştın? Kaç tane Yahudi madenciyle? Yahudi balıkçıyla? Ya da Yahudi keresteciyle? Hiç, kaç tanesi bu! Peki neden? Çünkü madenciler, çiftçiler, balıkçılar ve keresteciler, onlar ülkenin zenginliğini yaratır. Ama Yahudiler bu zenginlikten beslenmek için buradalar! Şunu itiraf etmeliyim ki, Yasak Hakikat'ın Ortaya Çıkışı'm okumadan önce bu basit gerçeği hiç fark etmeden yaşadım." BJ, "Basit mi?" dedi. "Cahil demek istiyorsun. Bütün bu 'uluslararası komplo' tam bir saçmalık! Başarısızlıklarını gerekçelendirmeye çalışan kıskanç ve tembel insanların yarattığı bir kurgu. Bu kadar açması derecede cahilce olmasa insan buna güler. Ve de tehlikeli olmasa."

BJ'nin karşısına dikilmek için doğrulan Lieder, "Tehlikeli olduğuna inansan iyi olur!" dedi hırlar gibi. "Ülkemin bütün düşmanları için tehlikeli!" Yumruğunu kaldırdı, BJ de kendini korumak için dirseğini yüzüne doğrulttu. Lieder güldü. "Bir dolu ağız kalabalığı ama cesaret sıfır, ha? Ama bunu biliyoruz, değil mi? Yoksa şansın varken beni vururdun." Matthew'a göz kırptı ve kıkırdayarak oturdu. "Aslında ne kadar uğraşırsan uğraş beni vuramazdın. Peki nedenini biliyor musun? Çünkü ben öldürülemez. Misyonumu tamamlayana kadar öldürülemez. Savaşçı, bir liderin çıkacağını ve sıradan halkı yabancı tehdidinden ve Washington D.C. hükümetinin baskısından kurtaracağını kehanet etti. Bu kelimeleri okurken birden... o liderin ben olduğumu anladım! Birdenbire her şeyi gördüm. Kendime baktım ve neyin doğru neyin yanlış, neyin gerçek neyin sahte olduğunu görebildim. Bana malum oldu. Her şey aydınlandı."

200

"Kafandaki o mavi ışıkla mı?"

Lieder'm ağız kapandı, dudakları gerginleşti. BJ'ye uzun uzun sertçe baktıktan sonra çok yavaş, tane tane, "Benimle bu tonda konuşmamalısınız, öğretmen, çünkü Tanrı'nın yemyeşil yeryüzünde benimle alay etmekten daha tehlikeli bir şey –hiçbir şey!– yoktur."

BJ, ağız korkudan kupkuru olmasına karşın, gözünü kırpmadan Lieder'in bakışına karşılık verdi.

"Ha, içinizden ne dediğinizi biliyorum, öğretmen! Diyorsunuz ki, bu adam kaçık." Burnunu çekti. "Savaşçı bizi aydınlanmamış ve korkak insanların biz yurtseverlere kaçık diyeceği konusunda uyarmıştı. Tamam, belki ben biraz kaçığımdır. Ben buna coşkulu diyorum! Bu sözcüğün ne anlama geldiğini biliyor musunuz, öğretmen? Sözlükte bakmış mıydınız? Coşkulu bir insan, içinde Tanrı olan insandır."

"Demek Tanrı'nın içinde olduğunu düşünüyorsunuz?"

"Şey, içimde bir şey olduğu kesin, ihtiyar. İçimi kemiren bir şey!" Gözleri bir BJ'ye bir Matthew'a gitti geldi. Gülümsedi. "Belki yediğim baharattır." Matthew'a göz kırptı. "Sence de öyle midir, evlat?" Güldü. "Haydi? Hiç şaka kaldıramaz mısın?"

BJ başını çevirdi ve Bay Delanny'nin ne kadar dik oturduğuna ilk kez dikkat etti. Lieder'in dikkatini dağıtmaya kendini o kadar kaptırmıştı ki, odada insanlara şöyle bir göz atmaktan öteye gitmemişti. "İyi misiniz, Bay Delanny?" diye sordu. Kumarbaz konuşmadı. "Bay Delanny?" Kumarbaz gene cevap vermedi. "Burada neler oluyor?"

Lieder parmağını uyarır gibi sallayarak, "Şimdi bakın öğretmen," dedi. "Pezevengimizi konuşmaya zorlamamalısınız. Ona ağızını açmamasını söyledim ve bana itaatsizlik ederse onu cezalandırmak zorunda kalacağım. Bu da sizin hatanız olacak. Şu zavallı katırları hatırlıyor musunuz? Onlar da sizin hatanızdı."

BJ, dudaklarındaki kurumuş kanları saklamak için başını çeviren Bay Delanny'nin yanına gitti. Parmaklarını şişirecek ve derisini gerginleştirecek derecede iskemleye sımsıkı bağlanmış ipe baktı. "Kan dolaşımı kesilmiş. Kangren olabilir."

Lieder endişeli bir ses tonuyla, "Kangren, ha?" diye sordu.

"Onu çezeceğim."

"Vay, öğretmen, fazla hızlı gitme! Belki Bay Tepeden-Bakar serbest bırakılmak istemiyordur, çünkü o iskemlede hareket ederse ca-

201

nını kötü yakacağımı bilir. Şimdi, sonuçlarına katlanmayı kabul ediyorsanız onu çezebilirsiniz. Ama Bay Delanny'ye sorsak iyi olacak. Sizinle konuşmasına izin yok, ama başını sallayabilir. Haydi. Ona sorun.

Ufaklık ve Bobby-Evladım bir Lieder'a, bir BJ Stone'a, bir Bay Delanny'ye bakıp durdular, gözlerinde muzip bir beklenti vardı.

BJ, Bay Delanny'ye kaşlarını kaldırarak baktı. Kumarbazın gözleri sağa sola oynadı, sonra gözlerini kapatıp başını eğdi.

Lieder, "Gördünüz mü?" dedi. "Bay Delanny serbest bırakılmayı istemiyor. Özgürlük bazı sorumluluklar ve riskler dayatır, tıpkı Sa-vaşçı'nın bize söylediği gibi. Belki bu ipler Bay Delanny'ye acı veriyor ve etini çürütüyor olabilir, ama en azından hayatta. Birçok insan sırf nefes almaya devam etmek için her tür aşağılanmaya katlanır. Ha, sizin ve benim gibi üstün, kitap okuyan adamlar değil. Biz aşağılanmaktan ve hakarete uğramaktansa ölmeyi tercih ederiz. Ama pezevenkler ve diğer aşağılık türler ne pahasına olursa olsun hayata sıkı sıkı yapışırlar... ne kadar küçük olursa olsun. Bana inanmadığınızı gözlerinizden okuyorum. İnsanın şanssızlık eseri zaman zaman aşağılara düşen soylu bir yaratık olduğunu düşünüyorsunuz. Ama doğrusu şu ki, insan aslında sızlanan, korkak, iğrenç, Tanrı'nın insafına layık olmayan kötü bir yaratıktır... en azından benim insafıma." Lieder ani bir enerjiyle iskemlesinden kalktı. "Biliyor musunuz? Bir değişiklik olsun diye öğretmene bir ders vermenin zamanı geldiğini düşünüyorum. Size insanın ne kadar iğrenç, korkak olabileceğini göstereceğim. Bunu sen de izle, evlat. Bu havarim olarak ilk dersin olacak. Dinle, Delanny! Sana konuşma izni vereceğim. Aslında sana soracağım soruya cevap vermeni emrediyorum. Dikkatle izle, öğretmen. Ufaklık silahını çıkar ve namluyu Bay Delanny'nin kulağına daya. Horozunu kaldır. Ha, gürültüden endişe etmeyin, Bay Delanny. Hiçbir şey duymazsınız. Mermi sestten önce beyninize girer. Şimdi! Küçük bir oyun oynayacağız. Şöyle olacak. İki seçeneğiniz var, Bay Delanny. İsterseniz... ama gerçekten isterseniz... Bobby-Evladım'a yüzünüze bütün gücüyle yumruk atmasını söyleyebilirsiniz. O güzel burnunuzu kırma ihtimali yüksek, ama her oyunun bir cezası vardır. Diğer seçenek de şu. Bir erkek gibi davranıp Bobby-Evladım'm yüzünüze sert bir yumruk atmasını reddebilirsiniz. Bunu

202

yaparsanız, Ufaklık bir kulağınızdan ateş edecek, mermi öbür kulağınızdan çıkacak. Seçim hakkı sizin. Ama iyice açıklamam gereken bir şey daha var. Öğretmene ona bir ders vereceğimi söyledim ve geri çevrilme aşağılanmasını kabul etmeyeceğimi biliyorsunuz. Ders zamanı! İçimden yirmiye kadar sayacağım, Bay Delanny. Yirmiye geldiğimde de başımı sallayacağım, Ufaklık tetiği çekecek ve şu büyük genelevinizden anında dışarı çıkacaksınız —ama... ama... yanıldığımı kanıtladığınızın, insanlığın özünde onurlu ve soylu olduğunı kanıtladığınızın avuntusunu yaşayacaksınız. Öte yandan, 'Bobby-Evladım, yüzüme bütün gücünle vur' da diyebilirsiniz. Tam bu sözleri söylerseniz —buradaki herkesin duyacağı kadar yüksek sesle!— Bobby-Evladım istediğiniz şeyi yapacak, ben saymaktan vazgeçeceğim ve ders verilmiş ve öğretilmiş olacak. Açık mı, Bay Delanny? Evet ya da hayır deyin."

Bay Delanny'nin sesi, konuşmaması emredildiğinden beri tek bir ' söz söylememesi yüzünden çatlak çıktı. İnce, boğuk bir ses çıkardı.

"Konuşun! Anladınız mı anlamadınız mı?"

"...Evet..."

BJ, "Şimdi bir dakika—!" diye söze başladı.

Ama Lieder onun sözünü kesti. "Saymaya başlıyorum. Onun zamanını boşa harcama, öğretmen. Fazla zamanı kalmadı... dört... beş... altı..."

Bay Delanny bir şey mırıldandı.

"Seni duyamıyorum!" Lieder bir okul tekerlemesi söyler gibi konuştu. "... sekiz... dokuz..."

Barın arkasında Jeff Calder bardakları silmeyi bırakarak ağız beş karış açık, büyülenme ve korkuyla donakalmış olarak sahneyi izledi.

Bay Delanny sızlanır gibi, "Evet," dedi.

"Bobby-Evladım'ın size vurmasını mı söylüyorsunuz?"

"Evet!"

"Sert mi?"

"Evet!"

"İyi öyleyse, kendisine söyleyin o zaman. Ardımdan tekrarlayın. 'Bobby-Evladım'..."

"...Bobby-Evladım..."

"Yüzüme bütün gücünle vurur musun lütfen."

203

"Yüzüme... bütün gücünle vurur musun..."

"Lütfen!"

"... Lütfen... Lütfen!"

"Haydi, Bobby, adamı yalvarıp yakartma. Ona istediği şeyi ver."

Bağlı olmasaydı yumruk Bay Delanny'yi iskemleden aşağı atardı. Üst dişlerinin yarısının ve burnunun kırılmasının getirdiği acı ve şokla iplerde kukla gibi çöktü. Ağzının kenarından oluk gibi kan fışkır-dı, burnundan ve kulağından kan geldi.

BJ, "Tanrı aşkına!" diye haykırdı.

Matthew Öteki Yer'e geçtiğini hissetti... çift kanatlı kapıdan sokağın parlaklığına baktı... ve ötesine.

BJ, "Bu kadarı yeter!" dedi.

Lieder, "Ne zaman yeteceğini ben söylerim," karşılığını verdi. "Kimin haklı olduğunu söyle yeter, sen mi yoksa ben mi? Şimdi sıradan insanın ne kadar korkak, aşağılık olduğunu görüyor musun? Senle ben böyle davranmazdık. Yüzlerine tükürür ve en kötü şeyi yapmalarına izin verirdik. Ama biz üstün varlıklarız. Kitaplar okuruz ve düşünceler üretiriz –Hey! Aklıma bu fikirlerden biri geldi. Çok da tatlı. Dinleyin, Bay Delanny. Belki bu gece kasaba halkına küçük bir eğlence ve eğitim gösterisi yaparım. Siz de bu gösterinin yıldızı olursunuz. Bobby-Evladım'la Ufaklık'a sizi sırayla yaptıracağım, biri silahı kulağınıza dayarken öbürü yapacak, siz de ağlayıp sızlayarak daha sert yapmaları için yalvaracaksınız, ama lütfen, lütfen, lütfen, beni vurmayın! Tanrı aşkına beni vurmayın! Bu insan zayıflığının aydınlatıcı bir gösterisi olacak. Sizce de öyle değil mi, öğretmen?" Sırttı.

"Bence sen kaçırsın."

"Öyle mi? Şey, bu belki de benim hatam değildir." Gözleri parladı. "Bana çıkışmayın, bayım. Acımasız bir çocukluk yüzünden canavar haline geldim. Kimse beni sevmeyi, övmeyi, her tarafımı berbat edene kadar bir masada oturttular!" Sırttı. "Her neyse, öğretmen, senin ne düşündüğüne kıçım kadar değer vermiyorum– Hey! Ondan uzak dur, kız!"

Ama Frenchy bıçağı Delanny'nin kaburgalarına saplamıştı bile. Adam hafif, neredeyse özür diler gibi bir homurtu çıkarttıktan sonra iplere yaslandı. Fazla kan yoktu. Kırıksık gömleğinin önüne yayılan bir leke vardı yalnızca.

204

"O bıçağı çıkar!"

Frenchy bıçağı Bobby-Evladım'ın ayaklarının dibine attı ve gözlerini küstah bir sakinlikle Lieder'a dikti.

Tehditkâr bir havayla kadına yaklaşan Lieder, "Yaptığına bir bak, kız!" dedi. "Beyaz bir kırkeği öldürdün. Seni ipe çekmek farz oldu artık!"

BJ, "Onu öldürmedi," dedi. "Yalnızca senin elinden kurtardı."

Lieder başını şöyle bir dikerek bunu duymazlıktan geldi. Nabızı şakaklarında atıyordu, Frenchy'nin küstah bakışının derinliklerini araştırdı, gözbebekleri bir sarı gözden diğerine gitti geldi. Başını çevirmeden cesedi işaret etti. "Ufaklık, senle Bobby bu şeyi buradan çıkarın!"

"Nereye çıkaracağız?"

"Umurumda değil! Uçurumdan aşağıya atın! Buradan çıkarın da ne yaparsanız yapın! Topalım-seksek!"

Jeff Calder aynı anda hem yutkunmaya hem de konuşmaya çalıştı. "Buyurun efendim?"

"Bir kova al ve şu kanı temizle... her şeyi. Bu tür şeylerin hiç olmaması gerekir!"

Calder topal bacağının elverdiği ölçüde ayağa fırladı.

Ufaklık ve Bobby-Evladım aralarına Bay Delanny'nin hareketsiz bedenini alarak ön kapıya gittiler. Ufaklık bacakları tutmuştu, Bobby-Evladım da olanca ağırlığıyla arkadan geliyordu. Matthew'un görüş alanından geçerlerken oğlanın sokağa bakışındaki yumuşak yoğunluk değişmedi. Frenchy'nin Bay Delanny'yi öldürdüğünün gayet iyi farkındaydı, tıpkı tarihsel bir gerçeğin farkında olması gibi. Nathan Hale'in ülkesi için verecek bir canı vardı yalnızca ve Frenchy Bay Delanny'yi öldürmüştü. Frenchy... Bay Delanny... Nathan Hale. İçini çekti ve boşluğa daha da fazla gömüldü.

Lieder Frenchy'nin gözlerini hayranlık ve öfke karışımı bir duyguyla incelemeyi sürdürdü. "Senin farklı bir balık olduğunu söylemişim, kesinlikle öylesin! Özel bir kadınsın, kızım. Büyük bir soğukkanlılıkla bir erkeğe bıçak saplamak." Gözleri sertleşti. "Gözümün önünden yok olsan iyi olacak. Bu kasabada olduğum sürece korksan iyi olur, çünkü o çirkin yüzünü gördüğüm anda seni öldüreceğim. Fazla hızlı da değil ayrıca."

205

Frenchy hareket etmedi.

"Beni duydun mu, kız?"

BJ öne çıktı. "Benimle gel, kızım. Matthew, ahırda yapılacak işler var... Matthew!"

Matthew gözlerini kırıştırarak rahatlıkla geri döndü. "Buyurun efendim?"

BJ yapmacık bir sertlikle, "Yapılacak işlerin var!" dedi.

Lieder, "Bir dakika," diyerek araya girdi. "Belki buradaki işlerini bitirmemiştir."

BJ, Matthew konusunda bir rekabet sezdi. Matthew'a, "Buradaki işlerini bitirdin mi?" diye sorarak kışkırtmayı duymazdan geldi.

"Ne? Ah... şey... sayılır. Yalnızca bulaşıkları yıkayacağım."

"Tamam, bulaşıkları yıka, sonra ahıra gel. Burada oyalanman için sana para vermiyorum. Sen benimle gel, kızım."

Frenchy hareket etmeyince BJ onu kolundan tutarak sokağa çıkardı ve ahıra götürdü.

MATTHEW MELODİSİZ BİR MIRILTIYLA mutfakta son bulaşıkları yıkıyordu.

Lieder kapı ağzından, "Hey, nasıl gidiyor, evlat?" diye sordu.

Matthew belinin altına bağlayıp önlük niyetine kullandığı eski masa örtüsünü alarak ellerini kuruladı. "Ahırdaki işleri yapmaya gidiyorum."

Lieder içini çekti ve biraz önce yaşanan olaydaki ses tonundan vazgeçti. Basamağa oturdu. "Öğretmenin sana Matthew dediğim duydum. Bak dinle... Matthew. Burada ne yaptığımı anlamamı istiyorum, çünkü senle ben aynı kumaştanız. Her ikimiz de örselenmiş çocuklarız." Lieder'm samimiyeti o kadar yoğundu ki

kelimelerinin altında gözyaşları vardı sanki. "Ve bu ülkeyi seviyoruz, senle ben! Her çakıl taşını ve çamurlu çukuru seviyoruz, çünkü örselenmiş çocukların aileleri, dostları falan yoktur, ne demek istediğimi anlıyor musun? Bu ülkeyi bu kadar çok sevmemin tek nedeni, bazen zalimce görünebilen şeyler yapmak zorunda kalmam. Ama aslında zalim

206

olan, hükümetin ülkemizi pis yabancıların çöplüğü haline getirmesi. Bunu anlıyorsun, değil mi Matthew?"

"Bunun size insanlara işkence yapıp öldürme hakkını verdiğini mi düşünüyorsunuz?"

"Vay vay! O pezevengi ben öldürmedim. O zenci karı öldürdü!"

"Hayır, efendim. Hayır, BJ'nin söylediği gibi oldu. Frenchy onu öldürmedi, yalnızca sizin elinizden kurtardı."

"Allah kahretsin, evlat, korkak, beş para etmez öğretmenden alıntı yapmaktan çok daha iyi şeyler yapabilirsin!" Matthew'a öfkeyle baktı... sonra birden gözlerini indirdi. "Yo, haklısın, evlat. Kesinlikle haklısın. Olayları çığırından çıkardım. Ama Örnek Zenci'yi aşağılamak gerekir; insanları kontrol etmenin tek yolu budur. Ama fazla ileriye gittim, bunu kabul ediyorum. Bobby-Evladım'ın ona böyle vurmasına izin vermemeliydim. Başkalarının hakkımda ne düşündükleri umurumda değil, ama senle ben aynı kumaştanız. İkimiz de örselenmiş çocuklarız. Bu yüzden anlayışına sığınıyorum. Ve de af-fediciliğine."

Matthew kendini acınası ve utanmış hissetti. "Herhalde kasabadan gideceksiniz, artık gümüş değil... yalnızca maden cevheri olduğunu öğrendiğinize göre."

"Bu kasaba benden öyle kolay kolay kurtulamayacak. Belki bir tren dolusu maden cevherini Kader'e götürür ve işlemelerini isterim. Allah kahretsin, evlat, ben bir Doğa Gücü'yüm! Yapamayacağım hiçbir şey yok!

İnsanlara söylediğim her şeyi yaptırırım! Ağaçlardaki kuşları konuşarak aşağıya indirim! Matthew, Delanny'nin başına gelenleri önlemediğim için beni başışladığını söylemeni istiyorum."

"Bağışlama hakkı bende değil. Zarar verdiğiniz kişi ben değildim."

"Demek beni affetmeyi reddediyorsun."

"Ben... cidden gitmem gerek."

Lieder'ın gözlerine incinmişlik ve yakınma dolu bir bakış yerleşti. "Tamam. Git öyleyse. Ama bunu unutmayacağım. Senden af diledim, sen de reddettin. Bunu unutma."

"Olur, efendim, unutmam." Matthew önlüğünü çiviye astı ve basamakta oturmuş yere bakan Lieder'm yanından geçti.

Matthew bardan geçerken çift kanatlı kapı açıldı ve Queeny yerli bir kadın gibi omuzlarına doladığı Hudson Bay battaniyesiyle içeriye

207

girdi. Yüzü şiş, saçları karışık, gözleri uykuluydu, ama odanın ortasında durarak şaşkın şaşkın bir kibirle çevresine bakındı; bir gece önce içtiği içkiden dolayı şaşkın, bir gece önce yaşadığı aşağılamayı hiç hatırlamadan uyandığı için kibirli. Yalnızca hayran seyircilerin alkışları altında Yedi Peçeliler Dansı'nı yaptığını kesik kesik hatırlıyordu. Özgüveni için gerekli olan seçici bellek nasıl yabancı bir yatakta, battaniye altında çıplak olarak yattığı konusunda hiçbir ipucu vermiyordu, ama izleyicilerden birinin –ya da birkaçının– kıskırtıcı dansı yüzünden tutkuyla kendinden geçmiş olduğunu varsaydı.

Matthew'un yatağında doğrulmuştu... sonra her kalp atışında gözlerinin arkasında zorklayan ağırla tekrar yatağa gömüldü. Yüce Rabbim, susuzluktan ölüyordu! Tekrar kalktı, bu kez biraz daha dikkatle, ve pencerenin yanına giderken battanilerden birini arkasından sürükledi. Sokağın karşısında Gezginler Otel'i vardı. Öyleyse neredeydi? Az eşyalı odaya baktı: iki iskemle, western kitaplar sıralanmış bir masa. Burası neresiydi...? Gözleri Matthew'un hakiki kemik tarak ve fırça setine takıldı, Hudson Bay battaniyesini omuzlarına sarıp sokağa çıkmadan önce saçlarından birkaç fırça darbesi geçirdi –Yüce Rabbim, bu güneş ışığı gözlerini cam gibi kesiyordu! Otele gitti, gururlu havasını yalnızca ayakkabılarının olmayışı azaltıyordu. O çocuğun kaldığı şerif ofisinde uyuduğunu ancak sokağa çıkıp da çevresine baktığında anlayabildi. Vay canına, ne lanet iş böyle! Küçük şeytan! Ağzında bakla ıslanmaz, hep annesinden söz eden o oğlan! Ama zaten o yaştaki çocukların kanı kaynar, kolayca kendilerini kaptırırlar. Küçük çapkın! Peki... sana gününü gösteririm.

Şimdi de Matthew'a bir parmağını uzatmış bilgiç bir sırıtmayla bakıyordu. "Yaşlı Queeny'ye bir fincan kahve ver, olur mu, tatlım? Bana bu kadarını borçlusun. Ve de sert olsun. Dilim bütün Apaçi nüfusu üzerinde yürümüş gibi... ve çıplak ayakla."

"Özür dilerim, Queeny, ama hiç kahve kalmadı. Üstelik işlerime de geç kaldım ve–"

"Bak bak bak! Bakın kim gelmiş," dedi Lieder mutfak kapısından.

Ufaklık ve Bobby-Evladım Queeny'yi arkadan itiyorlardı. De-lanny'yi uçurumdan atmaktan dönerken kadının sokağın karşısına geçtiğini görmüşlerdi. Lieder'a öfkelenmesini bekleyerek baktılar,

208

çünkü Lieder kadını bir daha şişko kıcını asla görmeyeceğini söyleyerek uyarmıştı.

Lieder başını yavaşça iki yana salladı. "Vay canına. Vay vay vay canına! Fazla mı cesursun, fazla mı aptalsın bilmiyorum. Hangisi olursa olsun, çizgiyi çok aştın, ihtiyar bayan."

Ufaklık, "Kırk şişeyi kullanırım demiştin," diye hatırlattı. "Böyle burnunu her işe sokmasına izin verecek misin?"

"Zavallı ihtiyar orospu ne yaptığını hatırlamayacak kadar sarhoştı. Burada böyle sövüp sayarak nasıl bir tehlikenin içine girdiği hakkında en küçük bir fikri bile yoktu."

"Evet, ama... bundan yakayı sıyrmasına izin mi vereceksin?" Hayal kinklığıyla Ufaklık'nin sesi sızlanır gibi çıkmıştı.

"Bırak nasıl davranırsa davransın. Zaten kızartacak daha tatlı bir balığım var." Sırtıp göz kırptı. "Yürüyüşe çıkıyorum! Yukarı çık, ihtiyar. Temizlen ve üzerine bir şeyler giy. Kimse o battaniye altındaki çıplak kıcını düşünmek istemiyor. Yemek yiyoruz burada, Tanrı aşkına!"

Queeney tumturaklı hareketlerle battaniyeyi omzunun üstünden attı ve Lieder'm yanından geçerken basamakları çıkmaya başladı. Üst katta Chinky yatağın kenarına oturmuş, yüzünü ellerinin arasına almıştı.

"Hey, Delanny nerede?" diye sordu Queeney. Chinky başını iki yana salladı: Bilmiyordu. "Peki Frenchy nerede o zaman?" Chinky onun da nerede olduğunu bilmiyordu ve umurunda değildi. "Bu sabah herkesin nesi var?" Queeney odasına giderken bunu düşündü. Gardroptan havalandırmak için kırmızı elbisesini çıkardı... o gece tekrar dans etmesi istenirse diye.

Yürüyüşe çıkarken Lieder Matthew'un yanında durdu. Matthew verandada iki kızgın toz yığınının sokakta birbirini kovalamasını seyrediyordu. Toz yığınları demiryolunun karşısına geçerek uçurumun kenarına yaklaştılar ve birdenbire yok oldular. Lieder şapkasının ucunu iyice başına çekerek, "Büyük bir fırtına geliyor," dedi. "Düz kayaya işeyen inek gibi yağmur yağacak."

Matthew suskundu.

"Ahırlara gidiyorsun, ha?"

Matthew başını salladı.

"Peki... iyi. İyi, Matthew, çünkü tam olarak böyle yapmanı isti-

209

yorum. Gözlerini de dört aç, duydun mu? O öğretmen bir şeyler yapmaya kalkışacak kadar aptal olabilir ve bu da hayatında yaptığı en büyük hata olur." Lieder sarı-yeşil gökyüzüne gözlerini kısarak baktı. "Evet, efendim, büyük bir fırtına geliyor. Hey, umarım Queeney'yi rahat bıraktığımı fark etmişsinizdir, üstelik bir daha geri dönerse epeyce canını yarmaya söz verdiğim halde. Gerçek bir lider öç duygusunun üzerindedir. İnsanları affedecek kadar büyüktür. Bu dersi öğrendim, Matthew." Bir an sustuktan sonra ekledi: "Senin öğrenmemiş olman ne yazık."

MATTHEW AHIRA VARINCA AVLUNUN boş olduğunu gördü, ama Coots'un iki eşeği çayırılıkta trenin Kader'den getirdiği yaşlı inekle birlikte otliyordu. Mutfağa baktı. Kimse yoktu.

Coots kısık bir sesle, "Yukarıdayız, evlat," dedi.

Matthew merdiveni çıkararak Coots ile BJ'nin paylaştığı yatak odasına ilk kez girdi. Coots iki kişilik yatağın kenarına oturmuştu, BJ ise sallanan iskemlede başını arkaya dayamıştı ve gözleri kapalıydı. Coots'dan daha yorgun görünüyordu. Lieder'la karşı karşıya gelmenin ve Coots kasabaya gelirken onun dikkatini dağıtmanın, ardından Bay Delanny'nin aşağılanması ve ölümüne tanık olmanın yarattığı gerginlik enerjisini yok etmiş, sinirleri boşanmıştı.

Coots, "Mutfağa girene kadar ayak seslerini duymadım," dedi. "Rüzgârdan olmalı."

BJ gözlerini açmadan, "Pencerenin kenarında dur ve gözünü sokaktan ayırma, Matthew," dedi. "Kimsenin gizlice buraya süzül-mesine izin vermemeliyiz."

Matthew mezarlıktan kasabanın uzak kenarına kadar geniş bir görüş alanı sunan pencerenin kenarına yerleşti. Coots'a, "Demek Ruth Lillian sizi patikada buldu," dedi.

"Orası dar bir patikadır, evlat. Beni kaçırması çok zordu." Yorulmuş eşekleri Shinbone Cut'a getirmeden kısa süre önce Kane'in kızının patikanın ortasında durduğunu görünce tuhaf bir şeyler olduğunu anlamıştı. Dik bir yokuştu orası ve eşekler yaklaşan fırtınanın

210

kokusunu aldığı için huzursuzdu. Coots Damar'dayken ufkun kuzeyinde biriken bulutları görmüştü, ama henüz Yirminci Mil'in tepesindeki gökyüzünde bulut yoktu. "Büyük bir fırtına kopacak. Bu da bizim yararımıza olabilir. Gece içeriye tıklamak zorunda kalacak ve o kadar yağmur ve gökgürültüsü varken hiçbir şey duyamayacaklar."

Kafası karışan Matthew, "Ne yapmayı planlıyorsunuz?" diye sordu. "Yarın sabah şafaktan önce madencilerin gelmesini bekleyeceğiz sanıyordum."

Coots BJ'ye baktı, BJ de gözlerini açmadan başını salladı. "Anlat ona."

Coots, "Doğrusu şu ki," dedi, "madenciler gelmeyecek, evlat. Her zamanki gibi cumartesiden önce gelmeyecek."

"Ama... neden? Demek istiyorum ki... Ruth Lillian onlara buradaki durumu anlatır anlatmaz, elbette—"

"Ruth Lillian onlara hiçbir şey anlatmayacak. Kızı yanımda getirdim."

"Ne? Ama tüm amaç onu buradan çıkarmaktı!"

"Asla Damar'a varamazdı, evlat. Yağmur yağdığı zaman patika tam bir ölüm tuzağı olur. Her yer kaygan ve çamurludur, vadiye kayar. Rüzgâr onu korunmasız dönemeçlerde aşağıya atabilir. Ha, denemek istiyordu. O kııda akıldan çok cesaret var. Ama bunu yapmasına izin veremezdim."

"Şu anda nerede?"

"Yukarıda gözlerden uzakta. Frenchy ile birlikte."

Matthew parmaklarını saçlarında gezdirdi. Bütün bu belanın tek iyi tarafı Ruth Lillian'ın güvenliğe olduğunu bilmek olmuştu. Ama şimdi... "Korkunç bir tehlike içinde. O Lieder tohumunu taşıyacak bakire bir kız arıyor. Onu korumak için ne yapacağız?"

Coots, "Kıza bir şey olmayacak," dedi. "Bu gece onları halledeceğim. Her şey ayarlandı." BJ'ye çabucak fırlattığı bakış, BJ'nin itirazlarına rağmen işi çözenin Coots olduğunu anlatıyordu.

Matthew uyuşmuş gibi başını salladı. "Peki, tamam öyleyse. Ama ne yapacağız? Planınız nedir?"

"Plan mı? Plan falan yok evlat," diye itiraf etti Coots. "Bu adamlar beni de silahımı da bilmiyorlar. Bu bize bir avantaj sağlıyor. BJ

211

kasabadaki bütün erkeklerin bu gece otelde şarkı söyleyip içki içe. çeklerini söyledi. Gayet iyi. Fırtına iyice şiddetlenene kadar saklanacağım, sonra tren yolundan aşağıya inip otelin arkasına geçeceğim. Mutfak kapısı kilitli değil, değil mi?"

"Kilitlenemez. Kilidi yok."

"İyi. Patronu nasıl tanıyacağım?"

BJ, "Tuhaf bakışlı olan," dedi, Matthew belleğinde Lieder'in yüzünü gözden geçiriyormuş gibi göz kapaklarının ardında gözlerinin hareket ettiğini fark etti. BJ konuşmaya devam etti. "Keskin yüz hatları. Neredeyse zarif. Ama gözleri şeffaf. Ardında neler olup bittiğini göremezsin."

"İri yarı mı?"

"Orta."

"Kaç yaşında?"

"Söylenmesi zor. Otuzdan elliye kadar herhangi bir yaş olabilir. Yüzü ince çizgilerle kaplı. Nefret ve kötülükle büyütülmüş gibi bir görünüşü var. Herkesle... ödeşmeyi amaç edinmiş bir insan."

Matthew Coots'a, "Bay Delanny'nin başına gelenleri biliyor musunuz?" diye sordu.

"Evet, BJ bana anlattı. Frenchy'nin bizim tarafımızda olduğuna memnun oldum."

"Benim hatamdı... kısmen en azından."

"Nasıl yani?"

"Frenchy'nin bıçağı almasına izin veren bendim. Lieder üzerinde kullanacağını sanmıştım."

BJ gözlerini açarak, "Belki de kafasında olan buydu," dedi. "Ama Delanny'ye nasıl muamele edildiğini görünce..." Omuzlarını kaldırdı.

"Ya Ruth Lillian? Ona Bay Delanny'nin öldüğünü söylediniz mi?"

"Kızı olması gerekenden daha fazla endişendirmeye hiç gerek yok. Ona üst katta gözden uzakta olmasını söyledim."

"Ya siz, Bay Coots? Sizin de gözden uzakta olmanız gerekmiyor mu?"

"Zamanı gelene kadar buradan kıpırdamayacağım." Kahve fincanını masanın üstüne koydu, belinden eski kalın namlulu Walker-Whitney Colt'unu çıkardı ve fincanın yanına koydu, sonra kasları

212

agrıyormuş gibi bir homurtuyla arkasına yaslandı ve ilk kez BJ allahın belası çizmeleri hakkında yaygara koparmadı! Coots tavana doğru uzun bir iç çekti. "Kesinlikle başımız büyük belada."

"Evet, efendim, çok doğru." Matthew, "Peki ne yapacaksınız?" diye sormadan önce yere baktı.

"Ne demek istiyorsun?"

"Otele gittiğiniz zaman ne yapacaksınız? Onu dışarıya mı çağıracaksınız?"

"Ne mi yapacağım?"

"Onu dışarıya mı çağıracaksınız?"

"Ay tanrım. Sen çok fazla Ringo Kid kitabı okuyorsun. Hayır, Matthew onu dışarıya çağırmayacağım ya da başka bir aptalca şey yapmayacağım. Olabildiğince yakına süzülüp onu vuracağım. Ya-pabilirim sırtından. Kuduz bir köpek nasıl vurulursa öyle nallayacağım."

"Yalnızca... vuracak mısınız?"

"Yalnızca vuracağım."

"Ama hayatında çok fazla sorun ve sefalet yaşamış. Adam... örselenmiş. Ah, adi ve tehlikeli olduğunu biliyorum. Ama gene de..." Matthew omuzlarını silkti.

BJ, Coots'la bakışarak, "Ama gene de ne?" diye sordu. "Ne söylemeye çalışıyorsun, Matthew?"

"Bilmiyorum. Yalnızca... şey, insanlar her zaman yaptıkları işlerden dolayı suçlanmamak. Bazen olur işte. Kimsenin hatası olmadan insanlar zarar görür ve bir şeyler oluverir. BJ, Nebraska Plainsman'-de okuduklarını hatırladı: Bushnell'in dışındaki bir çiftlikte bulunan o kadınla adam. "Sence ne yapmamız gerekiyor, Matthew?" "Şey, belki, biz... biz... tam olarak bilmiyoruz!" "Ama bu adamın kaçık olduğunu biliyorsun, değil mi? Ve ona mantık işlemediğini de biliyorsun."

Coots, "Bak, evlat," dedi. "Çıngıraklı yılan öldürür. Kötü olduğu için değil, ama çıngıraklı yılan olduğu için ve çıngıraklı yılanın işi öldürmektir. Yani yatağında bir çıngıraklı yılan bulursan..."

BJ Matthew'un kararsızlıkla perişan olduğunu sezdiği için Coots'a soru sorarak çocuğun üstünden baskıyı aldı. "Patrona iyi nişan alır ve onu vurursan ne yapar—"

"İyi nişan alırsam onu vururum. Bundan hiç endişe etme." "Tamam. Ama ya öbür ikisine ne olacak?" Coots başını salladı. "Evet, ben de bunu düşünüyordum. Ne yapacağımı ve neler olacağını düşünüyordum. Bak ne yapacağız –önceden planlayalım ki, adım adım, hiçbir sürpriz olmasın. İlk atışı yaptığım an ortalık cehennem yerine dönecek, kasaba halkı ve kızlar saklanmak için ortalığa dağılacak ve atış alanımı kapatacak, yani öbür ikisini devirmek zor olabilir. Yanlışlıkla başkaları vurulabilir. Önemli olan ilk atışta patronu devirmek. Bir yılanın başını kesersen, vücudu bir süre kıvrılıp döner, ama hiçbir yere gidemez."

Matthew başını salladı, bu deneyimli bir adamın söylediği ayrıntıların içine sindiriyordu.

BJ, "Bir silahımız daha olsa, sana destek olurum," dedi.

Coots şapkasının kenarını kaldırdı ve ona kaşlarını çatarak baktı. "Benjamin Joseph Stone, sen kültürlü bir insansın ve idare eder bir eşsin –bok gibi yemek pişirsen bile. Ama bir kavgada iyi silah kullanan bir düşmandan daha tehlikeli olan tek şey, hiç kullanamayan bir dosttur. Hayır, her şeyi hesaba katarsak, başka bir silahımızın olmaması herhalde daha iyi."

"Ama, ben..." diye söze başladı Matthew.

"Ne var, evlat?"

"Şey... galiba babamın silahını unuttum. Belki ben--"

"O antika tüfek mi?"

"Evet, efendim."

Coots somurttu. "O yakın dövüşte kullanılacak bir silah değil.

Özellikle de gece."

"Ama belki oraya gündüz gidebilirim--"

"O sokağı silahla geçerek mi? Evlat, o kadar yakına gidemezsin bile. Seni haklarlar, sen daha... yo, unut gitsin. Ben ne yapacağımı biliyorum. Yalnız yapmam en iyisi. En azından kendi atış alanıma giremem."

BJ, "Bak, Kane Ticaret'e gitsen iyi olur, Matthew," dedi. "Yemek zamanı geldi ve sen hep orada yersin. Bu adamların ortalıkta dolaşmasına yol açabilecek bir şüphe yaratmak istemiyoruz. Bay Kane'e kızının burada ve güvende olduğunu söyle. Fırtınayı açıkla. Onu rahatlatmaya çalış. Yaşlı bir adamdır ve kaçınılmaz olarak endişe duyacaktır."

Coots kuru bir sesle kıkırdadı. "Senden daha yaşlı değil. Hatta belki daha genç."

BJ bunu duymazdan gelerek, "Ha, Matthew?" dedi.

"Efendim?"

"Bay Kane'e karanlık basana kadar kızı burada gözden uzakta tutacağımızı söyle. Kasabadan çıkamadığını duymak hoşuna gitmeyecek, bu yüzden onu... biliyorsun... yatıştırmaya çalışman gerekecek."

"Evet, efendim. Bay Kane'le konuştuktan sonra buraya döneyim mi?"

"Hayır, buraya gerekenden fazla dikkat çekme. Şerifin ofisi civarında dolaş."

"Olur, efendim. Belki önce gidip Ruth Lillian'ın babasına söylememi istediği bir şey var mı diye sorsam iyi olacak."

"İstiyorsan sor."

Matthew çatıya çıkan kapağı kaldırdığı zaman Ruth Lillian'la Frenchy'yi ona doğru bakarken buldu, ikisinin de elinde eski bir Harper's Illustrated dergisi vardı. Zaman geçirmek için sayfalarını karıştırıyor, nemden birbirine yapışmış sayfaları dikkatle ayırıyorlardı. Matthew'un çatı katı merdivenini tırmanan ayak seslerini duydukları zaman soluklarını tutup hareketsiz kaldılar.

Matthew yarı özür diler bir tavırla, "Ben... Kane Ticaret'e gidiyorum da," dedi. Ruth Lillian'a onları şaşırttığı için bir mazeret söylemesi gerektiğini düşündü, ama aklına gelen tek şey, "Babana söylememi istediğin bir şey var mı?" oldu.

"Ona karanlık çöktükten sonra geleceğimi söyle yeter. Endişe etmemesini de söyle. Coots her şeyle ilgilenecek."

"Tamam." Matthew orada öylece dururken kendini aptal gibi hissetti. Vücudunun yarısı çatı katının içindeydi ve kadınlar çatının büyük kısmını kaplayan demir yatakta yan yana oturmuş tepeden ona bakıyordu.

"Söylememi istediğin başka bir şey var mı?"

"İyi olduğumu söyle yeter."

"Tamam." Basamakları inmeye başladı. Sonra kapağı tekrar itti. "Senin o kıyametlerinden biri kopacak gibi görünüyor."

"Evet."

Matthew başını salladı. "Peki öyleyse... gitsem iyi olacak."

"Tamam."

İnmeye başladı, sonra: "Sen iyi misin, Frenchy?"

"Evet, iyiyim."

"Senin için yapabileceğim bir şey var mı?"

"Hayır, sanmıyorum –ha, alt kattakilere yiyecek bir şey... ve ayakkabıya ihtiyacım olduğunu söyleyebilirsin."

"Ayakkabı mı?"

"Evet. Nasıl olursa. Hiç önemli değil."

"Ah. İyi öyleyse... Onlara ayakkabıları söyleyeceğim ve., şey, gitsem iyi olacak."

İki kadın da aynı anda, "Tamam," dedi ve Matthew başının üstüne kapağı kapamadan önce tekrar dergi sayfalarını çevirmeye başlamışlardı. Saçları birbirine değiyordu.

Matthew bir an alt basamakta dururken gerçekliğin yarattığı baş dönmesini hissetti. Bu ikisinin toz ve eski eşya kokan o kapalı yerde birlikte oturmaları o kadar tuhaf görünüyordu ki. Ufak tefek beyaz kız, uzun boylu siyah kadın. Bakire ve fahişe, pürüzsüz yanağın yanında yaralı yanak, her ikisi de New York'un Beşinci Caddesi'nde geçen yılın Paskalya Geçidi'nde moda giysiler sunarken gülümseyen, şehirli genç kadın ve erkeklerin resimlerine bakıyor. Kısa bir süre önce bir tanesi fırtınada hayatını riske atmaya hazır ve öbürünün bir adamın kaburgalarına bıçak saplamasının üzerinden bir saat geçmemiştir.

MATTHEW BAY KANE'I MASASINDA otururken buldu, tıpkı bir gece önceki gibi. Adamın o zamandan beri oradan kalkmadığı gibi tuhaf bir duygu hissetti. Ama bu mümkün değildi, çünkü kendisi gelirken Bayan Bjorkvist'in çıktığını görmüştü ve kadının elinde bir alışveriş torbası vardı.

Bay Kane kapının üzerinde asılı duran çanın çingirtisi durmadan, "Ruth Lillian artık neredeyse Damar'a varmıştır," dedi. "Umarım yağmura yakalanmaz."

"Şey, hayır, efendim. Biliyorsunuz, o—"

"Ne var? Neler oldu?"

216

"Endişelenmeyin, efendim! Ruth Lillian iyi. İyi. Coots'la buluştu ve onu uyardı, ama kopmak üzere olan korkunç bir fırtına var ve Coots onun patikadan gitmesinin çok tehlikeli olacağını düşündü. Bu yüzden onu yanında geri getirdi —ama endişelenmeyin. BJ'nin çatı katında saklanıyor. Hiç endişelenmemenizi söyledi, karanlık basar basmak buraya dönecek. BJ onun Coots'u uyarmak için oraya gitmesinin bütün hayatı boyunca gördüğü en cesur iş olduğunu söyledi ve Ruth Lillian güvende ve... her şey. Yani endişelenmemelisiniz."

"Kaç kez 'endişelenmemelisiniz' dediğini biliyor musun? Bu kadar çok endişelenmemelisiniz dediğin zaman... endişe edecek bir şey var demektir." Bay Kane gözlerini muhasebe defterine indirerek gözlerini kırıştırdı. "Demek... geri döndü. Bu adamlar kasabadayken geri döndü." Gözlerini sınıksız kapattı ve başını yavaşça iki yana salladı.

Matthew Bay Kane'in tıraşsız olduğuna dikkat etti. Her zaman tıraş olurdu, kalbi ona oyun oynadığı zaman bile. "Bayan Bjorkvist ne istiyordu? Pek bir şey almaz da."

"... Hı? Ne?" Sanki Bay Kane bir an uyuyakalmış gibiydi. "Ha... soda bikarbonat ve ağır kesici. Adamları dün gece fazla kaçırmış ve bu gece tekrar gitmeleri gerekiyor."

"Ha. Şey, sanırım yemek için kapatsam iyi olacak, ha?"

"Ne? Ah... evet, sanırım. Ama ben... ben..." Cümlesini tamamlamadı. Muhasebe defterini kapattı ve avcunu kapak üzerinde hafifçe gezdirdi, bir şey onu şaşırtmış gibi kaşlarını çatmıştı. Sonra gözlerini kırıştırarak Matthew'a baktı. "... ah... yemek için hiçbir şey hazırlamadım."

"Ben hazırlarım, efendim!" Matthew ön kapıyı kilitledi ve dışarıdan görülebilirsin diye Birde Açık tabelasını çevirdi. "Bir kutu domates açıp kızartma yapacağım... içeride ne varsa. Endişelenmeyin, halledeceğiz." Bay Kane onun arkasından oturma bölümüne gitti. Matthew yemek yapmaya başladı, tıpkı okuldan gelip annesini yemek yapamayacak kadar dövülmüş bulduğu zamanlardaki gibi... ya da yemek yapmaya aldırmayacak kadar berbat halde. Mutfakta dolanırken Bay Delann'nin ölümünü anlatmaktan kaçmak için konuşacak bir şey bulmak amacıyla düşgücünü yağmaladı. Bay Kane'e

217

Lieder'm tohumunu taşıyacak bakire bir güzel aradığını da kesinlikle söylemeyecekti. "Baksanıza, hava kesinlikle uğursuzluk kokuyor."

"Nasıl yani uğursuzluk?"

"Şey, bir tür soluğunu tutmak gibi. Hiç esinti falan yok. Bir an hava ılık oluyor, bir an sonra soğuk. Ve tadabilirsin... havayı yani. Sizin kıyametlerden biri kopuyor galiba. Ruth Lillian bana Yazı Tura Ku-lübü'ne yıldırım düştüğünü ve sizin onu bir battaniyeye sararak binanın yanmasını seyretmesi için verandaya çıkardığınızı anlattı. Yağmur o kadar hızlı yağıyormuş ki, alevlerin kükremesini ve çatırdamasını duyamıyormuşsunuz. Vay canına, tam bir—"

Bay Kane rahatsız bir tavırla, "Bu nedir, Matthew?" diye sordu.

"Efendim?"

"Neden böyle lâf kalabalığı yapıp duruyorsun? Bana bir şey söylemekten kaçıyor musun —Ruth Lillian'a bir şey oldu! Bunu biliyordum!"

"Hayır, efendim! Hayır, Ruth Lillian iyi. Orada oturup dergi okuyor. Yo, yalnızca..." Yemeklerini kaşıkla kızartma tavasından alıp iki tabağa koydu.

"Yalnızca ne?"

Matthew konserve bezelyeyle konserve domatesi karıştırarak soğan doğradığı "güveç"i masaya götürdü.

"Buyurun efendim! Fazla bir şey değil, ama babamın dediği gibi hiç yoktan iyidir!"

"Neler olduğunu anlat!"

"Tamam, efendim, anlatacağım. BJ ve Coots planımızı size anlatmamı istedi, böylece Ruth Lillian'ı nasıl koruyacaklarını öğreneceksiniz. Şöyle yapacağız. Karanlık iyice çökünce ve fırtına patlayınca Coots gizlice otelin yanma süzülüp mutfığa girecek. Bütün hepsi şarkı söyleyip içki içerlerken kuytuda kalıp dikkatle nişan alacak ve patronu vuracak. Sonra diğer ikisine ne yapabilirse yapacak, bütün o karışıklık ve koşuşturma arasında. BJ ona geriden desteklemek istedi, ama silaha fazla aşına olmadığına karar verdik. Zaten yalnızca bir silahları var. Babamın silahını kullanmayı konuştuk, ama büyük çift mermili tüfeğin yakın dövüşte işe yarayacağına inanmıyorum. Özellikle de karanlıkta. Onların bana ateş etmelerini önleyerek silahı gün ışığında sokağın karşısına nasıl geçireceğimi düşünmem gerekiyor. Henüz bir yolunu bulamadım, ama üzerinde çalışıyorum."

218

Bay Kane kaşığını eline aldı ve tabağındaki bezelyelerle domatesi dürtüklemeye başladı, sonra kaşığı bir kenara bıraktı. "Başka bir yolu yok mu? Öldürmekten başka bir yol yok mu?"

"Hayır, efendim, yok. Çıngıraklı yılanlar gibi, yatağınızdan uzak tutmak zorundasınız, tek yapılacak şey bu."

Bay Kane gözlerini kırptırdı. "Ne?"

"Kaldı ki olayı başlatan biz değiliz." Bunu ağzından kaçırdıktan sonra Matthew Bay Kane'e Delannyyi anlatmanın daha iyi olacağına karar verdi. "Bilmeniz gereken bir şey var, efendim. Bay Delanny öldü."

"Bay Delannyy'i öldürdüler mi?"

"Şey... evet... şey..." Gezgindir Otelinde neler olduğunu anlatırken Lieder'm yaptıklarının iğrenç ayrıntılarını atladı: "... BJ aslında onu öldürenin Frenchy olmadığını, yalnızca Lieder'm elinden kurtardığını söyledi, böylece daha fazla işkence etmesin diye ve... şey, böyle oldu işte."

Bay Kane gözlerini kapattı. "Aman Tanrım." Avuç içiyle yüzünü ovuşturdu. "Peki Frenchy'ye ne yaptılar?"

"Bay Lieder onun çirkin yüzünü bir daha görürse öldüreceğini söyledi, bu yüzden biz de onu oradan çıkardık, BJ ve ben, şimdi saklanıyor. Bir şeyler yemeye çalışın, efendim. Sizinkiyle kıyaslandığında iyi yemek pişiremediğimi biliyorum, ama..."

LIEDER, "BÜTÜN HAYATIM BOYUNCA içtiğim en iyi çay bu, bayan," diyerek Bayan Bjorkvist'in fincanını mavi-beyaz tabağına geri koydu. Bunlar saygınlıklarını kanıtlayan aile porseleninden kalan son iki parçaydı.

Dingildek hasır iskemle Lieder'a dar gelmişti, ama gülümseyip bir gezgin olarak her gün böyle bir konukseverlikle karşılaşmadığını ve buna minnet duyduğunu açıklarken çok rahat görünüyordu.

Bayan Bjorkvist iskemlenin kenarında gergin oturuyordu; Kersti pencerenin kenarında perdenin kenarını büktükçe büküyordu; Bjorkvist erkekleri de somurtkan bir tehditkârlık ve korkak bir çeki-niklik karışımıyla kemerin altında dolanıyordu.

219

Gerilime daha fazla dayanamayan Bayan Bjorkvist otele gönderdiği yemeği beğenip beğenmediğini sordu. İyiydi. Bayan Bjorkvist günlük yemeğin fazla matah bir şey olmadığını biliyordu, ama— Lieder günlük yemeği tercih ederdi. Evet, iyiydi. Ama herkesi memnun edecek kadar iyi değilse, başka şeyler de yapa— Hayır, iyiydi işte! Bayan Bjorkvist'in görmek istediği bir şey varsa, o da mutfağında adamların karnını iyice doyurmasıydı, böylece kimse onun cimri ya da — "Bayan Bjorkvist? Neden geldiğimi açıklasam iyi olacak. Birincisi, kocanızla oğlunuzu bu gece oteldeki dostluk gecesine davet etmek istiyorum."

"Şey, ben sanmıyorum—"

"İkincisi de, adamlarımın dün onları cezalandırması konusunda kendimi ne kadar kötü hissettiğimi söylemek istedim. Ha, adamlarınızın itaatsizlik ve saygısızlık ettiği doğru, ama kafalarını birbirine tokuşturmak... şey, özür dilemek ve bir daha böyle bir şey olmaması için elimden geleni yapacağımı söylemek istedim."

"Şey, bu—"

"Ama size karşı dürüst olacağım, bayan. Benim çocuklar uygar denilebilecek insanlar değiller. Sertliğe karşı büyük bir eğilimleri var. Elbette bir daha buraya gelip işleri karıştırmalarını önlemeye çalışacağım, ama—"

"İşleri karış—!"

"Paramparça etmek, bayan. Pa-ram-par-ça: Allah esirgesin, o aileye karşı neler yaptıklarını hatırlıyorum.

Adamlarınızı mahvedip mobilyaları ateşe vermekten büyük memnunluk duyacaklarını sanırsınız. Ama yo! Yo, bu hayvanlar kadınları tuttukları gibi ahıra sürüklerler, orada... şey, o zavallı kadınları bir kadın nasıl kullanılırsa her açıdan kullandıklarını anlatmayacağım, ama..." Dişlerini sıktı ve başını iki yana salladı.

"Ama... ama... neden biz? Biz bir şey yapmadık ki."

"Haklı bir durum değil, ama böyle. Ama zaten hayat çok nadiren adil olur ve adalet bir genelevdeki namustan daha nadir bir şeydir, Paul'un 7:13'te lowahlara dediği gibi. Şey, bayan..." Ayağa kalktı. "Gitsem iyi olacak. Bu barbarların şu an ne yaptıklarını ancak Tanrı bilir." Kapıya doğru yürümeye başladı; iki Bjorkvist erkeği de ona yer açmak için beceriksiz hareketlerle geri çekilirken birbirlerinin

220

ayağına bastılar. Lieder kemerli geçitte durdu ve parmaklarını alnına vurdu. "Bana neler oluyor böyle? Ne kadar unutkan oldum?" Bayan Bjorkvist'e dönerek gülümsedi. "Vücuduma sıkıca bağlı olmasa kendi kafamı bile unutacağım. Size sormak istediğim bir şey vardı, Bayan Bjorkvist. Adamlarım oteldeki o Çinli kızın yardımıyla ihtiyaçlarını gideriyor. Onu tanıyor musunuz? Bana gelince, ben bunu yapamam, çünkü beyaz bir

erkeğin aşağı ırktan kadınlara kamışını kullanması doğru bir şey değil bence. Siz de aynı fikirde misiniz, Bayan Bjorkvist?"

Kadın dudaklarını ısırdı. "Oradaki kızlar! Ama, yo, beyaz bir erkeğin—"

"Ama ben bir erkeğim, Bayan Bjorkvist. Et, kemik ve kıkırdaktan yapılmış zayıf bir varlığım. Benim de gidermem gereken ihtiyaçlar var. Bakın ne düşünüyorum, bayan. Düşünüyordum da —sizin izninizle— kamışımı buradaki genç Kersti'ye verebilirim, çünkü o güçlü, sağlıklı, iyi yetişmiş bir kız, ailenizin gururu. Ama bunu ancak kendisi de istiyorsa ve ailesinin izniyle yapabilirim, çünkü ben bir kızı zorlayacak bir erkek değilim ve bunu yapacak bir erkekle kızınızın yan yana gelmesine izin vermeyeceğinizi biliyorum. Kersti'yle benim otelin üst katında birbirimizi rahatlatığımızı bilirlerse, bu hayvanların buraya gelip erkeklerinizi rahatsız etmeye cesaret etmeyeceklerinden eminim. Şimdi, aile meclisini toplayıp doğru olduğuna inandığınız bir karar vermenizi istiyorum. Vicdanınızın sesine uyun. Vicdanına uyan bir insan asla yanlış yapmaz, ben böyle görüyorum." Şapkasını başına taktı, Bayan Bjorkvist'e selam vermek için kenarına dokundu ve çıkmak üzere döndü. Kapıda durdu ve omzunun üzerinden, "Onu bir saat içinde bekliyorum," dedi.

MATTHEW parmaklarını başının altına sokarak yatağına yatmış, bacada uğuldamaya başlayan rüzgârın sesini dinliyordu. Kane Tica-ret'ten dönerken dağın üzerinde ilk kara bulutu görmüştü.

... o silahı taşıyarak adamların yanına nasıl sokulacaktı...?

Tüfeği kapının üstünden indirdi. Ama iğrendiği için eli tüfeğin üstünde kalakaldı. Silahı tekrar yerine asıp bir süre yatağın kenarı-

221

na oturup gözlerini bir şey görmeden yere dikti. Bir süre sonra kendini topladı ve kanvas torbayı çıkarmak için yatağın altına uzandı. Torbanın içindekileri yatağın üzerine döktü... hazineleri. On iki kocaman el yapımı mermi, Ruth Lillian'ın vermiş olduğu altı köşeli yıldız, birinin gömdüğü (neden?) mavi cam şişe, ortasına Amerikan bayrağı dikilmiş (nasıl?) mermer, babasının aptal altını dediği (ama kim bilir?... belki de değildir) dediği parlak kaya parçası.

... O tüfeği nasıl...?

Masadaki düzgün kitap sırasından Ringo Kid kitaplarından birini aldı ve kendisine esin kaynağı olabilmış gibi elinde tarttıktan sonra tekrar yerine koydu ve başparmağını kitapların sırtlarına bastırarak düzgün sıraya soktu.

İki kez pencerenin yanına giderek Gezgınler Otel'i'ne baktı. Sonra kendini yatağa atarak tavana baktı. Kısık gözlerle ilham kaynağı arıyordu.

Yükselen rüzgâr bacada ve şerif ofisinin köşelerinde uğuldayarak girmek için yalvarıyordu.

Ringo Kid olsa ne yapardı...?

UFAKLİK SIKILMIŞTI. OTELİN ÖN penceresinin pervazına yaslanarak sokakta dönüp duran toz bulutlarını seyretti. Sıkıntı... sıkıntı... sıkıntı. Lieder İsveçli kızı yukarıya götürelili bir saatten fazla olmuştu ve Bobby-Evladım Chinky ile birlikte köşede oturuyor, kızı kamışıyla oynatıyordu. Sıkıntı! Sven Bjorkvist'ten aldığı av tüfeğini bir toz bulutunun tam ortasına nişanladı ve bir binanın köşesinde durana kadar takip etti, sonra tetiği gerdi. Sol tarafındaki bir hareket fark etti ve yanağını tüfekten çekti.

"Vay canına, bu da nedir!"

O oğlandı, patronun övdüğü çocuk. Sokağın karşısından koskocaman lanet bir silahla geliyordu! Tüfeği omzuna atmış namluyu yumruğuyla tutmuştu, kabza havada sallanıp duruyordu.

Ufaklık tüfeğini doğrulttu ve çift kanatlı kapının yanına giderek, "Orada dur, çocuk!" diye bağırdı.

222

Bobby-Evladım düğmelerini iliklemeden masadan kalktı ve kapıya geldi. Belinden tabancasını çekti. "Orada dur, çocuk!"

Ufaklık ona bıkkınca baktı.

Matthew gülümsedi, el salladı ve onlara doğru yürürken rüzgârın duyulmasını engellediği bir şey söyledi.

Ufaklık, "Orada dursan iyi olur dedim sana!" diye bağırdı.

Bobby-Evladım tabancasının horozunu kaldırdı.

Lieder yukarıdan seslenerek aşağıda ne cehennemlik işlerin döndüğünü sordu. Ufaklık oğlanın sokağın karşısından bir silahla geldiğini bağırdı! Söylendiği halde durmuyordu!

Lieder Kersti'yi saçından tutarak dizlerinden kaldırdı ve bir kenara fırlattı. Zaten kızın ağlanıp sızlanmalarından gına gelmişti. Duvara yaslanarak pencerenin kenarından baktı, orada Matthew ağırlığını bir bacağına vermişti, babasının tüfeği omuzundaydı. Rüzgâr ceketinin eteklerini uçuruyor, yakasını boynuna doğru kaldırıyordu. Matthew gözlerine eliyle siper yaparak başını kaldırıp Lieder'a baktı ve rüzgâra doğru bir şey bağırdı. Sonra pandomim oynar gibi omuzlarını silkti ve aptal aptal sırttı. Lieder güldü ve çocuğu rahat bırakmalarını söylemek için aşağıya indi.

"Ama ya silah?" diye sordu Ufaklık.

"Herhalde oğlan buna kendi kendine karar vermek zorunda kalacak." Lieder kıkırdadı ve Kersti'ye geri döndü.

Ufaklık Matthew'a otele gelmesini işaret etti, ama o silahın tetiğinden parmağını çeksen iyi olacak, diye bağırdı rüzgârın içinden!

Matthew elini kulağına götürüp omuzlarını silktili. "Duyamıyorum!" diye bağırdı. "Bir sorun yok mu diyorsun...?" Kendini gösterdi. "... oraya gelmem konusunda?" Otel gösterdi.

Ufaklık, "İlerle!" diye bağırdı. "Ama bir şey yapmaya kalkışma!"

Bobby-Evladım, "Bir şey yapmaya kalkışma," dedi.

Ufaklık Bobby-Evladım'a bıkkınca baktı.

Matthew gülümseyerek otel kapısına yaklaştı; bir eliyle tüfeğin namlusunu tutmuştu, öbür elini ise içinde bir şey olmadığını göstermek için önünde iyice açmıştı. Eşiği geçer geçmez Ufaklık tüfeği elinden kaptı.

Matthew, "Buna ne dersiniz?" diye sordu. "El yapımıdır. Dünya-

223

da bir benzeri daha yok. Mermilerini yapmak için babam iki normal çiftli mermininki kadar barut kullanmak zorunda kaldı. Ateş eder mi sence? Eder." Lieder'ın üst katta, öbür ikisinden ayrı olmasını beklemiyordu.

Hayal kırıklığına uğradı.

Bobby-Evladım silahı Ufaklık'tan alıp eliyle tarttı. "Ağır."

Ufaklık silahı tekrar ondan kaptı. "Bu şey dolu mu?"

"Hayır efendim. Hiç mermisi yok ve Allanın unuttuğu bu delikte de bulamıyorum. Bu yüzden satmak istiyorum. Cidden iyi bir fiyata üstelik."

"Böyle bir şeyle ne avlanır? Ahırlar mı?"

Matthew güldü ve iyi bir şaka olduğunu belirtti. "Tek atışık, ama adamakıllı delik açar. Eee? İkinizden biri ilgileniyor mu?"

Ufaklık, "Mermisiz bir silah fırtınada osuruk kadar işe yaramaz," dedi.

Matthew, "Bu doğru," diye itiraf etti. "Ama siz gezginsiniz, bahse girerim buna mermi yapacak birini bulabilirsiniz."

Ufaklık, "Yo, gezginler için bu şey fazla ağır ve külüstür," dedi. "Hey, taşımak için üç erkek ve bir oğlan gerekir."

Matthew tekrar güldü, hatta bu kez daha fazla. "Yukarıdaki adamın bu ekipteki tek beyin sahibi adam olduğunu sanıyordum, ama üçünüz de sırayla iyisiniz! Önce ahırları avlamak, sonra fırtınada osuruk, şimdi de üç erkek ve bir oğlan!"

Ufaklık'ın yüzü asıldı, ama Matthew Bobby-Evladım'a dönerek, "Ya siz? Bunu taşıyacak kadar iri buluyor musunuz kendinizi?" diye sorarken yüzünde kendinden menmun bir ifade belirdi.

"Elbette!"

"O halde almak istiyorsun."

"Hayır."

"Bakın ne diyeceğim. Öyle bir fiyat söyleye—" Matthew'un omzuna arkadan ağır bir el uzandı.

"Matthew? Aklıma çok komik bir fikir geldi." Lieder merdivenden sessizce inerken bir yandan da gömleğini pantolonun içine sokuyordu. "Üst katta eğleniyordum ki aklıma korkunç bir fikir geldi." Parmakları Matthew'un omzunda kasıldı. "Bu korkunç fikrin ne olduğunu tahmin edebiliyor musun?"

"Hayır, efendim. Adamlarınıza babamın tüfeğini almak isteyip is-

224

temediklerini soruyordum. Buna bozulmayacağınızı umarım, çünkü size zaten teklif etmiştim, siz de dediniz ki—"

"Ben bu korkunç düşüncenin ne olduğunu tahmin edip edemediğini sormuştum!"

"Hayır, efendim, edemiyorum."

"Hım-m. Şey, orada duruyordum, sadakat yemini diyebileceğin bir şey dinliyordum ki, içimden bir ses bana ya o büyük eski tüfek boş değilse dedi."

"Ben hiç— ama size hiç mermisi olmadığını söylemiştim. Babam son mermiyi fi tarihinde kullandı."

"Bunu söylediğini biliyorum. Bana yalan söylemeyeceğini de biliyorum. Ama gerçekten boş olduğunu sanıyor da yanılmışsan? O zaman ne olur, Matthew?" Gülümsedi. "Küçük bir sınav yapmama aldırılmazsın, değil mi? Havarilerime katılmak isteyen bir insan küçük bir sınavdan korkmamalı."

"Ne... tür bir sınav?"

"Bobby-Evladım, silahını Matthew'un üzerinde tut. (Kaşlarını çatma, evlat. Bu sınavın bir parçası yalnızca.)

Şimdi Ufaklık, ona tüfeğini geri verebilirsin." Kolunu Matthew'a doladı ve kendisine doğru iyice çekti, o kadar yakınına çekti ki uzun namlulu silahın hedefi oldu kendisi de. "Çok yakınında duracağım, evlat, yoluna engel olmamak için. Şimdi, o silahın boş olduğuna tamamen inanıyorum, ama ne derler bilirsin... birini öldüren silah genellikle boş olandır. Bak sınav nasıl olacak. Senle ben, heyecan ve beklenti içinde olan utangaç gelinin oturduğu yere doğru yürüyeceğiz." Chinky'nin oturduğu yere doğru Matthew'u yanı sıra sürükledi. Chinky onlara doğru boş boş baktı. "Şimdi Matthew, silahının horozunu kaldır. Kaldır!"

"Yemin ederim, efendim, bu silah hiç de—"

"Horozu kaldır, evlat!"

Matthew klik sesini duyana kadar horozu kaldırdı.

"İşte böyle. Şimdi şu geline nişan al. Ha, ortaya bir yere nişan alsan da olur, çünkü bu şey dolu çıkarsa –bir mucize eseri filan– yemek borusundan kış deliğine kadar her şeyi havaya uçurur." Chinky'nin gözleri kanşık duygularla Matthew'u inceledi, sonra kafasına dank eden panikle gözleri büyüdü. Ayağa kalktı ellerini göğsünde kavuşturdu.

225

Matthew yutkundu. "Merak etme, Chinky. Dolu değil. Biz yalnızca... eğleniyoruz."

"Tetiği çek, evlat."

Chinky'nin ağızı açıldı, başını iki yana salladı. Gözleri sessiz bir yalvarmayla Matthew'a dikildi.

"Tetiği çek!"

Chinky'yi daha fazla eziyetten kurtarmak için Matthew tetiği çekti, horoz düştü.

Chinky'nin yüzünden kan çekildi. Dizleri büküldü. Yığılır gibi oturdu.

"Gördünüz mü?" dedi Matthew. "Size hiç mermi olmadığını söylemiştim! Ah Chinky, gerçekten özür dilerim."

Lieder kahkahadan kırıldı, Matthew'un omzundaki pençeleri gevşedi. "Bunu biliyordum! Senin doğru kumaştan yapıldığını biliyordum! Hiçbir havarimin bana ihanet etmeyeceğini biliyordum! Ama seni sınamak zorundaydım, çünkü uğursuz önsüzler Tann'dan gelebilir ve bunları gözardı eden insanlar Kader'in tekmesini yer. Umarım beni anlıyorsundur, Matthew. Umarım beni affedersin – ha, unutuyordum. Sen fazla affedici değilsin, öyle değil mi?" Kıkırdayıp Matthew'un saçlarını karıştırırken Matthew eklemlerinin çürük içinde olduğunu fark etti.

OMUZLARINA ATTIĞI BATTANİYENİN ALTINDA sırlıslıkla titremekte olan Matthew, yağmur teneke çatıda gürültüler çıkarırken şerifin ofisinin karanlığında oturuyordu. Babasının tüfeğini omzuna atmış otelin karşı tarafına geçmek üzereyken hava aniden patlamış ve gökyüzü kararmıştı. İlk iri yağmur damlaları küçük gölcükler oluşturdu. Matthew daha koşmadan bardaktan boşanırcı gibi bir yağmur indi; sırlıslıkla halde kapısına vardığında yolun tozu kaygan bir çamura dönüşmüştü.

Karnı hâlâ kasılı durumdaydı, otelde oynadığı oyundan dolayı boğazında acı bir tat vardı. Chinky'nin işin içine gireceği aklına hiç gelmemişti ve ona silahı doldurmadığını söylemesinin hiç yolu

226

yoktu. O gün öğleden önce uzun uzun düşündükten sonra Ringo Kid olsa böyle oynayacağına karar vermişti.

"Manevra"nın (Bay Anthony Bradford Chumms Ringo'nun hilelerine böyle diyordu) en zor kısmı, o el birdenbire omzuna inince Öteki Yer'e kayma isteğiyle savaşmak olmuştur. Ama manevra işe yaramıştı; bir daha onu silahla gördüklerinde rahatlayacaklar ve tetikte olmaktan vazgeçeceklerdi.

Yarım saat sonra yemek için Kane Ticâret'e gideceğini hesaba katarak sobayı yakmaya değmeyeceğine karar verdi; BJ'nin verdiği talimat uyarınca şüphe çekmemek için her zaman ne yapıyorsa onu yapacaktı. Hava kararır kararmaz Ruth Lillian binaların arkasından dükkânın arka kapısına gelecek, Matthew da Bay Kane de Coots'un planında bir değişiklik olup olmadığını öğreneceklerdi. Matthew battaniyeyi boğazına kadar çektikten sonra lambasını yakmak için masaya gitti, çünkü saat henüz beş olsa da pencerenin ardındaki sokak fırtına karanlığına bürünmüştü. Kibriti yakmakta zorlandı, çünkü titremesi kibriti de titretiyordu. Kibrit yandı; Matthew lambanın camını çıkardı; yayılan sarı ışık duvara yasladığı babasının silahını aydınlattı.

Matthew yatağın kenarına diz çökerek kanvas torbayı çıkardı ve tüfeği kırıp torbadan bir mermi aldı. Mermiyi silaha koymaya çalıştı... ama yapamıyordu! Merminin balmumu kayganlığı ürpermesine neden oldu ve mermiyi yatağın üstüne attı. Bu duygudan kurtulmak için avuçlarını pantolonuna iyice sildi ve panik duygusunu atmak için boğazını temizledi. Uzun, derin soluklar aldıktan sonra dişlerini sıkıp mermiyi tekrar almak için kendini zorladı ve...

Arka kapı güm diye açıldı!

Kersti çatıdan akan yağmurun arasından içeriye girdi. İliklerine kadar ıslanmıştı, ıslak elbisesinin içinden koyu renk meme başları görünüyordu.

"Kersti!" Mermiyi tekrar kanvas torbaya koyarak torbayı yatağın altına ittikten sonra kapının yanına gitti ve kapıyı kapatmak için yağmur perdesine uzandı. Gömlek kolu dirseğinden manşetine kadar sırlıslıkla oldu. Kapıyı kapatmak yağmurun sesi değiştirerek teneke çatıyı döven sesler haline getirdi. "Al." Battaniyesini kızın omuzlarına koydu. "Neyin var senin, böyle bir fırtınada neden geldin. Annen seni mahveder ve—" Sustu. Kızın yüzüne vurulmuştu.

227

Yanağında bir çürük vardı ve üst dudağı şişmişti. "Neler oldu?" Kersti saçlarından yağmur damlaları akarken soğuk ve zavallılıktan titreyerek durdu. "Gel otur. Ateş yakacağım." Birkaç gün önce kuruttuğu tertemiz "öbür gömleği"ni ipten çekti. "Al, saçını kurula bununla. Ne oldu, Kersti?"

"Annem, o..." Konuşmakta güçlük çekiyordu, çünkü ağzını açtığı anda dişleri birbirine vuruyordu. "... beni evde istemiyor. Bana... otele... geri dönmemi... söyledi."

Matthew sobada kuru odun yakıyordu, kasabaya çıra kaynağı gören yıkılmış binaların duvarlarından almıştı bunları. "İşte, sobanın yanına otur. Ne demek istiyorsun otele dönmekle?" Kersti soğuk ve duygudan kırık bir sesle açıklarken Matthew ayaklarının dibinde diz çökerek sobaya önce büyük odunlar, sonra da demiryolu kömüründen küçük parçalar attı. Lieder ailesine Kersti'nin gelmesini istediğini söylemişti ve eğer gelmezse adamları babasıyla Oskar'ı tekrar dövecek, evi tarumar edecek ve kendisiyle annesine iğrenç şeyler

yapacaklardı. Sonra Lieder bunu düşünüp vicdanlarına danışmalarını söyleyerek evden ayrıldı. Bu yüzden annesi, o... Kersti sustu.

Başını sobadan kaldırmayan Matthew, "Annen sana gitmeni mi söyledi?" diye sordu.

"Yo. Yo, bana gitmemi söylemedi. Yalnızca..." Kersti akan burnunu çekti. "Yalnızca..."

"Ellerini sobanın üzerine tut. Isıtmaya başlıyorsun."

Kersti ellerini sobanın üzerine tuttuktan sonra yanaklarına götürdü.

Matthew, "O yalnızca... ne?" diye sordu.

"Bana bağlı olduğumu söyledi. Doğru olduğumu düşündüğüm şeyi yapmalıyım. Ama babamla Oskar'ın bir dayağı daha kaldıracaklarından emin değildi. Karşı koyabilirlerdi, ama o zaman da kesinlikle öldürülürlerdi... ama bana bağlıydı. Bunca yıldır saçını süpürge ederek yarattığı her şeyin kırılıp yakıldığını görmek yürek burkucu olacaktı... ama ben doğru olduğuna inandığım şeyi yapmalıyım. Sonra köşeye gözlerini dikti... hiç ses çıkarmadan ağılıyordu. Sonra..." Kersti omuzlarını sükerek burnunu çekti.

"Sonra ne?"

228

"Şey, kendimi o patrona vermezsem adamlarının gelip her ikimize de tecavüz edeceklerini ve namusumu zaten kaybetmiş olacağım için... ama bana bağlıydı." "Demek sen de otele gittin?"

Kersti başını salladı, sonra sıkılı dişlerinin arasından kesik hıçkırıklarla ağlamaya başladı.

Artık sobanın üstü el değmeyecek kadar ısınmıştı, ama yan tarafları o kadar sıcak olmadığından Matthew avuç içlerini sobanın yanına bastırdı, ta ki dayanabileceği kadar ısınana kadar, sonra ellerini boğazına götürdü... okuldan ıslanmış ve üşümüş olarak geldiğinde annesinin yaptığı gibi. Annesinin yatıştırıcı ses tonuyla, "Tamam, Kersti," dedi. "Merak etme. Her şey yoluna girecek." Ama küçük bir çocukken bile bunun bir yalan olduğunu bildiğini hatırladı; her şey yoluna girmeyecekti. Artık soba iyice yanmış olduğundan kapıyı açtı ve eski demiryolu deposundan kaptığı kömürü içeriye aldı. "İşte! Kısa sürede tost kadar sıcak olacaksın!" Annesinin yapmacık ve umarsız iyimserliğini kendi sesinde duyabiliyordu ve otelde olanları öğrenmek istemediği için saçma sapan konuştuğunu da biliyordu. Nedense Kersti'ye davranışından dolayı bunun kendi hatası olduğunu hissetti.

Ama Kersti'nin konuşmaya ihtiyacı vardı. Soba kapağının ardındaki parlaklığa gözünü dikerek dilinin ucuyla yarık dudağına değdi. Sonra bıkkın bir tekdüzellikle konuşmaya başladı. "Beni üst kata götürdü ve yatağa oturmamı söyledi, benimle konuşmaya başladı... çılgınca şeyler, ama çok samimi, ne demek istediğimi anlıyor musun? Tohumunu taşımaya layık olmadığımı bildiğini söyledi, ama kasabadaki tek kadının annem ve oteldeki orospular olduğunu düşünürsek benimle yapmak zorundaydı. Böylece o... onunla oynamaya zorladı beni, ama kamışı kalkmıyordu... şey, kalkıyordu ama kalkmış halde kalkmıyordu ve bu da onu deliye döndürdü. Tam bir deli gibiydi! Ne zaman bacaklarımı ayırıp içime girmeye başlasa kamışı büzülüyordu. Adam küfredip dişlerini sıkıyordu. Hiçbir zaman bir kadını yapmadığından emin oldum... en azından normal bir biçimde. Sonra o... o beni saçımdan kavrayıp sürükledi ve bir kadını yapamadığını kimseye bir kez olsun... bir kez obun... anlatırsam derimi yüzeceğini söyledi! Ve bunu tam bir yavaşlıkla yaptı! Hıçkırmaya başladım, 229

çünkü korkmuştum ve çünkü saçımı çekip duruyordu! Ağlamam onu kızıştırdı galiba, çünkü kamışı tekrar sertleşti, ama içime girmeye çalışır çalışmaz tekrar yumuşadı, bu yüzden öfkeleni ve yumruğunu duvara vurdu, ta ki eklemleri açılana kadar, gözlerinde de yaş vardı. Kamışının kalkmamasının kendi suçu olmadığını söyledi. Bir zamanlar biri kamışına cetvelle vurmuştu. Sert! O günden beri de... ama ona yardım etmek için yapabileceğim bir şey olduğumu söyledi ve beni yataktan çekerek dizüstü çöktürdü, saçımdan tuttu ve işe koyulmamı söyledi, ben de... ben de..." Boğazından tuhaf bir ses çıkardı. "Başka ne yapabilirdim?" Gözleri Matthew'unkileri araştırdı. "Yani... başka ne yapabilirdim?"

Matthew gözlerini kapatıp başını iki yana salladı... Kendi hatası.

Kersti bir süre konuşmadı, ama Matthew onun yutkunarak gözyaşlarını engellediğini duyabiliyordu. "... sonra adamları aşağıdan bağırmaya başladı, senin sokağın karşısından bir silahla geldiğini söylediler. Memnun olmuştum, çünkü beni oradan çıkarmak için geldiğini sanıyordum. Ama öyle değildi. O... biliyorsun... işini gördükten sonra... dayaktan canımı çıkarmasını istemiyorsam hiç ses çıkarmamamı söyledi, sonra ayak uçlarına basarak alt kata indi. Çok g, ;ınr.t;Pn geri gelivor, güler ve tekrar başlıyor ve fırtına patlıyor ı \ İMı ;r fv'rHnktaii boşanircasına yağıyor ve bu onu bir tür kızış-tııııı, anın gene de şeyi kalkmıyor, bu yüzden tam deliye döndü ve yüzüme tokat atarak ona hile yaptığımı söyledi! Bakire falan değildim! Bu yüzden sertleşmiyordu! Ben de ona haklı olduğumu bağırırdım! Bakire değildim! Bakire istiyorsa neden saçlarını topuz yapan Ruth Lillian Kane'i almıyordu ve ben—" Kersti hıçkırıklara boğuldu.

Matthew bir an sersem sersem baktıktan sonra kollarını beceriksizce kızı doladı ve kısmen rahatlatmak için kısmen de ağlamasını kessin de düşünebilsin diye kızı okşadı. Akli korkunç bir gerçeğe takılımıştı. "Sen... sen ona Ruth Lillian'ı mı söyledin?"

"Ağzımdan kaçiverdi! ben dayak yerken onun emin bir yerde saklanıyor olması adil değil! Adil değil!" Matthew kaskatı kesilmişti, Kersti onun sessiz suçlamasını hissediyordu. "Benim hatam değildi! Suratıma tokat yemiş ve onu o şekilde yapmaya zorlanmıştım!"

Ama Matthew başını iki yana sallamaya devam etti, gözlerini odanın köşesine yıkılmış gibi dikmişti.
230

Soba artık sıcaklık yayıyordu, Kersti öbür tarafını ısıtmak üzere döndü. Matthew ayağa kalkarak pencerenin yanına gitti. Pencere pervazından sızan rüzgâr Kersti'nin gözyaşları ve salyasından ıslanmış omzunu üşüttü. Çatıdan akan yağmurun arasından sokaktaki çikolata rengi çukurları görebiliyordu, çukurların yüzeyi yağmur damlalarının altında dans ediyordu.

Boğazını temizleyerek, "Nasıl kaçtın?" diye sordu.

"Patron adamlarını geceki parti için herkesi toplamaya gönderdi. Aşağıya inerken beni odaya kilitledi.

Aşağıdan hiç ses duymayacaklarından emin olana kadar bekledim, fırtına ve şarkıları yukandan ses duymalarını engellerdi. Arka pencereden çatıya çıktım ve oradan sokağa kaçtım. Eve gittim, anneme başıma gelenleri anlatarak ağlamaya başladım, ama annem iş işten geçtikten sonra ağlamanın hiç yararı olmadığını, belki otelde kalsam daha iyi olacağını söyledi, böylece o patronun elinin altında olurdum. Benim hatam olduğunu söylemiyordu. Yo, hiç de söylemiyordu! Ama bozuk mal bozuk maldır ve tamir etmek yararsızdır.

İstediği en son şey, o adamın gelip beni aramasıydı. Deliye döndüm, geneleve gitmemi istiyorsan tamam o zaman dedim! Ben de öyle yapacağım! Bir orospu olacağım! Ona gelince, cehenneme kadar yolu vardı.

Cehenneme kadar! Kapıyı güm diye çarparak çıktım. Yağmur altındaydım, otelde herkes şarkı söyleyip gülüyordu. Bu yüzden buraya geldim. Gidecek başka yerim yoktu. Yani... başka nereye gidebilirdim ki?"

Matthew ona ısınana kadar orada rahatlıkla kalabileceğini söyledi. Ama sonra BJ'nin çatısında daha güvenli olurdu. Frenchy ve... Frenchy'le birlikte. Ruth Lillian'ın yakında babasının dükkânına gideceğini biliyordu.

"Biraz sonra Kane Ticaret'e gitmem gerekiyor. Ölümüne üşütmek istemiyorsan battaniyemi alsan iyi olur."

"Matthew?"

"Hı-ı-ı?"

"O adama Ruth Lillian'ı anlattığım için bana kızdın, değil mi?"

"Yo, kızmadım. Ben yalnızca... Tanrım, Kersti! Nasıl söyleye-bildin? Ne düşünüyordun?"

"Suçlanacak kişi ben değilim!"

Matthew ona dik dik baktı. Sonra gözlerini kapatıp başını iki yana salladı.

231

Kersti sesinde savunmaya geçmiş bir tonla, "Zaten," dedi, "O orospu çocuğu o kadar deliye dönmüştü ki, herhalde bana hiç dikkat etmemiştir. Bahse girerim beni duymamıştır bile."

Matthew ona üzgün üzgün baktı. "Hayır, duydu."

KARANLIĞIN ÇÖKMESİYLE UFUK BOYUNCA fırtına bulutlarında şimşekler görülebiliyor, ama hiç durmadan gelen gökgürültüsü, teneke çatılarda ve ahşap duvarlarda durmak bilmeyen tacizine devam eden şiddetli yağmurdan dolayı pek duyulmuyordu. Matthew bir terk edilmiş binadan öbürüne geçerek Kane Ticaret'e doğru giderken yağmurun arasından Gezinler Otel'i'ni şöyle bir gördü. Bütün lambalar yanık ve pencereler yağmurdan dolayı altın gibi parlıyordu. Piyano sesini duymadı, ama pencerelerde gölgeler vardı; vaizler bir dostluk gecesinin daha keyfini çıkarıyordu.

Matthew Bay Kane'i üst kattaki mutfakta buldu, önünde hiç el değdirmemiş yemeği, hâlâ karanlıkta oturuyordu.

Matthew, "Ruth Lillian daha gelmedi mi?" diye sordu.

Bay Kane başını iki yana salladı.

"Şey, endişelenmeyin, efendim. Biraz sonra burada olur." Lambayı yaktı, mutfak masasının üzerine koydu.

Bay Kane düşüncelerini bölen ışığa gözlerini kırıştırarak baktı. Matthew, "Ruth Lillian'a bir şeyler ısıtsam iyi olacak," dedi. Konserve bezelye ve konserve domates karışımı (soğanla birlikte) hâlâ sobanın arkasında duruyordu. Matthew ateşe biraz kömür ekledi, çok geçmeden ateş canlandı. İsraf olmasın diye Bay Kane'in tabağını bir kâseye koyduktan sonra bir kutu mısırlı biftek açtı, çatalıyla keserek domates ekledi. Bay Kane bu hazırlıkları şaşkınlıkla izliyordu. Güveç kaynamaya başladığı sırada gökgürültüleri uçuşumun ardındaki ovalığa doğru ilerlemişti.

Dükkânın arka kapısının açıldığını ve Ruth Lillian'ın rüzgâr çarpmasını diye kapıyı tuttuğunu duydular. "Baba?"

Kız merdivenleri hızla çıkarken, Bay Kane kızını kollarına almak için ayağa kalktı, ama arada masa olduğu için kucaklaşmaları tam

232

olmadı, bu, söze önem veren mantıklı adamın birçok davranışı gibi beceriksizceydi. Kızın Coots'dan ödünç aldığı, sular damlatan kocaman parka nedeniyle bu beceriksizlik daha da arttı.

Bay Kane kesik kesik, "O kadar... endişelendim ki..." dedi. "Aklıma... her tür... korkunç şey geldi."

"Ben iyiyim, baba," diyen Ruth Lillian parkasını çıkarıp köşeye koydu. "İyiyim işte."

Merdivenlerden çıkan BJ, "Yalnızca iyi değil, harika!" dedi. Rüzgârdan dolayı kapıyı kapatmakta epeyce güçlük çekmişti. Kızla birlikte gelmeye karar vermişti, çünkü Coots'un... Allah bilir hangi tehlikelerle karşı karşıya gelmesini beklemeye dayanamıyordu. "Ruth Lillian Coots'u uyarak iyi iş yaptı. Ama Coots'un onu durdurması iyi olmuş. Bu yağmur patikayı tam bir ölüm kapanına çevirirdi."

"Evet, sanırım öyle. Ama gene de..." Bay Kane masadaki yerine döndü. Bu arada Matthew da BJ için bir tabak bulmuş, güveci servis ediyordu. Ruth Lillian iştahla, BJ dikkatle yedi, Bay Kane hiç elini sürmedi.

BJ bir lokmayı kaşığının ucuyla dürterek, "Bu şeyin bir adı var mı?" diye sordu.

BJ'nin Bay Kane'in dikkatini dağıtma niyetini anlayan Matthew, "Evet, efendim," dedi. "Ben buna 'Yirminci Mil Güveci' diyorum."

"Hımm. Şey, belki yirmi mil yeterli bir uzaklıktır. Üst tarafınday-san tabii."

Tekrar doldurması için tabağını Matthew'a uzatan Ruth Lillian, "Bence çok lezzetli," dedi sadık bir tavırla.

"Şey, de gustibus non disputandum est*, ya da zevkten yoksun olanların sürekli bize söyledikleri sözler."

Matthew'a döndü. "Tam ben çıkarken Kersti Bjorkvist ahıra geldi. Senin evinde olduğunu söyledi."

"Sana... başka bir şeyden söz etti mi?"

"Annesinin onu sokağa attığını yalnızca. Merak ettim, neden atmış?"

"Ha... bir tür kavga." Matthew Bay Kane'in otelde Kersti'nin başına geleni öğrenmemesi gerektiğini biliyordu.

"O ve Frenchy ahırdaki büronun ışığını yanık bıraktılar, ateş de yanıyor, belki adamlar gelip bakar diye."

Zevkler tartışılmaz.

233

"Coots ne zaman—"

BJ hemen sözü kaptı. "Her an olabilir!" Sonra gerginliğini biraz olsun azalttı. "Demek istiyorum ki... çok yakında gidecek herhalde. Fırtına kasaba üzerinde patlayana kadar bekleyeceğini söyledi. Fırtınanın, çıkarabileceği gürültüyü engelleyeceğini düşünüyor."

Bay Kane, "Çok cesur, şu senin arkadaşın," dedi.

BJ yalnızca, "Evet," cevabını verdi.

"Başka bir seçenek yok anladığım kadarıyla? Başka bir yol yok, şeyden başka..."

"Bu adamlarla yok. Matthew size Bay Delanny'ye yaptıklarını anlattı mı?"

Bay Kane başını salladı ve gözlerini tabağına indirmiş kızına tereddütlü bir bakış fırlattı. Frenchy ona ne yaptığını anlatmıştı. Ve de nedenini.

BJ, "Yok," dedi. "Bu tür adamlarla başka bir yolu yok."

"Herhalde haklısınızdır, ama..."

"Ama ne?"

"Her şey öyle karmaşık ki. O adamın tehlikeli ve kötü olduğunu biliyorum, ama öte yandan Matthew bana Frenchy'nin gitmesine izin verdiğini de anlattı. Avından onu yoksun etmesine rağmen gitmesine izin vermiş. Neden bunu yapsın?"

BJ, "Bilmiyorum," dedi. "Belki köpeklerin insanlardaki korkuyu sezmesi gibi, bazı insanlar da kurbanlarındaki paniği seziyor ve bu onları bir şiddet çılgınlığına sürüklüyor. Ama eğer korkmuyorsanız—bunu gözlerinizde göremiyorlarsa—saldırmıyorlar, çünkü bütün kabadayılar içten içe korkaktır. Arınma sınavından tek başına geçen bir gençle ilgili Kızılderili efsanesini hatırlıyorum. Meditasyondan çıktığı zaman çevresini aç kurtlarla sarılı buldu, ama konsantrasyonunu sevgili annesinin imgesine vererek hayatta kaldı ve kurtların arasından yavaşça yürüdü, kurtlar onda korku kokusu almadılar. Belki de Frenchy'nin Lieder'a diklenmesi... gözlerinin içine bakarak meydan okuması..." BJ omuzlarını silkti. "Zavallı Chinky utangaç ve itaatkârken... mükemmel kurban. Hissettiği terör işkencecilerini heyecanlandırıyor."

Bay Kane, "Belki de haklısınızdır," dedi. "Ama ya Matthew? O Lider ona bayılıyor. Neden?"

234

BJ, "Hiç fikrim yok," diye itiraf etti. Sonra Matthew'a döndü: "Senin evine geldiğinde ne oldu? Ona diklendin mi? Destek olmayı reddettin mi?"

"Hatırladığım kadıyla hayır. Yalnızca konuştuk... ha, evet! Bay Anthony Bradford Chumms hakkında bir yorum yaptım—Ringo Kid kitaplarını yazan adam—ben de ona Bay Chumms'a hakaret etmesine katlanamayacağımı söyledim. Sanırım bu ona diklenmekti... öyle sayılır."

Bay Kane, "Belki de sende kendisinden bir şeyler gördü," diye öne sürdü. "Hareketlerimizde itiraf etmek istediğimizden daha fazla kibir var."

Matthew, "Benzer bir yanımda olduğunu hiç sanmıyorum," dedi. "Babasının onu dövdüğünü söyledi."

Muhtemelen okulda da çocuklar onu kızdırıp alay ediyordu."

BJ Ruth Lillian'a hızlı bir bakış fırlatarak, "Senin gibi mi?" diye sordu. Kızla o öğleden sonra bir saat boyunca Matthew'u konuşmuşlardı.

"Benim gibi mi? Babam beni asla dövmez. Okulda hiçbir çocuğun benimle alay etmediğine de bahse girebilirsiniz. Ben asla buna tahammül etmezdim!" Ruth Lillian'ın gözlerini üzerinde hissediyordu ve ona babası bir ayyaş olduğu ve annesini dövdüğü için Benson oğlanların kendisiyle alay ettiğini anlattığını hatırladı. Gözlerini kaçırmaya çalıştı, kızınkilere bakmak istemiyordu. Onun kendisine ihanet ettiğini hissediyordu. Lieder'la ortak hiçbir yanını göremiyor-du! Lieder'ın neden her ikisinin de "örselenmiş çocuklar" olduğunu söylediğini bilmiyordu! Ona öyle geliyordu ki—

Pencereden kör edici bir ışık geldi. Kulakları sağır edici bir gök-gürültüsü Kane Ticaret'in duvarlarını sarstı. Sonra iki şimşek çatırtısı art arda odada burnu kaşındıran bir ozon kokusu bırakırken, pence-relerdeki şekiller gözlerinde oynaştı, ama ışıklarla karanlıklar tersine dönerek.

Şimşekte Bay Kane yutkundu, artık iskemlesinde dimdik oturuyor, açık ağzından kısa hızlı soluklar alıyordu, göğüs ağrısı korkusuyla doğru dürüst soluk almaya korkuyordu. Ruth Lillian uzanıp onun elini tuttu, ama

babasının soluğu yavaşlamaya başlamıştı bile, çok geçmeden hafifçe gülümseyip, "Tanrı küçük şakalardan hoş-

235

lanır, insanları böyle korkutmaktan. Bundan sonra ne olacak bakalım? Tam merhametli eline uzanmışken şok edici bir vızıltı mı?" Herkes biraz güldü, ama Bay Kane'in yüzü hâlâ kül gibiydi ve alnında boncuk boncuk terler vardı.

BJ, "Artık oturmanıza hiç gerek yok, Bay Kane," dedi. "Yatakta olsanız da Tanrı sizi korkutabilir."

Bay Kane hafifçe kıkırdarak, "Çok doğru," dedi. "Hatta daha iyi. Küçük şakalarıyla kâbuslarımızı karıştırabilir."

Herkes tekrar biraz daha güldü. Bay Kane kızının elini tutarak iyi olduğunu anlatmak istedi. Sonra ayağa kalkarak odasına gitti.

FIRTINA İYİDEN İYİYE KOPMUŞTU ve Coots oteldeki partinin muhtemelen artık iyice çığrından çıktığını tahmin ediyordu. Zaman gelmişti. Tabancasına altıncı kartuşu taktı. Birçok deneyimli tetikçi gibi, iş yaparken horozun altındaki mermi yerini hep boş bırakırdı, çünkü bir keresinde Matthew'a açıkladığı gibi, horoz bir şeye takılır-sa insan ayağından vurulabilirdi... ya da daha kötü bir yerinden. Alışkanlık gereği ceketine bir avuç dolusu kartuş koydu, ama ilk altı atışta işini bitiremezse, tekrar doldurma şansı bulamayacağını biliyordu. Frenchy çatı katının merdiven dibinde durarak onun basit hazırlıklarını seyrediyordu. "Dikkatli olacaksın, duydun mu?"

Coots başını salladı.

"Bu iş için epeyce yaşlısın."

"Tanrı biliyor ya, çok doğru."

"O halde neden yapıyorsun?"

"Bil bakalım neden." Şapkasını sıkıca başına çekti ve fırtınaya çıktı.

ÜÇÜ GERGİN BİR SESSİZLİK içinde lambanın çevresinde oturdu. Bir sonraki gökgürültüsü ve şimşeği bekliyorlardı.

236

BJ bir şey söylemiş olmak için, "Geç oldu," dedi.

Ruth Lillian, "Sizce saat kaç?" diye sordu.

"Geceyarısına yakın. Tam olarak bilmiyorum. Saatim üç-dört yıl önce kırıldı, Yirminci Mil'de işlerin ne kadar yavaş olduğunu düşünerek zahmet etme—"

"Ruth Lillian!" diyen Matthew onun sözünü kesti. "Kasabayı terk etmen gerekirse diye valizini hazırlamaya başlasan iyi olur bence."

"Sen neden söz ediyorsun?"

"Her şeyi düşündüm. Kader'e kadar demiryolu raylarını izleyebilirsin. Yağmur ve kaygan raylardan falan dolayı zor olacak, ama gitmen gerek, fırtına olsun ya da olmasın."

"Babamı bırakamam! Bu kadar hasta ve zayıfken olmaz."

"Gitmen gerek, Ruth Lillian. Anlamadığın şeyler var. Bay Liedler, o..." Matthew yutkundu. "Bakire bir kız arıyor. Tohumunu taşıması için. Bir oğlan istiyor... şey, kendisi öldükten sonra savaşını sürdürsün diye."

BJ, "Hangi savaşı sürdürsün diye?" dedi.

"Yabancılarla ve Washington D.C.'ye ve —bilmiyorum keresteci olmayan Yahudilere ve o kitaptan çıkardığı başka şeylere karşı bir tür savaş. Önemli olan şu, Ruth Lillian, bakire bir kız bulmayı amaçlıyor."

"Ama benim kasabada olduğumu bile bilmiyor."

"Artık biliyor."

BJ hemen, "Nasıl öğrendi?" diye sordu.

"Kersti anlattı... ama onun hatası değildi. Ağzından kaçtı. Dayak yedi, kötü muamele gördü. Cidden kötü demek istiyorum. Şimdi de seni arayacak, Ruth Lillian. Bunu biliyorum. Bu kadar fırtına falan varken herhalde bu gece değil, ama yarın kesin. Bu yüzden buradan gitmen gerek. Anlıyor musun?"

Ruth Lillian bir süre suskun kaldı. "Evet. Evet. Anlıyorum. Ama Bay Coots bu gece onu haklayacak."

"Evet ama... ya başka bir şey olursa?" dedi Matthew. "Ya Coots onu haklayamazsa? Gitmeye hazır olmalısın!"

BJ saldırıya geçerek, "Ne demek Coots onu haklayamazsa?" diye sordu. "Coots onu haklayacak! Başka bir şey olur da... Peki öyleyse, Ruth Lillian'ı korumak zorunda kalacağız. Senle ben."

237

"Nasıl?"

"Bilmiyorum, Matthew! Bir şey buluruz —babanın o silahı olmaz mı?"

"Hiç işe yaramaz! Kullanamam! Bir süre önce doldurmaya çalıştım, ama yapamadım! Dokunamadım bile... mermilere! Ellerim...!" Matthew'un gözleri sağa sola kaymaya başladı.

"Hey, evlat! Rahatla!"

"Ama ben... dokunamadım... bile... bile... bile..."

"Matthew? Matthew!"

Soluğu sakinleşti; gözleri yumuşadı; uzun uzun iç çekti ve otelin ışıklarının yansıdığı penceredeki yağmura doğru baktı. Fırtına bir an yavaşladı ve piyano eşliğinde şarkı söyleyen adamların sesleri rüzgârın uğultusuyla birlikte taşındı.

BJ tekrar, "...Matthew?" dedi.

Ruth Lillian elini oğlanın koluna koydu. "Matthew?"

Matthew gözlerini kırptırarak yutkundu, sonra gözlerini Ruth Lillian'a dikti. "Ne var? Bir şey mi oldu?"

Ruth Lillian zoraki gülümsedi. "Gittin."

Matthew kaşlarını şaşırarak çattı. "Gittim mi?"

"Bana anlattığın 'o yer'e. Oraya gittiğini düşündüm.

Matthew bir kızı bir BJ'ye baktı şaşırarak. "Sen ne yapmaya çalışıyorsun? Anlamıyorum sen ne..."

BJ, "Matthew," dedi.

"Efendim?"

"İşler sertleşirse kaldırabileceğin konusunda endişeliyim."

"Ne demek istiyorsunuz?"

"Şey... bir insan kötü şeyler yaşadığı zaman, bazen onun için... baskı altında mantığını koruması zor olur."

Matthew şaşkınlık ve bıkkınlıkla bir B Jye bir Ruth Lillian'a baktı. Bunlar ne demekti böyle?

BJ devam etti. "3u öğleden sonra ahırdarken Ruth Lillian'la ben konuşarak zaman geçirdik."

"Neler konuştunuz?"

"Çoğunlukla seni."

"Beni mi?"

238

"Şey, ortak bir konu olduğu için. Her ikimiz de seni seviyoruz. Ve her ikimiz de senin için endişeleniyoruz, merak ediyoruz... eğer..."

"Benim için mi endişeleniyorsunuz?"

Açıklamayı Ruth Lillian üstlendi. "Bay Stone bana Nebraska'da olanları anlattı. Bana bir gazete gösterdi.

Düşündü ki –ikimiz de düşündük ki– belki, biliyorsun, bazen insanlar kafalarından atmak için konuşmaya ihtiyaç duyar. Biz dost olduğumuz için de, senle ben, güneşin altındaki her şeyi konuştuğumuz –Cracker-Jacks'i, sonsuzluğu, her şeyi– için belki diye düşündüm..."

"Belki ne diye düşündün?"

"Şey, çocukluğun kötü olmalı. Baban anneni hep döverken falan."

"Ama bu onun hatası değildi."

Lamba ışığında görünmemek için iskemlesini geriye çekmiş olan BJ, "Kimin hatasıydı?" diye sordu.

"Kimsenin. Şanssızlık işte. Babam hep fikirler ve planlarla doluydu, ama hiç şansı yoktu. İnsanlar onu yolun sonuna varmış, sallanarak yürüyen, sarhoş ve hasta biri olarak görüyordu. Biraz şansı olsa neler yapabileceğini hiç düşünmediler. Bir gece annem hastaydı, hardal yakısını değiştirmeye başladım, yani babam eve ağlayarak sarhoş geldiğinde henüz uyanıktım... ki bu kötü sarhoşluktan çok daha iyidir. Ateşin yanına oturduk, babam ve ben ve babam gençliğini anlatmaya başladı. Herhalde birinin neden böyle olduğunu anlamasını istiyordu. Dediğiniz gibi, bazen insanlar kafalarından atmak için konuşma ihtiyacı duya–"

Bir gökgürültüsünün ardından dağlardan tuhaf bir yarılma sesi geldi, sanki yıldırım dağdaki bir şeye çarpmıştı. Bir an çatıdaki yağmur sesi diner gibi oldu. Sonra iki katı güçle tekrar başladı; rüzgâr pencereleri sarsıyor, oynak çerçeveler yerinden çıkacakmış gibi oluyordu.

GÖKGÜRÜLTÜSÜ VE ARDINDAN DAĞLARDAKİ yarılma sesiyle Coots'un boyun kasları gerildi. Gezinler Otel'i'nin arka duvarına yaslanarak kırk yağmur olduğundan akan yağmur suyundan kaçındı.

239

Dişleri birbirine vurarak tam yağmur ve rüzgâr dindiği anda – kötü şans– mutfak penceresini açtı ve bir an bardan gelen piyano sesini duydu. Fırtınanın tekrar öfke kusmasını beklerken çizmelerini çıkardı ve duvarın kenarına bıraktı. Sonra Çerokilerin kedi gibi hareketleriyle yavaşça kendini yukarıya çekti ve kapkara mutfağın içinde gözden kayboldu. Arkasından pencereyi dikkatle kapatmayı da unutmamıştı.

"BABAM ATEŞE BAKARAK OTURDU, yanaklarından yaşlar süzülüyordu. Bana bir kitap getirmek istediğini, ama birinin parasını çarptığını anlattı. Uzun süre evden uzakta kaldıktan sonra bana ilk Ringo Kid kitabını getiren de babamdı. Bir gün zengin olacağını ve herkesin ona saygı duyacağını anlatmaya başladı. Ama asla şansı olmadı, bir nebze bile! Babamın Amerika'ya gelme nedeni de şans peşinde koşmaktı. Eski ülkesinde bir 'iş taciri'yle karşılaştı: babamın Amerika'ya gitme parasını ödeyen ve iş bulan bir adam; borç ödenene kadar adama çalışacaktı babam. Şey, babam henüz on yedi yaşındaydı, ama bir kız yüzünden köyünde işler biraz kızıştığı için bu fırsatın üstüne atladı. Amerika'ya vardığı zaman onu limandan hemen aldılar ve bir trene bindirdiler –bir vagona kırk kişi– tren onu tacirin bulduğu işyerine götürdü. Vermont'ta bir taş ocağı. Zor bir işti ve tehlikeliydi... doğuştan Amerikalı olanların dönüp bakmayacağı türden. Koca bir kış boyunca kölelik ettikten ve ayda yalnızca birkaç dolar ve bir oda kazandıktan sonra babam tacire borcunun yalnızca on yedi dolarını ödemiş olduğunu keşfetti. Gçri kalan paranın hepsi faize ve 'özel giderler'e gitmişti. Bu hızla, başka bir iş bakma özgürlüğüne kavuşmadan altı yıl taş ocağında çalışması gerekecekti. Şey, babam buna

katlanmayacaktı. Kaçtı ve sonraki birkaç yıl boyunca oradan oraya dolandı durdu, ama asla aradığı fırsatı bulamadı. İnsanlar ona yalan söylüyor, aldatıyor, eksik para veriyordu, bu yüzden babam da ödeşmek için onlardan çalışıyordu. Her iş anlaşması kendi kusuru olmadan berbat çıktı. Şansı yoktu işte!"

240

Matthew babasının Tarkio-Missouri'deki bir hayır toplantısında bir kızla tanıştığını anlattı: sade, dini bütün bir kız. Genellikle peşinden koştuğu "kolay" kızlardan değildi, ama biri ona kızın babasının yaşlı olduğunu ve kıza bir çiftlik miras kalacağını söyledi. Babam mısır –ya da başka bir şey– ekecek ve böcekler –ya da başka bir şey– kendisinin dışında herkesin ürününü silip süpürecekti, kendisi bol bol kazanırken öbürlerinin hepsi iflas edecekti, böylece babam onların çiftliklerini yok pahasına satın alacak ve büyük toprak sahibi olacaktı. Ekip biçme için yanında adamlar çalıştıracak, sonra işi büyüterek tahıl işine, oradan da yiyecek işine girecekti, öyle yol üstü küçük dükkânlardan da değil üstelik, büyük iş. Market işletecekti! Buoy yapmanın yolu buydu! Yüzdeleri hesapla, sonra köşede bir market çalıştır! Gereken tek şey, biraz şans.

O kızın kilisesine katıldı ve ilk gün anlayamadığı İncil parçalarında yardım edip edemeyeceğini kıza sordu, İngilizcesi fazla iyi değildi de.

Çiftçi bu Dubçek'in görünüşünden hoşlanmadı –komik adını ise hiç saymıyorum. Kızıyla dolaşmamasını söyledi. Ahırdaki son buluşmalarında Dubçek ayrılırken kızdan aşkını kanıtlamasını istedi, ağlayan kız da onu reddedemedi. Bundan sonra Dubçek o işten bu işe sürüklendi durdu, ta ki birkaç ay sonra çiftçi elinde kamçıyla gelip kıızıyla evlenmesini emredene kadar, yoksa!

Çiftçi bir yıl sonra ölünce Dubçek karısının mirasının bir dizi ipotek ve ipoteğin ipoteğinden ibaret olduğunu öğrendi. Bir kez daha kendini aldatılmış hissetti, bu kez onu evliliğe kandırmak için önüne yararsız, borç içinde bir çiftlik atan bir kadın tarafından. Çocuk doğdu; çiftlik elden çıktı; üçü batıya doğru gitmek zorunda kaldılar. O işten bu işe sürüklenirken her iş babasının hırsızlıkla, içkiyle ya da diklenmekle suçlanması yüzünden sona erdi. İşler arasında çabucak zengin olmakla ilgili çılgın planlar vardı. Bir keresinde Dubçek bir kızıl tilki çiftliğinde zemin kata yerleşmeyi başarmıştı. Kızıl tilki kürkleri, ki Doğu'daki zengin kadınlar arasında pek revaçtaydı; kadınlar boyunlarına dolamak için bir kuyruğa yüz dolar veriyorlardı. Yüz dolar! Bunu binle çarparsanız, yüz bin dolar bulursunuz. Bu da daha başlangıç!

Neredeyse bir yıl babası içkiyi bırakmış ve iki iş birden yapmaya

241

başlamıştı, gündüz gece, yağmur çamur, hastalık sağlık demeden çalışıyor, her kuruşu biriktiriyordu. Baharda yarı yıkık evi olan bir çiftliğin ön ödemesini verecek kadar parası vardı. Toprak iyi olmasa bile ne olurdu ki? Hiç de aptal bir çiftçi değildi o! Evin arkasında, yalnızca birkaç kulübe gerektiren kızıl tilki yetiştirecekti. Sonra şanssızlık kapıyı çaldı. Yetiştirecek tilki bulmakta güçlük çekti. Komşuları tilki yetiştirilmesini duymamıştı bile. Tilki kuyruklarının tuzaklarla elde edildiğini sanıyorlardı. Bak... bak... şey, tamam, yabani tilki bulacak ve kulübelerde bakacaktı, tilkiler yavrulayacak ve çok geçmeden çiftlik tilkilerle dolup taşacaktı! Bir kapandan üç tilki satın aldı, birinin bacağı kapandan dolayı ezilmişti. Hepsisi kulübelerde öldü, en uzun yaşayanı da bacağı sakat olan oldu... ki bu da her şeyin şansa bağlı olduğunu kanıtlar. Uzun, soğuk bir kıştan ve uzun, berbat bir bahardan sonra çiftliği bankaya geri vermek zorunda kaldılar... Dubçek'in duyduğu acılığı besleyen bir şanssızlık daha. Tekrar içmeye başladı. Eee, neden olmasın? rierkes kendisine karşıyken ve her şey kendisini kanıtlamasını engellerken uğraşmanın yaran ne ki?

Rüzgâr delice bir hızla eserek Kane Ticaret'in pencerelerini sarstı ve boşanan yağmur pencere pervazlarından içeriye girdi.

OTEL MUTFAĞININ KARANLIĞI, ARKADAKİ bardan gelen parlak ışıkla kontrast yaratıyordu. Elinde Colt'u tutan Coots santim santim gözleri kör edici ışığa yaklaşırken ses çıkarmamak için tüm ağırlığını çıplak ayak uçlarına verdi. Queeny –iyi bir şans– piyanoya uyarak şarkı söylüyordu. She's only a bird in a gilded cage, a byooon-tiful sight to see-e-e. Coots yolunu gözlerinden çok çıplak ayağıyla hissederek santim santim ilerledi... for her love was so-o-old, for an o-o-o-old man's go-o-old! She's a bird in a gilded ca-a-a-age.

242

BJ STONE İSKEMLESİNE İYİCE gömülmüştü, Ruth Lillian'ın saçlarını aydınlatan lamba ışığının dışındaydı. Matthew'un babasının hatasını onun şans^'ığına bağlayarak açıklamasını anlavişli Hir n-vırla dinlemişti. Ama akli zaman zaman coots'a kayıyordu... orada yağmurun altında... tehlikede.

Mauhew'un başı önüne düşmüştü, gözleri kaşlarının gölgesinde görünmez olmuştu. BJ, Ruth Lillian'ın samimi ve belirgin kaygısının Matthew'u Nebraska'daki o çiftlikte neler olduğunu anlatmaya teşvik edeceğini ummuştu. Ama Matthew kendisi yerine babasından söz ederek Ruth Lillian'ın sorularından uzaklaşmış ve son gökgü-rültüsü ve şimşekten sonra hikâyesine devam etmemişti. Bu yüzden BJ boğazını temizleyerek ölçülü, yumuşak bir sesle konuşmaya başladı. "Ben... ah... bir Nebraska gazetesindeki o haberi okudum. Bir çiftlikte yaşayan bir adamla kadın vardı. Oğullarıyla birlikte. Oradan geçen bir komşu sütünün sağılmasını isteyen ineklerinin sesini duydu, bu yüzden kapıyı çaldı, pencereden içeriye baktı. Sonra yardım istemek için koştu. Kadını ölü buldular. Boynu kırılmış. Adam vurulmuştu. Gövdesinin neredeyse yarısı uçmuştu." Sustu, ama Matthew cevap vermedi, başını bile kaldırmadı; gözleri gölgede kaldı. "Komşu Bayan Dubçek'i iyi, Tanrı korkusu olan bir kadın, kocasını da 'şişeye hiç de yabancı olmayan' şiddet yanlısı bir erkek olarak tanımladı. Oğlan hiçbir yerde bulunamadı. Gazete oğlanın katiller tarafından kaçırılmış olabileceğini ileri sürüyordu. Ya

da belki öldürölüp bir yerlere gömölümüş. Oğlanı sorduklarında komşu yararlı bir eşkal veremedi. 'Bir oğlan işte,' dedi. 'Özel bir yanı yok.' BJ ışığa doğru eğildi. "O komşu yamliyordu, Matthew. Oğlan aslında çok özeldi. Ana-babasını... böyle bulduğu zaman neler hissetmiş olduğunu düşününce kalbim burkuldu. Ya da daha da kötüsü, belki cinayetlere tanık olmuştu. İçinde ne büyük bir acı ve dehşet yükü taşıyor olmalı." Matthew başını kaldırdı ve BJ ile Ruth Lillian arasındaki boşluğa baktı. Parmak uçlarıyla şakağına, sonra dudaklarına dokundu, ardından eli kucağına düşürdü. Zorlukla yutkundu. Konuştuğu zaman, bir süredir konuşuyormuş gibi akıcı bir şekilde başladı, ama sözcükler ağzından çıkmıyordu. "... yani annem, günü komşu kadınla geçirdi, çünkü babam onu cidden kötü dövmüştü ve eve gelme-

243

den önce daha iyi görünmek istiyordu, çünkü babam yüzünün halini görünce deliye dönerdi. Şey, ben... biliyorsunuz... orada babamla yapayalnız olmak istemiyordum, körkütük sarhoş ve viski kokan babamla, bu yüzden ben... yani... sırf bir süre uzak kalmak için kasabaya kadar yürüdüm. Ama hiç param yoktu ve hava kararıyor-du, üstelik yağmur da başlamıştı, bu yüzden geri döndüm. Annem yerde başı yana eğik ve... olmaması gereken bir şekilde yatıyordu. Babam onun yanında durmuş hıçkırıyor ve yanaklarını ovuşturuyordu. Babama ne olacaktı? Ona ne yapacaklardı? Annemin canını yakmak istememişti! Yalnızca biraz sarsmıştı! Yakamdan kavrayıp yüzünü benimkine yaklaştırdı ve bana ne yapacağını sordu. Ama ben ona bakamıyordum, bu yüzden beni bırakıp annemin yanında diz çöktü, sallanıp sızlanmaya başladı. Annem öldüğü için ağlamıyordu! Sırf ona ne yapacaklarını düşünüp ağlıyordu! Ve o viski kokusu! Soluk alamıyordum. Ne görebiliyor ne soluk alabiliyordum. Annemin yanına çömelmiş sallanıp ağlıyordu. Zavallı annemi kucaklayıp sallamıyordu. Yo, yalnızca kendisini sallıyordu! Yani ben... yani... tüfeğini aldım ve 'Baba'ı dedim. Ama babam başını kaldırmadığı için tekrar 'Baba?' dedim. Gene başını kaldırmayınca ben yalnızca..." Matthew o kadar zorlukla yutkundu ki, Ruth Lillian yutkunma sesini duyabildi. Matthew'un sesi gözyaşlarıyla doluydu, ama gözleri kuru... uzak... boştu.

BJ'nin duymayı beklediği şey bu değildi.

MUTFAĞIN EN KARANLIK YERİNE geçen Coots silahının horozunu kaldırdı ve başını bardan gelen ışığa doğru çevirdi. Barda iki reflektör duruyordu, ışıkları açık mutfak kapısına dönüktü. O kadar parlaktılar ki, artlarını görmek çok zordu, ama Coots Jeff Calder'ın barın arkasında, ayakta yanı uyur halde durduğunu görebildi. Boyununu biraz daha uzatarak bir masada Chinky'nin iki yanında oturan Bobby-Evladım ile Ufaklık'ı gördü. Adamlar ellerini kızın kucağına koymuşlardı. "Vaizler" piyanonun yanındaki sırada oturuyor, Profesör Murphy de eğilmiş şarkı arıyordu ve—

244

Bir dakika. Reflektörler! Neden barın üstüne koymuşlar, üstelik ışıkları mut—

Lieder, "Adınm Coots olduğunu söylediler," diye fısıldadı, tabancasını Coots'un kulağının arkasındaki yumuşak yere dayamıştı. "Ben insanların adlarını öğrenmekten hoşlanırım."

BJ, "DÜŞÜNMEDEN HAREKET ETMİŞSİN, Matthew," diye açıkladı. "Annemi öyle yerde yatarken görmenin yarattığı şok ve kendi babanın... Herkes senin yaptığını yapabiliirdi. Bunu anlayan gerek ve kendini affetmeye çalışmalısın. Ha, olanların üstesinden gelmek uzun zaman alacak. Belki hiç gelemeyeceksin. Ama inan bana, evlat, zamanla bununla yaşamayı öğreneceksin. Ne zaman konuşmanın işe yarayacağını hissedersen, şey, biz buradayız ve—"

"Ben... yaptıktan sonra, silahı yere attım," diye Matthew devam etti. BJ'nin söylediklerini beyni hiç algılamamıştı. "Elime alamadım. Denedim, ama dokunamadım."

Ruth Lillian onu gerçekliğe döndüreceği umuduyla, "Ama aldın," dedi. "Buraya yanında getirdin."

Matthew gözlerini kırıştırarak ona şaşkınlıkla baktı, sanki gerçeği ilk kez kavıyordu. "Haklısın. Ben... silahı yanımda getirdim."

BJ, "Neden?" diye sordu. "Neden bunu yaptın, Matthew?"

"Bilmiyorum. Belki babamın olduğu için. Belki hiç şansı olmadığı için."

Ruth Lillian onun sözlerini fısıltıyla tekrarladı. "Babanın hiç şansı olmadığı için... bu yüzden mi o silahı yüz milden fazla taşıdın?"

Matthew cevap vermeden gözlerini kıza dikti. Fırtına kuzeybatıdan patladığı kadar hızla güneydoğuya gidiyordu. Rüzgâr aniden dindi ve son şimşekler ufuktaki bulutlarda belli belirsiz göründü ve ardından uzaktan gökgürültüsü sesleri geldi.

Ruth Lillian yumuşak bir sesle, "Matthew?" diye tekrarladı. "O silahı neden yanında taşıdın?"

"O silahtan nefret ediyorum, Ruth Lillian. Gerçekten nefret ediyorum. Ne görmek ne de dokunmak istiyorum!"

245

BJ, "Zorunda da değilsin," diyerek onu yatıştırdı. "Bir daha o silaha dokunmak zorunda kalmayacaksın.

İstersen seninle evine gidip —Bu neydi?"

Sokaktan bir silah sesi geldi. Düzenli, kısa olmayan aralıklarla beş el daha ateş edildi ardından.

BJ pencereye fırladı.

Dikkat çekmek için silahını havaya boşalttıktan sonra Lieder otelin verandasında duruyordu. Açık kapıdan sızan, mezar taşı şeklindeki ışık arkadan onu aydınlatıyordu.

Rüzgâr kesilmişti, ama dağ fırtınalarının ardından gelen şiddetli yağmur yağmaya devam ediyor, çatılarda ve çukurlarda öyle bir gürültü çıkıyordu ki, Lieder bağırarak için elini ağzına kapatmak zorunda kaldı. "Orada olduğunu biliyorum, öğretmen! Dışarıya çık, dışarıya çık, her neredeyse! Sağım solum sobe!" BJ Lieder'in ardında iki kişinin durduğunu gördü... avanesi. Aralarında uzun bir –"Aman Tanrım!" diye fısıldadı BJ. "Aman Tanrım!"

Ruth Lillian, "Ne var?" diye sordu.

Coots'u ele geçirmişlerdi. Kollarını iki yanından bağlamışlardı ve otel verandasının orta ışığının altında bir iskemlede ayakta duruyordu. BJ net göremiyordu ama Coots'un ayakta durma biçiminden –baskıyı hafifletmek için ayak uçlarına basacak– boynunda bir ip olduğunu, ipin de lambaya bağlı olduğunu biliyordu. Veranda duvarına dayalı başka erkekler de vardı. Lieder'in vaizleri. Tanıklar.

Lieder tekrar bağırdı, ama kelimelerinin bir kısmı yağmur gürültüsü içinde eridi. "... Coots burada... suikasttan... suçlu! Sen... son sözler... ile...?"

BJ acılı bir çığlıkla pencereden hızla ayrılıp merdivenleri paldır küldür indi. Karanlık dükkândan tökezleyerek çıkarken dizlerinin üstüne çöktü. Zorlukla ayağa kalktı ve karanlıkta kalçasını tezgâha çarpıp kutuları devirerek koridordan geçti. Ön kapıya vardığında çan şingirdayana kadar kapıyı zorladı, ama kapı kilitliydi!

"Bekle!" diye haykırdı. "Bekle!"

"Gel, gel, her neredeyse!"

BJ körçesine dükkânın içinden geçip arka kapıya gitti, kapıyı açtı ve sağanağın açtığı bir çukura düştü.

"Bekle!"

Lieder BJ'nin ahır yönünden gelmesini beklemişti, bu yüzden Kane Ticaret'le Yazı Tura Kulübü'nün yıkıntıları arasından çıktığını görünce şaşırdı.

"Bak bak! Yahudilerde ne arıyordun? Gel buraya, öğretmen! Koş! Koşabilirsin! Acele et, gel buraya!"

BJ göğsü körük gibi inip kalkarken zorlukla, "Bekle!" dedi.

"Koş!" Lieder, Coots'un ayak ucuna basarak durduğu iskemleye ayağını dayadı. "Haydi! Devam et, öğretmen! Haydi oğlum! Yapabilirsin! Coots'un altındaki iskemleye tekme attı. "Ohoho. Çok geç." Coots'un boynundan çıkan kırılma sesi yağmur sesinde bile duyuldu; vücudu iki kez sarsıldı, o kadar zorlayıcı bir güçle ki kollarına bağlanan pamuklu kumaş yırtıldı; sonra hareketsiz asılı kaldı, yavaşça dönerek, elleri kapalı, dizleri ileriye, ayakları içe dönük. Bu dönen... çıplak yaşlı ayaklarda acı çeken insanın sonsuzluğu vardı. BJ tökezleyerek otelin merdivenlerine geldi ve Coots'a dizlerinden sarıldı. İpten ağırlığı almak için vücudunu kaldırmaya çalıştı ama yapamadı: Dizler ve bel külçe gibiydi. İlgiyle seyreden Bobby-Evladım ve Ufaklık'a "Bana yardım edin!" diye yalvardı. "Biri bana yardım etsin!" Vaizler arasında sinirli bir hareket oldu, ama kimse öne çıkmadı. BJ dizlerini göğsüne çekerek ağladı.

Matthew çamura bulanmış olarak sokağın karşısından koşarak geldi. Ama BJ'nin yanına gidemeden Lieder onu yakasından tuttu ve yüzünü kendine çekti. "Bunu biliyor muydun, evlat?! Beni sırtımdan vurmaya niyetli olduklarını biliyor muydun?!"

Kafası karışan, korkan Matthew, "Ne? Ne demek istiyorsunuz?" diye bağırdı.

Lieder yağmura doğru, "Biliyordum!" diye bağırdı. "Biliyordum! At etile insan etini her zaman iyi ayırdım ve bu örselenmiş oğlanın asla başka bir örselenmiş çocuğa ihanet etmeyeceğini biliyordum. Beni soğukkanlılıkla: vurmaya planladıklarını sana söylemediler. Yo! Seni kullandılar, evlat. Hapisanede yeni bir mahkûm-muşsun gibi seni kullanmalarına izin verdin. Şimdi belki gerçek arkadaşının kim olduğunu öğrenmişindir!" Hâlâ Coots'un bacaklarını kucaklayarak dizlerinin üstüne çökmüş BJ'ye baktı. "Ah, Tanrı aşkına, ihtiyar! O öldü! Bütün ağlayıp sızlanmaların bunu değiştiremez. O öldü ve onu öldüren senin komplon oldu! Altından

246

247

iskemleyi sen çekmişsin gibi onu öldürdün. İhtiyar bir kadın gibi hıçkırmayı bırak artık!"

BJ Coots'un bacaklarına doğru bir şeyler mırıldandı.

"Ne?"

"Onu... almak istiyorum."

"Öyleyse al! Al onu! Ön kapımda sarkan bir zenci olmasına ihtiyacım yok! Haydi! Al onu!"

BJ lambaya ve ipe kafası karışarak baktı, gözlerinden ve burnundan akan yaşlar yüzündeki yağmura karışıyordu. "Matthew...?"

Matthew cebinden Barlow bıçağını çıkararak uzattı. BJ iskemleye tırmanarak ipi kesti, bu arada Matthew Coots'u kaldırmak için elinden geleni yapıyordu, ama bacaklar külçe gibi ağırdı ve ip kopunca Coots Matthew'un omzuna düştü, cansız ağırlık Matthew'un dizlerini büktü, sendelemesine neden oldu, ama vaizlerden hiçbiri ona yardıma gelmedi; duvarda kalarak korkmuş ve sarhoş bakışlarla baktılar. BJ Coots'un ağırlığını Matthew'un sırtından aldı ve Coots'u kollarında tutarak yağmurda en alt basamağa oturdu, ölünün yüzünü boynuna gömmüştü.

İlgi merkezi olmak için yağmurun altına çıkan ve BJ ile Coots'un önünde duran Lieder, "Ne manzara değil mi?" diye sordu. Büyük bir ciddiyetle, "Buna gerçek arkadaşlık resmi derim ben," dedi adamlarıyla vaizlere. Şapkasının kenarından yağmur Coots'un göğsüne akıyordu. "Buna inanmayabilirsin, öğretmen, ama ihanetini

ve komplolarıyla arkadaşını öldürdüğünü bilerek ne kadar ac çektiğini anlıyorum. Arkadaşlık ve sadakat hayran olduğum iki özelliktir..." Başını kaldırıp verandadaki izleyicilerine baktı. "... tıpkı sinsileri ve gammazları horgördüğüm gibi. Ve aranızdan biri sinsi ve gammaza. Aranızdan biri Judas. Öğretmen?" Lieder elini BJ'nin başına koydu. "Zenci dostunuzu nasıl öğrendiğimi size anlatayım mı?"

BJ cevap vermedi.

"Hayır, belki de anlatmamalıyım. Zaten söz verdim. Ama bir gammazı hor görürüm ben. Okuldan beri hep hor gördüm. Söz verdim, bu yüzden içimdeki iyiliği uyandırma umuduyla bana anlatanı ele veremem. Ama şu kadarını söyleyebilirim: kutsal bir insan."

BJ başını kaldırdı, gözleri sessiz seyirciler arasındaki Peder Hib-bard'ın gözlerini buldu.

248

Hibbard'ın gözleri sağa sola sinirlice oynadı ve otelin duvarına yaslanarak başını iki yana salladı, ellerini çaresizce açtı. "Evet ama... ama..." diye kekeledi. "Ben yapmam gerekeni yaptım sadece. Coots'u Damar'da gördüm! Bugün buraya geleceğini biliyordum. Bir şey deneyeceğini tahmin etmek zor değildi!"

BJ'nin gözleri Hibbard'a dik dik bakıyordu: içlerinde ne nefret ne öfke vardı, yalnızca sonsuz bir üzüntü, sonsuz bir acı.

Hibbard, "Beni suçlama!" diye hıçkırdı. "Ya Coots başaramasaydı? Ha? Bay Lieder hepimizin işin içinde olduğumuzu düşünecekti! Sen bize yapılanlara aldırmazdın, değil mi?"

BJ gözlerini kapadı ve başını Coots'a eğdi, ama Matthew rahibe buz gibi bir aşağılamayla bakmaya devam etti.

"Bana öyle bakma, evlat! Ben yapmam gerekeni yaptım! Hepimizin iyiliği için yaptım!"

Lieder, "Aman tamam, kendinizi bu kadar hor görmeyin, Peder," dedi. "Kimse size zarar vermeyecek. Kaldı ki..." Gülümsedi. "... özel korumamdan yararlanacaksınız."

BJ sakın bir sesle, "Matthew?" dedi. "Onu eve götürmem gerek."

Matthew, Coots'u üzerine koyacağı bir şey aradı, sonra trenden malzeme getirmek için kullandığı el arabasını almaya karar verdi. Koşarak Kane Ticaret'e gitti ve Ruth Lillian arka kapıyı açtığı anda arabayı depodan çıkarıyordu. "Matthew...?" Ama oğlan başını iki yana salladı ve yağmura geri döndü.

Coots'u el arabasına olabildiğince yumuşak hareketlerle taşıdılar, ama Coots'un bacaklarıyla kolları sarkıp duruyordu. BJ arabanın kollarını tutarak Coots'u eve götürdü. Yağmur alt üst olmuş yüzünde gözyaşlarını yıkıyordu, kolları omuzlarından itibaren dimdik arabanın kollarına uzanmıştı, Coots'un çıplak topuklarının değdiği çamurda çizimleri kayıyordu.

GÜN DOĞUNCA YAĞMUR SERİN bir sise dönüştü. Sis eşek çayırı-la mezarlık arasındaki paslı tel çit üzerinde boncuk boncuk yoğunlaşmıştı. BJ'nin ıslak toprağı kazdığı kazma keskindi. Böyle ağır işe

249

alışkın olmayan BJ'nin soluğı çok geçmeden kesildi, bu yüzden Matthew kazmayı ondan alıp aynı ritimle kazmaya başlayınca itiraz etmedi.

BJ Coots'un yanındaki toprağı oturdu ve battaniye kaplı göğsüne elini koydu, o kadar derin bir keder ve acı içindeydi ki Matthew'un kazarken yüzünde beliren tuhaf ifadeyi fark etmedi: uzak gözler ve belli belirsiz bir gülümseme.

Matthew'un kazma sapı, toprağın altındaki kayaya çarpınca elini yaraladı. Mezarın öbür ucunu aynı hizada kazmaya başladı. Ancak şapkasını çıkarıp alnındaki terleri silmek için doğrulduğunda Frenchy'nin BJ ve Coots'un ardında durduğunu fark etti. Kadm tek söz söylemeden etekliğini topladı ve beline tıktı. Pamuk çoraplı bacakları diz uzunluğundaki donundan ortaya çıktı. Mezarın kenarına atladı ve tartışmayı kesen otoriter bir tavırla elini uzattı. Matthew kazmayı kadına verdi ve parıltılı dünyaya kaçmadan önce tarlada çalışmış bir kadının tasarruflu kalça hareketleriyle toprağı kazmasını seyretti. "Yaralı yanağı"nı ona çevirmişti ve hareketlessiz, tutkusuz çirkinlik Matthew'u büyüledi.

Matthew arkasından hafif bir mırıltı duydu... eski bir zenci .şarkısı. Başını çevirdi, Lieder orada duruyordu, şapkası elinde, başı öne eğik.

BJ Lieder'a bakmadan doğruldu ve kazmaya başladı, sonra kazmayı Matthew'a verdi, o da Frenchy'ye vermeden önce kayayı bir uçtan öbürüne parçaladı. Bütün bu süre boyunca Lieder yumuşak bir sesle mırıldanmayı sürdürdü, ellerini belindeki tabancasının kabzasına koymuştu. Mezar Coots'dan ancak birkaç santim uzun olduğundan onu doğru düzgün aşağıya indirmek olanaksızdı. Matthew Coots'un ayaklarını çizmelerinin arasına alarak çukurda durdu, BJ ise başını tutuyordu. Coots'un yüzü tam örtülmediği için BJ kumaşı şefkatle örttü. Çukurdan çıktılar ve mezarın başında durdular, ta ki BJ, "Herhalde ben..." diyene kadar. Ama sonra başını üzüntüyle iki yana salladı. "Konuşma yok." Kazmayı yeni kazılmış toprağı itti ve yanında durdu, ama kazmayı Coots'a atamadı.

Frenchy kazmayı ondan aldı ve BJ'yi ahıra götürdü. Matthew'u mezarı doldurması için orada bıraktılar.

Lieder mırıldanmayı kesti ve BJ'nin gidişini gözleriyle izledi. "Şu-

250

na baksana. Bu öğretmen yüreği kırık bir adam. Acı ve kayıptan yüreği kırılmış. Benden öç almaya bile çalışmadığını gördün. Bu zavallı adam o kadar üzüntü ve kendine acımayla dolu ki nefrete yer kalmamış. Bir insanın nefrete ihtiyacı vardır. Bazen hepimizi hayatta tutan nefrettir. Ha, hepsi ihtiyar aptalın hatası elbette,

ama gene de..." Lieder başını iki yana salladı ve dilini dişlerinde gezdirdi. "Bir insanın böyle bomboş kalmasını görmekten nefret ederim. Acısı kendi kendine yok olana kadar kimseye yararı olmaz ve bu da çok uzun zaman alır. Peki bunun ne demek olduğunu biliyor musun, Matthew? Şu anda yapayalnızsın demek. İkimiz aynı kumaştan yapıldığımız için şanslı yıldızlarına teşekkür edebilirsiniz." Kıkırdadı. "Kaba eski çuval bezi. Bizim kesildiğimiz kumaş bu, doğru mu? Ha? Ne diyorsun?"

Matthew dimdik ve cevap vermeden duruyordu, gözleri boş boş bakıyordu. Lieder'ın omzuna koyduğu eli bile hissetmemişti.

"Şimdi beni sırtımdan vurmaya çalışan o herifin benim hatam olmadığını biliyorsun, Matthew. Onu cezalandırmam gerekiyordu. Başka seçeneğim yoktu. Ama Tanrı'ya bunun olmaması için dua ettiğimi söylediğim zaman bana inanmalısın. Bu kasaba müsvettesinde kimseye zarar vermek istemezdim. Ama insanlar beni rahat bırakmıyor!"

Matthew cevap vermedi. Gözleri Lieder'ın durduğu yere sabitçe bakıyordu.

"Sana söylediklerimi dinliyor musun, evlat?"

Matthew gözlerini kırıştırarak Lieder'ın yüzüne baktı. Kuru bir sesle, "Coots'u gömmem gerek," dedi.

"Tamam öyleyse, göm. Yarın konuşuruz. Senin için planlarım var, evlat. Parlak bir gelecek!" Çok rahatlatıcı bulduğu eski şarkıyı mırıldanarak oradan ayrıldı.

Matthew kazma neredeyse battaniyeye değene kadar uzandı, çünkü toprağı Coots'un başına ve omuzlarına yavaşça atmak istiyordu, ama toprak nemli olduğundan parça parça düşüyor, bu da Matthew'un yüzünü buruşturmasına neden oluyordu. Ancak Coots'un başı kalın bir toprak katmanıyla kaplandıktan sonra geri kalan toprağı yavaş, düzenli bir ritimle atabildi, gözleri sakin ve uzaktı.

251

PROFESÖR MURPHY AYNİ ANDA hem sarhoş hem de akşamdan kalma olduğundan kendini berbat hissediyordu. Zonklayan başını bir yere dayamak için neyi varsa verirdi... ama yo! Yo, adamlar sıcak banyo istiyordu... şu iki aptal hayvan!... ve kazanı yakmak zorundaydı. İri yarı olanı yarım saat küvette yattıktan sonra Gezinler Otel'i'ne döndü. Ama ufak olanı yeniden sıcak su istedi. Şimdi küvetin içinde yatıyor, yükselen buhar inen sise karışıyordu.

Profesör kan çanağı gözlerini döndürdü ve ne kadar süre burada beklemek zorunda kalacağını merak etti, bu allahm belası –bu da ne?

Dubçek oğlanın –ya da adı her neyse– şerifin ofisinden çıkmasını, berbere doğru yürümesini seyretti. Altı köşeli yıldız kanvas ceketinin göğüs cebine iğnelenmişti ve o kocaman tüfek omzundaydı, namlu avcunda, kabza havada.

Ufaklık, su kalçasıyla aynı hizaya gelene kadar dizlerini büktü, köpüklü suda baloncuklar yapmaya başladı. Başını kaldırıncı Matt-hew'un küvetle gürültülü kazan arasında durduğunu gördü. "Hâlâ o külüstür şeyden kurtulmaya mı çalışıyorsun, evlat? Sana o on tonluk antikayı kimsenin almayacağını zaten söylemişim... hiç... mer..." Matthew'un horozu kaldırdığını görünce sesi kesildi. Gözleri o zenciden aldığı Colt'un giysi yığınının tepesinde durduğu iskemleye doğru hızla gitti, ardından Matthew'a döndü. Matthew'un dudaklarına bıkkın bir gülümseme yerleşti, gözleri Ufaklık'a şefkatle baktı... ya da daha doğrusu Ufaklık'ın durmuş olduğu yere. Konuştuğu zaman, Bay Anthony Bradford Chumms'ın "öfkeli bir bağırıştan daha fazla tehdit taşıyan" olarak tanımladığı yumuşak bir tondaydı sesi.

"Özür dilerim, Ufaklık, ama başka yolu yok."

Ufaklık'ın çarpık yüzü ağlayacakmış gibi bir ifadeye büründü. Sızlanan bir sesle, "Ma-a-a?" diye yalvardı.

Tüfek gürledi, namludan mermiler çıktı ve saniyenin onda biri kadar bir süreyle Ufaklık'ın ortasında durduğu su namlunun şeklini yansıttı, sonra Ufaklık'ın patlayan göğsünden pembe köpükler çıktı, su akıp gitti ve Ufaklık yere ölü olarak düşmeden önce tek başına ve çırılçıplak kaldı.

Matthew'un yumuşak bakışı Ufaklık'tan kalanlardan otele yavaş-

252

ça kaydı. Elleri mekanik hareketlerle silahı kırdı, erimiş balmumuyla ıslanmış mermiyi çıkardı, cebinden bir mermi daha aldı ve içine koydu.

Silahı kapattı ve otele doğru yürümeye başladı, bilekleri silahın geri tepmesinden dolayı zonkluyordu.

Bobby-Evladım çift kanatlı kapıdan tökezleyerek çıktı, tüfeğini kaldırmaya davrandı. "Ne bokluk...?"

"... patladı..." diye mırıldandı Matthew.

"Ne patladı?"

"Kazan herhalde. Arkadaşın paramparça. Her yana saçılmış."

Bunu Bobby-Evladım kendisi görmek zorundaydı. Matthew'u iterek berbere yöneldi.

Matthew, "Hey?" dedi.

Bobby-Evladım arkasına döndü. Kafasını uçaran merminin sesini duymadı bile.

Matthew yerde kıvranan şeye bakmadı. Gene kalçasından ateş etmek zorunda kalmıştı ve geri tepmeden dolayı sağ kalçasının seğirdiğini hissetti. Henüz ağrıyordu, ama uyuşmuştu, bu yüzden sıcak mermiyi çıkarıp yenisini takarken silahı kolunda taşımak zorunda kalmıştı.

Tüfeği kapattı ve otel verandasının basamaklarını çıktı. Sırtını kapının yanındaki duvara yaslayarak dudaklarını diliyle ıslattı ve iki uzun soluk aldı. Lieder muhtemelen orada kapıyı tutuyordu. Ama nerede? Arka

duvarda iskemlesinde mi? Barın arkasında mı? Mutfak basamaklarına diz çöküp yerden mi nişan almış? Tüfek arka duvarda on santimlik bir delik açardı, yani merkezi vurması gerekmiyordu, ama isabet ettiremezse başka bir mermi koyacak zamanı olmayacaktı. Ringo Kid olsa—? Mutfağın camlı kapısı güm diye kapandı! Lieder arkadan çıkmıştı. Ama hangi yöne? Terk edilmiş binaların arkasından demiryolu ve Peder Hibbard'ın deposuna doğru mu gidiyordu? Yoksa öbür yönden pansiyona ve Kane Ticaret'e doğru mu?

... Ya da belki otelin yanından santim santim ilerliyordu!

Matthew basamaklardan aşağıya koşup otel verandasının altına attı kendini, burada kırık tahtalar arasından dışarıyı görebilir ve sokağı bir uçtan öbürüne inceleyebilirdi. Omuzları taş temele yaslanana kadar kıvrınarak ilerledi. İleriye bakıyordu, ama bir hareket ya-

253

kalarım umuduyla görüş alanının bulanık yan taraflarına yoğunlaşmıştı.

Ya Lieder otele gizlice geri dönmüşse ve çok geçmeden tepedeki verandaya çıkarsa? Şey... şey, o zaman o da Ringo Kid Şansını De-niyor'da yaptığını yapardı: döşemelerin arasından ateş ederdi. Bu bir adamla sokakta yüz yüze karşılaşmak kadar "cesurca" değildi, ama o verandanın altında ciddi yaralı olarak yatıyordu ve bir kadının namusu tehlikedeydi, yani başka bir seçene—

Sağ gözünün ucuyla hafif bir hareket fark etti! Lieder sokağa fırlayıp Kane Ticaret'in kapısındaki merdiveni çıktı. Kapıyı hızla çekip içeriye girerken çan belli belirsiz çmgırdadı.

Ruth Lillian!

Matthew verandanın altından yuvarlanarak çıktı ve sokağın ortasında durdu. Ne yapmalıydı? Çabuk! Ne yapmalıydı? "Buradayım!" diye bağırdı. "İstediğin benim! Adamlarını vurdum ve seni de vuracağım!" Kane Ticaret'e doğru yürürken Lieder'in dikkatini Ruth Lillian'dan kendisine çevirmek için havaya ateş etti.

"Buradayım!" Tüfeği kırdı ve ceketinin cebinde mermi aradı, ama bereli bileğinin altında parmakları o kadar şişmişti ki, mermiyi çamura düşürdü. Kane Ticaret'e doğru yürürken silahı sol eline geçirdi ve sağ parmağıyla beceriksizce mermi koydu. Dükkâna vardığında durup seslendi. "Dışarıya çık!"

Lieder içeriden, "Sana zarar vermek istemiyorum, evlat!" diye bağırdı. "Sen benim prensimsin! Hareketimin geleceğisin!"

"Dışarıya çık, seni sarı orospu çocuğu!"

"Şimdi dinle, evlat! Dışarıya çıkarsam bu işin sona ermesinin yalnızca tek bir yolu olur. Bu da korkunç bir kayıp olur."

"Ben oraya geliyorum!"

Kane Ticaret'in kapısı küt diye açıldı ve eşikte Ruth Lillian belirdi. Boynu tuhaf bir biçimde bükülmüştü, çünkü Lieder'in sol elinin parmakları saçlarını sıkıca tutmuştu ve önünde yürütüyordu. "Bu küçük bakirenin vurulmasına hiç gerek yok, evlat! Onunla yapacak daha işi şeylerimiz var, senle ben! Şimdi, o İsveçli kız Bayan Kane'in burada olduğunu söylediği zaman epeyce şaşırdığımı itiraf etmeliyim. Bu güzel parçayı kendine saklamaya çalışmak ha! Kendinden utanmalısın! Ama iyice düşününce şu şekilde olduğunu anladım.

254

Ben senin zenci arkadaşını öldürdüm, sen de adamlarımı vurarak öç aldın. Ben buna başa baş demek istiyorum. Ve yüreğimde gençlere karşı hep yumuşak bir nokta olduğundan, bu kızı kendine alabilirsin. Ne diyorsun?" Ruth Lillian'ı verandaya iterek kendi de arkasından gitti, kızı sımsıkı göğsüne bastırmıştı.

Matthew'un gözleri bir Lieder'a bir Ruth Lillian'a gidip geliyordu. Kızın gözleri yaşlarla parlıyordu ve Lieder'in saçlarını sıkıca tutması yüzünden gözlerinin kenarları çekilmiş tam bir doğulu gibi görünüyordu. Dudakları aralıktı ve acıdan ağlamamak için dişlerini inatla kenetlemişti. Matthew, "Bay Kane'e ne yaptın?" diye sordu.

"O kadar da kötü değil. Peki, ne diyorsun, evlat? Seni öldürmek istemiyorum ve senin de bu bakire kızda delikler açmayı istemediğini biliyorum. Bu korkunç bir kayıp olurdu." Sırttı. "Şimdi, bu senin klasik Meksika düellona benzeyebilir, ama öyle değil. Öyle değil, nedenini biliyor musun? Çünkü bütün kozlar benim elimde. Sen orada açıkta duruyorsun, bense bu güzel körpenin arkasındayım." Dudaklarındaki sırtış silindi. Soluk gri gözleri buz gibi baktı. "Ve her ikimiz de biliyoruz ki —her ikimiz de biliyoruz ki— beni elde etmek için bu tatlı genç kızı vurmayacaksın." Tabancasının horozunu kaldırdı. "Yani senin için en iyisi şu, Matthew. O silahı yere bırakıp geri çekilsen iyi edersin. Bunu şimdi yapsan en iyisi olur, şimdi! Çünkü konuşmaktan sıkıldım evlat ve çapraşık işler senin sandığından çok daha çabuk başlayacak."

Matthew, Bay Anthony Bradford Chumms'in sık sık tanımladığı o yumuşak tehditkârlıkla, "Silahıma baksanız iyi olur, bayım," dedi.

Lieder baktı. Tetiğe bastırılmıştı ve silahın ateş etmesini engelleyen tek şey Matthew'un horozu tutan başparmağıydı.

Sakin bir sesle, "Önce benim ateş edemeyeceğimi söylerken haklıydın," dedi Matthew. "Ama buna gerek yok. Beni vurursan bu silah da ateş alır. Ve ölürsün."

"Ve bu kız da ölür."

"Senin eline düşmektense ölmeyi tercih eder."

"Sen... sen kaçkısın evlat." Lieder kapıya doğru geri çekilmeye başladı.

"Bir... santim... daha, horozu bırakırım." Sesindeki soğukkanlılık Matthew'm durmasına neden oldu. "Ayrıca bir şeyi bilerseniz iyi olur,

bayım. Hayvanlarınızı öldürürken bileklerim kötü incindi, bu yüzden horozu çok uzun süre tutamam." Lieder omzunun üzerinden bakarak kendisiyle kapı arasındaki mesafeyi hesapladı. İki uzun sıçrayış. Çok uzun. Bu kızın küçük gövdesi de bu uzaklıktan kendisini koruyamazdı. Göğsünde o aptal yıldızıyla o aptal silahı tutan Matthew'a öfkeyle baktı!

Sırıttı.

"Baksana, kahrolayım ki ciddi," dedi filozofça başını iki yana sallayarak. "Tam kahrolayım ki ciddi!" Elini kaldırarak tabancayı tetik yuvasından parmağında sallandırdı. "Biliyorsun, bunu en baştan beri biliyordum. Evet efendim, gözlerimi üstüne diktiğim ilk anda sağ kolum olmak için yeterli cesaret ve akla sahip olduğumu anlamıştım"

"Kızı bırak."

"Bahse girebilirsin." Kızın saçındaki eli gevşedi, ama saçlar hâlâ parmaklarına dolanık duruyordu, bu yüzden Ruth Lillian başını acıyla çekmek zorunda kaldı. Matthew'a doğru adım attı.

"Yere yat!" diye emretti Matthew. Ve kız hemen veranda döşemesine yattı.

Lieder'm sırtışı büyüdü. "Akıllıcaydı, evlat. Gerçekten müthişsin, bunu biliyor musun? Senle ben, biz—"

"O silahı parmağından bırak!"

"Peki, beni nasılsa vuracaksın, hiç değilse mücadele edebilirim. Beni vurmaya niyetli değilsen, o zaman da..." Yavaşça veranda basamaklarına doğru yürümeye başladı.

"O silahı bıraksan iyi olur."

"Öyle mi sanıyorsun? Bense o kadar emin değilim. Nedenini de söyleyeceğim."

"Daha fazla yaklaşma!"

"... Nedenini söyleyeceğim, Matthew. Beni soğukkanlılıkla haklamaya cidden niyetliysen, zaten ölmüş sayılıyorum. Şimdi, biraz önce, o kızı senin 'ölümünden daha kötü kader' dediğin şeyden kurtarmaya çalışırken... beni o zaman da vurabilirdin. Evet, vurabilirdin. Ama şimdi kız güvende —tatlım, içeriye gir ve babanla ilgilen, iyi bir kız gibi." Ruth Lillian onay almak için Matthew'a baktı. Matthew gözlerini Lieder'dan ayırmadan şöyle bir başını sallayınca kız aralarından sürünerek geçip doğruldu ve Kane Ticaret'e koştu. "İşte bu da

256

tamam! Şimdi yalnızca sen ve ben varız ve sana dostluk ve saygıdan başka bir şey göstermeyen bir insanı vurabilecek türde olduğunu sanmıyorum. Bir insan ki—"

"O basamaklardan inme!"

"... bir insan ki, Amerika Birleşik Devletleri'ni kurtarmak için büyük mücadelesinde halefi seçecek kadar sana saygı duyuyor—"

"Daha fazla yaklaşma. Uyanyorum—!"

"Tamam! Silahımı bırakıyorum. İşte. Plop, doğru çamurun içine. Bir silaha bu şekilde davranmak utanç verici değil mi yani? İşte buradayım, önünde duruyorum, kendimi koruyacak silahım olmadan cırlıçıplak hissediyorum kendimi. Ama önemli değil, Matthew. Önemli değil. Peki nedenini biliyor musun? Çünkü seninle benim aramdaki bu küçük hesaplaşma zaten bitti. Bitti ve ben kazandım. Ben kazandım, çünkü senin kafan karışık ve tereddütlüsün, kalbin ve ruhun kırık, bense kendimi tamamıyla denetliyorum. Kuşları konuşarak ağaçtan indirebilen bir insana diklenirsen böyle olur. Şu an, Matthew, tam şu an, neler olduğundan tam emin değilsin, ha? Neden söz ettiğimden bile tam emin değilsin ya da neden böyle konuştuğumdan, ama söylediklerimde bir tehlike olduğunu içten içe seziyorsun. Şey, bu konuda hiç endişelenme, çünkü sana zarar veremem. Bak boş avcumu sana nasıl tutuyorum, Matthew. Bir barış ve boyun eğme hareketi. Barış ve itaat gösteren bir insanın üstüne Yehova'nın şalı iner." Çocuksu bir tavırla sırıttı. "Herhalde tanıyacaksın, bu Paul'den Montanalılara... 7, 13." Hafifçe güldü. "Ha, şimdi neredeyse beni vurmuş olmanı istiyordum, çünkü biyografimi okuyan okul çocuklarının tam son anda nasıl şaka yaptığını okumaları heyecan verici olmaz mı? Ne adam ama! Biliyor musun? Sen de tam bir erkek olacaksın, Matthew. Senle ben, yan yana. Dünyada bizi durdurabilecek hiçbir şey, hiç kimse yok. Şimdi, evlat, uzanıp elindeki silahı alacağım. Böylece o horozu bırakmaya cidden niyetliysen bunu şu anda yapabilirsin." Gülümsemeye devam ederek uzanıp namluyu tuttu.

Ama Matthew silahı sımsıkı tutuyordu.

Lieder dik dik baktı. "Silahı alıyorum, evlat!"

Matthew dişlerini sıkarak başını iki yana salladı. Boğazının derinliklerinden bir ses yükseldi.

257

Lieder birden silahı bıraktı. "Tamam., tamam... sen kazandın! O allanın belası silah sende kalsın. Yani, kaldı ki, duygusal bir değeri var, babanıydı falan. Bana gelince. Şey, herhalde benim için arkamı dönüp. Yirminci Mil'den gitmekten başka bir yol kalmadı." Yumruklarını kalçalarına dayayıp Matthev'a baktı. "Sen cidden müthişsin, evlat! İnatçı. Sert. Huysuz." Sırıttı. "Tıpkı senin yaşlardaki halim gibi." Başını iki yana sallayıp kıkırdadı. "Bu kimin aklına gelirdi, ha? Bir çocuğun yendiği ben! Şey... ne yapalım böyle." Parmaklarıyla şakaklarını ovuşturarak zonklayan başını rahatlatmaya çalıştı; sonra gardiyandan aldığı örgü deri kravatı gevşetti. "Herhalde yaşılanıyorum, Matthew. Hiç bilmediğim ağrılar baş gösterdi. Bir de kaşınmalar! Yemin ederim ki o otele pirelere iyi malzeme oldum." Yan tarafını kaşıdı, başparmağıyla yeşil-altın montunun altına

uzanarak sırtını kaşıdı, dişlerini sıkıyordu. "Evet, efendim, herhalde safkan Amerikalılardan oluşan milisimi finanse edecek değerli madenle dolu başka bir kasaba bulmam gerekecek, bu ülkeyi—"

Tüfek karnında patladı ve sırtındaki kemerden kayan tabancayı uçurdu. Tabancayı, eli, her şeyi uçurdu. Lider'in kalçaları başından ve topuklarından daha hızlı hareket ettiğinden çenesi göğsüne düştü, çizmeleri çamurda izler bıraktı. Sonunda Kane Ticaret'in basamaklarında alnı dizlerine değerek oturur biçimde kaldı. Basamaklar et parçalarıyla doldu. Acınası bir halde sızlanan Matthew sıcak mermiyi çıkardı ve yeni bir tane taktı. Tekrar ateş etti, cansız beden sıçradı. Sıcak balmumlu mermiyi çıkarıp yenisini taktı ve tekrar ateş etti, kafa yerinden koptu. Mermiyi çıkardı, başka bir tane koydu, sonra arkasını dönüp sokakta yürüdü. Jeff Calder, Kane Ticaret'te neler olup bittiğini görmek için Gezinler Oteli'nin kapısından gizlice seyretilmişti ve şimdi de kapıyı itip Matthew'a doğru sendeleyerek koşuyordu. Oğlanın omzuna eski asker vuruşuyla vurdu.

Jeff Calder, "Senin için ne yapabilirim?" diye sordu. "Ne istersen. Evde. Orada olmak, seninle omuz omuza çarpışmak için her şeyi verirdim, ama bu allanın belası ayağım çok ağrıyor. Herhalde kış kapıda ve—" Matthew donuk bir tekdüzellikle, "Ateş hattımın dışında kal yeter," dedi.

258

Bileklerini daha fazla acıtmaması için tüfeği sıkıca omuzuna oturtan Matthew barın arkasında şişelerin durduğu rafa nişan aldı. Şişeler büyük bir gürültüyle patlarken arkadaki aynanın alt kısmı paramparça olarak çerçevenin ortadan kırılmasına neden oldu. Matthew sakın bir tavırla kullanılmış mermiyi çıkardı ve yerine cebinden çıkardığını koydu, sonra barın altındaki şişelere ateş etmek için yerini değiştirdi. Şişeler barın ön tarafındaki paneli uçuran bir sıvı ve cam püskürtmesiyle parçalandı.

Frenchy koşarak içeriye girdi, arkasında Kersti vardı. "Neler oluyor böyle? Sen ne yapıyorsun, evlat?"

"Artık Yirminci Mil'de içki olmayacak, bayan. Ben şerifken olmayacak."

"Sen... neyken?"

Matthew silahını yeniden doldururken bir Ringo Kid kitabından alıntı yaptı. "Zayıf erkekleri kötüleştiren içkidir." Tekrar ateş ederek geri kalan şişeleri de kırdı.

"Şimdi, kilerde başka şişeler olduğunu biliyorum," dedi. "Orada kalsalar iyi olur, ne söylediğimi duyuyor musun?" Sonuncu el yapımı mermisini koydu ve silahı kapattı. Nazikçe şapkasının kenarına elini götürerek, "Bayan?" dedi. Ve otelden çıktı.

Peder'in deposuna giderken Profesör Murphy'nin yanından geçti. Profesör Ufaklık ve Bobby-Evladım'ın öldürüldüğünü gördükten sonra içi boşalana kadar berber dükkânının duvarına küsmüştü. Şimdi, dudakları sarkmış ve ıslak halde Ufaklık'ın çıplak bedenine bakıyordu... kukla gibi duran göğsüne, karnına, hareketsiz küçük penisine. Öğürdü, midisinin alt üst olmasını gözlerini iki yana oynatmasına neden oldu, ama ölümcül bir büyülenmeyle gözlerini tekrar cesetlere götürdü.

Matthew sokakta deponun önünde durdu. "Dışarıya çık, rahip!" diye seslendi.

Ön kapı aralıktı, pusun içinde beliren esintide hafifçe gıcırıyordu.

"Orada sonsuza kadar saklanamazsın."

İçeride hiçbir şey kıpırdamadı.

Matthew mükemmel bir sabırla tam bir dakika bekledi. Sonra: "Tamam. Buraya kadar." Verandaya çıkan merdiveni tırmandı.

259

Peder'in silahını Lider'a verdiğini biliyordu, ama gene de mutfak bıçakları ve el baltası vardı; ve Hibbard herhangi bir kapının arkasında üstüne atlamaya hazır duruyor olabilirdi. Bu yüzden Matthew ayağıyla ön kapıyı ardına kadar açmadan önce tüfeğinin horozunu kaldırdı, dikkatle içeriye baktı... sonra başım iki yana sallayarak horozu indirdi ve şapkasını başparmağıyla geriye itti.

İçerideki dağınıklık her şeyi anlatıyordu. Hibbard gitmişti. Depoya dönmüş, birkaç parça giysi ve değerli eşyasını kapı kaçmıştı. Ya Sürpriz Damar'a gitmek üzere demiryolunda yürüyordu ya da Kader'e doğru dolambaçlı yoldan gidiyordu. Birden içini bomboş ve ekşimiş hisseden Matthew masanın yanındaki iskemleye çöktü. Hibbard bu masayı cehennemi vaizlerini hazırlamak için kullanıyordu. Matthew'un her iki bileği de silahın geri tepmesinden dolayı ezilmişti ve şişmiş olan sağ bileği zonkluyordu. Öteki Yer'e giderek acıdan kurtulabileceğini biliyordu, sırf kendini bırakıp kadifemsi sıcaklığa dalarak... Hayır! Dizlerinin arkasıyla iskemleyi geri iterek ayağa kalktı.

Deponun verandasına çıktığı zaman pus kaybolmuş, batıdaki dağların doruklarında yılın ilk karı görünmüştü. Kış rengine bürünmüş gökyüzünde bulutlar vardı, sokakta ise çamurlu çukurlarda ürpertici bir rüzgâr esiyordu. Matthew derin bir iç çekti ve Kane Ticaret'e doğru yürümeye başladı.

Berber dükkânının önünde durup kapıyı tekmeledi. Murphy gözleri içkiden kıpkırmızı, yanakları kuma yüzünden solgun, kapıda belirdi.

"Benimle gel."

"Dinle, evlat, kendimi iyi hissetmiyorum ve—"

"Benimle gel dedim."

Murphy gözlerini Ufaklık'ın açılmış göğsünden ve hareketsiz penisinden o kadar dikkatle ayırdı ki Bobby-Evladım'ın kafasız bedenine bakarken öğürüp kustı. Ama gene de Matthew'un arkasından Gezinler Otel'i'nin verandasına geldi.

"Calder!"

İhtiyar gazi kapıya çıkıp baktı.

"Benimle gel."

"Şimdi mi?"

260

"Gel dedim."

Üç adam Kane Ticaret'e doğru yola devam etti. Bjorkvist erkekleri ilkel bir büyülenmeyle sokağın karşısında Lieder'dan kalanlara bakıyordu. Oskar ayağıyla dürtmekten kendini alamadı: korkarak ürpermesine neden olan bir cesaretlilik.

Matthew dördüne, "Şunu yapmanızı istiyorum," dedi. "Kürek ve süpürgelerinizi alın ya da neye ihtiyaç duyuyorsanız ve bu adamlardan kalanları temizleyin. Sonra—"

Bay Bjorkvist itiraz etti. "Hey!" Neden biz—"

Matthew silahını indirdi ve Bjorkvist'e sert sert baktıktan sonra, "Hiçbirinizin Coots'u taşımamıza yardım etmemenizden öğrendim," dedi. "Yani şimdi bana diklenmek büyük bir hata olur." Şerifin gözleri kısıldı, yavaşça teker teker hepsinin gözünün içine baktı. Adamlar ya yere ya da yan tarafa baktılar. "Şimdi, dediğim gibi, bu adamları buradan kaldırmayı istiyorum. Uçurumdan aşağıya atın. Coots'la aynı mezarlıkta olmalarını istemiyorum. Sonra her yeri suyla silip temizleyin, en küçük bir iz kalmayana kadar. Tek... bir iz... kalmasın. Ben verendamda oturup sizi izleyeceğim. Şimdi başlayın."

Matthew Kane Ticaret'in kapısına bir göz attı. Ruth Lillian Bay Kane'in yanında duruyordu. Bay Kane'in kaşının üzerinde bir yara bandı vardı. Onlara başını salladı, şapkasının ucuna dokundu, sonra dönüp şerif ofisine gitti.

BJ bütün sabah boyunca gözlerini tavana dikerek yatağında yattı. Bütün yaşlarını tüketen gözler gibi kuru ve kırmızıydı gözleri. Sokaktaki silah seslerini duymuş, ama aldırmamıştı. Frenchy ile Kersti'nin evden fırlayıp otele doğru koştuğunu duymuş, ama aldırmamıştı. Şimdi sokakta küreklerin sesini duyuyor, ama aldırmiyordu. Hayatında ilk kez yaşlandığını anlamıştı. Gerçekten yaşlandığını. Yapacak hiçbir şey kalmamıştı. Kimsenin ona ihtiyacı yoktu. Bakılacak, rahatsız edilecek ya da rahatsız olacak kimsesi yoktu. Bu yüzden yalnızca... öyle yatacağı.

Öğlenleyin sokak Lieder ve adamlarının son izlerinden de temizlenmişti. Kanlı yerlerin üzerine talaş dökülmüş ve gönülsüz temizlik ekibi evlerine dönmüştü. Ama Matthew hâlâ verandasında oturuyordu, göğsünde yıldız, kucağında son mermisi bulunan tüfeği.

261

Göz ucuyla yaklaştığını görmesine rağmen Ruth Lillian'a dönmedi. Kız, "Seni yemeğe bekliyoruz," dedi. "Çok nazıksınız, bayan. Ama ben hiç aç değilim. Zaten..." Şişmiş bileğini ve sosis gibi olmuş parmaklarını uzattı. "Çatal kullanabileceğimden de emin değilim."

Ruth Lillian uzanıp elinin sıcak, gergin derisine dokundu.

Matthew, "Bir şeyim yok," dedi.

Ama Ruth Lillian içeriye girdi ve Matthew'un ta Nebraska'rdan getirdiği dökülmüş emaye tastaki suya bez batırdı. Bileğini sardığı zaman Matthew itiraz etmedi. "İşte, şişlerin azalmasına yardım eder."

"Şimdiden daha iyi hissediyorum. Teşekkür ederim."

"İstersen burada yemen için bir kâse güveç getirebilirim."

"Hayır, teşekkür ederim, bayan. Böyle iyiyim."

"Evet, ama..." Ruth Lillian ne diyeceğini bilemedi. Bu "bayan" endişe vericiydi. "Babam yaralanmadı.

Yalnızca berbat bir başağrısı."

"Bunu duyduğuma sevindim."

"Umarım akşam yemeğine gelirsiniz." Gülümsedi. "Bulaşıklara yardım etmen gerekmez. Bu bilekle olmaz. Oturup babamla konuşabilirsin."

Matthew gözlerini kırıştırarak ona döndü. "Özür dilerim... ne demiştiniz?"

"Akşam yemeğine gelip gelmeyeceğini sordum."

Matthew kıza şaşkın şaşkın bakınca kız, "Şey, ben... dönmem gerek. Yemek soğuyacak."

Matthew yavaşça başını salladı.

Ruth Lillian bir şey söylemesi gerektiğini hissetti, ama söyleyecek bir şey bulamadığından eve gitti.

Matthew o akşam yemeğe gitmedi, ertesi sabah kızlara kahvaltı hazırlamak için Gezinler Otel'i'nde de görünmedi. Kasabanın küçük işler yapan adamlığı sona ermişti. Öğleden sonra Kane Ticaret'e yıldız takmış ve tüfeğini omzuna atmış olarak geldi. Yeni yumuşak sesiyle Bay Kane'e un, kuru fasulye, beykın, mısır şurubu, konserve domates ve konserve şeftali siparişi verdi. Bilekleri hâlâ şiş olduğundan malları bez torbaya Bay Kane koydu. Ruth Lillian selam vermek için aşağıya indiği zaman, Matthew o küçük olaydan sonra kendini

262

iyi hissediyorsunuzdur umarım, dedi. Sonra artık yemek saatlerinde onları rahatsız etmeyeceğini söyledi. Kendi yemeğini hazırlayacaktı, zaten onlar için fark etmezdi. Ruth Lillian hayır, kendisi için fark edeceğini söylüyordu ki... Matthew şapkasının kenarına dokunarak dükkândan çıktı. Bundan sonra madenciler Cumartesi günü haftalık eğlenceleri için gelene kadar Matthew zamanının büyük kısmını verandasında oturarak geçirdi, iskemlesi duvara kaykılmış, gözleri olup bitende. Yirminci Mil'in şerifi. Hayli saygın bir adam.

Artık Ringo Kid kitapları okumuyordu.

Kasaba yavaş yavaş normal yaşamına ve kaygılarına döndü. Profesör Murphy kaybettiği küvetin yerine koymak için depodan bir köpek kulübesi çıkardı ve madenciler için temizlemesi için Oskar Bjorkvist'e para verdi. Oğlan zaman zaman işten başını kaldırıyor, sokağın karşısında yarı kapalı gözlerinin arasından seyreden Matthew'a dik dik bakıyordu.

Frenchy Gezginler Otelinde Bay Delanny'nin otoritesini üstlendi. Hatta onun masasına oturarak zaman zaman kâğıt oynadı. Jeff Cal-der'la adamın kulaklarında yankılanan o kış yalayıcı tavrıyla ilgili suçlamaların geçtiği sert bir tartışmadan sonra Frenchy savaş kahramanına barmenliğe ek olarak bütün temizlik, süpürme, çarşaf değiştirme ve çamaşır işini üstlenmesini ya da cehennem olup Kader'e gitmesini söyledi. Ayrıca her sabah kahvaltıyı da hazırlamak zorundaydı, ki Dayton Imperial'da öfkeli tacizler ve (ve French'nin duyamayacağından emin olduğu zamanlar) bir kuruş değer verilmeyecek kibirli zenciler hakkında homurdanarak hazırladı da. Bisküvi pişirme çabaları o kadar büyük bir felaketle sonuçlandı ki, Frenchy ona zahmet etmemesini, fasulya, beykın ve kahveyle idare edeceklerini söyledi –bu bulaşık suyuna kahve diyebilirdi tabii!

Frenchy o bulaşık suyunu içerken Kersti'ye nasıl hızlı çalışacağı, temizleneceği ve erkekleri idare edeceği konusunda net, süssüz püs-süz teknik öğütler verdi. Bunun bir iş olduğunu açıkladı. "Ancak böyle düşünebilirsin, tatlım. Bir iş işte. Başa çıkamayacağın bir şey olursa, odandan çık ve bana gel. Ben ilgilenirim. Korkutucu göründüğünü biliyorum. Başladığımda bana da öyle gelmişti, üstelik senden çok daha gençtim. Merak etme, başaracaksın. Yo, yo, önemli

263

değil. İstiyorsan ağla. Bu hakka sahipsin." Ama Kersti burnunu çekip başını iki yana salladı. Frenchy ona uygun olacak güzel giysilerinden alabileceğini, gardroba gidip en güzel elbiseyi seçmesini söyledi.

O öğleden sonra Frenchy Jeff Calder'ın bodrumdaki kilerden taşıdığı viski şişelerini dizmesine nezaret ediyordu. Çift kanatlı kapının gıcırdarak açılmasıyla başını çevirdi. Matthew kapıda duruyordu, kolunda tüfeği vardı. Frenchy ona bir kaşını küstahça kaldırarak baktı, otomatik olarak yaralı yüzünü ona doğru çevirdi. Matthew şişelere kaşlarını çatarak baktıktan sonra yalnızca bir mermisinin kaldığını hatırlayarak omuzlarını silkip çıktı.

Atrofi ve yemek yememe yüzünden zayıf düşen BJ'nin yataktan çıkma gücünü bulması üç gün aldı. Avluya giderek maden şirketinin standart ahşap mezartaşlardan birine beceriksizce harf kazımaya başladı. Zaman zaman serin, kar kokan havaya bakıyordu. Kış çok geçmeden bastıracaktı. İlk iki taşı ziyan etti, çünkü mezar yazısı yazmak Coots'un işiydi. Zaten BJ aletler konusunda beceriksizdi. Coots bu konuda onu iğneleyip dururdu. En sonunda kelimeler bir çocuk karalamış gibi ortaya çıktı.

AARON COOTS

4 EKİM 1898'DE ÖLDÜ

KISA YOLCULUKTA SEVGİLİ BİR ARKADAŞ

Coots'un bu duygusallığa homurdanacağını bilerek son satıra gözlerini kısarak eleştirir gibi baktı. Sırf "Aaron Coots" yazan başka bir taş yapmayı düşündü, ama sonunda cenaze törenlerinin ölümlerle hiçbir ilgisi olmadığını kendine hatırlatarak sevgi ilanına haklılık getirdi. Bu törenler yaşayanlar için bir teselliydi. Ya mesaj duygusal olursa...? Şey, kendisi duygusal bir insandı ve Aaron Coots'u sevdiğini herkese söylemek istiyordu.

Quis desiderio sit pudor aut modus tam cari captis?

Matthew'un bileğindeki şişlik Cumartesi akşamı neredeyse inmişti. Cumartesi günü gümüş treni geldi, soğuk kuru havada düşen kar taneciklerini toplayan farı yanıyordu. Düdüğü öttü, bağırıp çağırarak inen madencilerin pantolonları buharla kaplandı. Madenciler son ziyaretlerinden bu yana Yirminci Mil'de olan biten hakkında hiçbir şey bilmiyordu elbette.

Matthew verandasında oturdu, iskemlesi duvara kaykılmış, Kane

264

Ticaret'te alışveriş yapıp eğlenceye başlamadan önce pansiyonda karınlarını doyurmak için önünden geçen madencileri seyrederek. En hızlı yemek yiyenler berber dükkânına ve Gezginler Oteline doğru yöneldiğinde, Matthew onları sokağın ortasında karşıladı.

"Bilmeniz gereken şeyler var, beyler," dedi. Sesini yükseltmeden konuşmuştu, ama madenciler sesindeki sakin otoriteye sabırsız bir dikkatle karşılık verdiler –kolundaki o kocaman külüstür tüfeği hiç anmayalım! Vay canına! Matthew artık Yirminci Mil'de içki içilmeyeceğim açıkladı. Gülüp eğlenebilirlerdi isterlerse. Kızlar istediği sürece oteldeki kızlara da gidebilirlerdi. "Ama Yirminci Mil'de artık içki içilmeyecek, çünkü viski bu dünyaya büyük acılar getirir. Ve benim işim de insanları korumak."

Öndeki bir adam homurdanarak eğer bir çocuk—

Matthew, "Kapa ağzını!" diye atıldı. Sonra normal ses tonuna döndü. "Bazılarınız bunu uygun bulmadığı için üzgünüm, ama bundan böyle bu şekilde olacak ve bana diklenmesiniz iyi olur."

Homurdanan adam kalabalıkta gözden kayboldu, çünkü Matt-hew'la üç kaçak arasındaki hesaplaşma yemekte başlıca konuşma konusu olmuştu —ve ve kocaman memeleri olan sarışın garsona ne olduğu merakı.

Ama madenciler haftalık viski ve eğlenceleri için pansiyondan çıktıkça kalabalık da büyüdü ve kızgınlık arttı. Profesör Murphy serin akşam havasına buharlar saçan kazanının yanından kalkıp geldi. Neler oluyor diye sordu. Kimse banyo yapıp tıraş olmak istemiyor muydu? Bayan Bjorkvist oğlu ve kocasıyla geldi; iki adam suratlarının tokuşturulmasından kaynaklanan çürük ve izleri hâlâ yüzlerinde taşıyordu. Bayan Bjorkvist madencilere hitap ederek Matthew'un insanlara patronluk etmeye hiç hakkı olmadığını söyledi. Yüzünü Matthew'a yaklaştırarak kenara çekilerek işini mahvetmesine izin vermeyeceğini söyledi, çünkü madenciler gelmekten vazgeçerse Yirminci Mil'e ne olurdu, bunu öğrenmek istiyordu!

Matthew'un kafası karışmıştı. Koruduğu insanlardı bunlar!

Jeff Calder kalabalığın içinden, "Kim olduğunu sanıyor ki?" diye sordu. "Kimse onu şerif falan seçmiş değil!" Ama... bu insanlar kendisine saygı duyuyordu. Onları kurtarmak için o kanun kaçaklarıyla savaşmıştı.

265

Profesör Murphy madencilere tepeden tırnağa kadar silahlı olduklarını hatırlattı! "Bu çocuk, sıçan hayvanı bile durduramayan kibirli bir oğlan yalnızca!"

Patlayan kahkahalar Matthew'un kulaklarını aşılanmayla yaktı.

Oskar Bjorkvist Matthew'a yanağını kesen bir taş atmak için bu fırsattan yararlandı.

Madenciler öne doğru bastırdı.

Matthew horozu kaldırarak en yakmdakinin arkasındakilerin göğsüne dayanmasına neden olurken dudaklarını kısmıştı.

Doc dirsek ata ata kendine yol açtı. "Haydi, Ringo. Hiç ge—" Ama Matthew adamların istediği kadar yaygara koparabileceklerini ama asla içki olmayacağını tekrarladı. Doc, "İçki yok mu?" diye sordu. "Şaka ediyorsun! Cümbüşe dalmadan önce birkaç tane atmak niyetindeyim. Bu bir erkeğin hakkıdır, Ringo, o cehennem deliğinde koca bir hafta geçirdikten sonra!"

Ringo, Anthony Bradford Chumms'm sözleriyle, "Beni çiğneyip geçmeye çalışırsan, Doc," dedi, "tarih olursun."

Kalabalığın epeyce gerisinde kalan Sven Bjorkvist, adamlara buna katlanmak zorunda olmadıklarını söyledi!

"Bu çocuk akli başında değil! Siz erkek misiniz değil misiniz? Silahınız var!"

Doc zoraki bir kahkaha attı. "Haydi, kendine gel, Ringo! Şaka iyi, ama burada işler bayağı kızışıyor." Matthew cevap vermeyince Doc yersiz kahkahasını kesti. "Şimdi dinle beni, evlat. Otele gidiyorum, ne yapmak istiyorsan onu yapabilirsin." Matthew'un yanından geçmeye başladı, ama Matthew namluyu karnına dayadı.

"Sakin yapma, Doc." Ringo Kid'in yumuşak sesinin yerini çocuksu bir gerginlik almıştı.

Doc akşamüstü ışığında Matthew'un gözlerini okumaya çalışarak gözlerini kıstı.

"Sakin yapma, Doc," diye tekrarladı Matthew. Sonra "Lütfen yapma," diye fısıldadı.

"Matthew?" Ruth Lillian kalabalığın arasından santim santim ilerliyordu. "Matthew?"

Matthew çenesini sıkıp başını iki yana salladı.

Doc yutkundu.

266

BJ Stone kalabalığın kenarında durmuştu. Bir şey yapması gerektiğini biliyor, ama bulamıyordu.

Ruth Lillian Matthew'un yanına geldi. "O silahı bana ver, Matthew."

"Yolumdan çekilseniz iyi olur, bayan."

"Hayır, çekilmeyeceğim! Şimdi o silahı bana ver."

Matthew başını iki yana salladı, göz pınarlarında yaş vardı.

"Al, Matthew, mendilimi kullan. Yanağın kanıyor."

Matthew kızın eline vurdu. "Benden uzak dur, allanın belası! Benden uzak dur!" Gözleri acıyarak kıza baktı.

"Beni rahat bırak! Beni... lütfen... lütfen... lütfen... V içinin derinliklerinden uzun bir inilti çıktı, silahı indirdi. BJ öne çıkarak silahı elinden alırken madenciler dalga dalga geçerek sıcak banyolara, ılık tıraşlara ve müthiş cümbüşe aktı! Ohoho! Bakın, kızlar, ben geliyorum! Geri geri manevra yapan trenin ısrarlı düdüğüne şaşırdılar. Ne cehenneme...? Ama iyice hak ettikleri birkaç saatlik eğlenceyi hiçbir şeyin engellemesine izin vermeyeceklerdi. "Bu oğlan tam bir kaçık! İhtiyar Katır'ı hatırlıyor musun? Çekip gitmeden önce pis işleri yapan herifi? Bu çocuk aynı ihtiyar Katır'ı!"

Matthew, Ruth Lillian ile BJ arasında uçuşumun kenarında duruyordu. Karanlık ovaların ötesinde, güneşin son ışınlarının vurduğu dağlar belli belirsiz görünüyordu. Bir yorgunluk homurtusuyla BJ silahı boşluğa fırlattı. Matthew başını eğdi ve bundan sonra sonsuza kadar kaldığı öteki yerin sanrılı sakinliğine iyice gömüldü. Elini tutan Ruth Lillian onu gülen oynaşan madencilerin arasından geçirip Kane Ticaret'e götürdü. Babası verandada onları bekliyordu.

Şubat 1998

St Etienne de Ba'igorry

NEW ENGLAND'DA YAŞARKEN SONBAHAR başlangıcı hep beni dayanılmaz bir gezginliğe sürüklerdi. Bu mevsimin melankolisinde beni yola çıkartan, bir hedef olmadan oradan oraya sürükleyen bir

267

çekicilik vardı ve benim için "gitme"nin yönü hep batıydı, tıpkı "dönme"nin New England'a gelmek olduğu gibi. Belki de bu eve dönme içgüdüğü, on bir kuşak Pürüten atalarımın kalan bir şeydi, ama daha çok sayısız kuşaklar boyunca Irakua atalarımın ilgisi olduğundan kuşulanıyorum.

Bu da, hiç değilse kısmen, 1962 Sonbahar'ında Laramie'ye bir saat uzaklıkta dolaşmamı açıklıyor. Akşamı ve batan güneşe doğru arabayla yol alırken birden eski bir haritada görmüş olduğum ilginç bir yer adını hatırladım: Medicine Bow Range'in kuzey tarafına düşen Kader adlı bir kasaba.

Kader'e sapış yönünü gösteren bir işaret yoktu, çünkü artık ıssız bir kasabaydı, bu yüzden iki yararsız dönüşten ve uzun patikalardan sonra Kader'i bulduğumda hava neredeyse kararmıştı: iki ev (biri satılık) bir benzin istasyonu ve mağaza; hiçbir uzun zamandır boya yüzü görmemiş.

Mağazayı çalıştıran yaşlı adam yüzyılın başında Kader'in canlı bir küçük şehir olduğunu ve dağlardaki madenle çevredeki yerlere hizmet verdiğini anlattı. Ama Sürpriz Maden Damarı'nda gümüş bittiği zaman Kader'le Union Pacific demiryolunu bağlayan hat paslanmaya terk edilmişti ve yöre sakinleri, hemen, son sorunun cevabını öğrenmeyi beklemekten başka işi olmayan bir avuç yaşlıya inmişti. 1962'de evlerin çoğu yıkılmıştı: Bazıları yanmış, bazıları yıkılmış, bazıları da fırtınada çökmüştü. "Alıcıysan bir tane satılık var!" Bana benzin satıp satmayacağını ve gece kalıp kalmayacağımı sordum. "Elbette... arabada uyumak istiyorsan tabii," dedi. "Benimle birlikte kahvaltı edebilirsin. Şafak söküyor. Benzine gelince, tankı dolduralı beş-altı yıl oldu. Fazla benzin satmıyorum, yalnızca Damar'da ya da Yirminci Mil'de hatıra eşya peşinde koşan insanlara."

Benzin pompası, ölçü aletleri yanda olan cam bir silindire benzin veren manivelalı bir aletti. "Yemek var mı?" diye sordum. "Elbette. Ama sana bir papele malolur."

Bir saat sonra yağ lekeli örtüsü olan bir masada oturmuş yumurta, fasulye yiyip allanın belası hükümeti sözle dövüyorduk, bir de müzik yerine geçen bu yeni rock-'n-roll gürültüsünü... aslında tüm çirkin, kafa karıştırıcı ya da tehdit edici biçimleriyle "ilerleme"ye kızıyorduk. Daha sonra adam bir şişe çavdar viskisi getirdi.

268

Bay Pedersen, onu en çok ilgilendiren konuda –Kader'in eski günleri ve dağ yolunun ortasındaki hayalet Yirminci Mil kasabası– konuşma fırsatı arayan yetmiş dört yaşında bir yalnızdı. Kader'de doğmuş, ama ailesi her şey batınca orayı terk etmişti. Cheyenne'e göç etmişlerdi. Bay Pedersen orada büyümüş, iş bulmuş ve evlenmişti. (Hiç çocuğu olmamıştı. Nedenini bilmiyorum. Tanrı biliyor ya o kadar çok uğraştık ki!) Kader onu öylesine çekiyordu ki, karısının ölümünden sonra buraya dönmüş ve benzin istasyonu ile mağazayı devralmıştı. Ama Interstate 80 yolu açılınca trafik oraya kaymış, Kader'i ekonomik olarak boğmuştu. Çok geçmeden Bay Pedersen kasabanın tek sakini haline gelmişti. Bulduğu birkaç müşteri de ya kaybolmuş insanlar ya da dar demiryolunu tırmanarak tarihi eşyalar arayan tropicilerdi. Bunlardan biri Yirminci Mil'e kadar zorlu bir tırmanıştan sonra mezarlıktan aldığı birkaç tahta mezartaşıyla döndü. Adam gittikten sonra, Bay Pedersen, geriye hâlâ görülecek bir şeyler kalmışken çevreye bir göz atmaya karar verdi. Yirminci Mil'e giden yolu tırmandı (altmışını devirmiş bir adam için zor iş) ve iki gün boyunca eski şerifin ofisinde kaldı. Orada kasabanın haritasını çizerek binaların ve işlevlerinin adlarını yazdı. Mezartaşlarında okunabilir olan her yazıyı kaydetti. (Bu romanda bunlardan bazılarını yazdım.)

Haritayı yapması iyi oldu, çünkü birkaç yıl sonra hatıra eşya avcılarının oluştuğu bir grup Kane Ticaret'in sobasını yaktı. Paslı soba bacası alev alarak çatıya sıçradı ve rüzgâr alevleri birbiri ardına kurumuş binalara sıçrattı. Sonunda geriye yalnızca üç bina kaldı, bugüne kadar ayakta kalan üç bina.

Bay Pedersen bana ne iş yaptığımı sordu; ona yazar olduğumu söyledim; o da bunu tahmin ettiğini açıkladı. Sahici bir işi olan insanların başıboş dolaşma özgürlüğü yoktur. Ama yazarlık "sahici iş" olmasa da, kendisi de uzun süre bir kitap yazmayı düşündüğünü itiraf etti: Yirminci Mil'de olanlar ve Kader'in başına gelenlerle ilgili bir kitap. Yaşlı kurtlara hatırladıkları şeyleri anlattırmak için bir dolu çavdar viskisi içirdiğini ve her şeyi kâğıda döktüğünü anlattı. Ama mafsallarındaki romatizma ve bozulan gözleriyle bu kitaba devam etme olasılığı zayıftı.

Ona kitabı seve seve okuyacağımı söyledim.

269

Gür kaşlarının altından şöyle bir baktı. "Hırsızlık yapasmı diye mi?"

"Kesinlikle."

Kaşlarını iyice çattı... sonra bir kahkaha patlattı. "Belki yarın sana gösteririm. Ama söz vermiyorum. Bakarız." Konuşma kapasitesini doldurmuş olduğu ve bir süre daha kulaklarını açmamı istediği açıktı.

Ertesi sabah kahvaltıdan sonra mağazanın ahşap ön basamaklarına oturup Bay Pedersen'in notlarını okudum. Yuvarlak, kargacık burgacık harflerle yazılmışlardı ve telaffuz konusunda yaratıcı bir yaklaşım sergiliyorlardı. Eski kurtların masal tarzını yeniden üreterek, radyo ve televizyonun evcilleştirme etkisine kurban düşmeden önce westerne benzersiz cazibesini veren hoş deyimler ve canlı teşbihleri yakaladığına

memnunum. Bu kitabın deyimler yaratıcılığını aldım, hatta birkaç western teşbihini çaldım: örneğin kış tekmeleme yarışmasında tek bacaklı adam kadar meşgul olmak gibi.

Notlarını ikinci kez okuduktan sonra Bay Pedersen'e teşekkür ettim ve batıya yöneldim. Şimdiden Yirminci Mil Masalı adını verdiğim hikâyeyi geriye atmıştım, beklediğimden çok daha uzun süre orada kendi kendine pişecekti.

Ama zaman zaman Bay Pedersen'le vakit geçirmek için Wyo-ming'e gittim. Çavdar rakısını içip anlattığı hikâyeleri dinledim. Bunları daha sonra Cheyenne'deki Tarih Derneği arşivlerinde yaptığım araştırmayla genişlettim. Bir yazarın fantezisini canlandırma-bilecek geçmişin tüm kırk parçalarını önüme döktüm: gazete yazıları, hukuki belgeler, belediye kayıtları, aile anıları, mağaza ve bankaların fatura ve kayıtları, demiryolu bilet gişeleri.

Tie Siding'den kalanları görmeye de gittim: kırmızı toprakta ancak şöyle böyle belli olan birkaç temel taş, eski taş cezaevinin çatısız enkazı, çok eskimiş, sık sık yağmalanmış tahta çitle çevrili bir mezar. Birkaç kez de Yirminci Mil'e giden dik yokuşu tırmanıp uçurumun kenarında oturdum ve dram parçalarının hayal gücümde oynamasına izin vererek batıdaki tepelere baktım.

Son ziyaretimde Bay Pedersen'in ne kadar ufaldığını görünce üzüldüm. Ama zaten neredeyse doksan yaşında olmuştu. Kahvaltıyı bitirdikten sonra paket kâğıdına sanlı elyazmasını bana verdi.

270

"İşte, yanma al."

"Emin misin?"

"Eminim."

O kış öldü.

Zaman geçti; başka işler aklımı ve zihnimi meşgul etti; ta ki kısa süre önce Yirminci Mil'deki olayların yıldönümünün yaklaştığı kafama dank edene kadar. Bu yüzden western türünde kendi kitabımı yazma zamanının geldiğine karar verdim. Geleneksel karakterlerine yeni bir özellik verecektim: "oğlan", tüberkülozlu kumbarbaz, gösteri dünyasından emekli olmuş kadınlar, filozofvari dükkân sahibi, sınır bölgesi vaizi, "yabani gül" benzeri kadın kahraman, gücenik yabancı, kutsal bir veba gibi kasabanın üzerine çöken kanun kaçağı. Yan karakterlerimi yaratmak ve okurlarımla anlatı/mesaj oyunları oynamak için yararlı olacak western basitleştirmeleri bulurken, bu türün hemen kendini kapırma talebine içerledim, çünkü şu tür sorulara cevap vermem gerekiyordu: Ruth Lillian, Matthew'u eğlence peşinde koşan madencilerin arasından geçirip eve götürürken neden tren geri geri Yirminci Mil'e döndü? Ve neden Yirminci Mil olaylardan sonraki iki gün içinde bir hayalet kasaba haline geldi? Ruth Lillian, BJ Stone, Kersti, Frenchy, Bay Kane, Peder Hibbard ve geri kalanlara ne oldu?

Tren olayını ele alalım. Trenin kasabaya geri dönerken çaldığı acı düdüğü, sıcak banyo, içki ve cümbüş peşinde sokağa dökülen madencilerin duymazdan geldiğini hatırlayacaksınız. Tren Yirminci Mil'den üç mil kadar uzaklaşmıştı ki, sürücünün gözleri birden fal-taşı gibi açıldı. Fren kolunu çekti ve kıvılcımlar çıkaran bir sertlikle tekerlekleri kilitlediği anda fırtına sırasında koyağa düşen dev bir kaya parçasının yarattığı bir uçurumun kenarında en son vagon sallandı. (Hatırlarsanız, fırtınada dağlardan gelen o tuhaf yarıma sesi Matthew'un babasının şanssızlığını anlatmasını engel olmuş ve Gezinler Oteli'nin mutfak penceresinin altındaki duvara yaslanan Coots'un boyun kaslarını şişirmişti.) Trenin farı yirmi metre kadar ötede kırılmış rayların boşlukta sallandığını yakaladı, tahta bağlantılar artık rayları tutmuyordu. Sürücünün titreyen eli buharlı düdükte, olabildiğince yavaşça geri geri geldi, ama titreşim çeliklerin tork yaparak uçuruma yuvarlanmasına neden oldu. Tren Yirminci Mil'e

271

doğru dönerek yolun kesildiğini herkese haber vermek için keskin düdüğünü öttürdü. Yalnızca birkaç madenci keyiflerini erteleyip bu yaygaranın neden koptuğunu araştırarak kadar meraklandı, ama söylenti çabuk yayıldı ve çok geçmeden madenciler de kasaba halkı da Gezinler Oteli'nde toplanmış ne yapacaklarını konuşuyordu. Bu arada dışarıda yağan kar iri iri tanelere dönüşmüştü, o kadar yoğun yağıyordu ki, penceresinden bakan Ruth Lillian cennete yükseldiği duygusuna kapıldı.

Madencilerin dünyayla bağlantılarının kesildiği haberine ilk tepkileri, zoraki tatil düşüncesiyle müthiş bir neşe oldu, ama Sürpriz Maden Damarı kapanmak zorunda kalırsa kârlarından olacaklarından korkan kasaba halkından kaygılı homurtular yükseldi. Toplantı kahkahalar, yuhlar ve ıslıklarla tam bir karmaşa olmaya başladı, ama Doc oybirliğiyle madencilerin , BJ Stone da homurdanarak kasaba halkının temsilcisi seçildikten sonra kargaşa yerini daha ciddi bir tartışmaya bıraktı. Geriye kalanlar eğlencelerine geri döndüler. BJ ve Doc trenin Damar'a giderek bakım ekibini alması gerektiğine karar verdiler, tren dönüşte yiyecek de getirecekti. Doc en sıkı madencilerden bir grubun tren yolunun kesilmesinden sonra açılan dik, tehlikeli patikadan Kader'e gitmeye çalışırken herkesin Yirminci Mil'de kalmasını önerdi. Ama BJ bunu mantıklı bulmadı. Kader'deki insanlar tren gelmeyince ters bir şeylerin olduğunu zaten anlamışlardı, ama ne yapabilirlerdi ki? Ana hatla dağdaki hat arasındaki ray genişliği farkı başka bir lokomotifin imdatlarına yetişmesine engeldi. Zaten kayanın neden olduğu boşluğu nasıl geçecekti ki? Yo, her an karla dolan eski patikadan herkesin, madencilerin de kasaba halkının da gitmesi gerekiyordu, bu açık bir gerçektir. Doc BJ'ye bu yolculuğun ne kadar süreceğini sorunca BJ omuz silkti. Patika yıllardır bu kadar erozyon yaşamamış olsa

ve kar bu kadar kaim olmasa, en güçlü madenciler... ah, belki bir buçuk günde alırdı. Akşam basınca açıkta geceleme zorunda kalacaklardı, çünkü karanlıkta yol almaya çalışmak intihar etmek gibi bir şeydi. Doc, "Peki fazla kuvvetli olmayanlara ne olacak?" diye sordu. "Ya kadınlar ve..." BJ, Doc'u utançtan kurtararak, "Eski kurtlar mı?" diye sordu. "Şey, kadınlar herhalde erkeklerin çoğundan daha sıklıdır. Biz eski kurtlar da elimizden geleni yapmak zorundayız."

272

Ertesi gün, yani Pazar günü gidişi organize etmekle geçirmeye, Pazartesi günü ilk ışıkla yola çıkmaya karar verdiler. En güçlü erkekler önden giderek karın içinde bir patika açacaklardı. Bazı madenciler eşyalarını almak için Sürpriz Maden Damarı'na dönmeyi tercih etti, ama birçoğu kasabada cümbüşe devam ederek eşyalarını arkadaşlarına emanet etti. Damar'da yararlı olan (ve birçoğu da olmayan) her şey gondol-lara konuldu ya da kızaklara yüklendi. Hepsi Bostonlu maden sahipleri tren raylarını onarır onarmaz geri döneceklerine inanan bütün işgücü oradan ayrıldı. Aslını ararsanız, hatıra eşya avcılarının aldığı birkaç parça şey dışında bütün alet ve makineler bugüne kadar orada kaldı. Su tehlikeli, ufalanan maden shaftlarında hâlâ görece zengin gümüş var ve yıllar boyu bu madeni çıkarmak için düzinelerce girişim teklif edildi, ama kimse değerinden daha fazla harcama yapmadan gümüşü oradan almanın bir yolunu bulamadı.

Bu kadar çok aç madencinin orada toplanması Bjorkvistler'in pansiyonu için tam bir nimetti. İki kişiyi bir yatağa yatırdılar. Yemekler genellikle "biftek", bisküvi (un bitene kadar) ve konverse şeftaliden (o da bitene kadar) ibaretti. Yemek yiyip uyuyabilecekleri başka bir yer olmadığından Bayan Bjorkvist madencilerden yatağın yarısına üç dolar, her yemek için de artı bir dolar aldı.

Şaşırtıcıdır –savaş ve felaket zamanlarında artan doğum oranlarının gösterdiği gibi ölüm korkusunun afrodisyak etkisini düşünürsek belki o kadar da şaşırtıcı değildir– Frenchy'nin kızları ilk gece ve bütün Pazar günü sabahdan çalışmaya başlayıp müthiş iş çıkardılar. Müşteriler Queeny, Chinky ve Goldy arasında seçim yaptılar. Sonuncusu en popüleriydi. Belki de bunun nedeni yeni olmasıdır.

Kane Ticaret'in bütün battaniyeleri, kaim giysileri, konverse gıdaları ve zorlu yolculukta kullanılabilecek her şeyi hemen satması daha az şaşırtıcıydı." Gündüz ve gece boyunca istekli, bazen buyur-gan müşterilerin baskısı nedeniyle Matthew tezgâhın arkasına geçerek mal verdi, para üstü verdi, paketleri yaptı. Bu arada hep gülüm-süyordu, gözleri yumuşak ve uzaktı.

Kar arasından zorlu yürüyüş sırasında yalnızca bir madencinin kaybolması dikkate değer. Destiny Sentinel'deki habere göre genç bir madenci arkadaşlarından epeyce ileriye gitti. Ama Kader'e hiç gelmedi ve bir daha ondan haber alınamadı.

273

Bay Kane'in ihtiyaçları için nakit parası olmayanları kredi açması tipik bir karakter özelliği, Kader'deki tasarruflarını aldıkları zaman madencilerin Ruth Lillian'a borçlarını ödemesi de şimdi yok olmuş olan Yanki ahlâkının tipik bir örneği.

Doc, Coots'un dinlenme ve bakım için getirdiği iki eşiği vurmak gibi zor görevi üstlendi ve Pazartesi günü öğleyin son madenci de eşek çayırından geçmiş ve dik patikada görünmez olmuştu. Düşen kar sabırla onların ayak izlerini dolduruyordu. Kızlar, Frenchy'nin gözetimi altında yola çıkan ilk kasabalı grubu oldu. Battaniyeler, altlarına şık giysilerini giydikleri derme çatma pelerin ve kukuletalardan (çünkü Frenchy onların yiyecekten başka bir şey taşımasına izin vermemişti) oluşan malzemeleriyle eşek çayırından geçtiler. Lieder'in bütün ayakkabıları Murphy'nin kazanında yakmış olması aslında iyi olmuştu, çünkü Quenny'nin bir madenciden ödünç aldığı kaba (ve hiç de büyük değil) botlar patikada şık ayakkabılarından daha çok işe yaradı. Frenchy BJ'nin ona verdiği çizimleri giymişti, ayakları madenci çizmesinde kaybolacak olan Chinky'de ise Ruth Lillian'ın bir çift kalın ayakkabısı vardı.

Bjorkvistler, Jeff Calder ve Profesör Murphy'den oluşan grup yola çıkmaya ancak öğleden sonra hazır oldu. Bir gece önce pansiyonun mutfağında toplanmışlar, burada Murphy trenin Kader'e götüreme-diği gümüş cevherinin taşıyabildikleri kadarını yanlarına almayı önerdi. Bu ezilmiş cevherin neredeyse yüzde yirmisi gümüştü. Cevherin iki sucuk kilosu yarım kilo gümüş ediyordu! İşleme masraflarını çıkardıktan sonra bunun belki yarısı ederdi. Yani her beş kilo cevhere karşılık yarım kilo gümüş çıkardı! Buldukları her torbayı bir kenara topladılar ve madenciler gidene kadar bekledikten sonra avuç dolusu cevheri torbalara doldurdular. Fazla giysilerle cevher arasında, yiyeceklerle cevher arasında zorlu bir seçim yapmak gerekiyordu. Sonunda iki günlük yolculuk için gereken en az miktarı aldılar.

Dört erkek ve kadın eşek çayırından geçerken karla yüklü gökyüzü uğursuz bir şekilde kararıyordu. Grubun ayakları karların arasında zorlukla yürüyor, bedenleri cevherin ağırlığıyla iki büküm oluyordu.

274

Açgözlülükleri kıtlık, kuraklık, katastrofa dayanmalarını sağlamak içindi –Coots olsa diyeceği gibi k'ler. İkinci günün ortasında Jeff Calder tahta bacağı yüzünden arkada kaldı ve öbürlerinin kendisini beklemek için yavaşlayarak hayatlarını ve gümüşü tehlikeye atmaya hiç niyetleri olmadığını anlayınca da yağma torbalarını bir kenara bıraktı. Onlara yettiğinde Bayan Bjorkvist madeni bıraktığına inanamadı! Müsriflik günahı! Kocasıyla oğlunu torbaları almaya gönderdi. Kendisiyle Profesör Murphy ısınmak için büzüşerek onları beklerken, Jeff Calder yola yüksüz devam etti. Tek bacağı olmasına karşın aralarında Kader'e ilk gelen kişi

olması böyle oldu. Orada Günlük Kader gazetesinin genç muhabirine, biraz sonra göreceğimiz gibi demeç verdi.

Öbürleri tökezleyerek, bacakları yükün altında bükülerek, sık sık soluk soluğa dizüstü çökerek, çenelerinin altında karda delikler açarak yola devam etti. Sonunda madenle hayatları arasında seçim yapmak zorunda kaldılar. Öfke ve üzüntü gözyaşları arasında Bayan Bjorkvist yumruğunu havaya kaldırıp bu kadar acı çektikten sonra haklı ödülünü elinden alan zalim Tanrı'ya sövüp saydı! Tamam! Tamam, madeni ardında bırakacaktı! Ama uçurumdan aşağıya atılmasında ısrar etti! Kendileri almayacaksa, kimse almasındı! Dört kişi sonunda zorlukla Kader'e vardıklarında, öyle kötü bir durumdaydılar ki, acımasızca aşırı para alan bir pansiyonda bir haftadan fazla yataktan çıkamadılar. Bayan Bjorkvist'in bir daha eskisi gibi olmadığı ve onunla ilgilenmek zorunda olanlar için bunun ancak bir lütuf olduğu söyleniyor.

BJ beş kişilik grubun eşek çayırından geçmesini seyretti, her biri boynunun arkasından bağlanmış iki çuvalın altında iki büküm olmuştu. BJ başını iki yana sallayarak birkaç parça eşyasını topladı —yalnızca birkaç giysi ve değerli Lucilius'u— sonra yolculuk hazırlıklarına yardım etmek için Kane'lere gitti. Ertesi sabahdan önce yola çıkmadılar.

Kane Ticaret'in paniklemiş müşterilerin hücumuna uğradığı gündüz ve gece boyunca Bay Kane, kızının kendini yormama ricalarını defalarca elinin tersiyle itmişti. "Matthew ve ben her şeyi yapabiliriz, baba!" Şimdi Yirminci Mil'de kalmış son insanlar onlardı ve Bay Kane BJ'nin ince battaniye rulolarına koyması için küçük bir hatıra

275

kutusunu aşağıya indiriyordu. Yolculukta tek yükleri bu battaniyelerdi. BJ kutuyu almak için uzandı, ama Bay Kane onun iki elini birden tutarak kutuyu düşürdü. Alt basamağa çöker gibi oturarak şaşkın şaşkın baktı. "Sanıyorum... ah, Bay Stone, sanıyorum..." Ve öldü; işler farklı olsaydı arkadaş olabileceği adamın ellerini tutarak.

Daha sonra Ruth Lillian hatıra kutusunu incelerken ince kızıl bebek saçı... kendisinin..., dedesinin eski ülkesinden getirdiği ince Alman makası ve büyükanne ve babasıyla küçük oğullarının... babasının sararmış bir fotoğrafını... Amerikan Kaliteli Yan Ürünler Şirketi (Uygun Fiyata Güvenilir Hizmet) yazan bir tabelanın önünde gururla durmuş... buldu.

Yıllardır babasının ölümüne kendini hazırlamış olsa da, sessiz gözyaşlarını engellemekte gene de güçlük çekiyordu.

Coots'u taşıdıkları el arabasıyla Bay Kane'i mezarlığa getirdiler. Matthew sertleşen toprakta ancak küçük bir mezar kazabildi ve BJ'-nin mezartaşı'ı yerine yapabildiği en iyi şey, üzerine sözler kazınmış bir kartonu çit direğine iğnelemek oldu: "David Kane... iyi bir adam."

Matthew son dakikada şerif ofisine giderek eşyalarını topladı. Yalnızca Hudson Bay battaniyesi, cildi parçalanmış sözlük, bir eşarp ve Ruth Lillian'in madenciler Kane Ticaret'in eşyalarını yağmalamadan önce bir kenara ayırdığı bir çift eldivenle hazinelerinin durduğu kanvas torbayı aldı; torbanın içinde esrarengiz biçimde gömülmüş küçük mavi cam şişe, ortasına hakiki bir Amerikan bayrağı dikilmiş mermer ve birinin ancak aptal altını olur dediği (ama kim bilir?) altın renklerle bezenmiş kaya vardı. Öbür hazinesini, yıldız şeklinde şerif işaretini her zaman ceketine takardı.

Uçu çitin yanında bir an durup Coots'la Bay Kane'in yan yana yattığı yere baktılar kar tanelerinin arasından. Sonra eşek çayırında yürümeye başladılar.

BU NOKTADA GÜNLÜK KADER gazetesine ve özellikle her işe bakan muhabiri C.R. Harriman'a (bu harflerin hangi isme denk düştüğü

276

hakkında hiçbir fikrim yok) şükranlarımı sunmam gerek. Döneminin özlü, uzun sözcükler kullanmaya meraklı gazetecilik modasıyla yazan genç Harriman Yirminci Mil'den gelen göçmenleri yazdı; yirmi yıl sonra biraz sonra sözünü etmem gerekecek Kader'deki son günlerini yazan da o oldu.

Tarih Derneği arşivinde Kader gazetesinin sararmış, ufalanmaya hazır sayfalarını çevirirken, Coots'un asılmasından üç gün sonra, ilk madencilerin gelmesinden beş gün önce sonra Peder Hibbard'ın Kader'e gelişini öğrendim. Sokakta çamur içinde, her yanı yara bereli, iyice tükenmiş halde dolaşırken bulundu. Kader, Tie Siding'de emekli öğretmeni öldürdükten ve ziyarete gelen zavallı kadına korkunç şeyler yaptıktan sonra gözden kaybolan üç kaçık cezaevi kaçığına neler olduğunu C.R. Harriman'ın Hibbard'la yaptığı röportajdan öğrendi. Hibbard adamların Yirminci Mil'de estirdiği terörü açıkladı ve otel sahibi Bay Delanny'nin ölümüyle Coots adlı bir melezin asılmasını anlattı. Peder idamı önlemek için gücünün yettiği her şeyi yaptıktan, ama —heyhat— başaramadıktan sonra, Kader'i Yirminci Mil'deki korkunç olaylardan haberdar etmek için tehlikeli yolculuğa atılmaya gönüllü olmuştu. Muhabir Peder Hibbard'ı cesareti nedeniyle tebrik etti ve belediye başkanının toplumun şükranını maddi bir şekilde göstermek isteyebileceğini öne sürdü, ama ertesi sabah Hibbard hiçbir yerde bulunamadı. Sabah Kader Bankası'ndan tasarruflarını çekmiş ve batıya giden trene binmişti.

Günlük Kader gazetesinin Hibbard'ın gelişile ilgili yazısını okurken birden aklıma bir soru takıldı: Neden Hibbard'ın Kader'e gelişi üç gün sürmüştü? Yılan gibi kıvrılan demiryolu hattından otuz mili yokuş aşağı

inmek –çok dikkatli gidildiğinde bile– bir tam günden fazla sürmemeliydi. Kaldı ki henüz kar yağmaya başlamamıştı; ve iki ay önce Matthew yolu yokuş yukarı on iki saatten biraz daha uzun sürede almıştı. Sonra Hibbard'ın demiryolundan gitmiş olamayacağını kavradım. Fırtınanın hızlandığı kayanın kayışı hattı çoktan kesmişti. Bundan sonrası şöyle olmuş olmalı: deposundan birkaç değerli eşyasını kaptıktan sonra Hibbard fırtınada demiryolunda yola çıkmaya başlamıştır, ama hattın kesildiği yere gelince Yirminci Mil'e dönmek zorunda kalmıştır; herhalde kasabanın kenarından gizlice süzülüp

277

eşek çayırını geçip dik eski patikadan Kader'e gitmek amacıyla: daha sonra madencilerin ve kasaba halkının kullandığı patikayı. Hesaplamalarım kabaca doğruysa BJ, Matthew ve Frenchy Coots'u 'gömerken bir yerlerde (belki terk edilmiş bir binada) saklanmıştır.

Peder Hibbard'ın gizlendiği yerden Coots'un gömülmesini seyrettiğini düşünmek canımı sıkıyor. Gümüş madeni taşıyanların yolculuk ayrıntılarını C.R. Harri-man'ın "güvenilir eski asker"le yaptığı röportajdan öğrendim. "Asker ülkesine hizmet ederken bir bacağını kaybetmiş olmasına rağmen öbür dört kişiye kılavuzluk ederek Kader'e kadar tehlikeli yolculukta en önde gitti." Ama birçok özel ayrıntı belirsizdi, çünkü (Harri-man'ın ima ettiği gibi) "renkli yaşlı askerin yolculuğunun yarattığı yorgunluk, bölge yetkililerinin tebriklerini kabul etmesini engellemedi."

"Yirminci Mil'de Dramatik Olay" başlıklı yazıda, adını Başçavuş Jefferson M. Calder olarak veren bu asker, Matthew ile eyalet cezaevinden kaçan üç kaçık arasındaki hesaplaşmayı anlattı. Delikanlının ihtiyar askerden öğrenmiş olduğu taktikleri kullanarak adamlarla karşı karşıya gelişini açıkladı. Ama bu hesaplaşmanın yarattığı gerginlik, "... oğlana çok şeye mal oldu. Bir tür çocuklaştı. İnanır mısınız, kendini kasabanın şerifi sanmaya bile başladı!"

C.R. Harriman'a borcum Kader gazetesinin röportajlarıyla bitmiyor. Birkaç yıl önce bir meslektaşım beni ilgilendirebileceğini düşündüğü bir kitap gönderdi. Paketi açtığım zaman, kapaktaki C.R. Harriman adı hemen merakımı uyandırdı. Wyoming'deki yıllarını anlatan, kendisinin bastırıldığı kitap başlıktaki konuyu ele alıyordu: Kader'in Sonu. Kitabın numaralanmış üç yüz kopyası 1928'de basılmıştı ve şu anda masamın üzerinde duran 132 nolu kitap varlığını koruyan tek kopyaydı, gerçi bir okurdan farklı bir haber alırsam memnun olurum. Kader'in doğuşu ve gelişimi üzerine canlı bir anlatımdan sonra, Harriman'ın kitabı, Yirminci Mil'den karla kaplı patika boyunca gelen donmuş, tükenmiş madencilerin gelişyle Kader'in çökmesine neden olan ekonomik panik arasındaki altı hafta üzerinde yoğunlaşır.

Madenciler dinlenir dinlenmez sokaklara fırlayarak müthiş bir

278

tatil ortamı yarattılar. Madinin kasaba temsilcisinden maaşlarını çektikten sonra kendilerini eğlenceye verdiler. Tatillerinin kısa olacağından ve Bostonlu maden sahipleri demiryolu hattını onarır onarmaz madende köleliğe tekrar döneceklerinden emindiler.

Bozulan hatla ilgili bilgi gerçekten de Boston'a telgrafla iletildi ve şirket hattı tamir etmek için gereken hatırı sayılır yatırımı madenden bekledikleri gelirle karşılaştırmak günlerce suskun kaldı. Sonra şirket ofisine talimatlar geldi: Daha fazla sorumluluktan kaçınmak amacıyla Sürpriz Maden Damarı'nı ana şirketten ayırdıktan sonra Bostonlu maden sahipleri madenin iflasını ilan ettiler, böylece madencileri işsiz, Kader'in bir düzine kadar küçük hizmet sahibini ödenmemiş hesaplarla bıraktılar. Kasaba haberle afalladı, çünkü bu hukuka uygun "bölüm 11" iflas dolandırıcılığından önceydi. O dönemde borcunu ödememek onursuz bir şey olarak görülürdü ve iflasa sürüklenen insanların intihar etmeleri beklenirdi –ve çoğunlukla ederlerdi. Öfkeli kasaba halkını Bostonlu maden sahiplerinin sorumluluklarına sadık oldukları konusunda ikna eden şirket temsilcisi sessizce büro kapısını kilitledi ve katran ve tüye bulanma gibi hoş olmayan bir durumdan kaçınmak için gece 2'de kalkan doğu trenine bindi.

Madenciler ve kasaba halkının Yirminci Mil'den gelmesinin üzerinden geçen birkaç hafta içinde Kader Bankası iflas etti ve tüccarların çoğu işlerini güçlerini satıp doktor, vaiz, avukat ve kasabanın genel kızlarıyla birlikte oradan ayrıldı; iyileştirilemezsen, kur-tarılamadığım, mahkemeye verilemediğin ya da muamele göremediğin bir kasaba nasıl bir yerdir allah aşkına? Fazla zaman geçmeden cenaze levazımatçısı da gitti ve son bar kapısını mühürledi. Hey! Sarhoş olamazsan ve gömülemezsen...!

Ama Frenchy ve kızları patikadan kasabaya madencilerin tatil coşkularını yankılayarak geldiğinde bu çöküş hiç akla gelmiyordu. Kızlar Kader Regal Oteli'nin teneke küvetlerinde yolculuğun yorgunluğunu atarken Frenchy de en büyük salonla anlaşmalar yaptı. C.R. Harriman iki gün içinde "gece bayanlarının madencilere de kasabalılara da hoşça vakit geçirttiklerini anlatır. Harriman'ın zaman zaman arapsaçı gibi olsa da tumturaklı sınır gazeteciliğinden bir örnek vermek için bu olayı anlatışından alıntı yapacağım. "Odalık

279

üçlüsünü, kesinlikle Nubian özellikleri olan girişimci bir 'Frenchy' yönetiyordu." Bu 'Frenchy' kendisini satışa –daha doğrusu kiralığa– çıkarmıyordu ve kırık bir şişenin sol yanağında kullanılmasının sonucunda biraz irkiltici görüntüsünü düşünürsek, kaba ve her şeye hazır madenciler bu tür yüzeysel kozmetik nüansları gözardı etse de, ince zevkleri olan kasaba halkı arasında fazla müşteri bulma ihtimali de zayıftı. Ama üç kızı her zevke hitap edecek çeşitlilikteydi (müskülpeşentler hariç). Artık gençliğin utangaç kısıtlamalarını (ya da orta yaşlılarmkilerini) taşımayan, esmer tenli, kanı kaynayan, gür sesli 'Queeny' vardı; Semavi

İmparatorluk'tan ziyarete gelen utangaç 'Chinky' vardı; son olarak da, en fazla favori olan, ortalamadan daha da sade yüz hatlarına sahip, ama takma adına esin kaynağı olan gür altın tutamlarla taçlanmış Viking kızı 'Goldy' (Altın) vardı."

Kitabına koyduğu ekte Harriman, onun sözcükleriyle "Gezginler Ülkemizde neden şaşımaya devam ettiğimiz şaşırtıcı olan şu 'şaşırtıcı' rastlantılardan biri"nde Yirminci Mil kurbanlarından birinin izine rastladığını anlatıyor. Kader'den ayrıldıktan ve bir San Francisco günlük gazetesinde iş bulduktan birkaç yıl sonra, Oakland'ın ardındaki tepelerde, körfez boyunca gecekondulu usulü yapılmış köylerde yaşayan toplumdan dışlanmışlar üzerine "renkli bir yazı" hazırlama görevi aldı. Orada Peder Hibbard'ı buldu; Hibbard, kinci Do-ğuş'un Yirminci Yüzyıl'n başlamasına denk düştüğüne inanan küçük bir fanatikler grubunun ruhani lideri olmuştu. Bu uğursuz tarih gelip kıyamet kopmadan geçince Hibbard, John ve Daniel'in metinlerini tekrar inceledi ve hey! hesaplamalarda yirmi bir yıllık bir hara yaptıklarını keşfetti –yedinin üç katı olarak yirmi bir. Yani kıyametin 1921 yılının yeni yıl arifesinde kopacağı açıktı; Hibbard'm müritleri cennete giderken zina yapanlar, Kitab-ı Mukaddes'e uymayanlar, et yiyenler, Darwinciler, sapkınlar ve diğer süprüntüler ebedi ateşte çılgık atıp döneceklerdi. Bu tarihi beklerken Peder müritlerine dua ederek, yoksulluk içinde, hayır yaparak ve liderlerine itaat ederek yaşamaları emrini verdi. Zaman geldiğinde, sayılan Okura Bay Harriman'ın, siyasal doğruluğun ifade Özgürlüğü'nden daha önemli hale gelmesinden çok önce yazdığını hatırlatmak gerekir.

280

iyice azalmış bir avuç insan yağmurun altında beyaz gecelikleriyle tepelerde durup 1922'in ilk ışığının buz gibi bir soğuktan (ve bölge sahiplerinin alaylarından) başka bir kıyamet getirmediğini gördüler. Peder Hibbard geriye on üç yaşındaki bir kız müridinden peydahladığı bir çocuk bırakarak ortadan kaybolmuştu bile. Ama Hibbard Amerika'nın aydınlık karşıtı fundamentalizm eğilimi ve kül-tizm bağımlılığında ilk günah bezirganı değildi, ne yazık ki sonuncusu da olmayacaktı.

Günlük Kader gazetesinin Matthew, Ruth Lillian ve BJ Stone hakkında, Yirminci Mil'den son gelenler olarak söz edilmesinin ve Matthew ile cezaevi kaçaklarının arasındaki çatışmaya iki kez şöyle bir değinmenin ötesinde fazla bir şey öğrenemiyoruz. Madenin kapanması gazetede en fazla yer kapladığından bunun doğal olduğunu düşünüyorum, çünkü madenin kapanmasının kasabanın refahı üzerinde yıkıcı bir etkisi olacaktı. Kader Bankası'nın kayıtları Gerald (Doc) Kerry'nin Kader'e gelir gelmez hesabındaki parayı çektiğini gösteriyor. Doc, Bostonlu maden sahiplerinin, madene bir şey olursa ek yatırım yapmak istemeyeceğini hep düşünmüştü (bisküvi ve şeftali yerken o gece Matthew'a anlattığı gibi). Bundan Doc'un BJ Stone'a kuşkularını anlattığı çıkarsaması yapılabilir, çünkü ertesi gün BJ, Ruth Lillian ve Frenchy'nin kızları paralarını çektiler, iyiki de öyle yapmışlar, çünkü iki gün sonra hücum nedeniyle banka, kapılarını kapamak zorunda kaldı ve bir daha da açmadı.

Bankanın çöküşüyle tasarrufları yok olanlar arasında Profesör Michael Francis Murphy'nin küçük bir hesabının ve Bayan Sven Bjorkvist'in hatırı sayılır bir hesabının olduğunu görünce sapkın bir keyif aldığımı itiraf etmeliyim.

Ruth Lillian babasının bütün tasarruflarını onun adına yatırmış olduğunu ve hesabın hayli yüklü olduğunu öğrenince şaşırmış olmalı. Banka işlemlerinden Kader'in mali paniği sırasında Ruth Lillian (ya da onun temsilciliğini yapan BJ Stone'un) iki giysi dükkânı, bir malzeme dükkânı, bir tuhafiyeci ve bir koşum dükkânının hisselerini çok ucuza aldığını öğreniyoruz; demiryolu faturalarına bakılırsa bu hisselerin onlarla birlikte Seattle'a gittiğini öğreniyoruz.

Anlaşılan Frenchy de duvardaki yazıyı okumuştur, çünkü iki gün sonra kızlarıyla birlikte Seattle'a bilet aldı. Klondike Altın Hücu-

281

mu'na kapılmış bir müşteri kitlesinin peşinden gidiyorlardı. Seattle'daki araştırmalarımda Frenchy'nin adına (Marie-Therese Courbin) Skid Road'da bir "otel"de rastladım.

Onlardan hayli hoşlanmaya başladığım için, bu dört kadına mutlu gelecekler düşünmek keyif verecekti. Frenchy'nin New Orleans'a zengin olarak döndüğünü ve güzel, eski bir eve yerleşip oradan First American United Tabernacle of the Glorious Message of the Risen Christ kilisesine cömert yardımları nedeniyle yerel sosyeteye girdiğini hayalimde canlandırabiliyorum. Cemaatten kimse, şık giysiler giyip ve pahalı sigaralar içen yakışıklı, kaslı genç "kuzenler"i hakkında tek bir yorumda bulunmaya bile cesaret edemez. Ya Kersti? Şey, onu mesleki yeteneğini kanı kaynayan bir genç bularak bir ev dolusu çocuk yetiştirirken düşünebiliyorum. Queeny? Queeny'yi, zengin bir maden bulduktan sonra bir tiyatro açan Klondikelı bir madencinin kalbini kazanmış olarak düşünüyorum. Bu tiyatrodaki ünlü Yedi Pe-liler dansını yapıyor. Zamanı geldiğinde de çılgınca alkış tutan izleyiciler önünde yedinci peçeyi çıkarırken ani ve ağrısız bir kalp kriziyle ölüyor. Ya Chinky? Zavallı Chinky, doğanın kurbanlarından biri olarak, suratsız, kötü yürekli yabancılar tarafından kullanılıp bir kenara atılmaya mahkûmdur. Chinky için düşünebileceğim en iyi hayat kısa bir hayat olurdu korkarım.

Ama bütün bunlar yalnızca fantezi. Doğrusu şu ki, Frenchy o otel defterini imzaladıktan sonra kendisi ve kızları iz bırakmadan zamanın gelgiti içinde kayboldu. Ama en azından Frenchy'nin Seattle'da bir yer açtığını, orada altın madenlerine hücum edenler yerine gemilerden yeni inen müşterileri ağırladığını biliyoruz.

Ruth Lillian'ın Seattle'da izini bulmak zor olmadı, çünkü Ruth Lillian küçük bir finans efsanesi ve kaçınılmaz olarak yayınlanmamış (daha doğrusu bitirilmemiş) bir tezin konusu oldu.* Ruth Lillian'ın daha sonraki hayatının birçok ayrıntısını bu biyografiye borçluyum. Buradan Ruth Lillian, BJ Stone ve Matthew Dubçek'in Seattle'a üç araba dolusu alet, giysi ve diğer ekipmanlarla geldiğini öğreniyoruz. Tam o sırada binlerce kişi Alaska altın madenlerinde şanslarını denemeye gidiyordu. Öyle görünüyor ki, Ruth Lillian babasının ihtiyar R. Lillian Marx: The Woman and Her Times: Michele Goldman-Harris.

282

Yanki satıcıyla ilgili hikâyesinden çok şey öğrenmiş. Satıcı servet kazanmanın en iyi yolunun altın aramak değil, arayan aptallara kazma kürek satmak olduğunu söylemişti. İki genç insana bakma sorumluluğuyla kendine acıma ve üzüntünün üstesinden gelen BJ Stone, Ruth Lillian'ın yöneticisi oldu. Dükkânın üzerinde süslü harflerle Kane Ticaret yazıyordu.

İNSAN MATTHEWUN EN VERİMLİ yıllarında Kane Ticaret'te mutlulukla çalıştığını hayal edebilir. Ama daha sonra, Ruth Lillian'ın dükkândan yalnızca yarım blok ötede inşa ettirdiği evde bahçıvanlık ve diğer küçük işleri yapmakla kaldı.

1917'ye kadar Kane Ticaret'in sipariş ve satış kayıtlarında çoğunlukla BJ Stone'un imzası var (gerçi tüm hukuki ve banka belgeleri, R. Lillian Kane adını kullanan Ruth Lillian tarafından imzalanıyordu). Sonra birden her şeyin üzerinde Ruth Lillian'ın imzasını görüyoruz, çünkü BJ, Amerikalı askerlerin "savaşı sona endirmek için yapılan savaş"ta ölmeye gittiği yıl öldü.

Ruth Lillian otuz altı yaşında David S. Marx ile evlendi. Kocasını postayla sipariş işi yapan ("Amerika'da Amerikalılar tarafından Yapılan Her Mal") ve Alaska'dan Kuzeybatı'ya kadar kalitesiyle ünlü olan bir adamdı. Bay Marx, "Kane Ticaret'in nostaljik güvenilirlik ve dürüstlük imajıyla girişimciliği birleştirerek şirketini bırakıp Ruth Lillian'ın dükkânının adıyla iş yapmaya başladı. Kataloglarında eski moda harfler kullanarak bu imajı vurguladı: Bugüne kadar çokuluslu şirketlerin de sürdürdüğü bir uygulama, gerçi hedef kitle çiftçilerden ekoloji, Amerikan Geçmiş, Eski Güzel Günler ve... bu tür her şeyi merak eden genç şehirlilere kaymıştı. Şimdi giysiler artık As-ya'daki imalathanelerde sömürülen kadınlar tarafından yapılıyor.

Öyle görünüyor ki Bay Marx Ruth Lillian'ın ahlâki yükümlülüklerini kabul etmiş, çünkü Marx-Kane Evi (randevu şarttır) olarak bilinen eve taşındıkları zaman Matthew'u da yanlarında götürdüler. Bu süslü ev, Seattle'ı mimari çöplük haline getiren Büyük Yan-gm'dan sonra ayakta kalan birkaç yapıdan biridir. Bir komşu Matt-

283

hew'u "... evdeki her işi yapar. İşlerini güler yüzle, hep yakasına altı köşeli şerif yıldızını takarak görür. Queen Ann Hill çevresinde iyi tanınır, her sabah uzun yürüyüşler yapar orada. Zaman zaman kötü yetişmiş bir çocuk 'mankafa' ya da 'deli deli kulakları küpeli' diye şarkı söyleyerek peşine takılır, ama Bayan Marx'ın kısa, fırtına gibi ziyareti buna son vermeye her zaman yeterdi,"** diye anlattı.

Bay Marx, Wall Street Çöküşü yalnızca şirketlerinin kârını değil, dört yüz çalışanın işlerini de tehdit ettikten bir yıl sonra aşırı çalışmadan masasında öldü.

1931'de, yani Amerikan iş dünyasının en karanlık döneminde, Ruth Lillian Marx, Kane Ticaret'in başkanı oldu. Günlük yönetimi ellerine alarak ve daha etkili uygulamalar getirerek, kârın üzerinde moratoryum ilan ederek, fiyatlar iyice düşerken bile şirketinin kaliteli mal ürününü koruyarak ve en önemlisi işgücünün yaratıcılığını körükleyerek, öneri ve ödülleri getirerek, Büyük Bunalım'ın tehlikeli sularından tek bir insanı bile işten atmadan ya da sosyal yardımları kesmeden geçmeyi başardı.** Böylece, ülkenin İkinci Dünya Savaşı'na girmesi Amerikan iş çevrelerine durgunluk getirdiği zaman, Kane Ticaret'in on bir mağazası, postayla sipariş bölümü ve imalat bölümü güçlü bir kalite ve dürüstlük ününün, sadık bir müşteri ve çok sadık bir işgücünün ticari avantajlarından yararlanıyordu.

Bu savaşın ikinci yılında, radyoda askerin ardında bıraktığı kızın elma ağacının altına benden başka kimseyle, benden başka kimseyle oturmaması için yalvardığı şarkı çalarken... Matthew uykusunda öldü.

Savaş sona erdi, Ruth Lillian artık kâr getiren şirketinin aktif liderliğinden çekilerek liberal politikada sert ve korkutucu bir insan ve cömert bir kültür destekçisi haline geldi. Sokakta topuz yaptığı ve antika gümüş taraklarla tutturduğu gri-kızıl saçları ve savaş sonrası

Bu ayrıntılar Goldman-Harris'in biyografisinden alınmıştır. Bu kitapta yaşlanmış Ruth Lillian ile de röportajlar vardır. Ruth Lillian'ın onaylamadığı kişi ve davranışları küçük! olarak anlatma alışkanlığında olduğunu da keşfettim.

Ruth Lillian'ın işçilerine ve meslektaşlarına yaklaşımları günümüzün işgücünü son kuruşa kadar sömürürken geleceği güvence altına alıp sosyal yardımlar vermek gibi işçileri onur duygusundan yoksun bırakma uygulamasını karşılaştırmamak elde değil.

284

"Yeni Görüntü"ye taban taban zıt olan, modası geçmiş, el yapımı elbiseleriyle tanınıyordu.

Epeyce yaş almış olan Ruth Lillian Marx 1963'te öldü. Seattle halkı, sahip olduğunu sandıkları milyonlarca dolardan geriye bir tek Queen Ann Hill'deki evin kaldığını, onun bile şöminesindeki küllere varıncaya kadar ipotekli olduğunu öğrenince şaşırıldı. Bütün parası insanlığa karşı en büyük tehlike olarak gördüğü şeyle

mücadele eden örgütlere gitmişti: dünya nüfus patlaması. (Ruth Lillian'ın ölümünden sonra dünya nüfusunun iki katından fazlaya çıktığı ve önümüzdeki yirmi yedi yıl içinde tekrar iki katına çıkacağını düşünmek çok üzücü.)

On bir yıl önce kendimi Seattle'da buldum. Eski bir arkadaşımın (bana C.R. Harriman'ın kitabını gönderen kişi) cenazesine katılmaya gitmiştim. O hafta orada kalarak bu roman için araştırmalar yaptım. Diğer şeylerin yanı sıra, Ruth Lillian ve Bay Marx'ın en eski Seattle mezarlığına gömülü olduğunu öğrendim. Şimdi burası yaşlılar ve âşıkların gezinti yaptığı bir "yeşil alan" olarak kullanılıyor. Mezarlık kayıtlarını inceleyince BJ Stone'un adını buldum... ama Matthew Dırbçek yoktu. Ne kadar hayal kırıklığına uğradığımı söylemeye gerek yok herhalde, çünkü kendimi mezarının başında durarak uzun zaman önce Yirminci Mil'de olanları sessizce kafamdan geçirirken hayal etmiştim.

Matthew orada olmadığı için mezarlığa gitmenin bir anlamı olmadığına karar verdikten sonra, Fransa'ya giden uçağımın kalkmasına birkaç saat kala ani bir itkiyle yerimden kalktım ve bir taksiye binerek mezarlığa doğru yola çıktım. Akşam olmak üzereydi, umarım kapılar hâlâ açıktır diye düşünüyordum.

Tipik bir Seattle özelliği olan düzenli, hafif yağmur altında ağaçlıklı ana yoldan yürüdüm ve biraz sonra Marxlar'ın hiç sahip olmadığı çocuklara ve torunlara yetecek kadar yeri çevreleyen dökme demir çitiyle Marx-Kane mezarına geldim. Ruth Lillian'ın mezartaşı kocasının yanındaydı, her ikisi de cilalı siyah mermer üzerine şık harflerle yazı yazılmış taşlardı. Mezarın bir köşesinde BJ'nin taşını buldum:

BENJAMIN JOSEPH STONE

6 KASIM 1917'DE ÖLDÜ

285

KISA YOLCULUĞUN SEVGİLİ ARKADAŞI

Demek Ruth Lillian BJ'nin acıyla, beceriksizce Coots'un tahta me-zartaşma kazıdığı sözcükleri hatırlamıştı.

Tipik Ruth Lillian hareketi. Coots'dan yarım kıta ötede olsa da BJ'nin gene de bir aileye sahip olduğunu bilmek rahatlatıcı bir duyguydu.

Ama içimdeki duygusal insanı ürperten bir şey buldum karşı köşede. Mezarlık kayıtlarında "Matthew Dubçek"i bulmamış olmam

çok normaldi!

Taş Rocky Mountain granitindendi. Ruth Lillian'ın yazdırdığı mezar taşı yazısı gelip geçenlerin merakını kuşkusuz uyandırmış olmalı, ama Matthew'u herhalde çok mutlu etmiştir: